Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Chronicon de sex aetatibus mundi - Cod. Aug. perg. 175

Hermann <von Reichenau>

[S.l.], [3. Drittel d. 11. Jh.]

urn:nbn:de:bsz:31-34805

Visual Library

CLXXV

Aug. CLXXV
175

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

I. Anno · xl ii · octouiani augusti cesaris · ex quo aũ egiptus in potestatem
redacta ē · & cleopatra cũ antonio uicta · xx viii anno · Ab urbe cõdita
dcc lii · olimpiadis clxxxiii · anno iii · dñi nr̃i ihc xpc in bethlee iude natus ·
transactis ab initio mundi sedm̃ hebraicã ueritatẽ annis v̄ dcccc l ii · Sed
lxx · interpres v̄ · v̄ cxc viii ·

II ·

III · Infantes p dño trucidantur ab herode ·

IIII ·

V · Asinius pollio orator moritur

VI · Herodes rex iudee cum magno cruciatu moritur · pro q archelaus rex ann̄ viii ·

VII · Fames magna rome facta est ·

VIII ·

VIIII · Tiberius cesar dalmatas sarmatasq; subegit ·

X ·

XI

XII · Iani porte xii annis iam ab augusto clause aperiuntur ·

XIII · Messala corninus orator morit̄ ·

XIIII · Eclipsis solis facta est ·

XV · Archelaus in auenniã gallie urbe ab augusto relegatur · & augustus moritur
anno etatis lxxvi · imperii lvi · [illegible]

XVI · Herodes tetrarchi iudeorũ regni tenuit · ann · xxxiii · TIBERIVS

XVII · Mathematici urbe pelluntur · TRIVMPHAVIT ANNIS XXII ·

XVIII · Liuius historiografus moritur · Ouidius poeta in exilio moritur ·

XVIIII · Germanicus a tiberio missus germaniã uicit ·

XX · Xii · urbes terre motu corruerunt ·

XXI · Fenestella historiografus & poeta morit̄ ·

XXII · Tiberius multos regesq; ad se uocatos dolo nunquã remisit ·

XXIII · Pompei theatrũ in incensum est ·

XXIIII · Tiberius iterum consortem regni fecit q eodẽ anno ueneno perit ·

XXV ·

XXVI ·

XXVII · Pilatus presest iudee a tiberio mittitur ·

XXVIII ·

XXVIIII

XXX · Ds̄ hic xp̃s a iohanne baptizatur · xxx anno etatis sue sedm̃ carnem · ihc
anne · & predicare cepit ·

XXXI · Iohannes baptista ab herode tetrarcha decollatur ·

XXXII ·

XXXIII · Ds̄ in hierosolima passus & resurrexit · Eclipsis solis · & magna terre
motus facta sunt ·

HOF-BIBLIOTHEK CARLSRUHE

xxxviii. Iacobus fr̄ dñi hierosolimox epſs ab apt̄is ordinatus. ſed ann̄ xxx.

xxxv. Pilatus imaginē cęſaris in templo statuens. ſeditionē excitauit.

xxxvi. Pilatus romā uenit. & demiratus dñi caesari nuntiauit.

xxxvii. Tiberius ea quę a pilato audierat senatui nuntiauit. sed senatus contempſit.

xxxviii. Tiberius populū rom̄ grauit̄ afflixit. & ipse ueneno periit.

xxxviiii. Herodes agrippa rex iudeę a gaio constitutus. regn̄ ann̄ vii. GAIVS ANN̄ III. MEN̄S. X. DIES. VIII. VI

xl. Iudei apud alexandriā pfligunt̄. p quib⁹ filo clariſſim̄ scriptor gaiū inuer pellans. nihil pfuit. scelestiſſim̄.

xli. Pilatus semetipsū interfec̄. magnus a gaio calamitatib⁹ obpressus.

xlii. Matheus euangel̄ hebraice scripſit. Gaius occidit̄ a suis.

xliii. CLAVDIVS ANN̄ XIII. MEN̄ VIII. DIES XX VIII.

xliiii. Petrus apt̄s romā uenit. ibiq; p xx v. ann̄ predicans epāt̄uum tenuit.

xlv. Herodes agrippa ab angelo p cussus expirauit. pro q̄ filius ei agrippa regn̄ ann̄ xxvi. Marcus euanḡ in egipto predicauit.

xlvi. Claudius britanniā subegit. fames magna facta ē.

xlvii. Noua insula xxx stadioꝝ in mari apparuit.

xlviii. Giues romani a claudio numerati. inuenti sunt. lx^m viiii. c & xl uii.

xlviii. Iudeorū in seditione xxx necantur in diebus ab imorū.

l.

li. Claudius iudeos urbe expulit.

lii. Magna fames rome facta est.

liii. Claudius ſtruce p curatorē iudeę fecit.

liiii. His temporib⁹ simon magus simoniacę hereſcos auctor exiit.

lv. Egiptius quidā pseudopp̄eta iudeoꝝ plures seducens. a felice obprimit̄.

lvi. Claudius ueneno mortuus ē. anno ętatis. lxiiii. Forta plures iudeoꝝ p dict̄.

lvii. Nero flagitiosus primā in xp̄ianos p̄secutionē excercuit. Seditio in cęſarea NERO ANN̄ XIII. MEN̄ VII.

lviii. Paulus apt̄s romā a festo p̄side mittitur. Passione dñi. xx vii.

lviiii. Huc usq; librū actus apt̄orum lucas euangel̄ p duxit. continenter ann̄ a pas DIES. XXVIII

lx. Statius poeta claruſ erat.

lxi. Nero agrippinā matrē suā & sororē patris interfecit.

lxii. Nero infinita luxuria & laſciuia ignauia q; bachatur.

lxiii. Iacobus fr̄ dñi a iudeis lapidatur.

lxiiii. Marcus euanḡ apud alexandriam passus ē.

lxv. Neroniane terme a nerone dedificantur. Incend̄.

lxvi. Nero ut ſimilitudinē troiae ardentis uideret. magnā part̄ urb.

lxvii. Nero senecā magistrū suū interfecit.

lxviii. Vespasianus aduersus iudeos rebellantes a nerone mittitur.

lxviiii. Petrus & paulus a nerone p p̄ simonē magum trucidant̄. & pestilen tia rome facta ē. Nero q; seipsū interfecit. Linus prim⁹ a beato petro sed ann̄ xii. Antiochie sed epſs ordinat̄ ignatius.

lxx. GALBA M̄. VII. OTHO M̄. III. VITELLIVS M̄. VIII.

Vespasianus in iudea pugnans imperator ab exercitu constituit.
uir militari uirtute precipuus.

lxxi. Titus iudeos in enarrabili fame cruciatos obsedit. VESPASIAN.

lxxii. Hierusalem anno expugnata destruitur. anno a passione dñi. xl. a prima VIIII. M. XI.
uero conditione templi sub salomone. ī lxxx viii. DIES XXII.

lxxiii.

lxxiiii.

lxxv. Hoc tempꝰ iosephus historiographus clarus habet.

lxxvi.

lxxvii. Colossus erectus ē. habens altitudinis pedes. c. & vii.

lxxviii.

lxxviiii. Pestilentia rome facta ē. & terremotus in. ciuitates eyspri subuertit.

lxxx. Vespasian' pfluuio uentris in uilla circa sabinos obiit.

lxxxi. Titus air erat omniū genere uirtutū mirabilis. ita ut diutius & amor TITVS AN.
humani generis diceretur. hic amphitheatrū rome construxit. in II. M. II.
cuius dedicatione. v. ferarū occidit.

lxxxii. Clexus papa. ii. annis. xii.
Titus in eade uilla qua & pater obiit. anno ętatis. xl ii.

lxxxiii. Domitian' infectus omib; sceleribus. sedo psequit xpianos. Idē etiā DOMITIAN.
eunuchos fieri phibuit. F. R. TIII. AN.
XV. M. V.

lxxxiiii. Decreto senatus titus inter deos refertur.

lxxxv. Tres uirgines uestę ob stuprū damnant.

lxxxvi. Anian. i. post marcū euang epc alexandrię. post. annis. xxii. obiit.
pq; abilius sedit annis. xii.

lxxxvii.

lxxxviii. Domitian' sedm & dñm appellari iussit.

lxxxviiii.

xc. Quintilian' rethor rome clarus habet.

xci. His temp' hereses menandri magi. & hebionitarū. & cherinthiorum
& nicolaitarum exoritur.

xcii Romani plurima mala acęsare & ab hostib; ptulerunt.

xciii Domitian' dedacis & germanis triumphat. Puma defossa est.

xciiii. Clemens pp. iii. sedit annis viii. Cornelia uirgo uestalis ob stuprū

xcv. Domitian' multos nobiliū occidit.

xcvi. Hoc temp'. Iohann' apls in pathmos insulā a domitiano in exiliū missus
apocalipsin scripsit.

xcvii. Domitian' flauiā domitillā cū multis aliis in exiliū pfide xpi relegauit.

xcviii. Domitian' cū multa mala egisset. a suis crudelit interfectus ē. an ęt. xxxv.

xcviiii. Nerua pmo educto suo oms exules reuocauit. Sed iohann' apls ab exilio NERVA AN.
rediens euang scripsit. Herua confectus morbo obiit. pq; traian' regn. A. M. IIII. DIES VIII.
TRAIAN' AN.

c. Traian' genere hispan' uir r. p. utilis. sed errore deceptus. iii. psequit X VIIII. M. VI. DIES
xpianos. Alexandrię cerdo. iii. epc. sedit annis. xii. Iohannes apls apud XV.

2

ephesū dormiuit inpace · anno apassione dñi · lx viii ·

c l ·

c li ·

c lii · Quarestus papa iiii · sedit añ · viii · Traiañ de dacis & sctis triumphat.

c liii · Traiañ multas gentes romano subiecit imperio ·

c lv ·

c lvi Aurea domꝰ neronis incendio cōflagrauit ·

c lvii · Terre motu multe urbes subuerse sunt ·

c lviii · Alexandrinę ęcłę iii epꝰ ordinat̄ · nom̄ primus · / anno ętatis · cxxc ·

c lviiii · Simon filius cleopę qui in hierosolimis epatum tenebat crucifigit̄ · p q iustus ·

c lx · Ignatius antiochię epꝰ roma p ductus bestis traditur · p q effitiunt̄ epꝰ oron̄ iii ·

c lxi Alexander papa v sedit ann̄ x ·

c lxii · Pantheū rome fulmine conerematum ·

c lxiii · Post iustum hierosolime epm̄ bacheus sedit · iii ·

c lxiiii · Terre motus pene totam antiochiam subruit ·

c lxv · Traiañ assiriā · armeniā & mesopotamiā p uincias facit ·

c lxvi ·

c lxvii · Iudei commoti magnas cędes hominū faciunt · s · in alexandria uc
ti · ab omīb ubiq; trucidantur ·

c lxviii · Traiañ apud seleuciā p fluuio uentris morit̄ · añ ętatis · lxiiii ·

c lxviiii · Hic p quadratii discipul aptorū & aristidē uirū sapiem̄ · libris / ADRIAN
apologeticis edoctus · mtis effitur xpiānis · añ · xxi ·
Adriañ alexandriā publicas restituunt expensis

c lxx · Adriañ tēplū in deos p fligat ·

c lxxi · Xistus papa vi · sedit annos xii · Adriañ plurim̄ tributa relaxat ·

c lxxii · Adriañ bellum ēm sauromatas gessit · Terre motus factus ē ·

c lxxiii · Adriañ in libiā quę audes uastata fuerat colonias deduxit ·

c lxxiiii · Iustiñ epꝰ alexand sedit añ · xi · Adriañ legē dedit athenien sib ·

c lxxv · Hierosolim̄ p philippū senēca xi constituit̄ ·

c lxxvi · Hoc tēp aquila interpres habetur ·

c lxxvii · Adriañ apologeticus nrōrum acceptus · latinis p xpianis misit ·

c lxxviii ·

c lxxviiii · His tēp Saturnin̄ & basilides & carpocrates hereśim condider ·

c lxxx · Adrianus pater patriae primꝰ appellatur · / ruerunt

c lxxxi · Antiochie ordinat̄ cornelius epꝰ · Hierapolis & cęsarea terremotu cor

c lxxxii ·

c lxxxiii · Telesphorus papa vii · sed añ · vii ·

c lxxxiiii · Iudei in arma uersi palestinam depopulant̄ ·

c lxxxv · Alexand eumenes epꝰ sed añ · xiii ·

c lxxxvi · Iudei iterum commoti · magnus ubiq; cedib enecant̄ ·

c lxxxvii · hierusalē ab helio adriano reparata ē · & ex eius nomine helia

nuncupata · & nudeſ nemoreorem uerdicta ·

cxxxviii · Primꝰ ex gentib⁹ hieroſol ep̄ſ marcuſ ordinat̄ · cū iam · xv · de iudaica gente eſſet ·

cxxxviii · Adrianꝰ morbo intercutiſ aque mort̄ · maior ſexagenario ·

cxl · Antoninꝰ cognomento piuſ · p̄ apologeticū iuſtini xp̄iani philoſophi ſententiis et p̄ ea martyrijs edoctuſ clemens efficit̄ nr̄iſ · ỳginꝰ pap · viii · ſedit ann̄ · iiii · Anni · xxii · Mens · iii ·

cxli · Antoninꝰ pater patriae appellatur ·

cxlii · Valentinꝰ & cerdo · & p̄ hoſ marcuſ & marcion eccliam hereſi impugn̄ ·

cxliii · Iuſtinꝰ philoſoph⁹ p̄ xp̄ianiſ apologeticon antonino ſcripſit ·

cxliii · Piuſ pp · viii · ſedit ann̄ · xv ·

cxlv · Antiochie conſtituit̄ ep̄ſ heroſ ·

cxlvi ·

cxlvii

cxlviii · Alexandrie marcuſ viii ep̄e ſed · ann̄ · x ·

cxlviii · Valentinꝰ hereticuſ agnoſcit̄ ·

cl ·

cli ·

clii · Apolloniuſ & baſilideſ philoſophi inluſtreſ habent̄ ·

cliii ·

cliiii ·

clv ·

clvi · Creſcens cynicuſ philoſoph⁹ iuſtino nr̄o p̄ſecutione com̄mouit ·
in qua ille glorioſe p̄ xp̄o ſanguine fudit ·

clvii · Alexand · celadion viii ep̄e ſed · ann̄ · xiii ·

clviii · Anicetuſ papa · x̄ · ſed · ann̄ · xiii ·

clviiii · Hieroſolimiſ p̄ marcū factuſ ē ep̄e caſſian̄ · xvii ·

clx · Antoninꝰ piuſ apud lorū ob · ann̄ etatiſ · lxxvii ·

clxi · Marcuſ antoninꝰ ueruſ · cū fr̄e lucio aurelio commodo · equo iure adminiſtrauer̄ imperiū · / in ęgio ferri auſuſ ē · Marcus · ii · Lucius · An̄ · xviii · M · i ·

clxii · Lucio cęſari athenis ſacrificanti · ignis aboriente occidentem

clxiii · Fronto orator inſignis habet̄ ·

clxiiii · Celtarū departibus triumphant ·

clxv · Quarta p̄ſecutio orta · ap̄ aſiā policarpū cū pluribus · & in gallia multos ſc̄orum coronauit ·

clxvi · Luēs maxima multas uaſtauit̄ p̄uincias · & exercitū tom̄ pene deleuit · 2

clxvii · Sother papa · xi · ſed · ann̄ · viii ·

clxviii · Antiochie theophilus ep̄e ordinat̄ · uir ſapiens ·

clxx · Lucius ceſar apoplexi extinctus ē · Alexandrie agrippinꝰ ep̄e ſed · ann̄ · xii ·

clxxi · Hiſ temp̄ egeſipp⁹ · dionyſius corinthi ep̄e · & p̄ynitus crete ep̄e clari habent̄ ·

clxxii ·

clxxiii · Catafrigarū hereſis oritur ·

clxxiiii · Hoc temp̄ tatian hereſim encratitarū condit ·

3

clxxxv· Maxima ꝑ totū orbē pestilencia fuit·
clxxxvi· Antonīꝰ multa bella ꝑse & ꝑ ducesꝰ suosꝰ faciebat· Eleutherū pp̄ an̄·xv·
clxxxvii· Antonīꝰ commodū filiū consortē regni fecit· Lucū brittan̄ rex ab eccl̄ia p̄p̄ xp̄ian̄ effic̄t·
clxxxviii· Imperatoresꝰ donaria largitiꝰ sunt· debita relaxant· & seueriores legesꝰ tēperant·
clxxxviii· Antonīꝰ in pannonia morbo periit· & commodusꝰ a senatu augustū appellat̄·
clxxxx· Commodusꝰ post mortē patrisꝰ germanꝰ felicit̄ nūc· Hic obsceꝰ & p̄ruusꝰ fuit· COMMODVS xv·
clxxxxi· Alexand'ri templū serapisꝰ incensū ē· Iulianꝰ alexand'ri epc̄ sed'at an̄· x· ANN̄·XIII·
clxxxxii· hÿreneū lugd'ri epc̄ insignisꝰ habet̄· Lamberꝰ & clemsꝰ alexand'ri clari habent̄·
clxxxxiii· Commodiane therme rome facte sunt·
clxxxxiiii· Commod'ri septemb mensē nomine suo appellauit·
clxxxxv· Hierosolim̄ xxvi ord'ri maxim̄ epc̄· Origenesꝰ ap̄ alexand'riā nascit̄·
clxxxxvi· Montan̄ ꝺdi heresim catafrigarū condit·
clxxxxvii·
clxxxxviii· Capitoliū rome & bibliotecā fulmine cremant̄· Iginusꝰ cap̄ iussit imponi·
clxxxxviiii· Alexand'ri demetriū epc̄ sed'at an̄· xlii· Commod'ri colossi capite sublato· suę ima
cc· Commod'ri multosꝰ nobiliū interfecit· Serapio VIII antioch̄ epc̄ ord'rat·
cci· Questio de pascha orit̄· & in dnica die celebrari iubetur·
ccii· Commod'ri cunctisꝰ in commodusꝰ· in domo ueſtali strangulat̄·
cciii· Pertinax maior septuagenarioꝰ ex senatusꝰ consultu iussusꝰ ē imperare· PERTINAX xvii·
Victor XIII pp̄ sed'at an̄· x· Pertinax occidit̄ in palatio· iulianiꝰ uniꝰ perniciosꝰ & regnauit MENS· VII·
pro eo· VII· mensesꝰ· quē idē iulianꝰ occiderat· pranace se cognominari iussit·
cciiii· Seuerū genꝰ afer· iulianū ap̄ moluiū pontē interfec̄· & in honorē p̄naciſ SEVERVS xvii·
ccv· ANN̄ XVII·
ccvi· Hoc temp̄· Narcissusꝰ hierosolimorū epc̄· & theophit̄ cęsariensiſ· Policarp̄ q̄q·
& bacchiliusꝰ asiani· & alii epi insignesꝰ habentur·
ccvii·
ccviii· Iudaicū & samaritic̄ bellū motū est·
ccviiii· Seueruſ parthosꝰ & adiabenosꝰ· arabasq· superauit·
cc·
cci· Therme seuerianę apud antiochiā facteꝰ sunt·
ccii· Zepherin̄ pp̄· xuii· sed'at an̄· xviii· Genisꝰ leonidē cū multisꝰ aliisꝰ martirizat̄·
cciii· Seueruſ quinta p̄secutione plurimosꝰ scōrū coronauit· inter quosꝰ patrē ori
cciiii·
ccv· Perpetua & felicitasꝰ hac p̄secutione bestiis deputant̄ ap̄ cartaginē·
ccvi· Simmachusꝰ & theodocion interpretesꝰ habent̄ his tēp̄·
ccvii· Seuerusꝰ uallū ap̄ brittannosꝰ p·c xxxii· passuū amari ad mare fecit·
ccviii· Tertullianꝰ afer clarissim̄ habet̄·
ccviiii· Origenesꝰ alexandrię studiosꝰ eruditur·
ccx· Seueruſ in brittannia moritur· xviii·
ccxi· Antiochię asclepiades VIIII epc̄ ordinat̄· ANTONINVS
ccxii· Alexander XXXV hierosolimor̄ epc̄ ordinat̄· uiuente narcisso· dō p̄nisō iubente· ANN̄ VII·

cc xiii· Antonin caracalla ppter gen uestis qd rome erogabat cognominat'.
cc xiiii· Antoniane therme dicte sunt caracalle· ex nomine antonini.
cc xv· Antonin rome thermas sui nominis edificauit.
cc xvi· Antonin impatientia libidinis nouerci sua iulia duxit uxore'.
cc xvii· Antonin interficitur anno uite xl iii.
cc xviii· Rome amphiteatru incensu· Antiochie epc constituit ptholemeus x.
Macrinus cum filio diadumeno occiditur in archelaide.
cc xviiii· Aurelius antonin adeo impudice in imperio uixit· ut nullu gen obscenitatis omiserit· Galistus papa xv. ann v.
cc xx· Ypolitus epc clarus habetur.
cc xxi· In palestina nicopolis que prius emmaus uocabat' condita e'.
cc xxii· Aurelius tumultu militari rome occiditur.
cc xxiii· Alexander xerxem rege' persarum uicit.
cc xxiiii· Hic militaris discipline seuerus corrector fuit.
cc xxv· Vrbanus pp xvi· sed ann viii· Hic multos nobiliu adfide xpi conuertit.
cc xxvi· Ulpian iurisconsultus insignis habebat'.
cc xxvii· Therme alexandrine rome edificant.
cc xxviii· Geminus pbr antioch· & ypolitus & berillus epc clari scriptores habent'.
cc xxviiii· Antiochie ordinat' epc hebennus xi· Alexandrie beraclas epc ann· xvi·
cc xxx· Mammea mater alexandri origene' celeberrimu' doctore' adse uocatu' audiu'.
cc xxxi· Alexander in matre' mammea' unice pius fuit· & obidomubr amabilis.
cc xxxii· Origenes de alexandria adcesarea' palestine transit.
cc xxxiii· Pontianus papa xviii· sed ann v.
cc xxxiiii· Alexand' rome fauorabilis fuit.
cc xxxv· Alexander tumultu militari mogontiaci occiditur.
cc xxxvi· Maximin xpianos & maxime rectores eccle· vi· p nerone' psequitur.
cc xxxvii· Maximin aduersu' germanos bellu' feliciter gessit.
cc xxxviii· Maximin aquileiae a pupieno occiditur.
cc xxxviiii· Anterus papa xviii sed mense i· post que Fabian xviiii· ann· xiii·
cc xl· Pupien & albin qui imperiu' arripuerant· in palatio a gordiano occisi sunt
cc xli· hoc temp' luliu' african' chronographus clarus habetur.
cc xlii· His temp' origenes theodoru' & athenodoru' frs· p ea epos nobiles· diuina imbuit philosophia·
cc xliii· Gordian' cum uictor a parthis reuerteret' haut longe a romano solo interfici'.
cc xliiii· Milites gordiano tumulu' edificant· & ossa eius roma' reportant· ni fecit
cc xlv· Philippus p'm' omiu' imperatoru' xpian' fuit· hic filiu' suu' phil' e sorte reg
cc xlvi· Regnantib' philippis· millesim' ann' romane urbis expletus e'.
cc xlvii· Millesim' ann' a xpiano impe' uarius ludis celebratus e'.
cc xlviii· Theatru' pompei rome incensum.
cc xlviiii· Philipp' urbe' nomini sui in tracia e'struxit· his temp' origenes multa scripsit.
cc l· Alexandrie dionisius epc sed ann· xvii·
cc li· Philipp' senior uerone· rome a iunior occidit'.

Macrin' ann· i·

Aurelius antonin ann· iiii·

Alexander xxvi· ann· xiii·

Maximin xxvii· ann· iii·

Gordian xxviii· ann· vi·

Philip xxviiii· cu filio ann vii

sed postrem.

cclii· Decius cum philippo patre & filiu interfecisset · ob eoru odiu in xpianos DECIVS
psecutione mouit · Antonius in egipto nascit · Deciu cu filio occidit. ANN·I·M·II
Fabiu martirihat ; p q Cornelius pap sed ann·II q ipse martyrio coro
ccliii· Origenes anno statis·lxx· mortu · Nouatus pbr auctor hereseos extitit GALLVS
Maxima pestilentia facta est .I CVM VOLVS
ccliiii· Lucius pap xxi· mens·viii·p quē Stephan ann·II · Gallu cu filio imperio ANN·II·M·
cclv· Ualerian vsq·psecutione in xpianos exercuit · VALERIANVS I
GALLIENVS AVG·CV
cclvi·
cclvii· Cipian doctor eximiu chartag epc· martirio coronat .
cclviii· Valerian a sapore persaru rege capit . Xistus pap sed ann·vi·
cclviiii· Ualeriano in persis ducto · & oculis priuato · Gallien pace reddidit nris·
cclx·
cclxi· Gallien in omne lasciuia dissoluitur·
cclxii· Germani italia · Alamanni gallias & italia populant .
cclxiii· Macedonia · grecia · pontus · asia · & alie prouincie depopulant p gothos·
cclxiiii·
cclxv· Dionisius pap sed ann·viii·
cclxvi· Hoc temp Theodoru q & Gregoriu neocesarie epc uirtutib· claruit .
cclxvii· Hierosol· humeneu epc ordinat .
cclxviii·
cclxviiii· Gallien mediolano occiditur·
cclxx· Claudius gothos iam p ann·xv· illiricu macedoniq· uastantes superat CLAVDIVS
Paulus samosatен antiochie epc· hereticē ee conuincit · Claudius sirmio mo ANN·I·M·VIII
ritur· Pro q fr ei quintillus regnau dies·xvii · & aquileie occidit .
cclxxi· Aurelian publice·r·utilis·p mo clemens xpianis·p ca p secutor fuit · AVRELIANVS
cclxxii· Zenobia regina orientis uincit . Eusebiu laodie epc insignis habet . ANN·V·M·VI
cclxxiii· Aurelianu rome triumphante · tetricus & benobia captiui p cessere·
cclxxiiii· Impr soli templum ędificat · & viui· xpianos p secuti .
cclxxv· Aurelian diuino fulmine territu · interficit amultib· p q regn tacitus
mensib· vi· · Quo ap pontu occiso · Florian regn dies lxxx viii · & occid· TACITVS M
cclxxvi· Felix pap xxv· sed ann· q·
cclxxvii· Probus galliias a barbaris occupatas ingentu uirtute restituit . PROBVS ANN·VI
cclxxviii· Anatolius laodicie epc clarū habet . MENS·IIII·
cclxxviiii· Manes quidā gen persa · insanā manichee hereſim condit .
cclxxx· Antiochie epo constituit quintillus· xviii·
cclxxxi· Eutycianus pap sed menses· viii· Cui successit Gaius papa ann· xvi·
cclxxxii· Probus ap sirmiu tumultu militari occiditur · Alex epc theonas an xviii·
cclxxxiii· Carus uictor de parthis sup tigrid fulmine ictus interiit . CARVS cum filiis
cclxxxiiii· Numerian insidijs apri soceri sui occisus e· Carin ap marguadiocletiano p lio uictus interficit . Hucusq· ab incarnat dni CARINO & NVMERIANO·ANN·II·
subpurant sedin dionisiu anni · cclxxxiiii·

cclxxxv.	Ab hoc anno greci paschales circulos inchoabant.	Diocl. xci
cclxxxvi.	Diocletian⁹ herculianꝰ maximianꝰ. in consortiū regni assumit.	A. ꝑ. an. ꝑ. xx.
cclxxxvii.	Maximianꝰ ingallia amandū cū rusticis uicit.	
cclxxxviii.	hoc temp⁹ Carus britanniā. Narseus rex p⁹s oriem⁹. Achilleū egiptū. quinque gentiani africi infestauer. obq; Constantiū. Galerius & Maximianꝰ i regnū assumunt.	
cclxxxviiii.		
cc xc.	Diocletianꝰ constantiū constantini patre⁹ cesare⁹ fec. q; regni ann. xvi.	
cc xci.	Imp⁹ Galeriū maximianū cesare⁹ fec.	
cc xcii.	hoc temp⁹ Pherecrates phi. & achillas & melitius alexandr. claruer.	
cc xciii.	his temp⁹. diuersis & multis p⁹lis. hostes diuersi uincunt.	
cc xciiii.		
cc xcv.	Diocletianꝰ se ut dñm adorari iussit.	
cc xcvi.	Gaio p.pe p. martirii coronato. Marcellus. xxviii. successit.	
cc xcvii.	Diocletianꝰ iuncto achilleo. alexandriā egiptū q; recep⁹.	
cc xcviii.	Idē plurimos p. totā egiptū p⁹scriptionib⁹ & exilus damnauit.	
cc xcviiii.	Constantiū. ix. alamannorū iuxta lingonas occidit.	
ccc.	Galeriū maximianꝰ uictū anarseo. ante carpentū diocl. purpuratū cucurrit.	
ccc i.	Maximianꝰ narseū superauit. & uxor⁹ ei⁹ & liberos captiuauit.	
ccc ii.	Diocletian⁹ & maxim⁹ insigni pompa de hostib⁹ triumph⁹.	
ccc iii.	Diocletianꝰ & max⁹ eccles⁹ subuertunt. lib⁹ diuinos incend⁹ & xp⁹ian⁹ cruc	
ccc iiii.	Diocletianꝰ nicomedie. & maximianꝰ mediolani purpur⁹ & regni depon⁹. Eusebiꝰ p.p⁹ sed⁹ mens⁹s viii. Post que Metriades ann⁹. iii. Constantiū filiū ei⁹.	
ccc v.	Maximiꝰ & Seuerꝰ cesares facti sunt. Constantiū aug⁹ ob. p⁹ que Con Constantiꝰ constantii ex concubina helena filiū primū imp⁹ excepto philippo xp⁹ian⁹ fuit. & ab hoc xp⁹iani imp⁹s ceperunt.	
ccc vi.	Maxentiꝰ maximiani herculi filiꝰ aug⁹ appellat⁹.	Constan. ti ꝑ. an. ꝑ. xvx
ccc vii.	Maximianꝰ ap⁹ massiliā turpit⁹ interfect⁹.	
ccc viii.	Occiso seuero. licinii⁹ cesar effect⁹. Galeriū maxim⁹ morit⁹.	M. ꝑ. x.
ccc viiii.	Siluester p.p⁹ sed⁹ ann⁹ xxv. Maximiꝰ xp⁹ian⁹ p⁹secut⁹. & ap⁹ tharsū morit⁹.	
ccc x.		
ccc xi.	Maxentiꝰ iuxta molui⁹ pont⁹ a constantino superatus occidit⁹.	
ccc xii.	Persecutio tandē p. x. ann⁹ finita ē.	
ccc xiii.		
ccc xiiii.	Diocletiꝰ imp⁹io suo morit⁹. & solꝰ omniū p⁹ciꝰ inter deos refert⁹.	
ccc xv.	Plurimi p⁹secuta & maga. trucidant⁹.	
ccc xvi		
ccc xvii.		
ccc xviii.	Licinius xp⁹ianos de p.ratio suo pellit. & eos p⁹secut⁹.	
ccc xviiii.	hoc temp⁹ Arrius alexand⁹ pbr nefandā arrianā hereſim condit.	
ccc xx.	Alexandrie ordinat⁹ epc̄ Alexander.	socius.
ccc xxi.	Arriꝰ pbr ab ecclā suo epo alexandro eiectꝰ. multos sui⁹ impietatis	

cccxxxii· Conciliū in nicea ēgregat̄· cccxviii· epōrū· sub siluestro papa·
cccxxiii· Constantiñ filiū constantini cęsar effect̄· Licniū occidit̄·
cccxxiiii· hoc tēp crux dñica ab helena constantini matre hierosol reperit̄· sub
machario cuiđ urbis epo· Habariū rethor insignis habet̄·
cccxxv· Vicennalia constantini rome nicomedie acta· & sequenti anno rome edita·
cccxxvi· Huc usq; historiā scribit eusebiū· hinc hieronym̄· nopolim appellau·
cccxxvii· Constantiñ drepanā bithinię ciuitat̄ instauranſ· in honorē matrissuę hele
cccxxviii· Arriani epi ęcclām optinuer̄· quor tēp ñ digerunt· qui hostes xpi iudicant̄·
cccxxviiii· Iuuencū pbr clarum· Porphiriū hereticū aconstant̄ de exilio liberat̄·
cccxxx· Alexandrie ordinat̄ epc athanasiuſ· Dedicat̄ constantinopolis·
cccxxxi· Edicto constantini· gentiliū templa subuersa sunt·
cccxxxii· his tēp· Eusebiū cesarienſisepc· & alii multi doctores claruerunt·
cccxxxiii· Antoniū monach̄ clarus habet̄·
cccxxxiiii· Constantiñ cū liberis suis honorificas adantoniū litteras mittit·
cccxxxv· Tricennalib· constantini· dalmatius cęsar appellat̄· ſ· lxvi·
cccxxxvi· Constantiñ dū bellū inpsas pararet· ap̄ nicomediā obiit· ann̄ ętatis xxxv·
cccxxxvii· Dalmatiū cęsar· factione constantii patruelis· & tumultu militari inter Constantiñ·
cccxxxviii· Constantiū arriana hereſi p arrianū pbrm & eusebū nicomediensē constantiñ
pollutū· athanasiū epm· & oms ñ suę partis epos p̄sequit̄· et constans·
cccxxxviiii· Constantiñ bellū fr̄ constantio inferens· iuxta aquileiā occidit̄· anns xxiii·
ccc xl· Terremotus multas urbes subuertit· m·v· d·xii·
cccxli· Franci aconstante p̄domiti· inpace recepti sunt·
cccxlii· Constantinopoli eiecto abarrianis paulo epo· macedoniū hereſiarches substituit̄·
cccxliii· hoc tēp maximiñ treuerox epūs claruit· aq; athanasiū aconstantio p fugā suscipit̄·
cccxliiii· Athanasiū ad constantis litteris alexandriā regredit̄·
cccxlv· Eclipsis solis facta ē· & terremotus multas urbes subuertit·
cccxlvi· Trib· dieb· ac noctib· roma natauit· & campanię urbes uexatę·
cccxlvii· Bellū contra persas geritur· grauu romanq; damno·
cccxlviii· Romę ordinat̄ liberiū· q; abarrianus expulso· felix in ei locū substituit̄·
cccxlviiii· Constans interfic̄t· anno ętatis· xxx· Magnentiū & alii multi ēturbant· p· r·
ccc l· his tēp ossa timothei & sci andreę aplōrū· & lucę eū constantinop̄ inuecta s·
ccc li· Gallus constantii patruelis cęsar factus· Magnentiū seipsū occid·
ccc lii· Antoniū mon· c v· ętatis suę anno in heremo mort̄· Multi herem̄ claruer̄·
ccc liii· Gallus cęsar occid· Victorinū rethor· & Donatū grammatic̄ insignes habent̄·
ccc liiii· Iulian̄ cęsar efficit̄ aconstantio· Iusebiū uercell· & Dionysiū mediol· eū alii exulant̄·
ccc lv· Magne alamannq; copię ap̄ argentariū delet̄ s eū iuliano cęsare· ſ· mala passis·
ccc lvi· Iulian̄ reno germanos uic̄· Hilariū pictau· & Athanasiū alexand· abarrian multa
ccc lvii· Apud ariminū synodus arriana; contra fidē facta ē· Paulin̄ treuer· epc in exilio mort̄·
ccc lviii· Julian̄ aug̃ nom̄ usurpat· Constanti in parthō bellū parat̄·
ccc lviiii· Constantiū parthico bello dimisso· contra iulianū arma sumit·
ccc lx· Constantiū mort̄· anno ętatis· xl v·

cccLxi· Iulianꝰ ex xp̄iano lectore paganꝰ factꝰ p̄sequit̄ xp̄ianos· Athanasiꝰ· Eusebius IVLIANꝰ AN̄· I· M̄ VIII·
& Lucifer de exilio reuertunt̄· Pagani ap̄ sebasten sepulchrū S· Iohann̄· b· inuad̄·

cccLxii· Iulianꝰ ad bellū p̄rticū pfectus· & xp̄ianoꝝ sanguine̅ diuinus uolens· dī
iudicio aq̄dā hoste occisus interiit· anno ætatis· xxxii· P̄que̅ Iouianꝰ im
perat̄ factꝰ· cū oī exercitu ad xp̄ianitatē̅ redit· Anthioch̄ synod̄ hereticā· collect̄ e̅· xxxvii·

cccLxiii· Iouianꝰ in noua domo recubans· suffocatꝰ odore prunarū & calcis moritꝰ· IOVIANꝰ· M̄· VIII·
p q̄ ualentinianꝰ regn̄· q̄ obsidē̅ xp̄i tribunatu militū aIuliano p̄uatꝰ fuit· xxxviii·

cccLxiiii· Valentinianꝰ ualenti frī suo orientis imperiū dedit· VALENTINIANꝰ

cccLxv· Rome Damasi pp̄ ordin̄· Valens ab eudoxio arrianq̄ epo baptizatꝰ xp̄ianꝰ p̄ secꝫ· ANN̄· XI·

cccLxvi· Gratianꝰ ualentiniani filiꝰ impr̄ efficit̄· Vena lana pluuię mixta· de nubib⁹ fluxit·

cccLxvii· Athanaricꝰ rex gothoq̄ xp̄ianꝰ p̄ secꝫ· Hilari epi pict̄ moritꝰ· Hiems terræ motu corr·

cccLxviii· Eusebiꝰ uercell̄ moritꝰ· Hoc temp̄ Apollinaris epc̄ hereſim condit·

cccLxviiii· Magna fames in frigia·

cccLxx· His dieb⁹ p̄ auxentii arriani mortē̅· Ambrosiꝰ epc̄ mediolanensiū ordinat̄· Amb⁹ 1

cccLxxi· Didim̄ alexandr cæcꝰ claruit· Valentinianꝰ saxones cæde p̄ domuit·

cccLxxii· Eunomiꝰ agnoscit̄ aq̄ hereſis eunomiana· Burgundiones iuxta renū c̄ sedēr·

cccLxxiii· Hoc temp̄ docente ambrosio· ytalia ad xp̄i fidē̅ c̄uertit̄· Valente regn̄· Amb⁹ 2

cccLxxiiii· Valentinianꝰ subita sanguinis eruptione moritꝰ· p q̄ gratianꝰ filiꝰ c̄ patruo
cccLxxv· Gratianꝰ xxx milia alamannoq̄ deleuit· VALENꝫ C̄ VALENTINIANO

cccLxxvi· Valens legē̅ dedit ut monachi militarent· nolentes fustib⁹ iussit interfici· VALENTINIANO
cccLxxvii· Gothi datis a Valente arrianis doctorib⁹ arriani efficiunt̄· ANN̄· IIII·

cccLxxviii· Valens arrianꝰ impr̄ p̄ multa mala sua· in tracia trucidato a gothis romano
exercitu· ipse sagitta sauciatus fugiens· & in uile̅ casā cū sepe eq̄ laberet̄ de
ductus· in sequentib⁹ q· hostib⁹ unus in ipsa casa incensus· sepultura ocia ca
ruit̄· P̄ost que̅ gratianꝰ xxx̄ viii· fris ei filiū· cū frē suo ualentiniano regn̄
ann· vi· Huc usq· chronica eusebii hieronimi p̄ duxit· Hinc hermannꝰ· Hieronymꝰ

cccLxxviii· Gratianꝰ impr̄· ob p̄turbatū imperii statū· theodosiū genere hispanū· armis·
fide & religione p̄cipuū· orientis imp̄emp̄ fecit· Qui· xvii· ann· regnauit·
gothos· hunos· alanosq̄ & alias gentes plures coercuit· deq· tyrannis romanoq·
sepe impium uindicauit· P̄riscillianꝰ de gallus epc̄· hoc temp̄ sui nominis
hereſim condit·

cccLxxx· Ab hoc anno theophili alexandrin̄ epc̄· paschale scisma inchoat· Ambro Amb⁹ 3
sius mediolanensis archi epc̄· multa hoc temp̄ sublimiter scripsit·

cccLxxxi· Sinodus sedā unius salus· cl· epōq̄· constantinopoli agitur· cont̄ macedo
nium hereſiarchā ipsius urbis epm̄· sub theodosio auḡ & damaso papa·

cccLxxxii· Athanaricꝰ rex gothoq̄ p̄secutor q: xp̄ianoq̄ constantinopoli receptus
a theodosio moritur·

cccLxxxiii· Archadius filiꝰ theodosii auḡ· apatre in consortiū regni assumptus·
regnauit̄ ann· xxvi·

cccLxxxiiii· Theodosio auḡ filiꝰ honoriusꝰ nascit̄· Rome p̄ damasū papā· sirici
us q: in chronicis p̄speri ursinus dr· pap̄· xl̄m sed· ann· xiii·

6.

cccl.xxxv. Maximus inbritannia tyrannos ab militibus imp̃ creatus. ad gallias transfretans. gratianũ aug̃. a sinu p̃dicti belli occasione fugauit. & lugdunum captũ occidit. valentinianũ q; aug̃. fr̃em ei denalia ad theodosiũ mouente p̃pulit. victore̅ q; filiũ suũ imp. consortem fecit.

cccl.xxxvi

cccl.xxxvii

cccl.xxxviii Maximus tyrannus theodosio & valentiniano augustis bellum & captus. iuxta aquileiã purpura punius capite plectitur. & nector filius ei. & arbogastes magister militũ ingallias p̃perauit. & valentinianus impius retinuit.

cccl.xxxix Ianus & nersianus epi. ob nece̅ priscilliani quã accusauerant. ab ecclie communione priuantur.

ccc.xc

ccc.xci

ccc.xcii Valentinianus aug̃ ninianum ymp. arbogastis austeritate ymo p̃fusi. apud viennam laqueo uitã finiuit. Aquo arbogastes insimulatus. eugeniũ ingallia imp̃em creat. Hieronimus libros quos de uiris illustribus ecclie scripsit. hucusq; perduxit. Jeronimꝰ

ccc.xciii Theodosius imp̃ cum filio arcadio & honorio. iii. anno regni.

ccc.xciiii Iob. anachoreta cuius ita̅ Hieronimus edidit. theodosiũ imp̃em contra eugenium tyrannum victore̅ fore p̃dixit. Jeronimꝰ

ccc.xcv Theodosius imp̃ dum̃ aduersus eugenii tyranni pugna uictũ p̃ emp. ipse eode̅ anno mediolani uita decessit. & apud scm̃ laurentium sepultus e̅. Aquo filius ei arcadius ei fr̃e honore anno. xv. regni. Augustinus ecclie p̃pugnator facundissim̃ Amaximo uenerando epo ytalie regionis. affrice adhuc manente. ipsius urbis epi quã ms mutus ordinat̃. Claudianꝰ poeta clarus habet̃. Iob. Hieronimꝰ migrauit ad dn̄m. Hucusq; rufinus ecclesiasticã historiã eusebii cesariensis epi. Aferuns latinã p̃duxit. Augustinꝰ

ccc.xcvi Galdo comes affrice. tyrannide̅ inbiuasit. eiq; sibi usurpare p̃sumenti. Gelasiꝰ

ccc.xcvii Gelasio carthagini habito. ytalie concilium roborat̃. Sc̃s martinus turonorum epi post multas urbes migrauit ad dn̄m. anno. cccl.xxxx. i. episcopat̃ sui. xxx vi. Cui uita & uirtutes sulpitius seuerus egregie edidit. Sulpitius seuerus

ccc.xcviii Sc̃s ambrosius mediolanensis. arch̃i epi doctor. ecclie pontifex ad dn̄m migrauit. Romae anastasius papa. xv. sedit. ann̄. iii. Inaffrica gildo comes. affrice masczelle dñi nutante pugna uictus interit. Ambrosius

ccc.xcviii Templa idolorum ubique imperii p̃ diuersis partibus orbis destruuntur. & ludi gladiatorii tollunt̃. Interpositis annis duobus quibus hoc anno eutropio consule ita̅ inuasere. honore & ipsa p̃ualuit uirtus.

cccc Gothi alarico & radagaiso regib; multa̅ ingredientes. deuastant. Hoc tempe. Inastasius papa sua & ita̅ decreta constituit. Inuenimus in

urbe manebyeos damnum·& basilicā quae crescentina dr̄. mira·
mentum construxit ·

cccc i Iolis constantinopolitanus & theophilus epi clarissimi habent̄· sed adeo inter se discordes
ut nolumne theophilu talis imponi cathedre legatus sit ·

cccc ii Pollentiae romani stilicone duce contra gothos gentiu; uarioruq; clade pugnatum·
unde & uicti tegauerum· Romae innocentius papa·xl·ii· sedit annis· xvii ·

cccc iii Carthagini concilium contra donatistas habitum ·

cccc iiii Diu reinp̄ innocentius pp̄ plurima in ecclia constituit decreta· & ecclias sororum lo
tas & gemellas martyrū romae structa dedicauit· & multis in urbe constituit ·

cccc v Romanus dux stilicone in multis pugnantibus· radigaistis cūce· multis; gothorum
fusis victoria de domitie victus & captus est ·

cccc vi Vuandali· sueui· & alani trucato rheno in· k· ian· gallias hostiliter ingressi ·

cccc vii Constantinus in britannia tyrannide mutatus ad gallias transit ·

cccc viii Arcadius imp̄ constantinopoli moritur· relicto pse filio theodosio· cui quidem
huic patruus honorius anni· xv· regnauit· Stilico dux fortis una cum filio
suo heriso ab honorio dux occiditur ·

cccc viiii Vuandali· Alani· & sueui in die o Et̄ hispanias occupant· Attalus imp̄ ro
mae p tyrannide factus· & mox pulsus gothis cohesit ·

cccc x Alaricus rex gothorū romā obsedit· multisq; cedes ibi & p̄ dus faciens· lo
cis tamū sacris & ades pfugis· quia xp̄ianus erat pepercit· anno a urbe ō data
i· c lx· iii· Kl· maias fuere honorio dux· Igothis in urbe intrantibus capta·
Gothorū pars uenetiā capta possedit· qui postea ostrogothi uocati· & cū
romanis confoederati sunt ·

cccc xi Constantinus tyrannus apud arelatū uictus ab honorio captus & filius q;
ei constans in hispania a gerontio comite p empt̄· & maximus ab eo in regnū
leuatus est· Constantius dux ab honorio destinat̄· Alarico rege gothorum
mortuo· adaulfus successit· qui placidiā captiuā uxorē accepit· Pestilen
tissimes· bestiae· & gladius barbaricus· miseriā late iustam & cōprimum orbē·

cccc xii Maximo in hispania regno abluto· una cessat· Gothorū pars magna
rege adaulfo gallias ingressa· Heros sci martini discipulus· drepanensis epūs es
innocentii sede sua pulsus est· & p eo patroclus ordinat̄· Vandali· & sueui·
& galleciā· alanosque sinu· & carthaginense promoncrium· filingi bene ausi fortunam p·

cccc xiii Honorius hui anni cū lucio consul nouarū rerū in affrica reus· honore & uita
priuatur· Burgundiones partē galliae· rheno contiguā occupauerunt· Iouinus
& sebastian fris galliae tyranni narbonae ab honorio p empti sunt· His temp̄
pelagius britto ad romanos; celestio & iuliano liberū arbitriū plus iusto ex
tollens· & hominē sine grē dei auxilio p̄prio usu p̄fectū fieri posse asserūt·
fidei ecclie turbat· Cui heresim beat augustin singulariter p̄ceteris ex
pugnat· & papa innocentius eūdem hereticis condemnat ·

cccc xiiii Attalus gothus auctoritate in gallia tyrannide inuasit ·

cccc xv Gothi hispanias penitus· Quorū p̄fidio attalus destitut̄· Romanus captus

...dt. Ataulfus rex gothorū aquitā̄ sociorū uulnerat̄ imerit. & pco nullia regū nomen
imasit. Hierosolimis corpora scōrum stephani pro maroris. gamalielis. & nichodemi. luci
ano prbo diuinit̄ reuelata inuenunt̄. & innumeris miraculis glorificantur.

cccc xvi Wallia rex gothorū pacē cupiens. uduā Ataulfi placidiā. frī honorio aug̃ reddidit.
Eiꝰ nuptias duxe constantius. pmerit. Romae bosimus papa. xl iii. sedit annis. iii.
Cui sua cū ad aeccliae st.ui decreta promulgant.

cccc xvii Honorius aug̃ romā triumphans ingredit̄. Attalo curru ei p̄cedente. & post in ex
ilio misso. Questio & dissensio de hui anni pascha orit̄. sub bosimo papa romano.
Constantius fredibalū regē vandalorū sine bello arte capū. honorio impi misit.

cccc xviii Carthagin concilio epōrū. cc xviii. collecto. & abosimo papa confirmato. pelagius
aliq, hereses damnant̄. Eclypsis solis. xvii. kl̄ aug̃ facta. & cometa ab hinc usq;
admensē s. x. uisa. Gunderic mortuus gundericū vandalorū regē. & ermenricū suevorū
regē facta.

cccc xviiii Honorius aug̃ constantiū ducē in consortiū impii assumit. Romae Bonifacius p̄p̄.
xl uii. sedit annis. iii. cui quo abalus papa ordinat̄ eulalius. Quo ab augustis derecto.
bonifacius in sede firmat̄. sua cui decreta confirmat. & aeccliam sanctae felicitatis
& sōrū siluani in urbe construxit. Constantius imp̄ pacē cū Wallia rege gothorū fir
mat. data ei cū aliq̄ urbibus ad inhabitandū aquitania sedia.

cccc xx Wallia rege gothorū mortuo. theodericus successit. Qui lebem hieronim̄ p̄br doctor
& interpres incomparabilis scripturarū. anno aetatis. xc i. obiit. Alam a gothis adeo
cede domini. ut regia nomine neglecto. gunderico regi vandalorū seruendo
sub maret.

jeronim

cccc xxi Constantius imp̄ rauennae morit̄. Bellū int̄ vandalos & gothos oritur.

cccc xxii Exercitus contra vandalos duce castino ad hispanias gothis auxiliū mittitur.
A quo offensus bonifacius ut bellicosus secedens ad affricā se contulit. Wandali
uero pene ad despentionē coacti. castino ineunte manū conserente. victores
effecti sunt.

cccc xxiii Placidia augusta afrē honorio pulsa. cū filio ualentiniano ad theodosiū
aug̃ inorientē p̄fiscit̄. Romae celestin̄ p̄p̄. xl. v. sedit annis. viii. Qui plu
rima in aeccliā fecit statuta. & basilicā uiti urbe constructā dedicauit.
Honorius imp̄ occidentis rauennae morit̄ & iobis tyrannū regū ei occu
pat. Theodosius imp̄ orientis post mortē patrui sui honorii. regnauit̄ xxvi.

cccc xxiiii Theodosius ualentiniani dominae suae placidiae filiū caesarē faciens.
ad regnū occidentis cū matre possidendū remittit. Iobis tyrannū affricam
contra bonifaciū̄ petit.

cccc xxv Valentinian cū matre ibi rauennae a suis extinctū̄ oppīsit. regnū occi
dentis recepit. castinū ibi fauentē exilio dampnauit. etio patricio qui
hunos euocatos reuerti fecerat uenā dedit.

cccc xxvi Patroclus arelatensis epīs. tribuno quodā barbaro innocens trucidatus
est. Gunderic rex vandalorū di iudicio p. cussus morit̄. eiq; genserius
tyrannidem arriani q; hereticē & catholicorū crudelis p. secutor succesit.

cccexxvii Bonifacius in affrica pollens. duces quos dā comt̄ sedimcantes occidit. Comt̄.
quē euocatus barbaris mare ad id tempus ignotū ꝓuum efficit. Vnde gens
effera Vandalq; de hispanus exclusa a gothis. freto tructo affricā inuadens.
gladio. ꝑ da. & igne miserabilit̄ debachat̄. int̄fecto prius ermengario rege
sueuorū. postquā in hispania. xv. annis debachati sunt.

cccexxviii Nestorius epūs constantinopolitan duas in xp̄o ꝑsonas ꝑ dicans. hominem q;
purū ex virgine natū dīuitatem postea accepisse affirmans. a cirillo. alexan
drino epō. & ꝑpa celestino hereseos. arguit̄. Aetius comes romanū multis frunchq;
caesis. partē galliarū quā ꝓuas. tenuerant recepit.

cccexxviiii Aetius magist̄ militū & patricius factus ē. Agricola hereticē pelagianista
brittannis suo infect errore. Vnde sanct̄ germanus autissiodorensis epūs. ce
lestino pp̄ illo missus heresem expugnauit. plurimisq; salutem fuit.

cccexxx Sanctus Augustinus xpponiensis epūs aecclie xp̄i & catholicae fidei ꝓpug Angl
nator & defensor mustissimus in ciuitate sua a barbaris obsessus. cū in ipsius
obsidione. angustias. p aecclā sollicit̄ ultimum arguit̄. p grā dī expugnans
respondisset. ipsu dī grā ne in una suorū uideret subtract̄. v k̄ s e r̄. mi
grauit. ad dñm. anno aetatis. lxxvi. episcopat̄ ui seu prbitatus xl.

cccexxxi Tercia sy̅nodus uniuersalis. cc. epiq; apud ephesū congregat̄. sub celestino pp̄
ubi impius heresē nestorius cū secta sua damnat̄. Palladius ad scottos xp̄o
credentes. a celestino pp̄ primus epūs mittitur.

cccexxxii Romae xistus pp̄ xl. vi. sedit annis. viii. Quinecusat̄ a basso quoda
uentilatu in sy̅nodo causa. ab epūs. l. vi. purgat̄. & bassus damnat̄ est.
Bonifacius de affrica reuersus. & magister militū fact̄. cū aetio pugnauit
& uicit. & post paucos dies morbo absumptus ē. Aetius uero inimicos fugi
ens. dalmatius pannonius q; petiit. & honorū auxilio grām principū pristi
nam q; dignitatē recepit.

cccexxxiii Burgundiones aetio pugnando uicti sunt. Hoc temp̄ xistus pp̄ aecclam scae
mariae quae liberii dicebat̄. & aecclam sci laurentii in urbe construxit.
confessionē sci petri nec non sci laurentii adornauit. Valentinian quoq;
aug̅ multa aecclis dona dedit. & confessionē sci pauli construxit. Leo nis & iam
epūs scae sabinae aecclam fecit.

cccexxxiiii Vandali in̄. Vuu. anno africā infestantes. pactū a romanis postulant.

cccexxxv Pax eū Vandalis facta. data eis ad inhabitandū africae portione. Aetius
gundicharium regē burgundionū bello oppressit. supplicantiq; pacem con
cessit. Quā tamen nondum promisit. Alanus cū gente sua ꝑemptus est.

cccexxxvi Gothi pacē turbantes. im̄ alia mala narbonā obsessā fame p̄munt.
Sed Litorius dux romanus sup̄ueniens. & hostes ui repulit. & ciuitatē ad
uecto frumento fame liberauit.

cccexxxvii Bellū a romanis com̄ gothos hunnis auxiliatoribus gerit. Theodericus rex
Vandalq; arrian. catholicos in affrica p̄sequens. quosda ex ciuis suis popula.
quosda exilio damnauit. quosda cru uariis poenis affectos. martyrio

8.

coronam · Barbam p̄ franciā cecercere aggressi · Ualemman' aug̃ adtheodosiū
aug̃ dumcdi sui filiū constantinopolim uenens · filiā ei accepit uxorē · Ermenrīc
rex sueuq. morbo oppssus · rebilā filiū pse regē constituit ·

cccexxxvii Gothi rebilā regē sueuq. pugna uictū · thelum' spoliauerunt ·

cccexxxviii Iulianus ancionensis epūs pelagianista uetantissim' accliē communion surripere
tempant · a xisto papa denuo damnāt · Romani hui' auxiliatorib; aduersum
gothos & regē theodericū infausta pugna confligunt in gallia · & litorius dux
roman' uulnerat · & post aberis capit' & occidit · Quib; tam non multo post supplī
citer peremtis pax cū eis a romanis pacta est · Ipso anno xerxe & romanis com̄
gothos imenso geserich rex Wandalq; quifidus & amicus · r · p · putabāt · dolo
subspecie pacis · xiii · kl · nouembr · carthaginē cepit · crudel & maxime nobi
les trucidauit · opes omn' diripuit · sacerdotib' cesis & pulsis · ecclīs musis
suq. uerit · omnq, diuina & humana uita confudit · ibiq, xxxv · ann̄
regnū optinuit · Subquo plurimi fēq, martyrio obsidē catholicā corona
ti sunt ·

cccc xl Romae defuncto xysto · Leo ur doctrina insignis & morib' pap̄ · xl · viii · sed'
annis · x · m · Qui plurima aduersus hanē ecclie sublimiter scripsit & constitutis ·
euchitas & nestorianā hereses condemnauit · Eius temp̄ demerruis · uicella
xp̄i romane · s · stephani · ecclām fecit · Geserich sicilia p̄ūsus q̄uter affligens ·
timore sebastiani ducis ad carthaginē uendā redit · Rechila rex sueuor̄
hoerlicā primerā & carthaginē hispaniā cepit ·

cccc xli Theodosius imp̄ com̄ geserich & uuandalos p̄ducessuos bellū mouet ·
Sed ipsi negocia cunctando differentes · sicilie magis oneri quam pre
sidio fuere ·

cccc xlii Hunis thracias & illiricū sua populatione uastantib' exercit' contra
uuandalos missus · ad tractionē orientalium reuocat' · Ualentinian' imp̄ cū
Geserico rege uuandalq; pacē firmat · africa inter utrosq; certis
spaciis diuisa ·

cccc xliii Sēs bridus turonq. epūs decessit · cui · s · eustochius successit · Leo p̄p̄
multas urbe manichēos inuenens publicauit · & libros eq. incendit ·

cccc xliiii Aula rex hunorū bledlā regē frēm suū regnaq; consortē inīmit ·
& ei regnū pptinq; sibi subiecit · Uehā anni pasca prenus & pasca
sinus leon pp̄ scribunt ·

cccc xlv His temp̄ leo papa mīta alia bona basilicas aplōq, petri & pauli renouauit
& ecclām sci cornelii pp̄ & mī · ua apia construxit ·

cccc xlvi Britanni abacio & romanis com̄ scottos & pictos auxiliū implo
rant · nec impetrant · Apud ephesū · vii dormientes · qui sub decio
multa p̄ xp̄o tormenta passi · in spelunca quadā obdormierunt · post
annos ccc vii · ex p̄ gefacti sunt · & confirmata fide resurrectionis
mortuorū mercū obdormierunt ·

cccc xlvii Eutiches prb̄ & abb̄ constantinopolitan' · confusa in xp̄o duarū

& humanitatis substantia · una in eo natura dogmatibus annuente theodosio aug · & dioscoro alexandrino epo · resistente sibi fluuianu constantinopolitanu archiepm expulsum usq; ad mortē psecutur. Lonē qua heresim. Leo pp legatos misit · Richila rex sueuoru mortē · eiq; richarius filius successit. Richila rexo sueuor

cccc xl viii. Theodosius impr. leonē papā p defensione eutbicetis ad se uocat · Qui applo romano uenire phibitus · legatos p se misit · Richarius rex sueuo; ducta in coniugiu theodori regis gothoru filia · vvasconia deuastauit · Hoc temp anglisaxones abrupto tannis etra pictos & scotos auxilio asciti · insula petunt · & hostib; fugatis · in socios arma cuertunt · & post multa bella · magna ex parte insula subacta potiti s.

cccc xl viii. Iteru catholici ab impe theodosio ad audientia euocati · Attila rex hunoru · gallias alias q; circu pugnando uastat · & arte actu · magno inter eu & gothos plio concertato · theodorus rex gothoru cecidit · eiq; torismod filius eius successit ·

cccc l. Leo pp legatos ad effutanda heresim mittere curauit · Theodosius impr mortē · & a placidia aug & leone toto q; senatu ingenti pompa deductus · in mausoleo ap̄s̄m petru sepelit · d q; martian orientis impiu adeptus · & vii · ann regnans · cuthicete cum suis damnat sequacib; · Placidia aug mortē · Romanu actio duce gothis auxiliatorib; cont attila rege hunoru grandi utriq; cede pugnantes · in campo catalaunico acie uictu · in superiore gallia fugere expellunt · Qui in regnu unde reuersus · n multo p arma commouit in italia ·

cccc li. Attila recollectis uiribus · aquileia ui magna diu obsessa cepit · & circu quaq; p dis & edib furibundus bachatur. Adq; valentinian impr Leone papam mittens · pacem cu eo fecit · exercitus q; eius · fame · peste · morbo · edib q; insup. ab actio attritus · cum reuerti fecit ·

cccc lii. Attila rex hunoru · in sedib suis moritur · Torismodo regi gothoru p empto · theodericus fr successit · Hoc temp · iiii · sinodus uniu salis · dc · xxx · eporu · in calcedone cont eutbicen & omis hereticos egregat ·

cccc liii. Valentinian imp in palatio getu patritiu qui multa p r · p · laborauerat · manu sua fraudolent occidit · & acriu stantib; boetiu p fectu amic cuius interptus e.

cccc liiii. Valentinian imp in campo martio abamicis getu p emptu interiit · Prog maximus inuadens imperiu · infra · ii · menses amicitib; intemptus · & intiberi p iectus e. Post que aurelius ingallus auxilio fidens gothoq; tte impiu arripuit · Ipso anno geiseric rex vvandalq; de africa traiciens · roma qua sine impe erat inuasit · ea q; opib cunctis exspoliauit · Huc usq; psper chronica sua p duxit · x

cccc lv. Richario regi sueuor in hispania uastationib instante · consilio aurii thederic rex gothoru cont eu ueniens · in tta pugna graui cede pterit · uulneratu q; fugauit · & postea captu occidit · uastata q; impie & crudelit hispania · & ipsa qua possederant puincia · sueuos sibi subiugauit · Aurius gothoru auxilio destitutus · iubente marciano aug placentie impiu deposuit · Hoc temp apud francos mortuo merouseo rege · filius eius hilderic regn ann xxiii · Qui ob luxuria regno pulsus · in thuringia fugit · sed astu viomadi amici reuocatus e.

cccc lvi. Ab hoc anno victorii paschale seculos inchoat · iubente pp hilario · Marciano impe defuncto · in oriente leo impr ann xvii · romeq; maioriano impr ann · iiii · regnante.

NB

9.

Theodericus rex gothorū multis in hispania gentib⁹ & ciuitatib⁹ uastatis · emeritā obsidet
urbē · Suueui maldrā sibi statuunt regē.

cccclvii. Maioriā impr̄ contr̄ vuandalos in africā mouit p̄ncipū · Theoderic⁹ nunciis ēmitt⁹ ·
relicta emerita · gallias repetit · & pace fugata · cede furens · ecclās · urbes · uillas uastauit & incend:

ccccl viii. Sueui galliciam · & gothi bethicā p̄uincias uastant ·

ccccl viiii. Ite sueui · alii cū maldra rege lusitaniā · alii cū richimundo gallitiā dep̄dantur ·
Berui betticā inuadunt · Maioriā impr̄ facta cū theoderico & gothis pace · contr̄
vuandalos & sueuos · suo eos auxilio ·

cccclx. Maldras rex sueuorū occidit̄ · Sueui a gothis p̄dati · pacē postulant · Maioriā
impr̄ hispanias petens · classē contr̄ uuandalos parauit · quę tam̄ ab ipsis inuasa
& direpta est · Rursū cū adafricā contr̄ eos traucere moliret̄ · geiseric⁹ ēmitt⁹ pacē
postulat · Maioriā romā reuersus · cū · r · p · disponeret · fraude richimeris patricii
sueuorū ut aiunt consilio fultus · p̄emptus est ·

cccclxi. Seuerus rauenne a richimere impr̄ effectus · uii · ann̄ regnauit · Arrabon⁹ in gallia
comes · theoderico regi gothoꝝ cōfederatus · narbonā ei tradidit · Turonis beatū
p̄petuus epūs factus est̄ · qui basilica sēi martini ad aucta · corpori eius translati
one fecit · In gallicia uille · homines & greges · miru in mōdū fulmine tacti cōburunt̄ ·
& duo iuuenes cōcreti in unū aduſtione cadauerib⁹ inueniunt̄ ·

cccclxii. Rome hilarus pp · xl viii · sed ann̄ vi · mens · iii · Qui p̄fatu ecclę nōnulla decreuit
& constituit · hereses eutichiana & nestoriana damnauit · & multis metallis
pluresq; in urbe basilicas ornauit · oratoriaq; cōstruxit · monasteriū · s · Laurentii
ad balneas fecit · ite q; aliud ad lunā · & duas bibliothecas in urbe cōdidit ·

ccccl xiii. Rex alanoꝝ beorgor ytaliā petens · ap̄ p̄gamū a richimere patricio pugna uictus iterit ·

cccclxiiii. Seuerus impr̄ fraude ut aiunt richimeris · rome in palatio ueneno interit ·

ccccl xv. Vuandali p̄ marcellinū in sicilia uicti · cesiq; sunt & fugati ·

ccccl xvi. Leo impr̄ · anthemiū de constantinopoli ad regendū occidentis impiū romā
misit · Qui suscepto imp̄io · regnauit ann̄ · vi ·

ccccl xvii. Marcellin⁹ in sicilia occidit̄ · Tolose ubi sedes regni gothoꝝ erat · in medio ciui
tatis · sanguis e terra p̄rumpens · tota die una fluxit ·

cccclxviii. Arabundus impiū temptans · iussu anthemii impatoris · exilio deportat̄ ·
Rome simplicius pp · xl viii · sed ann̄ · xv · mensib⁹ · iii · Qui basilicā · s · stephani
in celio monte dedicauit · ite basilicā sēi andreę iuxta · s · mariā construxit ·
ite basil sēi stephani iuxta · s · Laurentii · ite basil · s · fibianę iuxta palatiū licinianū ·

cccclxviiii. Romanus patricius impiū affectans · capitalit̄ punitus est̄ ·

ccccl xx. Constantinopoli aspar affectata tirannide · a leone impe occidi iussus est ·
In gallia sēs remigius celitus ante quā nasceret̄ p̄nunciatus · a cella in qua se
adolescentulus do militans incluserat · ui abstractus · remoꝝ archiepō ordinat̄ ·

ccccl xxi. Rome richimer patricius · olibriū faciens imp̄em · anthemiū imp̄em contr̄ uus
affinitatis & imp̄ii cū graui clade urbis occidit · Sed n̄ diu scelere lętatus · ipse
xl · post die · & olibrius · vii · mense uitā exegerunt ·

ccccl xxii. Gundebado hortante · glicerius rauenne sumpsit imp̄iū · Constantinopoli
leo impr̄ · leonē nepotē suū · imp̄io consortē fecit ·

cccclxxiii. Constantinopoli leo senior impr̄ ob̄. post quē leo iunior paucis regnans mensib̄. & ipse decessit. Et post hunc heno impr̄ factus. regnauit an̄. xvii. Rome q̄p glicerio nepos in imperio successit.

ccccclxxiiii. Rome oreste patricius nepote impē in dalmatia fugato. filiū suū augustulū impēm constituit.

ccccclxxv. Odacer rex torcilingorū & rugorū cū multis barbarorū auxilius. q̄ua sa italia romā optinuit. anno a condītione eiu. ī cc xx. orestē & paulū frs patricios occidit. augustulū impēm exilio damnauī. & p eo regis nom̄ arripuit. cū tamen nec purpura nec regni insignib̄ uteretur.

ccccclxxvi. Odoacer possessa romia. maximā italiæ partē sibi subiugauit.

ccccclxxvii. Geisericus rex uuandalorū post. xxxvii. & paulo plus in uasæ carthaginis annos. tandē moriens. tirannidi suæ finē fecit. Post quē n̄ melior filius hunericus. regnauit ann̄ fere. viii.

ccccclxxviii. Huius tempe heno nis impis corpus barnabæ apli. & euangeliū matthei euangelistæ stilo ipsius scriptū. ipso reuelante inuenta sunt.

ccccclxxviii. His temp̄ simplicui pp petrū alexandrinū epm. hereticū eutheianū ab acatio constantinopolitano accusatū damnat.

ccccclxxx. Hoc temp̄ mortuo hilderico rege franchoꝝ. Ludouuicus filiū ei quē clodoueū dicunt. regn̄ an̄. xxx. Ipso anno odoacer rome regnans. in dalmatia oduā regē uic & p emit. hilderici

ccccclxxxi.

ccccclxxxii. Theodericus theodmari filius. rex ostrogothorū. id̄ qui olim in italia remanserant gothoꝝ. heno aug̃ familiaris effectus. cui suus ei gothis militauit.

ccccclxxxiii. heno aug̃ theodericū huiu anni consulē. & magistrū militū fecit. Rome felix iii. pp. l^m sed an̄ fere. viii. qui basilicā beati agapiti iuxta. s. Laurentiū ēstruxit. Cirola arrian epūs. in africa aduersus eugenii carthaginensē archiepm alios catholicos miraculis claros. belo ductus quendā eius pecunia corruptū ęcclesiastē simulare iussit. ut eū corā rege se inuocante quasi p fidē suā illuminaret. Cui cū corā omib̄ manū inposuisset. uera mox diuinitus ęcclesiastes p cussus. dolū aperuit. conūsus q; ascis epis eugenio. uindemiale & longino. rursū illuminari p meruit. Ab hoc cirola hunerico rex instigatus. catholicos p sequit. & plurimis martirio coronatis. ipsū eugenii. cū ccc xxiii. epis. exilio relegauit. & catholicas ęcclias clausit.

ccccclxxxiiii. Hunericus rex uuandalorū diuinitus p cussus. sextens uermib̄ expirauit. Post quē frs eius filius gundamundus. reg̃ ann̄ fere. xii. qui n̄ multo post eugenii epm reuocauit. Ludouuico rex francho. uiuante raganhario cognato suo. siagrii regē galliæ egidii filiū bello uictū. adalaricū regē gothoꝝ fugere cōpulit. sibi q; reddituo coidit. & totū regnū illius ac thesauros sibi subiecit.

ccccclxxxv. Hoc temp̄ acatius constantinopol̄ hereti fauens. petrū alexandrinū reuocauit. Quo audito felix pp. utrū q; cū sequacib̄ erroris cōdemnat.

ccccclxxxvi. Odoacer foebā q̄ & feletheus regē rugorū uic & adp hendit.

ccccclxxxvii. Gundamundū rex uuandalorū carthagini ęcclām sci agilei catholicis reddidit. petente sco eugenio epo.

ccccclxxxviii. Theodericus rex ostrogothoꝝ. p missu heno nis aug̃ italiā petiit. Cui apud

ſontiū odoacer occurrenſ bello cōflixit · ac uictuſ aufugit · Cr rurſuſq; recollectiſ uiribuſ uerone acie cōgreſſuſ · denuo uictuſ ac fugatuſ eſt ·

cccclxxxvii · Theodericuſ adſtruuū addūcū odoacrū tertio certamine uicē · fugientēq; apud rauennā obſedit · Hludouuicē rex francoq; thuringoſ petens · graui eoſ cede pſtrauit · ipſoſq; cū terra eorū ſibi ſubiecit ·

cccc xc · Odoacer nocte aduenna cū heruliſ egreſſuſ · collectiſ uiribꝫ quarto cū theoderico cōflixit · ac rurſuſ uictuſ ab eo captuſq; eſt · Ipſo anno gundamunduſ rex uuandalꝰ pacē cū romanis fecit · Conſtantinopoli henon impr̄ mortuꝰ · Poſtq; anaſtaſius impiū orientiſ · xxviii · ann̄ tenuit · Hoc tempꝰ ludouuicū rex francoq; unā currente aureliano legato ſuo · de burgundia hrudhildē uxorē xp̄iānā accepit · filiā ſeilicet hilperici · quē fr̄ ſuuſ gundobaduſ cū uxore ac filiuſ trucidauerat ·

cccc xci · Rome defuncto felice pp̄ · concilū apbroꝝ ac diaconiꝫ actum ·

cccc xciii · Theodericuſ rauenne odoacrū inſidiaſ ſibi molientē p̄emit · ac ipſe occidentiſ impiū xxx · annū optinuit · Rome gelaſiuſ pp̄ · Li · ſed ann̄ · iiii · menſib ꝫ vii · uir doctuſ ac pius · Qui p̄ eccl̄e ſtatu ñ nulla decreta fecit · multa ſublimit̄ ſcripſit · hereticoſ damnauit · cleruū romanū auxit · pauperes dilexit · Ipſe dedicauit eccl̄am · ſ · euſemie tiburtina urbe · aliaſq; baſilicaſ · ſcoꝝ q̄tuor · eleuterii · ac · ſ · andree · una lauraina · fecit etiā baſilicā ſcē marie · una laurentina ·

cccc xciii · His tempꝰ in africa beatuſ fulgentiuſ epiſ · q̄ ruſpenſē · xxviii annū rexit eccl̄am · doctrina ac actiꝫ claruſ effulſit · q̄ ac ipſe plurima uer̄ alioſ catholicoſ mala ac exilia p̄peſſuſ eſt · Hac etiā tempeſtate ludouuicuſ rex francoq; · galliaſ uſq; ſequanā · & deinde uſq; ligerī fluuioſ ſuo regno ſubegit · Hunc multa inſtantia hrodhild uxor ſua ad fidē xp̄i cohortat̄ ·

cccc xciiii · Gundamunduſ rex uuandaloq; p̄ſuadente eugenio archiepo · tandē poſt · x · annoſ · omneſ catholicoſ epoſ de exilio reuocauit · & diu clauſaſ eccl̄aſ pace reddita aperuit · Ludouuicē rex francoq; cont̄ alamannoſ pugnanſ · cū exercituſ cuā p̄liaret̄ · dñm celi inuocanſ · & fidē ſuā xp̄o uouenſ · ipſo iuuante uictoſ alamannoſ ſubiugauit

cccc xcv · Hludouuicē ſeu clodoueuſ rex francoq; inſtante hrodhilde coniuge ſua · aſco remigio remenſi archiepo fide xp̄i imbutuſ · cū gente ſua baptiſatur ·

cccc xcvi · Gundamundo rege uuandaloq; defuncto · traſamunduſ · xxvi · paulo pluſ annī p̄eo regnauit · Qui ut̄ catholicis infeſtuſ · eccl̄aſ poſt aliquot annoſ clauſit · & inter alias p̄ſecutioneſ laboreſ · cc xl · epoſ · exilio inſardinia & aliuſ inſulis afflixit ·

cccc xcvii · Boetiuſ patricius & conſul · multa his tempꝰ ingenii ſui monumenta in ſcām philoſophiā excellent̄ edidit · Rome Anaſtaſius pp̄ · lii · ſed ann̄ fere · ii · Hic cōfeſſionē · ſ · Laurentii exornauit · Cr quia quibꝫdā hereticis cōmunionē eccl̄ reddere uelle uidebat̄ · q̄dā ſe abeius cōmunione ſequeſtrauit ·

cccc xcviii · Iſauri occiſo lilingo duce ſuo · ab anaſtaſio impē uicti trucidati ſunt · Hoc tempꝰ hludouuicē rex francoq; gundebadū & godegiſelū frr̄ · burgundionū regeſ pugna & fugauit · Cr gundebadū auennione obſeſſū tributariū fecit · & cū magna p̄da reuſit ·

cccc xcviii · Theodericuſ rex rome & alibi · multa p̄ hec tempora mirifica cōſtruxit̄ edificia Rome ſimmachuſ pp̄ · l · iii · ſed ann̄ xv · menſib fere · viii · Cum q̄ ſimul p̄ nimiā diſſenſionē ordinatuſ eſt laurentiuſ · & magna rome inter cleruū & pplm diſcordia facta · donec iudicio theoderici regiſ & maioriſ multitudinis ſimmachū in ſede cōfirmaret̄ ·

d. Simmachus pp sinodo rome acta · int alia laurentiu emulu suu · nucerie epm estituit.

di. Theoderic rex aquey ductu rauenne fec · Histemp sci mamertus uiennensis archiepi uirtutib clarus · qui ppt lupos & ursos · unmanitate · aliasq; plagas · tridui anas · ante ascensione dni letanias prim istituens · dni miseriam plagaru q; cessatione pmeruit.

dii. Theoderic rex uictis uulgarib · firmu regno italie restituit.

diii. Quida ex romanis simmachu pp falso criminantes · & ap regem accusantes · laurentiu q; reuocantes · magnu rome scisma fecer · & petrus altine urbis epi ppm ssu theoderici sede aplicam inuasit.

diiii. Sinodo · cxv · epos collecta · beatus pp simmachu deinlatis purgat · & sedi suy eu gli restituit · & quasores sedis ci laurentiu nucerin · & petrus altinas edemnant · Ludouuic rex francos ppm suffragia sci petri · sci q; martini & alios scos diuinu imploran sauxiliu · gothos petit · eosq; iuxta pictauis urbem in campo uoglensi pugnauic · & regem eoy alaricu · qui xxu · ann regni occidit · regnu q; eius qd ingallus habebat ac thesauros accepit · Amalric filius alarici fugiens · regnu patris sui in hispanis recepit.

dv. Hludouuic rex francoru · parisius beati petri basilica edificat.

dvi. Hoc temp hludouuic rex francos nuncharu cognatu suu regnu q; participem ignauu & luxuriosu asiusp dictu bello uictu fugauit · & ppehensu sua manu cu fre richario occidit · & cu sibi pplm subuertit · Theoderic rex italie contra francos in galliam exercitu misit.

dvii. His temp rome iterum dissensione cont simmachu pp & ecclam orta · in nulli ex parte cu fustib & diuisis plagis afflicti · in nulli trucidati & necati · & multa indigna & nefaria cont ecclam & religione commissa sunt.

dviii. Hoc anno rome boetius uir eruditissimus consulatu administrauit.

dviiii. Hludouuic q; & clodoueus magnus francos rex · post multas uictorias · tota pene gallia possidens · parisius ubi sede regni instituit · morit · & in basilica · s · petri ase structa sepelit · anno regni · xxx · post transitu · s · martini turingestis francos habet · anno · cxu · post que · uu · filii cui diuiso regno · Theoderic metis sede habens · ann · xxuu · cu strenuo filio suo theodeberto regnauit · Chlodomeris aurelianis · hildebertus parisius · & uu · hlotharius suessionis sede statuens · ann · li · regn · horu soror brodhildis equnoca matris et eque regi lugiosa · amalrico regi gothos arriano in hispanis nupsit · mat q; uidua apud · s · martinu turonis in orationibus & elemosinis p mansit.

dx. His temp simmachus pp · int alia bona manicheos in urbe inuentos damnauit · ecclam · s · andree ad s · petru struxe · oratoriu · s · thome · confessione · s · cassiani · tre q; scos proti & iacineti · oratoriu · s · apollinaris · tre q; s · sossii · tre · s · crucis · tre · s · iohann · b · tre · s · iohann cu · Basilica · s · petri & porticu marmore strauit · & multis mdis ornauit · xenodochia instituit · & singulis annis catholicos arrianos gothorum rege uandalos q; arriano p exilia dispsos · alimonia & uestib iuuit · Construxe etia basilica · s · agathe uia aurelia · tre · s · pancratii · tre · s · siluestri · tre · s · martini · tre · s · cosme & damiani · & alias in nullas · struxe · renouauit · & ornauit.

dxi. Hoc temp reges francos clodomeris · hildebtus · & lodharius · burgundionum reges · sigismundu & godmaru pcussit · & pugna uictos fugant · quibus

Zů Sigismundo patrů mit eim filiů suů.

sigismundus rex religiosus adseos agaunensese fugiens: insequente clodomere ibidē captus: & aure
lianus in carcere mittitur: una cū uxore ac filius trucidatus est. Cui secuto temp clodomeris aterū
burgundiones petens: pugna fugauit: & ipse int hostes equo delatus ab ipsis iugulat. & burgundia
a francis subiugatur.

dxii. Amalric inhispanus rex gothor arrian. hrodhildē uxorē suā catholicā multis mdis affligit.
Qui postea a filio hildeberto pugna victus & pemptus e. & peo theuda regnauit.

dxiii. Cassiodorus hui anni consul fuit. q postea conversus & monachus effectus. cenobiū estruxit.
& inscitiā diuina q literatura clarus effulsit. psalmos exposuit. libros institutionum
& chronica fecit. Rome tandē dissensione cessante. int cleru & pplm optata redit
concordia. Cui simmachus pp beatus obiit.

dxiiii. Theoderic rex italie. filiā suā amalsiundā eutharico ciuilice in matrimoniū iunxit.
Rome ormisda pp. Iuli. sedit ann. viii. q int alia bona eutichianos nestor manicheos
damnauit. cleru erudiuit. basilicas adornauit.

dxv. Hoc temp uitalian q da seruus dignitatibus elatus. anastasio impi rebellat. & victus
adiunctus. crebris p plus milites eius uictos fugans. magno. u. p. dedecori & detrimto fuit.

dxvi. His diebs ormisda pp. p fide catholica adimpem anastasiū constantinopoli legatos
mittens. & nubil pficiens. alios crudē cū epis legatos mittit. Quos anastasius cū corrū
pere nō posset exilio deputauit. & inter alia domno papę rescripsit dicens.
Hos iubere uolumus. non nobis iubere.

dxvii. His temp theodericus rex francor. danosse inuadentes. p filiū theodebertū unā
cū rege suo ad internicionē deleuit.

dxviii. Anastasius impr cū hereti eutichetis fauisset. & catholicos p sequeret. fulmine
ictus interiit. maior octogenario. Iro q iustin impr catholicus constantinopoli
regn ann. viii. Qui nō nullos impio inhiantes occidit. Et cū uitaliano tyranno
pace prius facta. eundem postea peremit.

dxviiii. Iustinus aug legatos aplice sedis ab ormisda pp constantinopoli p fide missos sūmo
honore suscepit. eisq. in damnatione hereticos p oīa cōsentaneus. plurima
per eos donaria romā misit.

dxx. Hac tempestate theoderic rex francor. cū filio theodeberto thuringos petens.
immensa eos cede peruit. & ermenfridū regē eorū fugauit. Quē postea
fide data. ad se uenientē suscipiens. emuro p ciptauit. & filios ei occidi fecit.

dxxi. Iustinus aug hereticis infestus. arrianos etiā constantinopoli p sequit. Vnde
iratus theoderic. rex italie. arrian. exicium in italia catholicis minatur.

dxxii. In africa mortuo tandē trasamundo rege uuandalor. arriano. hilderic p eo
regn ann. viii. Qui statim in principio regni eccl as diu clausas aperuit. & omis
catholicos de exilius reuocare studuit. & optatā eccle pacē restituit.

dxxiii. Rome iohs pp. lx. sedit ann. ii. mensib. viii. Qui cimiteria in urbe restaurans.
& alius bonus instans. at theoderico constantinopoli legatus mittit. & summo honore
et gaudio a iustino aug. & cunctis ciuib susceptus. ad portā que dr aurea eccl
inluminat. & coronato a se aug iustino. & p quib uenerat impetratis. dona
ris & muneribs donatus reuertitur.

dxxiiii. Theoderic rex gothor. & tyrannus romanor. int alia mala boetiū patricū

et philosophū diu carceratū occidit · nec multo ꝑ socerū eī simmachū patriciū crudē pemī·
iohannē q̄q· pp̄ beatū dē constantinopoli reūsum rauennę una cū comitib' carceris afflictione
necauit · xv k̄ ivn̄ · q̄ n̄ multo post romā relatus · apud s· petrū sepultus ē·

dxxv· Theoderic tyrann' post · iii · mensē ab obitu pp̄ iohīs · post multa mala sua · dī iudicio subi
tanea morte rauennę interiit · & sic solitario cuidā reuelatū ē · a iohe pp̄ & simmacho
patricio in ollā uulcani deiectus ē · anno regni italici · xxx ii · Post quē nepos eī athalaricū
puer cū matre amalsuinda regn̄ ann̄ · viii · Rome felix quart · pp̄ lvi · sed ann̄ · iiii · mensib · ii ·
Qui fecit basilicā scōr · cosmę & damiani · iuxta sacra · & s· saturnini iuxta salaria ·

dxxvi· Constantinopoli iustin' impr iustinianū regni cōsortē & successorē faciens obiit ·
Q̄ iustinian' ex sorore nepos eius imperauit ann̄ · xxxviii · multa pietate & prudentia
cōspicuus · nisi in quibusdā hereticis fauisset ·

dxxvii· Iustinian' aug̃ belesariū amicū suū principē militię fec̄ · Q̄ quē & de parthis triūphauit ·
et magna ex parte · r · p · recuperauit · Gensuuinlę siue langobardę rege oduuino
pannoniā inuasit · ibiq; habitare cepit ·

dxxviii· His temp̄ beatus abb̄ benedictus in mensa uirtutū glā claruit · Priscian' q̄q; gramatic̄

dxxviiii· Exercitus roman' sabbato pascae a parthis superatur ·

dxxx· In africa occiso male hilderico rege uuandalę catholico · gelamer regnū inuadens ·
tanta feritate in catholicos & in om̄s debachat̄ · ut nec parentib' suis parceret ·
Rome bonifacius sed' · pp̄ · lvii · sed ann̄ · ii · mense ferme · i · Cū q̄ p dissensionē ordinatū ē
dioscorus · & paucis post dieb' mortuus · Quē tam bonifacī collecta sinodo damnare molit ē ·

dxxxi· Bonifacius pp̄ uigilium diaconū in sinodo post se pp̄ eligi sub cirographo decreuit ·
Quod tam̄ postea rescindens · quia com̄ canones erat ē bussit · Ipse in periculo
famis · clerum & pauperes alimonia iuuit ·

dxxxii· Ab hoc anno scilicet iustiniani imp̄is · vi · dionisius romanus abb̄ utriusq; linguę
peritissim' · cyclū magnū paschalē inchoat · q̄ iam semel ab incarnatione dn̄i
in annis · dxxxii · exactus · totidē in se annos continet · Incipit autē a primo
diocletiani anno · unde greci ciclossuos inchoabant · cyclis decennouenalib' · xiii ·
exactis · id' ann̄ · ccxlvii · Rome iohīs sed' q̄ & mercurius · pp̄ · lviii · sed' ann̄ · ii · mens · iii ·
Ad hunc iustinian' aug̃ de fide sua litteras & donaria sco petro · missit · Theoderic rex
francę, anno regni · xxxiii · mortu̇ · & mettis sepeliṫ · Q̄ q̄ filiū eī theodebt̄ regn̄ an · xiii ·

dxxxiii· Rome mortuo atalarico rege gothę · amalsuinda theodatū in ē sortiū regni assumit ·
Qui ipsā n̄ multo post occidi iussit · & regnū sibi soli usurpauit ·

dxxxiiii· Belesarius patricius a iustiniano impē missus · uuandalę gentē in africa bello
uictā deleuit · gelameru̇ regē eor̄ captū c̄stantinopoli abduxit · & carthaginē
r · p · restituit · post ann̄ · xc iii · ex q̄ a geiserico capta ē · Gelamer q̄q; post aliq̄t ann̄ ·
a iustiniano aug̃ · comes effectus · & i terminos parthę · ad eos arcendos c̄stitutus ē ·

dxxxv· Rome agapitus pp̄ · lvii · sed' anno fere · i · Huic atheodato tyranno p grā iustiniani aug̃ ·
pp̄ occisā amalsuindā sibi infensi c̄stantinopoli missus · c̄stant̄ eū aug̃ p fide xpi
decertauit · anthemiū eius dē urbis epm hereticū c̄ uictū damnauit · & in locū eī
faciente aug̃ moenā ordinauit · ipse q; ibidē morbo tactus obiit · & in loculo
plumbeo romā relatus · ad s̄m petrū sepultus ē ·

dxxxvi· Rome siluerius hormisdę pp̄ę · dudū filius · com̄ uoluntate cleri atheodato

tyranno pecunia corrupto · Lxm̄ · pp̄ uolentē p motus · sed ann̄ · i · mensibus · v ·
Theodatus tyrann̄ ab hinc post · ii · menses a wittigiso p emptus · & wittigis rex gothq;
factus ē · Belesariū patricium augustiniano aug̃ in italiā comitē gothos missus · p siciliā
transiens · & sunderat ducē eī uicens · africā q; de tyranno seruens · neapolim trans
fretauit · ipsā q; urbē sibi resistentē obsessā ui cepit · & tā cuncs quā gothos nulli
parcens trucidauit · Inde cū urbē romā ingressū esset · gothi omēs qui sibi fuerant
nocte egressi rauennā fugientes petierunt · Quos insecutus · c̄ certo p̄lio · vii ·
ex eis occidit · Wittigis ū collecto grandi exercitu · belesariū urbē q; romā uno
anno obsedit · omā q; circū deuastans · urbē bello & fame grauit̄ oppressit · Postea
ū egresso belesario · pugna commissa uictus · rauennā aufugit · Fames tanta
facta ē · ut in liguria quedā mulieres · paruulos suos comederent ·
dxxxvii. Siluerius pp̄ · cū institutione artemii & cōmunione hereticq; augustus nollet
parere · iussu ipsorū a belesario patricio falso criminatus & secreto postū · monachiq;
habitu indutus · indict · xv̄ · uigilio diacono exilio afflictus & deficiens · xu kl̄ · iul̄ ·
post obitū etiā miraculis claruit · Ipse q; uigilius pp̄ · lxim̄ · ordinatus · sed an̄ · xvii ·
mensib · vii · Ipsis dieb belesarius theodebtū regē francq; cū grandi exercitu
italiā ingressū uic̄ · & inde reuerti coegit · Ipse rome · s · petro dona obtulit ·
dxxxviii. Belesarius patricius cōmissa cū gothis pugna iterū uictor · wittigisū regē eq;
in ipsa fuga a lobe sanguinario magistro militū c̄ p̄hensū · & romā adductū ·
ipse & uigilius pp̄ c̄stantinopoli cū uxore & thesauris ad iustinianū aug̃ p duxer̄ ·
Q̄ patricius & comes factus · in oriente cōtra parthq; seu p sarū excursiones
c̄stitutus · ibidē uitā finiuit · Gothi in liguria manentes · hellebadū sibi regē
eleuant · iterū q; romanus rebellant ·
dxxxviii. Parthi rupta pace antiochiā totā q; siriā inuadentes deuastant · donec a belesario
tandē repulsi · ad terminos suos redier̄ · Posteaq; amartino duce pax cū eis facta ē ·
belesario ad italiā comitē totā reuocato · Gothi hellebado post · i · ann̄ tempto · e
errariū regē faciunt ·
dxl. In italia occiso post · i · annū errario rege · gothi totā q & baduila dictū est
regē sibi statuunt · Qui successibus bellq; fretū · romanū exercitū ducesq; aliq̄ tiens
sup̄at · & p multos annos italiā totā ipsā q; urbē romā captā plurib malis ad tritū uastauit ·
dxli. Totila p hec temp̄ apud fauentinū emulq; oppidū romanū exercitū sup̄at · Heo
multo post iterū romanos duces fugans · partē ui · partē donis exercitū sibi c̄sociat ·
& tyrannidi instans · ipsā etiā romā & campaniā uastat ·
dxlii. Huius iustiniani temp̄ · corpus scī antonii monachi diuinitū reuelatū · & alexandriā
translatū · in eccl̄ā · s · iobis bapt̄ tumulatū est · Hoc etiā temp̄ · vi · synodus
unius alis c̄stantinopoli cont̄ theodorū & oēs hereticos sub uigilio pp̄ collecta ē ·
dxliii. Per hec temp̄ cū belesarius a parthq; finib adauxiliū italiq; reuocatus · & diu
impedit̄ · tandē cū modica classe romā iam pene uastā ingressus esset · totaliq;
sup̄ irruentis exercitū c̄misso p̄lio fudit · & in tiberi mersit · ipsūq; in campaniā
reppulit · Hoc temp̄ ei beneditus abb cū discipulis suis mauris ad gallias trans
misisset · migrauit ipse post multas uirtutes ad d̄m ·
dxliiii. Sōfremugius remq; archiep̄s · & gentis francq; aplūs · anno ep̄atus · lxxiiii ·

ıō ıaȳ · plen̄ uirtutib⁹ mgrau̇ addn̄m · Arator sub diacon̄ roman̄ libr̄ suu̇ quē de actib⁹ apl̄ōr̄ heroico metro edidit · uigilio p̄p oblatū publice cū magno fauore recitau̇ ·

dxlv. Hoc temp̄. cū belesariꝰ sicilia iussu aug̃ cōstantinopoli reuocatus esset · totila ıt̄ securus ttern̄ romȧ inuasit · & secuto temp̄ collectis uiribꝫ. siciliȧ etiā inuasȧ cep̄it · totā q; insultans romanus q̄ diuisis occasionib⁹ subducti erant deuastat italiȧ ·

dxlvi. Theodebtus rex franc̄oꝝ strenuus & fortis moritur · & filiꝰ theodpaldus multum patre nequior & ignauior p̄ eo regn̄ · ann̄ · vii ·

dxlvii. His temp̄ uigilius p̄p · cū ad cōsensū hereseos & restitutionē anthemii epi · nullatenꝰ adduci posset · iussu imp̄ali rome ui captus · & cōstantinopoli p̄ductus · cū cōstanter in incepto p̄stitisset · nec aug̃ cessisset · cū comitib⁹ affectus & exilio adductus · & p̄ annos aliquot grauit̄ afflictus est̄ ·

dxlviii. Per hęc temp̄ iustinianꝰ aug̃ inter alia magnifica basilicā saluatoris quę agię sophię dr in cōparabili opere cōstantinopoli cōstruxit · Ipse leges romanas infinitas abreuiatas collegit · & leges quę iustiniane dicunt̄ composuit ·

dxlviii. Hoc temp̄ · gens gepidaꝝ · arege alboino & langobardis q̄ in pannonia tunc habitabant p̄lio uicta · & pene delta est̄ · & cunimundus rex eoꝝ occisus est̄ · Decimus capite auro incluso · alboin sibi pratū fec̄ · filiā q; ei rosmodā inter alios multos captiuā · postea defuncta coniuge hlodharii regis francoꝝ filia · in sui p̄nicie duxit uxorē ·

dl. Victor epꝰ capuan̄ · de huius anni pascha scribens · erroneos uictorii cyclos arguit · Hoc temp̄ totila rex gothoꝝ · ttern̄ romȧ obsessam & fame nimis obpressā cep̄it · & q̄ busdā senatorib⁹ cōstantinopoli fugientib⁹ · securus urbē possedit ·

dli. Huc usq; iordanis epꝰ chronica sua degestis romanoꝝ · abreuiata p̄ duxit · His temp̄ in africa mauri p̄liem patricii domiti sunt ·

dlii. Hoc temp̄ iustiniani aug̃ narsetē eunuchū cartulariū & cubiculariū suū principē militię fec̄ · & in italiȧ misit · Qui cōmissa pugna di grā uictor · totilā regē occidit · & gentē gothoꝝ auxiliantib⁹ etiā langobardis in italia exterminauit · P · hęc etiam temp̄ · cū bucellinus comes cū socio suo theodebto rege francoꝝ diu̇ missus · p̄ annos aliquot italiȧ siciliȧ q; infestaret · & romanū sepe exercitū superar̄t · tandem exercitū ei⁹ p̄ fluuio uentris attritus & attenuatus · a narsete pugna uictus & p̄fligatus · ipse dux occisus est · Hęc multo post socius ei⁹ ammunguꝰ dux cū reliquis gothoꝝ q̄b⁹ se iunxē p̄emptus est̄ ·

dliii. Theodpaldus rex francoꝝ mort̄ · & regnū ei⁹ uxorē q; uuanderadā lotharium rex patruus ei⁹ theodebti patruus accep̄it · q̄ iam · xl uii · anno regnabat · Ipso anno lodharius ipse saxones rebellantes iuxta uuiseram fluuiū magna cede domuit · & thuringiā peruasam deuastauit ·

dliii. Vigilius p̄p tandē impetrantib⁹ romanis & narsete · de exilio relaxatus · cū romȧ redire cep̄isset · in sicilia morbo calculi tactus decessit · sed tam̄ romȧ relatus · ap̄s · marcellū iuxta salaria sepultus est̄ · Pro q̄ ordinatus pelagius p̄p · Lxii · sed ann̄ · xi · mensib⁹ · x · Qui apl̄ō romano factionis cont̄ uigiliū incusatus · celebratis una cū narsete letanus ap̄s · petrū ambone ascenso euangelio q; sup̄ capitt suū posito · iuramento se crimine purgauit ·

dlv. Hoc temp̄ saxones ttern̄ hlodhario rebellantes · cū ab eo peterent̄ hostiliter ·

eiq; pſatisfactione dimidiū rerū ſuarū offerrent · id q; exercitus francoꝝ refutans · eo
inuito pugnā iniſſet · magna abeis cede ꝓtritus · fugae p̄ſidium petiit ·

d Lvi · His dieb' chramnus patri ſuo bladbario annitente patruo hildebto rebellans ·
regnū francoꝝ domestica seditione ꝓturbat · Saxones factione hildebti · in
frantia p̄das egerunt · Hildebtus remensem campaniā populatur ·

d Lvii · In brittannia bridius rex pictoꝝ effigitur · Hildebtus rex francoꝝ circa hoc tempa
morit̄ · & parisius in basilica · sancentii ase ēstructa sepelit̄ · regnū q; eī blod
bariū fr̄ assumens · totā paterni regni monarchiā optinuit ·

d Lviii · Chramnū patrē bladbariū quē multis malis offenderat hoc temp̄ in brittāniā
fugiens · insequente eo ibidē cū conobro rege pugna uictus · & captus cū
uxore & filiab' uxuus in censu ē · Quo etiā temp turonus basilica · s · martini
rebellibus ad eam fugientibus · igne crematur ·

d Lviiii · bladbariū rex descelerib' & peccatis suis p̄nitentiā agens · basilicā · s · martini
hoc temp̄ studiose reparans · stagno texit · Ses medardus epūs plenū uirtutib'
migrauit ad dñm · & a bladbario rege francoꝝ · suessionis magn̄ cū gla sepultū ē ·

d Lx · bladbariū maior filiū chlodouei magni rex francoꝝ · anno regni · Li · compendii
morit̄ · & suessionis apud · s · medardū sepelitur · Post quē · iiii · filii ei diuiso regno ·
sigibertus metis & remis sedē habens · annis · xiiii · haribertus parisius · bilpericus
suessionis · xx v · ann̄ · Guntrammus aurelianis & in burgundia · xx iii · ann̄ regnau̇ ·

d Lxi · In brittannia edilbtus rex angloꝝ regnauit ann̄ · Lvi · Hunni cū rege suo chagano
gallias petentes · a sigibto rege pugna uicti & humiliati · uix impetrata pace ·
foedere pacto redierunt ·

d Lxii · bilpericus rex regnū fr̄is sui sigibti & urbē remensē inuasit · campaniāq;
uastauit · Quo audito sigibtus ab unis reuersus · eccl̄ias suessionis urbis expit ·
theodebtū filiū bilperici ibidē captū in exiliū misit · ipsūq; bilpericū
pugna uictū fugauit · & ciuitatē sua recepit · Postea ū accepto abeo pacis
sacramento · filiū ei reddidit · pace q; cū eo firmauit ·

d Lxiii · haribtus rex libidini deditus · cū ingoberga uxore sua repudiata duas an
cillas germanas sibi in matrimonio uinxisset · a sēo germano parisiq; epo
excommunicatus · n̄ multo post interiit · Quo etiā temp̄ sigibtus rex brunā
quē & brunihildis · filiā athanagildi regis gothoꝝ de hispania uxorē accep ·
Ipsecuto temp̄ bilperic' fr̄ ei gielsiuundā sororē bruneꝝ coniugē accep · quam
postea suasu fridegundis cōcubineꝝ noctu strangulauit · cui etiā actu audo
uerā reginā commatrē suā facta repudiauit · & multa mala fecit ·

d Lxiiii · Constantinopoli iustinian' imp̄r · anno imp̄u · xxxviii · decessit · cui q
iustin' minor ann̄ · xi · regn̄ · homo iniquus · & auaritiē ult̄ mdū dedit̄ ·
His temp̄ in mensa pestilentia & mortalitas tota ytaliā & maxime
liguriā incredibilit̄ uastauit ·

d Lxv · Ses columba p̄br & abb' de hibnia ueniens · brittannus ubū di p̄dicat ·
His temp̄ narses patricius sinduualdū rege de reliquis heruloꝝ in italia
sibi rebellante pugna uic̄ · & captū alta trabe suspendit · Qui diutius
auctus · magna a romanis passus inuidia · apud auḡ criminatus · &
& ad id adductus · ē · ut relicta roma in campaniā subsecuti seoderet ·

et q; longinus succeſſor in italiam mitteretur.

d lxvi. Rome iohes tertius. pp. lxvii. sed ann fere. xiiii. Qui aeccl'am philippi & iacobi apl'oz quā decessor eī pelagius cepat. pfec & dedicau.

d lxvii. Narses eunuchus & patricius. q italiā a gothis aliisq; hostib' liberauerat. & multū p. u. r. laborauerat. a iustino aug & sophia uxore eī in uarius lacessitus. langobardos q in pannonius habitabant. ad uastandā & possidendā italiā inuitau. missis eis de ubtate italiæ fructib' terræ atq; muneribus. Multa prodigia & p'cipue ignea acies in cælo uise. sanguisq; coruscans. italiā trem.

d lxviii. Langobardi rege alboino mse aprili uenetia & fines eius ingressi sunt. eāq; paucis ciuitatib' exceptis capta subicientes. apud aq legia seu forū iulii electa parte copiarū cū duce gisulfo relinquentes. ad ota italiā capiendā animos intendunt. Ingens hoc anno nix cecidit. & insolita fruges copia subsecuta e.

d lxviiii. Hoc temp' huni rupta pace ytaliā franciā petentes. dolis instructi. sigibtū regē cū francis acie uictū fugant. Alboin rex cū langobardis liguriā inuasit. mediolanū & alias plerasq; urbes cepit. & circū quaq; pdis & cedib' furibundus. papiā plus triennio obsedit.

d lxx. Alboin pleraſq; intuscia extraq; ciuitates. ex ceptis roma rauennaq; & paucis castris cepit. Ingens etiā fames post ubtatē italiā pestilentia attrita inuasit. Ses vedastus epus decessit.

d lxxi Papienses ciues ultra resistere ñ ualentes. regi alboino se tradunt. Qui ciuitatē ingressus. corruente & iacente intra portā equo suo. diuinitus mitigatus. cont uotū q̄ omīs sepulturā minitabatur. ciuib' pepcit. & sedē ibi regni statuens. ui. ann & vi. menses in italia regnau. Quo etiā temp narses patricius. cū campania romā reuersus esset. ñ multo post mortuū. & in loculo plumbeo cū thesauris suis constantinopoli relatus est.

d lxxii. Hoc temp' hilpericus rex chlodoueū filiū suū hostiliter in regnū sigibti fris sui misit. Qui eū iuxta burdegalense resideret urbē. siguifus dux ex parte sigibti sup eū irruit. fugientē q; cū tubis & buciais uociferando q̄si ceruū parisiū usq; ubi pat eī fuerat p̄secut.

d lxxiii. his diebus hilpericus filiū suū theodebtū ptē ad uastandū sigibti regnū transligeri misit. Qui eū uastationib' crudelissime instaret. & ciuitates ñ nullas cepisset. tandē cū ducibus sigibti pugna in cautē eserta decisus interiit.

d lxxiiii. Alboin rex langobardq. apud ueronā insidiis rosmodę coniugis suę a helmichiso armigero suo p emptus e. Ipse q; helmichis frustra regnū attemptans. cū ad mortē quereret. cū cade rosmoda coniuge sua & thesauris filiaq; regia albsiuunda rauennā fugit. ibi q; uenenū ab ipsa acceptū. ipsā q̄q; bibere cogens. cū ipsa pariter interiit. Sigibtus rex francq. cū suas ulciscens iniurias. fris hilperici regnū inuasisset. eū q; cont uectū. s. germanū parisiq. epm mortifero odio fugientē p̄sequeret. missis dolo fridegundis iam regina duob' adolescentib'. ab eis p emptus interiit. ipsiq; pariter extincti sunt. & brunihild uxor eī cū filio hildebto capta. & custodię mancipata e. Sed hildebtus puer clanculo a suis ereptus. & rex p patre. p motus. regnau ann. xxiii. rex admodū fortis & strenuus. Hui soror ingundis. irmingildo regi gothq. filio leuigildi nupsit.

d lxxv. Constantinopoli iustin impr post multa mala & cupiditates suas. in amitam

uersus mort̃ d̃ q̃ tiberius ẽ stantin̄ · q̃ & ipso mente capto palatiū rexerat · regn̄ ann̄ · vii · uir dō deuotus · & in elemosinis paupū omiū largissim̄ · atq; in adquirendis facile di uitus omiū fortunatissimus . In italia clep langobardā rex · q̃ palboino electus fuerat · cū anno & mense uno crudelit̃ regnasset · & multos romanos p̃emisset · a puero seruo suo interemptus ẽ . Post quē langobardi sine regib̄ p̃ ann̄ · x · sub ducib̄ multa mres · pluribus p̃ tota italiā debachant̄ scelerib̄ · burgundiā q; sic̄ sēs hospitius reclusus p̃ dixerat ingressi · amatū ducē guntramni regis pugna uicti occidunt · & multa cede facta p̃ dis dicta · in italiam reuertuntur .

dlxxvi · Hoc temp̄ merouei hilperici filius · a patre cont̃ pietatis missus · & inde reuten · brunihildē accepit uxorē . A qua statī a patre separatus · cū suspectus haberet̃ · n̄ multo post attonsus · & p̄b̄r ordinari iussus ẽ . Eōdē temp̄ · s · germanus parisiq; ep̄s migrauit ad dñm · Circa hoc temp̄ langobardi iterū burgundiā ingressi · a mummulo patricio guntramni q̃ amato succedente circū uenti · pluribus tru cidatis & captis · uix refugerunt .

dlxxvii · His dieb̄ hilperic̄ clodouei filiū suū & desiderū ducē cont̃ frēm suū guntramnū mittentem · Sed a mummulo patricio guntramni pugna uicti tḡa uertūt · Hoc tē temp̄ saxones q̃ cū alboino italiā intrauerant gallias inuadunt · s · a mummulo ḡsi et humiliati · impetrata pace redeunt · & p̄ annū tē patriā repetere uolentes gallias petunt · uso mummulo tristi · auro se redimunt · postremo alueus q̃ locū eq̄ possederant · pugna uicti & pene deleti sunt .

dlxxviii · Rome benedictus p̄p̄ · sr̄e uit · sed ann̄ · uii · mensib̄ · ii · A quo beatus gregorius de mo Gregor
nasterio ablatus · & diaconus ordinatus · cōstantinopoli q; apocrisiarius missus · eutichium eiusdē urbis ep̄m insidē resurrectionis errasse · tiberio aug̃ p̄sente conuicit · Ubi etiā egregium opus moralia in iob · uenientib̄ adeū monachis suis scribere cepisse · Hoc temp̄ guntramnus rex draconem ducē · superbe sibi insultantem · pugna uictus occidit .

dlxxviiii · Hilperic̄ rex francos inauditis exactionib̄ p̄plm suum & descriptionib̄ afflixit · 250
si exactor eius occisus · & pretiata census incensa sunt · Magna aq̄rum inundatio · et illuuies · fulmina & tremotus & p̄digia · sequens pestilentia · gallias aliasq; pun
r tus afflixere · Tres filii hilperici defuncti periere · quartus ab ipso in custodia positus · molimine nouerce fredegundis cultro fixus interiit · In hispaniis leuigildus rex gothos arrianos · instigante goesinda uxore catholicos p̄sequit̄ · His dieb̄ magne langobardos copie cū trib̄ ducib̄ galliā ingresse · diuisis mdis ep̄lius a mummulo atterite · uix tandē in italiā refugerunt .

dlxxx · Cometa die pasce uisa · Suessionis cęlū ardere uisum ẽ · Parisius sanguis de nubib̄ fluxit · Pestilentia & mortalitas ingens facta · Leuigildus rex her 250
menigildū filiū catholicū cū exercitu p̄sequit̄ · Rodō dux hildebti pius & religiosus obiit .

dlxxxi · Hoc temp̄ exercitus tibii impis missus · p̄sas potenti supauit · & int̄ innume rabile p̄da copia · xx · elephantos impi reddit · Ipse impr cū italia & ipsa roma · bello langobardico pestilentia & insup fame grauit laborarit · naues frumto onustas roma misit · & annone copia pplo submnistrauit .

dlxxxii Constantinopoli tiberius impr omni laude dignissim· morbo tactus· filiā suā & impiū mauricio tradidit· & ipse ex hac uita felicē discessit· Cui idē maurtius gen̄ capadoc̄· regn̄ ann̄· xxi· Rome pelagius sed̄· pp̄· lxv· sed̄ ann̄· x· mensib̄· ii· Hic templū s· petri tabulis argenteis deauratis texit· domū suā xenodochiū fec̄· basilicā· s· Laurentii ēstruxit· & sepulcrū eius tabulis argenteis ornauit·

dlxxxiii· Hildebtus rex francoꝝ cū hoc temp̄· l· milia solidoꝝ auri a mauricio imp̄e accepisset· quatin̄ langobardos ex italia pelleret· ualido cū exercitu italiā petiit· S: langobardis petentib̄ & munera offerentib̄· pace cū eis pactū q; c̄firmans· sine bello rediit· mauricio q: petunia repetentia· nec responsū dedit·

dlxxxiiii· Gunthramus rex in suburbano cauillonensi summo studio monasteriū· s· marcelli ēstruens· ad exemplā agaunensis instituit· Gundoaldus q̄dā cū auxilio mumuli & desiderii regni affectans· com̄ gunthramnū tyrannidē inuasit· S; aduenib̄ eius leudisclo & egilano fugatus· cū latebrā cabanis urbe foueret· ab osone derupe p̄ceptatus interiit·

dlxxxv· Hilpico rege francoꝝ post multa scelera & mala sua insidijs p̄empto· & parisius in basilica· s· vincentii sepulto· lotharius puer filius eius a gunthramno rege patruo suo baptizari iussus· & de sacro fonte susceptus· in q; regno patris sublimatus· regente matre fridegundē & landerico maiore domus· regni ann̄· xlv· Mummulus patricius reus maiestatis conuictus· iussu gunthramni regis interficitur· & thesauri eius in fiscum redigunt̄·

dlxxxvi· In italia langobardi post· x· annos quib̄ duces p̄erant· autharitū flauū clephonis filiū rege statuunt· Qui belliea clarius micante· regnauit ann̄· vi· Qui inter alia brexillā urbe diruit· & tota pene italiā secuto temp̄ bello p̄agrauit· Leuuigildus rex gothoꝝ in hispania arrianus· hermenigildū rege filiū suū die sco paschę· xviii· K̄ mai· secum iussit interfici· Gunthramnus rex exercitū in hispanias misit· qui infirmatus statim redit·

dlxxxvii· Leudisclus a gunthramno patricius p̄mouetur· Magna agrī inundatio facta· Globus igneus scintillans & quasi rugiens de celo uibram cecidit· In hispania leuuigildus rex gothoꝝ moritur· & richaredus filius ei rex p̄ eo effectus· Qui iuuante leandro hispolitano epo· aq̄ fr̄ ei hermenigildū ēuersus fuerat· cum tota gente gothoꝝ· ñ multo post ad catholicā fidē conuertitur·

dlxxxviii· Gunthramnus & hildebtus reges· int̄ se pace & pactū mutuo ēfirmant· regnū q: gunthramni post obitū eius hildebto p̄mittit̄· Non nulli principū & ducū hildebti ēuentionis com̄ cū ēuicti puniti sunt· In hispania hereses destructa· & synodus toletana collecta ē· industria leandri presulis· & richaredi regis· Ingunda regina uxor auunulfi regis p̄sarū ēstantinopoli dissimulato nomine regio p̄fuga ueniens· se baptizari impetrauit· Postea amanto inuenta· ipsū q̄q; cū multis de gente sua antiochiā ueniente baptizari & xp̄ianitate aggredi effecit·

dlxxxviii· Exercitus gunthramni ad hispanias missus· neglegentia bosonis duois grauit̄ a gothis trucidatus ē· Hoc temp̄ hildebtus rex sororē suā quā

authario regi langobardo. ꝓmiserat · regi gothor. qui nuper catholicus factus fuerat in matrimonium tradidit ·

dxc. Tunica dñi saluatoris a simone quodã iudeo tormentis coacto monstrata · agregorio antiocheno · iohe cõstantinopolitano · & thoma hierosolimitano · & aliis epis multis ieiunio triduano celebrato in archa marmorea in oppido haphad inuenta · summo cũ honore hierosolimam allata est · Inter francos & brittannos pugna commissa est · Hoc quoq; tẽp hildebertus petitione maximi impis iterum langobardos in italia cũ exercitu petiit · Seducto ab authario rege cęso q; grauiter exercitu suo · cum paucis redit ·

dxci. His diebꝫ rex langobardor. theodelindã filiã garibaldi regis baioarior. puleram · prudentẽ · & piã accepit uxorẽ · Quo tempe magnus francor. exercitus · cum · xx · ducibꝫ a hildeberto rege contra langobardos missus · diuersis casibus ꝑ ciput morbo afflictus · parumq; hostibus intra muntiones septis nocere ꝑ ualens · pauio effectu fame afflictus · egre tandẽ reuertitur ·

dxcii. Immensa pluuiarũ inundatio & inluuies facta · ingensq; mortalitas subsecuta est · In qua primo pelagius pp · dein innumeri catteruatim exstincti sunt · Et beatus gregorius tunc romane ecclę archidiaconus · constitutis letaniis · & plaga cessante · pp · Lxvi · ordinatus · doctrina & actibus cunctis merito preferendus apostolicis · sedit ann · xiii · mensibꝫ · vi · diebꝫ · x · Qui statim inter alia bona libru pastorale egregio edidit stilo · Hic q̃q; sup corpus beati petri ciborum fecit · & missas celebrare instituit · utrumq; sci pauli similiter · In italia cũ authar. rex ad francos ꝑ pace petenda misisset · ueneno interiit mortuus est · & theodlinda regina eius uidua · agonẽ ducẽ qui & agilolfus martu & regẽ elegit · Qui rex langobardor. factus · regnauit ann · xxii · Langobardi pacẽ cũ francis pegerunt ·

dxciii. Guntramus rex burgundię in omi bonitate ꝑ ciput. anno regni · xxxiii · v. kl apr obiit · & in monasterio sci marcelli a se cõstructo sepultus est · regnũ q; hildebtus fris eius ligibi filius accepit · & post eũ · iiii · annis tenuit · In brittannia edilfridus rex sup. anglor. partẽ cõstituit sibi · Siccitas magna & fames facta est · & insolita locustarũ magnarũ multitudo ·

dxciiii. Quintrio dux gallię campanię · regnũ lotharii regis filii hilpia hostiliter ingressus · ab ipso lothario cruenta utrimq; pugna uictus aufugit · Ibi locustarũ multitudo frugibꝫ nocuit ·

dxcv. Gregorius pp · synodũ · xxiiii · epor. ꝑ utilitate ecclę ad som petrũ colligit · indict · xiii · Franci & brittanni grauiter utrimq; acie pugnam conflixerunt · His diebꝫ tassilo rex baioarior. a hildebrto constituitur · Qui mox sclauis superatis · magnã exinde ꝑdã deportauit ·

dxcvi. Scs columba pbr & abba · post multa miracula · in insula hii iuxta hibernia · migrauit ad dñm · anno ętatis · lxxiii · Hoc tempe beatus pp gregorius · missis doctoribꝫ augustino · mellito · iohanne · & aliis seruis dei · anglor. gentem in brittannia uerbo uitę ꝑdicare iussit · eamq; cooperante di grã ad fidẽ

xpi p cosdē cōuertit. Cometa & multa signa apparuerunt in cęlo. Exercitū hil
debti varnos rebellantes pugna uictos pene deleuit.

dxcvii. Hildebtus rex francę fortis & strenuus. filius sigibti. xxiii. regni anno. etatis sū.
xxv. ueneno ut aiunt ab acc̄epto ab acc̄ugę moritur. pro q̄ duo filii eius. theodebtus
in austri fratria. ann̄. xvii. & theodericus in burgundia cū aua brunihilde
xviii. ann̄ regnauerunt. Ipso q; anno fridegundis cū filio blothario regnū eorū
in uasit. & cos eū exercitu resistentes. gnauu cęde pternos fugauit.

dxcviii. Fridegundis regina mater blotharii regis moritur. His temp̄ cū romanus
patricius aliquot urbes alangobardis dudū captas. ut tum dedītione recep
set. id q; agilolfus rex ultū ire molitus. ttalię ipsi q; rome infesto cū exerci
tu immineret. studio sci pp̄ gregorii. & suffragio theodelindę religiosę
reginę. pax utrimq; effecta est.

dxcviii. Quintrio dux instigante brunihilde p̄emptus e. & hac temp̄. agilolfus
rex. n̄ nullos duces langobardę sibi rebelles. alios occidit. alios aliis modis
p̄domuit. Ipse etiā p̄petuā cū theoderico rege francę pacē fecit.
Circa hęc etiā temp̄. monasterii sci benedicti in castro cassino situ. fugi
entibus ex eo monachis. a langobardis omīno destructū & desolatum e.

dc. Gregorius pp̄ lugdunę & eboraci epos. in brittannia misso pallio metropo
litanos ee decernit. indict. iiii. Clades glandolaria massilię aliasq; par
tiū illarū ciuitates. & italię grauit attriuit. In lacu dunensi aqua repen
te bullies. & feruens. magnā piscū partē decoxit. Warnharius maior
domus theoderici. omi substantia sua distributa obiit.

dci Brunihildis de regno theodebti ob scelera sua depulsa. aquodā paupere
sola inuenta. & ad theodericū regē ut rogabat p̄ducta. benigne q; suscepta.
eidē pauperi episcopatū autisiodorensē impetrauit.

dcii. Mauricius impr̄ focā. a. v. utilē principē militię faciens. cum q; cū exer
citu mittens. de persis & aliis non nullis gentibus triumphauit. Globi ignei
& alia signa in cęlo uisa. Theodebtus & theodericus frs. ingenti pugna lot
hario rege superato. & exercitu eius trucidato atq; fugato. regnū eius
diripiunt. & inter se diuidunt. modica tantū parte illi. id̄. xii. comi
tatibus iuxta litus oceani. cū pacto pacis rebelles.

dciii. Constantinopoli focas uictor de persis reuersus. mauricii imp̄ris peccata sua
in presenti ut ipse semp̄ optasse fertur. exsoluentē turpit̄ interfecit. & ipse imp̄ii
arripiens. viii. ann̄ tenuit. Gilan dux brunihilde instigante. sine causa p̄pter
diuitias tantū suas. occisus e. Theodebtus & theodericus misso exercitu aduersones
uictos subiecerunt. Corpus sci victoris martyris. q̄ cū beato ursо solodori passus e.
apud genuensē urbē diuina reuelatione in loculo argenteo inuenitur. & ce
multis miraculis declaratur. Filius agilolfi regis adaloaldus baptizatur. &
ariano di secundo tridentino epo de fonte suscipitur.

dcv In brittannia edilfridus rex anglo. edanū regē scottor. insulā p̄terne
forti p̄fligato exercitu pugna uicit. Etherius lugdunensis epus obit.
cui q; secundinus successit. ipsi q; arriduus. Agilolfus rex cremonā

16.

et mantuā captas diruit. aliasq; urbes & pumtias uastauit. & romani reddita illi que prius capta erat filia eius. pacē ab eo adtempus acceperunt.

dcv. Beatus pp̄ gregorius & doctor sc̄issimus. migrauit addñm. indict. viii. Post quem uestante epātu mensib' plus. v. fabianus pp̄. Lxvii. ordinatus. sed anno. i. mensib'. v. Et post hunc tres cessauit epātus anno ferme. i. quia de constantinopoli legatio imp̄ialis expectabatur. Et hoc anno sinodus nēfaria cauillanus congregata. & beatū desiderius uiennensis archiep̄s. machinante brunihilde. qua scelera eius arguebat. depositus & exilio deputatus. & in locū eius domnulus subrogatus ē. Sol obscuratus ē. Hiems numis seua. magnā uinearū partē p. didit.

dcvi. Fames rome facta. Et pax cū langobardis in annū unū p. xii. milib' solidor condita ē. Protadius qui cū brunihilde inter alios plures ē tubuerat. dux effectus ē. Hlotharius exercitus cont̄ pactū regnū theoderici inuasit. & berhtoaldū maiorē domus. uirū strenuū & piū fugatū aurelianis obsedit. filius agilolfi adaloaldus corā patre rex a langobardis electus. & desponsata ei filia theodeberti pax p. petua cū francis facta ē. Mense aprili & maio. cometa uisa ē.

dcvii. Theodericus exercitū lotharii pugna uicta uictū fugauit. In qua tamen berhtoaldus maior domus audatius inter hostes p gressus occubuit. Pro quo protadius molimine brunihildis p mouetur. Theodebertus & lotharius cū exercitibus collectis hostiliter conuenerunt. facta inuicē pace digressi sunt. Theoderic instigante brunihilde & protadio. cont̄ fratrem theodebertū arma mouit. Cumq; infestis exercitib' occurrere pararent. ceteris q; pacē suadentib' solus obsisteret protadius. eo impetu multitū intentorio regis trucidato. fr̄s ab inuicem facta pace discedunt.

dcviii. Rome bonifacius tertius. pp̄. Lxviii. sed' mensib' fere. viiii. Post quē trem cessauit epātus mensib'. x. Hic quia constantinopolitane ecc̄la primā se scribebat. apud foca augq; obtinuit. ut romana ecc̄la omnium caput ecc̄lārū decerneret. Hic q̄q; sinodū. lxx ii. epōr̄ rome collegit. In regno theoderici clauduus iur prudens & pius p. protadio efficit maior domus.

dcviiii. Rome bonifacius quartus. pp̄. Lx viiii. sed' ann̄. vi. mensib'. viii. Et post hunc epātus cessauit mensib'. vii. Hic apud foca augq; templū omnū idoloq; q̄d pantheon uocabatur optinuit. & in honore & omnū scōr̄ dedicauit. nouēb. die. & s. mariae ad martires illud appellauit. festiuitatē q; omnium scōr̄. k̄ nou celebrari constituit. Cuius temp̄ fames & pestilentie. & inundatio aquarū in mensa accreuerunt. Ansoaldus dux ob mortē protadii. instigante brunihilde a theoderico pede truncatus. & facultatib' spoliatus. tr̄e q; uolfus patricius occisus ē. Ipse theodericus ermenb gā de hispania filiā bettarici regis gothor̄ ē ingē sibi adducta. eiusde brunihildis suasu ne honor suus uilescaret nimis. n uxorē accepit. sed repudiatā & expoliatā post annū remisit.

Beatus desiderius uiennensis archiep̄s de exilio reuocatus. factione brunihildis & theoderici. & a rridu lugdunensis lapidatus & martyrio coronatus. plurimis post mortē claruit miraculis.

de x. Bertericus rex gothor aliiq; regib' auxilio sibi assciis· comit theodericii bellu parat· Hiis temp' ipse bello furentes· multas puincias romanis abstulerunt· int' quas ipsa' urbem solimā auferentes· & loca sca destruentes· int' alia ornamenta & thesauros ecclesiarum· crucem dominicā abstulerunt·

de xi. Eraclianus qui africae p' erat· focae aug' rebellans· & cū exercitu uenens· regno eum utraq; priuauit· & filium heraclii imp'atorē p'mouit· Qui accepto imperio· regnā annis· xxvi· Beatus abb' columbanus qui cū discipulis suis sco gallo aliisq; temporib' sigiberti regis de hibernia uenens· luxouiense coenobiū multis corusans uirtutib' constituebat· cui sepe theoderico p' sceleribs suis & maxime adulteriis increpans· ad legitimū hortaretur coniugium· molimine brunihildis reginas ambitiose exercentis· iussu theoderici regis exinde pulsus· sem ibi cultui p' se reliquit abbatē·

de xii· Circa haec tempora beatus augustinus anglorū apls & archiep's & doctor mirificus migrauit ad dnm· Ses columbanus de luxouio p'pulsus· ad blotharium regē· inde ad theodebertū uenit· eoq; optione manendi in regno suo dante· tandē in alamannia brigantiū uenit· ibiq; triennio mansit· Contentione inter theodebertū & theodericū de regno exorta· theodebertus alsatia uolentē accepit· Alamanni auenticū pagum & ultra uranū petentes· uictores cū preda reuersi sunt· Theodebertus coniugem suam peremit & alia duxit·

de xiii· In hispania mortuo bertherico· sisebodus rex gothorū factus ē· uir fortis & pius· qui sepe romanis multib' congressus· uictor peperit· & captis plerisq; urbib'· regnū gothor nobiliter ampliauit· Theodericus cont' frem theodebertū bellū parans· blotharium regē patruelē suū p'missa quadā puincia ab auxilio eius auocare stagit· Circa hec tempora hunni qui & auares uenetiā petunt· & totā puinciā ferro· igne· p'da q; uastantes· ipsū forū ulu arombilda gisulfi uidua p'dcti euertunt· & depopulata puincia redeunt·

de xiiii· Eraclius imp' constantinū filiū imperii consortē fecit· Theodericus & theodebertus cum infestis exercitib' apud tulense territoriū forti pugna confligunt· & magna utrimq; cede pacta· theodebertus uictus coloniam aufugit· Quē cum theodericus odio & insup uenerabilis uiri leonisii mogontiacensis epi instigatione p'sequeret· ille denuo collectis undiq; uiribus· apud tulbiacū occurrens conflixit· Et in mensa hominū strage facta· iterū uictus fugit· Theodericus ū colonia ingressus· thesauros eius ac regnum rapuit· filiū q; eius parulū necari iussit· & ipsū comp'hensū ac detonsū· cauillonus misit· nec multo post suspectū habens instigante brunihilde occidi p'cepit· Quibus dieb' beatus columbanus de brigantio pulsus· febricitante gallo ibi reliquit· ipse q; in italia ueniens· & benigne ab agilolfo rege & theodlinda susceptus· coenobiū bobiense construxit· Ses quoq; gallus solitudine cellę suę ut colere coepit·

dcxv. Theodericus cont̃ blotharıū arma paranſ. ꝑfluuio uentris & ut quida aunt fraude brunihildis uenenо mortis interiit. & ſigibertus ex concubina filius eius abbrunihilde & principib' rex ꝑ eo factus ẽ. Hec multo poſt blotharius rex regnū eius inuaſit. anno regni ſui. xxx.

dcxvi. In brittannia edilbertus p̃m̃ anglo. regū xpian̄. anno regni. l. vi. obiit. Pro q̃ cat poſt regnauit annis. xxuii. Hoc temp̃ ysidorus hiſpalenſis ep̃s clarus in hiſpanis habet̃. Qui huc uſq; tempoꝝ ad breuiationē ꝑduxit. & multa egregia opuſcula edidit. In italia agilolfus rex langobardo. & mortuus. Pro q̃ filius adaloaldus cū matre theodelinda regnauit annis. x. Apud francos ſigibtus rex cū cont̃ blotharıū exercitu collegiſſet. a ſuis deſertus. & ab hoſtib' captus. una cū frib' iuſſu lotharii ꝑemptus ẽ. Aq̃ etiā ipſa brunihildis indomitis equis alligari iuſſa. & ab eis diſcerpta. digna tandē morte periit. & blotharius monarchia regnū accepit.

dcxvii. Rome deus dedit pp̃. lxx. ſed annis. uii. menſe fere. i. Qui cleru & ſacerdotes dilexit. eiſq; ſumptus auxit. Cuius temp̃. eleutherius patricius rauenna uenienſ. iohannis patricii ꝑemptores occidit. Ite neapoli & in alus locis tyrannus occiſis. pace ītalie reddidit. In brittannia eduuinus occiſo edilfrido. & filius ei in hib' nia fugatis. regnū illius p̃ annis. xvii. egregie rexit.

dcxviii. Terremotus magn̄ factus ẽ. & clades ſcabioſa ſubſecuta. pplm̃ feda morte attriuit. ita ut mortuos n̄ poſſent agnoſci. Hieroſolima int̃ alias paleſtine urbes a choſdroe rege ꝑſaru capta. & crux dn̄ica in pſidē abducta ẽ.

dcxviiii. Blotharius rex uuarnharıū cui aliquantu infenſus erat. ſuffragantib' multis ingrim recipienſ. in principatu maioꝝ dom̃ ẽ firmauit.

dcxx. Rome bonifacius q̃rtus. pp̃. lxxi. ſed annis. v. uir ualde mitis & piꝰ. Eleutherius patricius tyrannidē & regnū affectans in italia. a militib' ꝑemptus ẽ. et caput ei ẽ ſtantinopoli miſſus. In brittannia defuncto ſco. archi epo laurentio mellitus ſucceſſit. Magundat magus gen ꝑſa. ad fidē xpi cuerſus. & anaſtaſius dictus. hieroſol' muris ſcitatis monachus effectus ẽ.

dcxxi. Blotharius rex acceptis amplis muneribus. langobardis petentib'. xii. ſolida auri quos annuatim in uaſa q̃nda burgundia francis ꝑſoluebant ſub nomine tributi. quib'da ẽ ſiliantib' dimiſit.

dcxxii. Berhtrudis regina uxor lotharii regis. ipſi & oīb' ꝑ pietatis & morū excellentia nimiū amabilis obiit.

dcxxiii. Hiſtemp̃ beatus attala & poſt hunc bertolfus bobienſes abbates. in alamannia quoq; beatiſſimus gallus uirtutib' claruerunt.

dcxxiiii. In brittannia defuncto mellito archi epo. iuſtus ſubſtitutus ẽ. Qui ſequenti anno beatū paulinū ordinans ep̃m. anglis illis q̃ adhuc pagani erant ꝑdicatorē & doctorē miſit. Hlotharius rex franco. anno regni ſui. xxxviii. dagobtū filiū ẽ ſorte ſortit. & beato uiro arnolfo pippino q; duci commendatū. ad regendū auſtri francie dirigit regnū.

dcxxv. Rome honorius pp̃. lxxii. ſed annis. xiii. Qui muris bonis ſtudenſ. eccleſias plures adornauit. renouauit. extruxit. Fecit baſilicā s. agnetis ſuburbana. Ite. s. apollinaris in porticu ſci petri. Ite. s. quiriaci

uia ostensi · ttē · uiii · coronatoꝝ · ttē · s · seuerini ⁊ burtina urbe · ttē · s · vincentii
uia aurelia · ttē · s · lucię · ttē · s · adriani · & alia multa laudabilia patrauit ·

dc xxvi · Samo q̄dā franc⁹ negotiator · dū cū alio⁹ ad sclauos uenisset · eisq; cont̄ bunos q̄ & auares bellū mouentes fortissime pugnans aduuasset · ipsi uictoriā nacti sibi se regē illū eligunt · Ubi multis clarū uictorib⁹ · xxxv · ann̄ feliciť regnū tenuit · Hic ibi · xii · uxores & exceiss filios · xx · uii · filias q; · xv · accepit · In italia adaloaldū regē lan gobardoꝝ cū inamentia greci cuid̄ā legati maleficio unguento uersū · n̄ nullos principū p̄emisset · depositus de regno · nec multū post ueneno extinctū ē · Post quē harialdus rex factus · ann̄ · vii · regnauit · Hic gundabigā filiā agilolfi habuit uxorē ·

dc xxvii · In brittannia eduuinus rex anglo⁹ a paulino epō cū uersū · cū gente sua baptizat̄ · anno aduentus anglo⁹ in brittanniā circit̄ · clxxx · Discordia int̄ blotharium regē & filiū ei⁹ dagobtū incepta · beato arnolfo aliisq; p̄cipib⁹ mediantib⁹ sedatur ·

dc xxviii · Beatus anastasius monachus multa p̄ xp̄o torment̄a passus · tandē i p̄side regē chosdroe cū alio⁹ · lxx · strangulatū martyriū cōpleuit · Ipso anno eraclius imp̄r p̄sidē petiit · uictoq; & occiso chosdroe · cū infinita p̄da crucē dn̄icā triumphans hierosolimā reuexit · Apud francos uuarnharius maior dom⁹ mortit · & godin filius ei⁹ nouercā suā uxorē accipiens · lothario p̄sequente p̄ diuersa fugitans · postremo p̄emptus ē ·

dc xxviii · Hlotharius rex magnū de toto regno suo clippiaci habuit cōuentū · Ubi magna dissensio & tumultus exortus · uix tandē studio regis sedat̄ ·

dc xxx · Hlotharius rex franco⁹ fortis · pius & religiosus · anno regni · xl ō · defunctus & parisius in basilica · s · uincentii sepultus ē · Cuius regnū dagobt⁹ filius accipiens · cū iā · vi · ann̄ regnaret · x · ann̄ post a rexit · modica tantū parte uxta uuascones & pirineū fr̄i haribto cōcessa ·

dc xxxi · Dagobtus rex sc̄o arnolfo metense epō & pippino duce maiore dom⁹ chunibto q; colonense archiep̄o utens cōsiliarius · nimio amore iusticiar flagrauit · & rex p̄ omnia laudabilis extitit · Post a⁹ p̄pria seuitas cōsilia · multū ad deteriora defluere cep̄it · uxore q; gomatruda repudiata · nantchild̄ quandā de monasterio puellā accepit uxorē ·

dc xxxii · Heribtus regulus fr̄ dagobti · uuascoiā inuadens · suo ei⁹ regno adiecit · Dago btus ex q̄dā cōcubina sigibtū filiū genuit · Pax p̄petua int̄ eraclium imp̄atorē & dagobtū legatis mediantib⁹ pacta ē · & petitione imp̄atoris q; imp̄iū suū agentē circūcisa uastandū p̄cognouerat · iudei multi in regno franco⁹ sic & alibi in romano imp̄io p̄fugati sunt · Nec multo post securis cōtrib⁹ crudelissima gens saraceno⁹ & ipsā circūcisa · multas p̄uincias in undans uastauit · & romanū exercitū crebris p̄lus truncatū uehementē attriuit ·

dc xxxiii · In brittannia eduuin rex anglo⁹ pacificus & pius · a cadualda & penda paganis regib⁹ uictus & p̄emptus ē · Post cuius mortē filii edilfridi de scottis reuersi · regnū quondā patris sui arripuit · Iquib⁹ duo a fide xp̄i quam apud scottos didicerant apostatantes · intra unū annū p̄ierunt · Apud francos heribtus regulus fr̄ dagobti mortit · & regnū eius · ac thesauros dagobtus fr̄ accepit · Tres exercitus a dagobto cont̄ samonē & sclauos diuisis partib⁹ missi ·

unus franco⁹ uictus· duo sueuo⁹ & langobardo⁹ uictores redierunt·

dcxxxiii· Calamitosus iste ānī fuit anglis· tam regū apostasia & pditione· quā barbarica & crudeli quā aceadwualda pcluerant uastatione· Sed stāte oswuald tertiū filius edil fridi xp̄ianissim̄ paucis collectis· in dño confisus· & adorata quā erexerat lignea cru ce· audacē cū ceadwualda pugnā iniit· eoq; uicto p uintia & frīb' uindicatis· paternū regnū· viii· ānīs· plenus pietate nobilit̄ rexit· Samo cū sclauis turin giā uastat· Saxones sclauis resistere pollicentes· tributo· d· uaccarū quas francis annuatī soluebant· adagobto absoluuntur· Intalia mortuo hariualdo rege langobardo⁹ rothar⁹ agundeb'ga martuus assumptus· & rex electus· regnauit ānīs· xvii·

dcxxxv· Per hec temp̄ cū sergius cōstantinopolitanū inuitente cyro alexandrino heresim ace phalo⁹ instauraus· unā in xp̄o duuuitatis & humanitatis uoluntatē & operationem dogmatizasset· ipsumq; imp̄tore seduxisset· ab aplica sede damnatus ē· Sclauus cum samone turingiā & cōfines pagos incursantib'· dagobtus filiū suū puulū sigibtū pipino & adalgiso ducib' & chunibto archiepo coloniensi commendatū· austrasian cie rege fecit· eiq; sede metus dedit· principib'q; ut terminos regni orienta lis deincepś tuerentur p̄suasit·

dcxxxvi· Dagobto regi clodoueus seu hludouuicus filius ex nanthilde regina nascitur· cui ñ multo post regnū suū occidentale destinauit & cōfirmauit· Ratolfus dux thuringie· sclauus sepe cōgredies· uictor eos fugabat· unde elatus· ut regi suo rebellare temptaret sensim animos attollebat·

dcxxxvii· Constantinopoli eraclius imp̄r a sergio cōstantinopolitano epo in heresim ut aiunt p̄ius inductus mortē· Pro q̄ filius eius eraclonas cū matre martina ānīs· ii· imp̄at· Per hec temp̄ rotharius rex langobardo⁹ qui us arrianus· iustitiae tam amator· leges langobardo⁹ scripsit· Ipse etiā ñ nullas romano⁹ urbes cepit· & rauennatib' pugna cōfligens· viii· ex eis milia occidit reli quosq; fugauit·

dcxxxviii· Rome defuncto pp̄ honorio· cessauit sedes aplica ānīs· i· mens· vii· dies· xiii· quia cōstantinopoli auctoritas imp̄alis· morte principū tuitabat· Quo temp̄ lateranensis thesaurus amauricio chartulario & hisacio patricio exarcho ita lię direptus & distractus ē· Vuascones rebellare temptantes· misso adagobto exercitu p̄domiti sunt· Brittonū rex adagobtū ueniens· humiliter ei satisfecit· & pace impetrata rediit·

dcxxxviii· Constantinopoli mortuo eraclona imp̄atore· fr̄ ei constantiū regnī mens· vi· in brittannia cadwald⁹ rex cantuariq; anglo⁹ decessit· eiq; filiū erchanbtus successit· ānīs· xxv· Vuascones adagobto p̄ rebellione sua ueniā p̄am̄ et impetrant·

dcxl· Constantinopoli post mortē cōstantin imp̄atoris· filius ipsius cōstantiū q̄ et constans· regnū ānīs· xxviii· Rome seuerin⁹ pp̄· lxxiii· sed mens· ii· dieb'· iii· ut sos· matris & p̄uis· post que· cessauit epātus mensib'· v· Dagobtū rex· anno regni· xvi· mortē· & in sub urbano parisiaco in monasterio s· dionisii· summo studio a se cōstructo· ornato & dicato· & ad institutionē

agaunensis monasterii ordinati sepelitur. Cum q; patri regni francor; uirtus & dignitas collapsa paulatim deficiebat. & p eo duo filii ei sigibertus & ludouicus regnum patris optinuerunt.

do xli. Rome iohannes quartus. pap. lxxiii. sedit ann. i. mensib fere. x. Qui missa multa pecunia. multos captiuos in histria & dalmatia a barbaris redemit. & basilicam scor; martyrum. anastasii & mauri extruxit & ornauit. ludouicus seu clodoueus infans. regnante matre nanthilde. regno occidentali p ponitur. In hispania sentila rex gothor; morit; p quo tolga puer regnum accepit. Quo n post multum depositus & detonsus. chintasindus regnum assumens. superbos gothor; truculentius p morbum humiliauit.

do xlii. Rome theodorus pap. lxxv. sedit ann. vi. mensib fere. vi. Hic corpora scor; p̃mi & feliciani leuauit. & in basilica. s. stephani pro mar sepeliuit. gcolim sci valentini uia flaminia. oratorium sci sebastiani lateranis. oratorium sci cupli. ante porta. s. pauli sco. & inter alia bona ecclesiis infidelitate hereticos dominauit. In britannia osuuald rex anglor; piissimus. p patria contra pendanum regem mercior; paganum pugnans occubuit. & plurimis post mortem miraculis claruit. cuius sororis ei osuui regni ann. xxviii. osuald

do xliii. Hoc temp mauricius chartularius tyrannide affectans. missis ab hisacio patricio militibus. rome comprehensus & abductus. uxta rauennam decollatus est. Hec multo post ipse hisacius morte apud rauennam perijt. & p eo theodorus italiae exarchos ab imperatore missus est. Cga maior domus ludouuici uir strenuus & religiosus obiit. post quem erchonaldus item uir laudabilis maior domus effectus.

do xliiii. Sci paulinus eboracensis epi & doctor anglor; anno etatis. xx. migrauit ad dominum. viii. octob. pipinus maior domus & dux sigibti. iustitie & pietatis amator eximius obiit. post quem filius ei grimoaldus maior domus effectus est.

do xlv. Hoc temp petrus ecclesiae constantinopolitanae. sergii & in sede & in hereti successor. cum a theodoro pap dudum damnatus. ex africa romam uenisset. & ficta penitentia satisfactionem q; simulasset. benigne susceptus & reconciliatus est. Postea ad domum reuersus. & errorem repetens. denuo ab ipso papa depositus. damnatus & anathematizatus est.

do xlvi. His temp beata uirgo gertrudis filia pipini. soror grimoaldi maioris domus. nuualensis cenobii mar uirtutib claruit. Huius soror begga & ipsa femina religiosa. ansegiso sci arnolfi filio nupsit. cui etiam pipinum iuniorem peperit. Gertrud

do xlvii. His temp cum paulus constantinopolitanus petri successor. heresim non solum non dimitteret. sed augmentaret. ipsum q; imperem cum alios seduceret. nec a domno papa ammonitus & increpatus resipiscere. & ipse idcirco damnatus est. In italia mortuo rothario rege langobardor; rodoaldus filius ei regni ann. v.

do xlviii. His ecclesiis impiis temporib gens sarracena. crudelissima. palestinam ipsam q; hierosolimam. uriam q; egiptum. alexandriam urbem. & magnam africe partem. alias q; plures p uitias romani imperii uastauit atq; diripuit.

do xlviiii. Rome martinus pp. lxxvi. sedit ann. vi. mensib fere. ii. Quo temp paulus constantinopolitanus ipso imperante constante seducto. legatos aplice sedis sepe hereti arguentes. carceribus exilibus. & diuersis modis afflixit. catholicos q; ubicumq; potuit. non modicam p secutionem concitauit.

do l. Martinus pp indict. viii. synodum rome. c. v. epor; colligit. in qua cyrum. sergium.

pyrrū · paulū · cū sequacib' errorīs c̄demnat ·

dc l. In brittannia oswi rex pius ab oswi rege pugna fugatus · ad quendā suos cui fidē habebat uenit · Aq; statī p̄datus · ab oswi rege cognato interfici iussus est ·
Ipso anno beatus aidanus scottigena ep̄s & doctor anglor̄ · xi · K · sept̄ decessit ·
In italia mortuo radoaldo rege langobardor̄ · haribert̄ filius gundoaldi fris theotlindę reginę regn̄ ann̄ · viiii ·

dc li. Hoc temp̄ olimpius exarchus a c̄stante imp̄e in italiā missus · cū domnū papā & ceteros in fide catholica unanimes dep̄uare · eisq; nocere nō posset · frustraq; ipsi papę diuersis p̄texto insidias parauisset · cū eo tandē pacificatus · collecto exercitu sicilian̄ · vont̄ saracenos ingredit̄ · Ubi uicto cęso q; ab ipsis exercitu romano · tedio morbo q; confectus moritur ·

dc lii. In brittannia honorius anglor̄ archi ep̄s ob · Pro q̄ deus dedit ann̄ · x · p̄fuit ·

dc liii. In brittannia mediterrone angli ad fidē xp̄i conūsi sunt · Beatus pp̄ martinus · iussu c̄stantis heretici impīs · atheodoro exarcho ad hoc misso · rome in basilica saluatoris quę c̄stantiana dr̄ · oprehensus · & c̄stantinopoli adductus · cui flecti nullatenus posset · exilio in cersonā dānatus ē ·

dc lv. Martinus pp̄ in exilio migrauit ad dn̄m · ibiq; sepultus multis postea miraculis claruit · Pro q̄ rome eugenius pp̄ · lxxvii · ordinatus · sed ann̄ · ii · mensib' fere · x · uir benignus & mitis & pius · In brittannia pendan rex merciorum paganus · ab oswi rege sci oswaldi frē pugna uictus interiit · & gens merciorum xp̄i fidē accepit ·

dc lvi. Petrus c̄stantinopolitan̄ quasi satisfaciens p̄ fide sua · misit roma synodica ep̄la ualde obscura & dubia · sed a domno pp̄ & ęcclā romana nō est accepta ·

dc lvii. Rome eugenio pp̄ defuncto · cessauit ep̄atus mensib' · ii ·

dc lviii. Rome uitalian̄ pp̄ · lxxviii · sed ann̄ · xviii · mensib' · vi · Qui litteris ex more c̄stantinopoli missis · in sede c̄firmatū · ęcclam romanā insignit̄ rexit ·

dc lviiii. In brittannia uulfhere filius pendani rex merciorum · effectus · regn̄ ann̄ · xvii ·
Constantin̄ q̄ & constans imp̄r · sco petro donaria p̄ciosa romā misit ·

dc lx. In italia defuncto hariberto rege langobardor̄ duo filii eius godabertus & perhtarito · regnū inter se diuidebant · godabertus ticinū · & perhtarito mediolanū regnum statuentes · S; nō multo post factione p̄uorū odio infando alt̄ utrū regno pellere cupientes dissentiunt · & godabertus misso gunbaldo duce p̄fidissimo · grimoaldum uirū strenuū · q̄ iam · xxv · ann̄ dux beneuenti erat · auxilio sibi cont̄ fratrem asciuit ·
Qui ab ipso gunbaldo instigatus godabertum occidit · & perhtarito ipso trans fugatus · ad hunos secessit · post · v · ann̄ · & · ii · menses regnus sui · grimoaldus q; arrepto langobardor̄ regno · ann̄ · viii · strenue regnauit ·

dc lxi. Hoc temp̄ perhtarito dudū rex langobardor̄ · cū de exilio reū sus · grimoaldi regis gr̄am petisset · benigne q; susceptus esset · factione p̄uorū p̄xima nocte ab ipso rege obseruari iussus ē · sequenti die p̄mendus · S; astu immo fide hunoldi amici sui · & cuid̄ fidelis uestiarii sui eductus ex urbe ticinensi ad francos fugit · ibiq; latuit · Hac uiā tempestate franci exercitus · italiā ingressus · ou in castris grimoaldi regis simulata ab ipso fuga relictis epulant̄ · ipso irruente ad internicionē deletus ē ·

de lxu. Constantin q & constans impr. italiā cont langobardos petiit. & aliq oppidis eorum captis. rumoaldū ducē filiū grimoaldi regis apud beneuentū obsedit. S; aduentante cū exercitu grimoaldo territus. neapoli repetit. magnā exercitus sui parte duce saburro cū rumoaldo pugna ēfligente. & uicta trucidata q; nisi cont langobardos pfec.

de lxu Constantin impr roma uenit. & auttaliano pp honorifice susceptus. toto exercitu cū cereis ecclām intrante. beato petro palliū auro textile obtulit. Et actis sibi. xu. dieb. cuncta pene urbis ornamenta abstulit. Inter que etā regulas ereas. q bī basilica sce marie ad martyres que pantheon antiq uocabat tecta fuerat diripiens. insi cilia pmisit. ipse q; suis in italia depdatis. ipsā insulā. xu. indict intrauit. ibiq; quinquennio multa infamis auaritia & nequitia mansit.

de lxuu. Eclipsis solis. v. q o. mat facta ē. hora q si. x. xu. indict. In brittannia ē uentu ab anglis & scottis acto. q ttio de pascha uentilata. & scotti a wilfrido pbro rationabilit uicti. Seua lues & pestilentia brittanniā & hibniā numui uastat. Deus dedit archiepm anglor ob. Ceadda & wilfridus nordanumbror epi ordinant.

de lxu. In brittannia erchanbio rege cantuarior mortuo. egibrus filius q regni ann. xuu. Angli ad uitalianū papā pepo & doctore postulatu romā mittunt. His diēb apud francos clodoueus seu hludouuicus rex iners & infamis. filius dagoberti. fr sigiberti. cū parisius manens. brachiū sci dionisii auferre ausus esset. in oītia uersus ē.

de lxvi Hoc tempe cū lupus dux foro iulianus regi grimoaldo rebellaret. hunc q & ava res ab ipso rege inuitati uenetiā petunt. & ter pugna uicti. q tto q; certamine uictores. ipso lupo cū suis occiso. p uuntia uastant. donec arte grimoaldi territi tandē redire coacti sunt.

de lxvu. Circa hoc tempus. scla uu de carunto q t carentanū dicimus. cum exercitu uenetiam uastantes. duce q uetario cum. xx v. suorū super eos irruente. pauci ex quinq; multis effugere uix potuere.

de lxvu. In sicilia ēstantin impr q & ēstans. p multas exactiones & depdationes p puntias. uastatas tandē a suis in balneo occisus interit. indict. xu. Post quē mecherin impu ibi arripiens. ab italico exercitu cū ē placib suis pemptus ē. & ēstantin filiū ēstantis ēstantinopoli impr factus. regni ann. xvii. impr sane catholic & pius. Hoc anno theodorū archiepm. auttaliano pp ordinatū. & cū adriano abbe ad anglos missū. multis & cū bo pfuit & exemplo. Ap francos mortuo clodoueo seu lodouuico rege infamu. filii ei hlotharium puer regni ann. uu.

de lxviii Saraceni q ita multis depopulatis p puntius egiptū tenebant. sicliā hoc tempe inua dentes. magnas hominū strages faciunt. & depdata insula. his q; quē ēstans impr ibi collegerat ablatis. alexandriā redeunt.

de lxx. In brittannia osuiu rex anglor frr sci osualdi obiit. Pro q egfridus regni. xv. ann. In italia mortuo grimoaldo langobardor rege. pertharite de exilio reūsus. regnū patrnū magno langobardor fauore recepit. & p ann. xvii. magna pietate insignis optinuit.

de lxxi. Hac tempe in italia regnū langobardor pertharite adeptus. summa pace & pbitate regebat. His tempe childerico fr lotharii regis filio ludouuici. cū ad austri francie regnū uocat. leuit in eo & crudelit ageret. a franis una cū uxore & filius trucidat.

de lxxu. Rome uitaliano pp indict. xv. defuncto. p. u. mensis. adeodatus pp. lxxviiii. sed ann. uu. mensib. u. uir nalde mitis & pius. Qui & ecclās renouauit & ornauit. & edi

ficia noua ẽstruxẽt · Ap̃ francos p̃ blotharıũ̃ puerũ̃ · fr̃ ei᷑ theodericus regn̄ ann̄ · xviii · Sub q̃
ebroinus maior domus tyrannidẽ exercuit ·

dclxxiii · In brittannia egbto cantuarioꝙ rege mortuo · fr̃ ei᷑ luthere regn̄ ann̄ · xi · mensib᷑ · iii ·
Quo anno theodorus archi ep̃s anglorꝙ sinodũ utilẽ collegit ·

dclxxiiii · Circa hẽc temp̃ alachis dux tridentinus decomite q̃dã norico uictoria nacta elatus ·
aduersus pertharich regẽ suũ rebellabat · sedꝙ chunibtũ regis filiũ sepius reconciliatus ·
& honoribus auctus ẽ ·

dclxxv · In brittannia uulfhere rex merciꝙ obiit · p̃ro q̃ fr̃ ei᷑ edilred · xxxv · ann̄ regnauit ·
Qui sequente anno cantiã uastauit ·

dclxxvi · Rome defuncto adeodato · p̃ mens̃es · iiii · s · donus pp̃ · lxxx · sed᷑ ann̄ · i · m̃s᷑ib᷑ · v · Qui inter
alia bona studia · porticũ scı̃ petri marmore strauit · Qua ẽstate in m̃sa uis tonitruoꝙ
& pluuiarũ homines afflixẽ · & legumina quæ ꝓpẽ pluuiã colligi nõ potuerunt q̃b᷑dã in lo
cis reuocata · & ad maturitatẽ reducta sunt · Cometa per iii · mens̃es uisa · & magna
hominũ pestilentia insecuta ẽ ·

dclxxvii · In italia pertarich rex langobardoꝙ chunibtũ filiũ suũ regni cõsortẽ fecit · Cum q̃ · x ·
postea ann̄ regnauit · Aecclã rauennas quæ autocephaliã sibi usurpans aromana
descuerit · dono papæ denuo se subiecit ·

dclxxviii · Rome defuncto dono · p̃ · ii · m̃s̃ agatho pp̃ · lxxxi · ordinatus · sed᷑ ann̄ · ii · m̃s᷑ib᷑ · vi · uir
mansuetus & benignus · Wilfridus anglorꝙ ep̃s ab egbto rege sede sua pulsus · multos
in peregrinatione sua ad dn̄m p̃dicando conuertit ·

dclxxviii · Constantiñ augustus legationẽ romã misit · & ut pẽ finiendis hereticis sy̅nodus aplica
auctoritate cõstantinopoli fieret postulauit · Agatho pp̃ sinodũ · c xx · epoꝙ rome col
legit · & hereticos unã in xp̃o operationẽ dogmatibus damnauit ·

dclxxx · Eclipsis lunæ & magna mortalitas rome ꝑ ẽstiuos m̃s̃es facta · Agatho pp̃ legatos
cõstantinopoli misit indict̃ · viii · Qui honorifice ab aug̃ suscepti atq; tractati · sexte
sy̅nodo unã cũ sal · c l · epoꝙ ꝓfuerunt · & ẽ uictos rationabilit̃ hereticos · unã in xp̃o uo
luntatẽ & operationẽ asserentes damnauerunt · Theodorũ archi ep̃s anglorꝙ tte sinodũ colleg̃ ·

dclxxxi · Constantinopoli · vi · sinodus · c l · epoꝙ indict̃ · viii · m̃s̃e febr · acta · & machariũ anti
ochen̄ sequaces q; erroris damnatus sunt · Quib᷑ damnatis · subito plurime araneaꝝ tele in
basilica corũ omnib᷑ ceciderunt · hereticas uidelicet nugas detectas ẽ portendentes ·

dclxxxii · Rome defuncto agatho pp̃ · cessauit episcopatus ann̄ · i · mensibus · vii ·

dclxxxiii · Rome leo scds̃ · pp̃ · lxxxii · sed᷑ mensib᷑ fere · xi · uir ꝓmã eruditissim̃ · eloquentissim̃ ·
atq; pissim̃ · q̃aliq̃ ecclãs renouans · dedicauit atq; ornauit · sua decreta fecit · & plurim̃
egregie scripsit · docuit · atq; cõstituit · Hoc anno · xvi · die aprl̃ · in parasceue tota pe
ne nocte luna eclipsin passa · Egfridus rex anglorꝙ misso exercitu · hib̃niã insulã sine
causa crudelit̃ uastat · Scs̃ cudbertus lindisfarnensis ecclæ ep̃s ordinat̃ · q̃ plurimis
brittanniã uirtutib᷑ decorabat ·

dclxxxiii · Rome defuncto leone · cessauit episcopatũ annos fere · i · Post quẽ benedictus scds̃ ·
pp̃ · lxxxiii · sed᷑ mensib᷑ · x · uir doctus · & omnib᷑ pius & beneficus · ecclãs restaurans & ex
ornans · & bona iugit̃ studia sectans · Comete apparent · & mons cãpanꝙ bobius ut̃ mdũ
flammas eructans · circũ posita exussit · In brittannia egfridũ rex cũ dissuadente scõ
cudbto pictos in auctũ bello peteret · ab ipsis uocatus & pemptũ interiit · P̃ro q̃ aldfridũ

rex piuſ & prudenſ regnauit annꝫ. xxuii.

dclxxxv. Rome ꝑ paſcha defuncto benedicto exactiſ pluſ duob' menſib'. iohanneſ v. ppꝫ. lxxx uii. ſed' anno. i. uir ttē eruditus & diſertiſ. Qui ꝑuſ archidiaconꝫ legatuſ in vi. ſinodo aplicę ſedis fuerat. Conſtantinopoli cōſtantine impē defuncto. filiuſ eī iuſtinianꝫ regnꝫ annꝫ. x. Qui hereſi polluitur. orthodoxiſ fuit infenſiſ. & pūus. Hic etiā cū ſarracenis ꝑuintias plures deuaſtantib'. data eī multa pecunia pacē in decennuꝫ condixit. In brittannia luthere rex cantuarię interiit.

dclxxxvi. Rome defuncto iohanne. ꝑ. ui. mſes. conon ppꝫ. lxxxv. ordinatuſ. ſed' menſib'. xi. uir puerę. ętatiſ. ſummę innocentię. ſcę q: ſimplicitatiſ. Qui diſſentiente in duą ꝓbirą electione clero & pplō. tertiuſ poſtremo abitriſq; electuſ ē. In brittannia ſcī iohanneſ baguſtaldenſis ęcclę epſ ordinatuſ. multis claruit uirtutib'uſ.

dclxxxvii. Rome defuncto conone. exactiſ fere. ui. menſib'. ſergiuſ ppꝫ. lxxxvi. ſed' annꝫ. xui. menſib' fere. viii. Hicq; diſſentientib' in duą electione partib' terti dō uolente electuſ ē. Qui in fide catholica fortiſ. perſecutionē ab augꝫ iuſtiniano paſſuſ ē. & ęcclaſ multas ędificauit. renouauit & exornauit. atq; ditauit. uir uidelicet ſcī. & comūb' bonis intentuſ. In italia defuncto pertharicho rege langobardą cunibtuſ filiuſ eī rex ſtrennuuſ mitis & bonuſ regnauit annꝫ. xii.

dclxxxviii. Ceaduuald rex occidentaliū ſaxonū adfide xpi conuerſuſ. romā uenit. & in ſb bato ſcō paſcę a ſergio ppꝫ baptiſmatuſ. & petruſ uocatuſ. in ubi una ſbois defunctuſ. ab ipſo ppꝫ ſummo honore tumulatuſ. & epitaphio decoratuſ ē. In regno francoꝝ pipinuſ filiuſ anſgiſi filii ſcī arnolfi theodericū regē filiū ludouuicī in eſtricio pugna uicit. & potęſtatē regni francoꝝ ad ęptuſ. dux & maior domuſ regnī annꝫ. xxviii. ſ. interim tamen ludouuico. hildibto & dagobto regale nemen non dignitatē habentibuſ.

dclxxxviii. Circa hoc tempuſ in italia alachiſ dux tyrannide inuaſit. & papia occupata. rege q; cunibto in inſula comacina quia copia militū impar erat ſe communiente. cunctoſ & maxime clericoſ crudeliſ inſequitur.

dcxc. Theodoruſ uenerabiliſ angloꝝ archiepſ. anno aduentuſ ſui in brittanniam xxiii. ętatiſ uero. lxxxviii. deceſſit. Qui inter alia bona librum pœnitentialem magna diſcretione conſcripſit.

dcxci. Apud francoſ theodericuſ rex anno regni. xviii. moritur. Pro q filiuſ eī ludouuicuſ puer. apipino & francis rex ſolo nomine factuſ. regnī annꝫ. ii.

dcxcii. Hoc tempē cunibtuſ rex langobardą recepto di grā regno uotiſ omīum pugnauicto & prompto alachiſo tyranno. optata ſuis cōcepſ pace regnauit.

dcxciii. Apud francoſ ꝑ ludouuicū frē eī hildibtuſ. regiſ nomē adeptuſ. regnī annꝫ. xvii.

dcxciiii. His dieb' duo angli ꝓbri. niger & albuſ hewald. ſtudi diuini uerbi accenſi. dum ſaxonibuſ ꝑdicarent. aquibuſ da ruſticis martyrio coronati. & diuinis miraculis declarati. apipino colonie tumulati ſunt.

dcxcv. Conſtantinopoli iuſtinianuſ impr hereticuſ. aleone & tiberio aliiſq; conſiliatoribuſ in uariis affectuſ. abſciſis narib' regno pulſuſ. exul in ponti ſeceſſit. & leo arreptū impiū annꝫ. iii. optinuit. Iſte ſcīs uulli librorū duſ a ſergio ppꝫ archiepſ ordinatuſ. & clemenſ uocatuſ. genti freſonū uerbum uitę predicauit.

plurimis salutis fuit.

dcxcvi. In britannia puincia nordanumbroꝝ quidã truthelinus corpore raptus. & horrendis iocundisq; usis. uitae redditus. districtissimã & scam deinceps duxit uitã. Hoc tẽp sergius pp̃ dño reuelante. capsã cũ portione dnicæ crucis inuenit.

dcxcvii. In britannia sõs cudbrus ex anachoreta ep̃s p̃ multas uirtutẽs migrauit ad dñm. cuius uitã beda pbr̃ & psa & exametris uersib̃ edidit. Ipso anno ostric regina asuis perempta é.

dcxcviii. Constantinopoli tiberius imperium inuadens. leonẽ impẽm. vii. annis. quib̃ ipse post hunc regnabat. in carcere tenuit.

dcxcviiii. Hoc tẽp sinodus aquileiensis facta. & quidã qui concilium quintũ unius sale noluerant recipere. asergio pp̃ correcti sunt.

dcc. In italia cunibtus rex langobardoꝝ fortis & pius moriens filio paruulo luitpto regnũ reliquit. eiq; tutorẽ asprandũ uirũ prudentẽ & strenuũ dedit. Sed p̃. viii. mensẽs. tagintus dux gotabri dudũ regis filius. luitperto cum suis pugna uicto regnũ sibi usurpauit. sed eodẽ anno mortuus ó. Cuius filius haribertus susceptũ a patre regnu. xii. fere annis optinuit. Qui denuo luitpertum cum suis pugna uicit. fugauit. cepit atq; peremit.

dcci. Rome defuncto sergio. iohannes. vi. pp̃. lxxxvii. sed annis. iii. mensib̃us. ii.

dcci. In italia his diebus cum beribtus reliquis inimicis uictis & subactis. asprandũ infestus sequeretur. ille uiribus impar. primo rauennam. inde adriaticum mare. hariberti baioarie duce confugit. ibiq; viii. annis mansit.

dccii. Beda pbr̃ anglus uir doctus. usq; huc chronica minoris libri de tẽporib̃ p̃dix. Hoc tẽp cũ gisulfus dux beneuenti campaniã uastaret. & captiuos abduceret. eiq; nullũ resisteret. ad hoc pp̃ pacẽ postulantes donaria accipiens. captiuos reddidit. pacẽq; fecit.

dcciii. In britannia edilred rex merciorũ regnũ suũ coenredo tradidit. & ipse factus monachus.

dccv. Constantinopoli iustinianus imp. auxilio terbelli regis uulgaroꝝ imp̃iũ recipiens. leonẽ & tiberiũ imp̃ii p̃suasores cũ alus multis occidit. gallicanũ patriarcha ex ecclesiarũ roma misit. & in loco eius cyrũ abbẽm q̃ se imponto exulẽ aluerat p̃nouit. De hoc impe fertur q̃ q̃dã ex dentibus narib̃ p̃fluũ inseruit. pene tocies aliquẽ de numero suos primo iussit. Rome iohs. vii. pp̃. lxxxviii. sed annis. ii. mensib̃ fere. viii. uir facundus & eruditus. In britannia aldfridus rex nordanumbroꝝ uir pius & prudens ob. & pro eo filius eius osredus annis. xi. regnat. Sõs beddi epi occidentaliũ saxonũ ob. p̃ q̃ dambei & aldhelmus epi facti sunt.

dccvi. Iohs pp̃ oratoriũ scæ mariæ ad sem petrũ extruxit & ornauit. & plures ad ecclãs ornandas ipensas.

dccvii. Hoc tẽp haribtus rex langobardoꝝ possessionẽ alpiũ cottianarũ dudũ a langobardis captã atq; detentã p̃ pactũ legiũ auctis litteris scriptis scõ petro iohi q; pape reddidit.

dccviii. Rome sisinnius pp̃. lxxxviii. ordinatus. in ingruescente podagra. xx. tantũ diebus supuixit. Post quẽ constantin pp̃. xc. effectus. sed annis. vii. diebus. xv. uir ualde mitis & pius. & omnib̃ bonus studiosus ostensus. & stabilis. Aldhelmus epi uir doctus & eloquis. psa metro q; facetus ob.

dccviiii. Coenredus rex merciorũ. & cũ eo offa regius iuuenis filius sigiberti regis relictis regnis romã uenerunt. ibiq; monachi effecti. mortalẽ uitã multo p̃ tẽpus finierũ. Ysulfridus epi uenerab. anno epatus. xlv. p̃ exilia multosq; labores ob. eiq; acca in hagustaldensi epatu successit.

dcc x Adrian abb uenerabilis anno exq Vitaliano pp inbritanniā cū theodoro archiepo missꝰ ē.
Hildebertus rex francoꝝ filius theoderici mortꝰ. annī reg xviii. Pquo dagobertus
filius annī v. Tmises reg. catholicos psequens. hereticis fauens.
dcc xi. Constantinopoli philippicus imp facti. iustiniani imp occidit. ipse annī i. Ex vi.
dcc xii. Heriptus rex langobordorū morit. Post quem Liutprandus.
dcc xiii. Constant anastasius philippicū oculis regno puauit. ipse annī ui. regni.
dcc xiiii. Anastasius imp missis constantino pp litt. se catholicę fidei fautorē declarauit.
Pipinꝰ filius anstisi. nepos arnolfi. maior domꝰ dux francorum. anno regni xxvii. KAROLVS.
ob. pquo filius ei karolus exsup ducta uxore alpheide nat regis annī xxvii. Rome MAIOR.
defuncto constantino pp. Gregorius sctꝰ sedit annos xv. mises ix. pp vi DOMVS.
dcc xv. karolus e custodia unqua eum pliddrud uidua patris sui ciecerat duuno auxi ANNI xxvii.
lio liberatus contra radpodū fresonum regē cū sui dampno exercit pugnat. Da
dcc xvi. gobertus iunior filius hildeberti rex francoꝝ moritur. Pq hilperic qui ex daniel.
fgbertus uir scs nacione anglus uit alia bona sua scottos legitime pascha celebrare
docuit. constantinopoli. Theodosius imp factus annū i. regnauit. Qui anastasiū
imp pugna uictum prbm ordinari fecit. Helpericus rex ex reginfridus maior do
m regiones rheno contiguas uastantes. ab liddrua uidua pipini muneribꝫ auocati.
apud anglos osfred nordan umbroꝝ rex annī regni xi occ.
dcc xvii. Rome tiberis sup modum inundans multa subuertit edificia. karolus helperi
cū ex reginfredū apud uuiciacū dominica palmarū pugna uictos fugauit.
Hoc temp vvinfridus qui ex postea bonefacius gnē anglus germanię gentib; ubū
salutis pdicat auctoritate gregorii pp.
dcc xviii. Cōstantinopoli leo imp annos viii. regē. Cui temp saraceni q̄ia multas puaserant
puincias triennio urbem ipsā obsidentes duuno tandem auxilio fame. peste. fer
ro. naufragio q; repellunt. karolus receptus ab liddruda patris sui thesauris.
Lodharium quendā sibi regē cōstituit. Et inita rursum pugna. helpericum &
reginfredum una cū eudone duce aquitanię auxiliū eis ferente uictos fugauit.
dcc xviii. Helpericꝰ abeudone adquē cōfugerat karolo reposcenti reddit. Et lodharius rex
mortuus ē. Scs bonifacius agregorio pp mogontię archiepc ordinat multis po
pulis & gentib; ubo & exemplo p fuit. f. nobilit rexit.
dcc xx. Mortuo helperico. Theodericus filiꝰ tagoberti rex. d karolo cōstituit. Scs otmar S. Otmar f
celle sci galli primus abb cōstituit coenobiale mibi uitā instituit. & xl. pannos
dcc xxi. karolus itē reginfredū uicit andegauus urbē ui cepit. Saxones bello subauit.
Sanctus ioh hagustaldensis epc ob.
dcc xxii karolus alamanniā & baioariam armis subegit.
dcc xxiii alamanni & baioarii rem karolo rebellant.
dcc xxiiii. karolus transito ligere aquitaniā uastat. eudonē ducē pugna uictꝝ fugat.
Scs pirminius abb & chorepscs aberhtoldo & nebi principibꝫ ad karolū ductus au S. pirminius
gię q; insule abeo pfectus serpentes inde fugauit. & coenobiale mibi uitā instituit. & Augia
dcc xxv. Saraceni abeudone in auxiliū euocati. gallias pda & incendio uastant.
dcc xxvi. karolus inita pugna magna saracenoꝝ multitudinē una cū rege eoꝝ uictor.

Ipsi sunt. Ipsi sunt.

dcc xxvii. karolus burgundiā petens ſ eā ſubiecē. Scs pirminꝰ obodiū karoli atheode baldꝰ, gotfridi ducis filio exaugia pulſus. etonē pſe conſtituit abb & ipſe alſatiā alia inſtructurꝰ coenobia.

dcc xxviii fudo dux mortē & karolus aquitaniā ſine bello recipit.

dcc xxix karolus freſiā inuadit poponē ducē pugna uictū occidit. fana incendit & uictor redit

Scs egbtꝰ prbr anglus obiit etatis anno xc. die paſch id vii. k mai.

dcc xxx Saraceni collecto exercitu aummionē urbē capiunt. regionesq; circūquaq; deuaſtant

Lantfridꝰ dux alamannie moritur.

dcc xxxi. karolus aummionē uictis & ceſis ſaracenis ui expugnatā recipit. Beda prbr & monachus natione anglus doctor mirificus ob. Rome. Gregorius iii. pp. ſedit annos x. mſes viii. Tria coenobia id ē. attaha morbach & fauarias exaugenſib⁹ frib⁹ inſtructa ſt. duodenis ad ſingula frib⁹ deputatis. & totidē augie remanentib;.

dcc xxxii. karolus gothiā inuadens regē ſaracenoꝝ narbone incluſū obſidet. fto augē abb atheo debaldo obodiū karoli inuraniā relegat. ſed eodē anno pulſo theodebaldo a karolo reſtituit ē.

dcc xxxiii. Exercit ſaracenoꝝ de hiſpaniis narbonā ſup uenienſ. a karolo cōmiſſa pugna adimmitioēm

dcc xxxiiii. Saraceni itē a karolo pugna uicti. fugientes q; naufragio perier. Augie fto abb poſt. vii. annos Rebā ſucceſſorē relinquens. ipſe argentinē ecclē eps a karolo promotus. non longe poſt ſui nominis id ethenheī coenobiū ēſtruxit.

dcc xxxv. karolus itē uictis & protritis ſaracenis cūpīda magna. & captiuoꝝ multitudine uictor

dcc xxxvi. karoluſ gothos petit. & ñ nullā urbē ecē & caſtella diruēſ uictor redit. audoin eps ob.

Augie defuncto poſt. ii. annū keba frnfredus m augie abb & cōſtantie eps fact pfuit annis x.

dcc xxxvii. karolus ſaxones uictos tributarios facit.

dcc xxxviii. karolus prouinciā petens maurontē ducē qui ſaracenos inuitauerat. fugauit.

dcc xxxix. karoluſ tota puinciā ſue ſubicit dicioni

dcc xl. Victis circūquaq; hoſtib;. pax & quies regno francoꝝ p karolū facta.

dcc xli. Rome hadrianꝰ pp ſedit annis x. mſes iii. karoluſ poſt multa fortit facta mortē

carliaci. & apud scm dionyſium ſepelit. p q filii ei duuſo int ſe regno francoꝝ maio

res dom pfuerunt. karlomannꝰ annis vi. pipin annis x.

dcc xlii. karlomannꝰ & pipin rebellare molientē hunaldū aq̄tanie & theodebaldū ſuenie

ducē celerit compmunt.

dcc xliii. Ipſi ducēſ odilionē. Baioarie ducē ſ rebellantē pelio uincunt.

dcc xliii. karlomannꝰ cum odilone duce pacē facit. fuldenſe coenobiū inſaltu bochonia aſcō boni

dcc xliv. karlomannꝰ cū fre ſaxoniā rebellantē uaſtauit. hoſeburg caſtrū cepit.

dcc xl vi. karlomannꝰ alamannioſ tm rebellare conantes compmit. Scs bonifaci annuente

karlomanno auctoritate hadrie pp duos inparrochia ſua epōpatus fecit. vtr

Wirtzburg inburgenſē ſcilicet cui scm Burghardum & Eichſtetenſem. cui scm Willibaldum

epuncialeſ. ſuos pmos epos ordinauit. Sidonꝰ augie monachus q. ei loco abb cōſtan

tie eq; epc factus. pfuit annis xii. q cellā quoq; ſci galli ambienſ. iniquis pncipib; in

damnatione ſci otmari. abb conſenſit.

dcc xl vii. karlomannꝰ diuino amore tactus. mundo abrenunciauit. & roma pgens. mutato

habitu monachū ſe in caſtro caſſino ad scm benedictū fecit.

dcc xl viii. Gripho exēcubina fir pipini tirannide affectans. ad ſaxones ſe contulit. pipinoq;

aduenientē pacificari cumeo nolens unbaioariāā fugit. Cæ lantfrido uī abduct.

dccxlix Pipiñ baioariā adiens tassilonē sororis suę hiltrudis filium. ducē ibi ēstruit griphone.

dcc l. Pipiñ griphoni xii. comitat̄ inpartib; neustrię dedit. ſ; ille rursū diffidens. ad vvaifarium ducem aquitanię tranfugit. Tungis nomine solo regnantib; ēsulatur. lantfrido mort̄. Dnc. chron

dcc li. Pipiñ missis romā legatis Zachariā pp̄ de regno francor. & ignauis regib; ei mero

dcc lii. Auctoritate Zachariæ pp̄. & nī multo p̄ stephani q̄ eidem inpontificatv vi. annos sue

ff xcvii cedebat deposito ac detunsso rege hilderico merouingor. ultimo. pipiñ rex fran

V cor. electt. & successionis ascō bonifacio archiepō unct̄ & cōsecrat̄. regnauit annī xvii. Ideo. pi pinus rex xvi.

dcc liii. dudogarius primū campidonensis coenobii fundator & abb̄ locū illū incolere cepit.

Pipiñ rex pfidā rursū saxoniam uastat. ibi q; hildigarius colonien sis archiepē oc

cisus ē. Gripho cū italiam petere moliret̄. a comitib; pipini in alle mauriena

intimitur. Stephanus pp̄ p auxilio contra haistulfum langobardor. regem pos

cendo ad pipinū regē in franciā uenit. & filios eius karolū & karlomannū in pari

dcc liiii. S cō bonifacius mogontinensis archiep̄s cū frisonib; gen tis suę regē unxit. S. Bonifacius

gtī haret. martyrio abeis coronat̄ ē. anno epōpat̄ xxxvi. & apud fuldense coenobiū

sepult̄. P quo lullus archiep̄s p̄fuit annī xxxv. karlomannū fr̄ pipini cū ad eū p

dissuadenda expeditione italica uenire uellet lugdimo ob. Pipiñ italiā cū exerci

tu petit & haistulfū regē uictū & papię obsessum obsidet dare. & res sēi pet̄ sacra

rio reddere cōpulit. Stephanō pp̄ duce hieronimo pipini fr̄ē romā redit.

dcc lv. Haistulfus sacramentum ētempnens. romā obsidet. omnia circū ferro & igne deuastans.

P quare pp̄ legatos marino mittere ad pipinū questū & denuo auxiliū obsecrāt̄ mittit.

dcc lvi. Pipinus rex mī italiam petens. haistulfū papię uiclusum obsidet. & rauennā cū penta

poli aliisq; quę p̄uaserat. sēo pet̄ & domno pp̄ p legatū suū fidā dū reddere coartat.

dcc lvii. Haistulfus rex uiuens exequo lapsus interit. P quo desiderat̄ regnauit. Constantinus

imp̄ inter alia munera pipino regi & am organum misit. Paulus successit annī x. paulus pp. i

dcc lviii. Pipiñ saxonib; iterū stipatis. annuati. ccc. equor. censum inponit. Rome stephano pp̄.

dcc lix Ualfari tyrannidē in aquitania exercens. p̄stinas ecclēsiarū. p̄das & incendia uillarū

N facit. Sēs ormarus abb̄ a vvarino & rudhardo consensu sidonii epi inique damp

nat̄ & in insulā rein stein relegat. migrat̄ ad rin. Cui abbatiā cū sidonii ep̄s & abb̄ teme S. Othmar. fuit

Uerario ausu inuasisse ante altare sci galli, p fluuio uenit̄ peussit̄ in trin. P q iohs augiensis

Augia iterū monachus ep̄atū & utrinq; abbatiā accipiens p̄fuit annī xxi. Q̄ primū romanę sedis p

uilegiū augię abadriano pp̄ impetrauit. reddere cōpulit.

dcc lx. Pipiñ aquitaniā seu uuasconiā inuadens. Ualfarium quę inuste inuaserat. sacrilego

dcc lxi. Ualfari sacrilega p ponens. eum dela q̄ potuit usq; canillionē ferro p̄da & igne uastauit.

dcc lxii. Pipiñ cū filio karolo aquitaniā iterū petens. plurimas urbes cepit. & plures s rebelles domuit.

dcc lxiii. Tassilo dux de exercitu se subducens. boiariā repetit. Carisiaci habuit.

dcc lxiiii. Hiemps frigore seua. & ultra solitū, plura hoc anno accidit. Pipiñ magnū conuentum

dcc lxv R Ōdgangius metensis archiepē corpora scōr. gorgonii. Haboris. & Nazarii. a paulo pp̄ impetrauit.

dcc lxvi. Corp̄s gorgonii ingorsha coenobio sci. Haboris innoua cella. s nazarii. Laures bā cōdituē.

dcc lxvii Pipiñ aquitaniā lemouicā urbē expugnatā cepit. Rome paulus pp̄ obiit. pro

quo stephan̄ sedit annī. iii.

decl.xviii. Pipin occiso vuaifario & subacta aquitania uictor redienſ. viii. k. oct parisi ob. ibiq; ſepelitur. anno ætatis l. uii. Cui quo filii ei diuiſo regno karoluſ magn annos xl vi. & karlomann uii. annos regnauit.

decl.xix. karoluſ & karlomann hunoldu aquitanie duce bello uictum capiunt. Corpus sci ormari abb p x. annos inſula qua ob incorrupti reptum ad monaſteriu sci galli tranſlatum eſt.

decl.xx karoluſ filiam deſiderii regis langobardor adducentem. Bertha matre ſua ux orem duxit. ſi ſtatim eam repudiauit.

decl.xxi. karlomann rex ob. & reguis ſepelitur. karoluſ ſinodu magna colligit.

decl.xxii. karoluſ ſaxones petit. eresburg caſtrum capit. idolum eor urminſul dictu di ruit. & laborante sitи exercitu datis diuinit inſicco quoda torrente aquis refice re meruit. acceptiſq; p pace xii. obſidib; redit. Rome p ſtephanu adrian pp ſedit annis xxiii.

decl.xxiii. karoluſ ab adriano pp p defenſione rerum sci pet rogat. italiam petit. & clauſtris alpiu ui potit. deſiderium fugiente papie obſedit. & ipſe roma orandi gra ad ienſ. paſcha inibi celebrauit.

decl.xxiiii. langobardi cum deſiderio rege ſuo karolo ſe tradunt. anno exquo italia cu alboi no rege uniſauerant cc. c. ipſe q; regno eor. & theſauris potit abducto ſecum rege cu coniuge uictor redit. Saxones pactu fiangentes. helliof petunt. ſ; eccliam ap fritzlar a ſco bonifacio dedicatam do prohibente incendere nequeunt. Corpora ſco Gordiani. & epimachi. de roma malamannia tranſlata s. Eccliа ſancti Hasharii lauresham dedicata eſt.

decl.xxv. karoluſ late ſaxonu tras naſtat. & duob; eor p uaſta strage ſuperat. Rodgaud langobardus italie regnum affectat.

decl.xxvi. karoluſ ite italia petit. & rodgaudum uictu occidit. Saxones ite rebellantes. karoli p ſidia bello petunt.

decl.xxvii. Saxones multa tande cede p domiti karoio ſubduc. & xpiani efficiunt. ſe ſuaq; omnia tradentes. ſi ultra fidem uiolarent.

decl.xxviii. karoluſ hiſpanias bello petit. & obſidib; acceptis. vvaſconib q; & narbaris ſub actis redit. Interi ſaxones ite rebelles duce vvidikindo franco. tminos uſq; ad renu uaſtant. s; inſequente regis exercitu magna ex parte cesi fugiunt.

decl.xxix karoluſ ite ſaxonib; pugna uictis & ſubactis. obſides acceptit. fuldis ſtrum abb ob. & Bagolf ſucceſſit. Romam orandi gra adit.

decl.xxx karoluſ habito in ſaxonia conuentu. & diſpoſitis ta ſaxonu qua ſelauor reb; ipſe ro v

decl.xxxi Pipin filiuſ karoli rome abadriano pp baptiſatuſ e. & cum fre ludovvico rex unctuſ. Taſſilo dux baioarie fidem ſubiectionis. karolo ſacramto & obſidib; firmat. Conſtantie eps & abb xpi ob. Pro quo eguno eps annos xxxii. Et petruſ augie abb. annos v. & apud ſcm gallum. Rodpertus abbas annu i. p fuerunt. Inalia, p digia cruces multis in ueſtib; apparent. ſanguis etia & aere fluxiſſe dr.

decl.xxxii. karoluſ item in ſaxonia conuentu habens. legatos dano. & hunor. audiuit. Quo reuerſo ſaxones legatos ei inſelanos cu exercitu miſſos p ſuadente vvidechindo co-

missō p̄lio ñ sine magna clade sua uñumunt. Obquoꝯ undictā karoluſ saxonū
ūu. d. decollare uſſit. apud ſem̄ gallum vvaldo abb̄ p̄fuit annū i. & dimidium. Waldo abba.
dccl.xxxm. Hiltigard regina uxor karoli u. kł mar. Et Bertha mat̄ ei⁹ uu. iō nīk ob. Juxorē. 9 Hiltigard
karoluſ item saxoneſ biſ acie confligenſ. magna strage, reuert. fāſtradā q; eo anno duc̄
dccl.xxxm. Junior karoluſ a patre in saxoniam miſſus. vvestfaldoſ p̄lio uicit & domuit.
apud ſem̄ gallum vverdo abb̄ p̄fuit annoſ. xxv.
dccl.xxxv Vvidikind saxo ad dedicionē karolo uenienſ baptiſmatuſ ē. & tota saxonia ſub
acta eſt. Conjuratio orientaliū francoꝯ contra karolum orta & cō̄pſſa ē.
dccl.xxxvi. karoluſ miſſo paitulfum exercitu britoneſ domuit. & ipſe romā grandi gr̄ā adiit.
Auctoreſ cōjurationiſ contra karolum diuerſis p̄nis multant. Lullo mogōciensi
archiep̄o. Richulfuſ ſucceſſit. ann̄. Angiꝯ p̄ petrum. vvaldo abb̄ viu. p̄fuit ann̄ xx. Angeſ. Waldo
dccl.xxxvii. karoluſ beneuentum petenſ. obſideſ accepit. Rōddrud filia ei⁹ conſtantino imp̄
deſponſatur. Eclipſis ſolis xv. kal. octobris.
dccl.xxxviii. Taſſilo dux baioariꝯ infidelitatiſ & puniī conuict⁹ a karolo ducatu priuat̄. Grecoꝯ
exercit⁹ a franciſ & italis uincitur. Item huni qui & auareſ a karoli uincunt̄ exercitu.
dccl.xxxix karoluſ ualida undiq; collecto exercitu albiam fluuiū transit. & ſclauoſ q; vvilzi
dicunt̄. preliū, p̄ritoſ ſubiugauit.
dccxl Hunc annū karoluſ ſine bello vvormatiꝯ quietiſ tranſegit.
dccxli. karoluſ trifariam diuiſo exercitu terraſ hunoꝯ ingrediens ferro & igne de
uaſtat.
dccxlii. Sinodo ratiſponꝯ collecta. hereſis felicciana dampnata ē. Conjuratio pipini cō̄
patr̄ karolū detecta. & ſupplicio auctoꝝ punita ē.
dccxliii. Pugna int̄ ſaracenoſ & francoſ in gothia. ſaraceniſ ſup̄ioribꝫ cōmiſſa ē. Saxoneſ
item more ſuo rebellant.
dccxliiii. Sinodo magna in francono furt habita. hereſis int̄ felicciana dampnata eſt.
fāſtrada regina mortua & mogonciaci ſepulta ē. Pſeudo ſinoduſ grecoꝯ pro
adorandiſ imagin̄; habita ab ep̄iſ dampnata ē. karoluſ int̄ saxonib; ſubactiſ. S. Albin?
tēlā uroꝯ partem tranſtulit. His temporib; alcuin̄ qui & albin⁹ apud reḡ
ceteroſq; uita & doctrina clariſ habetur.
dccxlv. Saxoneſ cum vvitichind ducem abodritarū adregem karolum uenient̄ permiſſent.
uaſtata int̄ regione ſua punit. obſideſ tradunt. Hunq; miſſiſ legatiſ ſe cum tra
ſua ipſi tradunt chriſtianitat̄ promittunt.
dccxlvi. Rom̄ defuncto adriano pp̄. Leo ui. pp̄ ſedit ann̄ xx. Principib; hunoꝯ cagano Leo 24
& ingurto cuncti bello pemptiſ. tra eoꝯ omnib; Thetaurus karoluſ p̄ heric̄ fo
roiulienſem duc̄ & pipinū filiū ſuū potit⁹ ē. Tudun q; princepſ eoꝯ ad ipſum ue
nienſ. cum ppl̄o ſuo baptiſmat⁹ ē. & honorifice ad ſua remiſſiſ ē.
Saxonia eā int̄ rebelliſ ab ipſo p̄uaſa uaſtatur.
dccxlvii. Bracinona urbiſ hiſpanię karolo reddita ē. Conſtantinopli conſtantin⁹ imp̄r ag̃eſ
excecatur. Saxonia int̄ a karolo uſq; ad oceanū uaſtata, & in dedicionē p̄ obſideſ recepta.
dccxlviii. karoluſ in ſaxonia cū exercitu hiemauit & tran albianoſ saxoneſ q; legatoſ eiuſ cō
p̄hendiat̄ late uaſtauit & p̄ legatoſ ſuoſ conſerto p̄lio. uiii. exciſ occidit. reliquoſ

24.

pacē postulare ꝫ obsides dare cōpulit. Hadefunsꝰ rex gallecię karolo ꝑ̄ mu
nera ꝑ̄ciosa. utq; manubias suas ꝑmunere misit. Herena mat̄ constantini imp̄
ceci legatos karolo ꝑpace misit. Mauri piraticā exercere ceperunt.

dcc xc viii. Leo pp̄ ut fama ē unlectania maiore aromanus lingua ꝑ̄cisa excęcatur. S; ꝑ ceterin
dū abb̄ ꝫ ceminigisū spolitanū ducē ereptus. atq; insaxoniā ad karolū ꝑducitur ē.
s. mus Brandenburg Cheric dux forojulienſis aliburnis ꝑinsidias occisus ē. Ceroldus quoq; ꝑfectus Brewilus
baioarię signifer ꝫ consiliari karoli piusq; religiosus comit̄ hunos ꝑ̄gnans occubu
it. augię q; quā multus auxerat donis ꝫ p̄dūs sepult̄ ē. Baleares insulę uictis auxi
lio karoli mauris ꝫ sarracenis liberatę s. Britannia cismarina ꝑ ceritonē ducem
karolo subiecit. Patriarcha hierosolimitan̄ reliquias de sepulcro dn̄i. ꝫ alias ꝑ̄cer Azan
cuitatis quę dr osca. claues urbis. ꝫ alia ꝑ̄clara munera karolo mittunt. Augię
sci petri basilica abeginone ueronensi ep̄o constructa. ꝫ dedicata est.

dccc. karolus hierosolimā adsc̄a loca insignia dona transmisit. ipse dispositis ꝑ gallici
Wistgarda maris litora comit̄ pyratas ꝑsidiis. adsem̄ martinū gr̄ā orandi uenit. ibiq; defuncta
luitgardā cōiugē sepeliuit. Inde romā petens. leonem pp̄ se de ullatis ꝫ n̄ proba
tis criminib; sacramento purgantē sedi suę restituit. ibiq; hiemauit. pipino filio
Karoly magni incampaniā predatum misso.

dcc lv karolus indie natalis dn̄i a leone pp̄ corona imposita ꝑm̄ regū franco ꝝ. cesar augusti
imp̄r romanis laudes succlamantib; appellatus est. Qui ꝓ ea uicta leges romanas
temeratores leonis pp̄ capitali sententię addixit s; ꝓcib; eidem pp̄ uita cōcessa in
exiliū eos relegauit. Terremot̄ magn̄. ii. k māi factus est.

dcccii. Herena imperatrix de constantinopoli legatos ite adkarolū imp̄ ꝑpace misit. et
ille uicissim missis adeam. resse ep̄o ambianense ꝫ helmgaudo comite pacē firma
uit. Aaron rex ꝑsarum inter alia munera elephantum imp̄i karolo misit. Francci trans
albinanos saxones uastant. fuldis baugolfo abbi ratgarius successit. Paulin patri
archa foro iulienſis seu aquileiensis obiit. Fgino ꝙq ueronensis epc̄ hac uita deces
sit. augię in basilica cellę suę sepultus ē.

dccciii. Constantinopoli deposita herena. nicephorus imp̄ factus. legatos karoli imp̄ sinus ad
unctis firmata pace remisit. Quos ille susceptens. eō pacto pacis litis mandato
dimisit. Sanguis dn̄i mantuę uenit̄ karolo imp̄ nunciat̄. Cui rei ueritatem
ꝑquirendā leoni pp̄ imp̄ demandauit. Qua occasione arrepto itinere pp̄ adim
p̄ uenit. ꝫ cū eo natale dn̄i carisiaci celebrauit.

dccc iiii. Dom̄n pp̄ magnis abamp̄ muneribus donat. ꝑ baioariā rediit. karolus imp̄ transalbia
nos saxones cum mulieribus ꝫ natis in ꝑpetuā transtulit. ꝫ pagos eor. abodritis de
dit. Richpoto treuerensis archiep̄s ob. Apud hunos prisci honorē reddidit.

dccc v. karolus iunior a patre missus boemiā occiso rege lechone subiugauit. Imp̄ cagano
dcccvi. karolus imp̄ int̄ ii. filios suos regnū diuisit. karolus iunior sorabos uastauit.
ꝫ milidoch ducē eor. occidit. Item misso exercitu boemia uastatur.

Fuld. Pipinus rex filius karoli. mauros de corsica insula pepulit. Augię ewaldone abb
Augia adregendū s. dionisii coenobium transposito.
Heito non abbas prefuit annos xxvii.

dccc vii. Aaron rex psarum uncialia multa & pciosa munera. artificiosum sitis karolo imp̃
misit horologium. Classis akarolo imp̃e missa. mauros utq̃ uncorsica c̃missso p̃lio
multis cesis fugauit. Ja. imp̃ ac deinde roma questi uenit.

dcccviii. Godafridus rex danor. & nortmannor. multo militu suor. dampno eu abodri
tis bello conflixit & uicit. karolus iunior linones & simeldingos q adgodafridu
defecerant uastauit. Eardolf rex nordanumbror. regno pulsus p̃mo adkarolu &

dcccviiii. Ludowic filius imp̃ hispania pecuit. Eardolf unregnu suu p̃legatos pp̃ & imp̃r
remittit. Questio de ꝓcessione sp̃s sci synodo habita uentilatur. Imp̃ com̃ Goda
fridum castru eselfeld transalbia edificat. Trasco dux abodritaru eu fortitej
multa gr̃ p̃ fugas godafridi suosq; desertores fecisset. a militib; ei dolo occisus est.
apud sem̃ gallum wolflee abb̃ prefuit anñ iiii.

dcccx Rodtrud filia imp̃ uii. io uiii ob. Godafridus missa magna classe. fresonib; t̃ p̃lio
uchis. tbutu imposuit. Cui cu imp̃ karolus ia cu exercitu occursaret. elefasq; e
aaron miserat subito morit. classisq; reusa & godafrid q se cu ipso imp̃e acie c̃flic
tum minitabat. domi a suis pemptus nunciat. Castellu qq. hochbdch sup albia
situ cu p̃sidio suo a weilhis captu. Pipinu qq italie regi filiu suu uii. io uel defunctu
didicit. Hispani utq; gr̃i p̃legato cu illo pace firmat. Maxima bou pestilentia hoc
anno facta. Hemming rex danor. fili godafridi pace cu imp̃e fecit.

dcccxi Heito abb̃ augie. & epc̃s basilee cu hugone & haione comitib; costantinopolim miss
odoporicu suu sepsit. Interim niciforꝰ imp̃ cu uulgarib; pugnans occisꝰ e. Tandem
michahel imp̃ factus. legatos karoli imp̃is remittit. Tres exercit fausto omine
in linones in pannonias in britones ab imp̃e mittunt. karolus rex filꝰ imp̃is u. ij. nec. ob.

dcccxii. Hemmingo rege mortuo. orto int̃ danos de regni p̃matu p̃lio x. dccc. xl. cecidisse
ferunt. Michahel imp̃ legatis karoli remissis suo & pace c̃firmatu misit. Beneuentanu
xxx. solidor. annu tbutu karolo p̃solutu. Classis danor. hibnia inuadens a scottis uicta e.

dcccxiii. karolus imp̃ arnalharu treuirense archiep̃m & petru nonantulanu abbate int̃
constantinopoli misit. quor. odoporicu int̃ sep̃tu habet. Ipse ludowicu filiu c̃sor
te imp̃u. Bernhardu quoq; pipini filiu nepote suu italie rege fecit. Quinta p̃ma g
na cecilia mogoniaci. remis. turonis. cauilloni. arelati. p̃ statu ecclia ru fieri iussit.
Pons mogoniaci sup rhenu a karolo structus incendio perit. Constantie. Eginoꝰ epc̃s
ob. Post que wolfleoh epc̃s fact e. q coenobiu qq s. galli xii. ia annis tenuit. apud
sem̃ gallu goh p̃tus abb̃ p̃fuit anñ xxvii.

dcccxiiii. karolus imp̃ magn cu p̃ius thesauros suos int̃ xxi. archiep̃opat regni sui ecc̃os q;
ep̃opatus & ecclias diuisisset febre & pleuresi pulsat v. kl. f̃br. aquis grani ob ibiq;
honorifice sepult e. anno ꝓfect. lxx. i. regni. xl. vii. subiecte italie xl. iii. imp̃ii xiii.
Indic̃ione. vii. p̃ quo filius ei ludowic cognomito pius regnauit anñ xxvii. Qui
statim auditis & absolutis gentium diu̇sarum legatis generale colloquiu aquisgra
ni habuit & multa p̃ toto regnu p̃peram gesta correxit.

dcccxv. Exercit heriold danor. regi ad auxi liu ludowico rege missus xl. obsides
abhostib; accipit. Quida exromanis p̃mor. ib; innece leonis pp̃ c̃iurantes p̃munit.

dcccxvi. Sorabi utq; wascones rebellare molientes c̃p̃munit. Leone pp̃ xviii. kl. ix defuncto.

stephani sedit mĩsib; vii. Qui adludouicũ regẽ infranciã uenient. remiseũ impẽm
coronauit. muneribq; & amicicia mutuo illi iunct⁹ romã redit. Imp̃ sinodo col
lecta. multa de statu & religione coenobiorũ bene dispositt. augie basilica s. marie
aheirone abbe & epo constructa. dedicata ẽ.

dcccxvii. Stephano pp viii. kl' ⁊ r b̃ defuncto. paschalis sedit annĩ vii. Eclipsis solis ij ⁊ r b̃
paschat ff facta. & cometa uisa ẽ. Legati leonis impis de cõstantinopoli, p pace. adludouicũ
uenerunt. imp̃em. Ludouic⁹ imp̃ lotharii p̃mogenitũ suũ impũ consortẽ. ludo
uicũ. & pipinum filios suos baioarie & aquitanie reges p̃fecit. Sclaomir dux abodri
Fuld. tarũ rebellat. Bernhardus rex italie rebellare molitus. cũ reb; suis desperaret patrio
impi addedicionẽ uenit. Ratgarius fuldensis abb̃ afrib; accusat⁹ & conuict⁹ deponit.
dccc xviii. Bernhardus rex itẽ rebellionis conuict⁹ iudicio franco⁹ excecat⁹ moritur. Complicesq;
eius diuisis modis puniti epi q; depositi sunt. Ludouuicus imp̃ cisinarinos britan
nos rebellantes. exciso marmanno duce eor̃ domuit. Eclipsis solis viii. id̃ iul. facta
Irmingard unpatrix ob̃. v. ho. octob̃. fuldis. Eigil abb̃ constituit.

dcccxviii. Sclaomir dux abodritarum exilio dampnatus & regnum ei⁹ cradelrogo tyrannus
filio datũ. Sinodus aquisgrani habita multa de statu ecclesiarum & coenobiorum
tractata sunt. Imp̃ iudith filiam welphi comitis duxit uxorẽ ex qua karolum
Judith genuit. Exercit⁹ unpannonias comit̃ ludewicũ sclauũ rebellantẽ paruo effectu mit
tit. Pipin⁹ filius unpatoris wascones rebellantes subiecit. fuldis ecclia sci boni
Fuld. facta ab heistolfo archiepo dedicata ẽ.

dccc xx Tres exercitus comit̃ ludewicũ exduisis partib; immissi. pannoniã magna ex parte
deuastant. Bera comes barcinonae reus maiestatis duello cõuictus exilio dampnat.
Ex inundatione pluuiarũ nimia pestilentia magna & fames facta. Jh. baptismate ob.
dccc xxi. Ludouuicus imp̃ regnũ int̃ filios diuidit. exilia relaxauit. debita cunctis dimisit.
possessiones fiscum redactas restituit. Lothari filius ei⁹ uxorẽ duxit. Scadelrogo
dccc xxii. duce abodritarũ p̃fidie notato sclaomir exilio reuocat⁹ tactusq; morbo p̃cepto ⁊
Inthuringia cespes longitudine. l. pedũ latitud̃. xiiii. altitud̃. is. de loco suo xxv.
pedes translat⁹ inuenit. Inorientali saxonia nocte quadã uasta lacũ arnseo. tells
p̃ spacium longe unius modũ aggeris intumuit. Ludouuic⁹ imp̃ de publicis peccis
suis publicã penitentiã egit. & queq; inregio suo corrigenda correxit. Lothari
in italiã. pipin⁹ ducta uxore in aquitaniã reges missi sunt. fuldis. eigil. abb̃ ob.
Cui rhabanus uir doctus. & diuinor̃ libror̃ tractator egregi⁹ successit. Augie heirone
Cal. Caldus p Augusta abbe & epo piratam & quietã uitã adoptante. Erlebaldus abb̃ xx. m̃ p̃fuit annis xxii.
Ebo remor̃ archiep̃s genti nordmannor̃ ũbũ di p̃dicat.

dccc xxiii. Lodharius rex italie rogante pp paschale. imp̃ abeo rome coronat⁹. Ludouicus panno
nie tirannus in dalmatiã transfugiens dolo ducis, principis peremptus ẽ. In italia, p di
gia tre mot aquense palacium concussit. In territorio tullense puella quedam duo
dennis triennio fere sine cibo & potu sana & manibus suis laborans p̃mansit. In
pago saxonie firihsahi xxiii. ville & in [redacted] alius p̃incipis ultra solitum plures ful
mine crematę. fulgura crebro sereno cęlo ceciderẽt. agri p̃ solitum multi grandine
uastati. Vers⁹ int̃ipsam & magnus lapidib; quibusdam in locis decidentib; pestilentia

quoq; ingens facta.

dccc xciii. Rex uulgarorũ omartag ꝓpuce ad impatorẽ ludouicũ misit. Rome ℂugenio pp ꝑ pas chalẽ sedit annũ iii. Hiems ꝑtẽ solitũ frigida & plixa. Intũ riotorio angustidinense glacies de aere ceciduisse dr xv. pedum longa vii. lata. u. grossa. Ludouuic imp filium lodharũ, ꝓquib; dã corrigendus roma misit. Ipse rebellantem britanniã ferro & igne uastans domuit. dugie vvetin monachus ecorpore ductus & reduct ꝑ triduum ob. Cui uisiones hero epi prosa & walahfridus heroico metro scripsit.

dccc xcv Item rex uulgarox legatos ꝓ timinis regnox diruñdis impi mittit. Vriomarc britto francorũ timinos infestans amittit; lamptu commissndomo, ppa ꝓempt e. Imp cum filius godafridi pacem fecit.

dccc xcvi. Ite uulgarox rex legatos insolenti, ptiminis sine mora statuendis impi mittit. qs imp negligenti remisit. Heroldus rex danox cũ uxore & filius et magna suox inul tuidine mogonciaci baptizat e. Georgius quidam pr uenete organũ ydraulicum aquisgrani fecit. dño gothus de palacio adsaracenos se conferens rebellare ceptauit. Hildouuin de s. dionisio abba abeugenio pp ossa beati martyris sebastiani impetrãt. Quę suessionis in basilica sci medardi locata uarijs & innumeris refulsere miracli.

dccc xcvii. Cxercit saracenox alboni adauxiliũ missus. pipino rege tardius resistente. ciuitatria barcinonensiũ & gerundensiũ uastauit. vulgari turbata pace pannoniã p drauũ fluuiũ nauib; inuadit. uastat. sq; subiecit. Corpa scox martyrũ marcellini & petri ifrancia trãslata s. mise nov. Rome p eugenii. valentin pp sed dieb; xl. & p he ggori iii. pp sedit annũ xvi.

dccc xcviii. Reliquię sci marcellini aquisgrani allatę. plurimis glorificant miraculis. Imp lodharii filiũ adtiminos hispanię contra saracenos. ludouuicũ uero & uulgaros in pannonias cũ exercitu misit. Rupto uicarie pacto cũ nordmannis foedere castrũ abipsis direptas.

dccc xcix aquisgrani tię mot sabbato sco paschę factis. Generalis conuent mise aug vvormatię abrumpẽ habit. vulgari ire nauib; pdrauũ inuecti. pannoniã uastant. Lodharius filius impis imitalia, ꝓficiscitur. Bernhardus comes barcinonensis camerarius imp is comit uoluntatẽ francox factus.

dccc c. Dissensio ꝓncipium comit imp em pp bernhardum mota ipsa & pulso adtemp mod cũ sedatur. Corp. s. marci euglę sub nomine ualentis martyris. Katoldus veronensis epi a duce uenetię impetrauit & cũ corpore genesii mart in auggiã insulã attulit. Basilica sci Galli a goźhpto abb incepta.

dccc ci. Imp conuentu nouiomagi habito. omis qui s contrarii fuerant honorib; priuauit. quosdã & iam pdius spoliauit. Quosdã exilio relegauit. animosq; tam filios, quam ceteros. comit se & uidith uxorẽ suã graui ulciscuntur.

dccc cii. Imp comit filium ludouuicũ cũ exercitu augustam uindelicã uenit. Quo resistente comit pipinũ altũ filium adaquitaniã se conuertit. eiq; regio priuauit. Sic unde rediens timore filiorum uxore abdicata difficulter aquense palacium repetit. Eclipsis sol u. ꝟ mai. & luię xiii. hr iv mi facta.

dccc ciii. Imp recepta uxore comit filios ad se uenire uolentes. collecto exercitu in saxoniã arma cmouit. Ubi ueniente eum filius gregorio pp imp a suis, pditus ac relictus.

unfilioꝝ suorum potestatē deuenit.

dccc xxx iiii. Imp̄ iudicio epōꝝ armis depositis ad agendā pēnitentiā includit̄, & uxor ei⁹ uitaliā relegatur. S; mox estate recepta uxore. & armis lodharium filium uitaliam repu lit. Eodem anno pugna contra Mahfredū & lamptum facta. inqua int̄ alias plures ceciđt odo comes Aurelianensis. & theodo abb̄ turonensis.

dcccxxxv Imp̄ cū filiis pipino & ludouuico. lugduni magnū habuit conuentū. Hordmanni dorestatū uastant. Basilica scī galli dedicata est.

dcccxxxvi. Imp̄ conuentū apud theodenhoue palacium habuit adquē lodharius filius ei⁹ grau morbo detent⁹ uenire nō potuit. Hordmanni andwerpā urbē & monstris mosae situ uirtlam emporiū incendunt. & a fresonib; tributū acceptum. Angie breno basi lex ep̄s obiit & sepelitur.

dcccxxxvii. Ticinum iii. kl ian̄ ocheſ noctu tremuisse dr. Multi p̄cipuum italie morbo absumpti. Cometa insigno libr̄ usa. Hordmanni in ualera insula cōmissa pugna xv kl iul̄ multos int̄imunt. Item q; doresatum uastantes tributū a fresonib; acceptum.

dcccxxxviii. Tertio mot̄ xv kl ffb uespere factus. Hauesq; comit̄ nordmannos edificare. Imp̄ opti mā partē regni filio uniori karolo dedit. Lodharius & ludouuic⁹ fratres int̄ riden tina ualle int̄ se colloquiū habuere. Imp̄ habito nouiomagi conuentu. cōsilio quorūdam ludouuico filio regnum orientalium francoꝝ qđ abeo acceperat. int̄ dixit. Qđ ille uanidia prauoꝝ factum sciens cui de regnum inuasisset. imp̄ collec to exercitu ui eum expellere statuit. Pipinus rex aquitanie filius imp̄is mise nor ob. Sēsoegnus uenit ad locū. A p̄ sem̄ gallum goꝟpto abbi. pernuricus successit. dugie erlebaldo abbē cedente. Rōdhelm abb̄ xi. p̄fuit ann̄ uu.

dccc xxxix Ludouuic⁹ pat̄ imp̄i cedendum rat⁹ in baiuariā redit. Imp̄ celebrato iuxta brigan tinū lacum pascha. postea habito wormacie conuentu. lothario filio de italia ad ueniēti reconciliatur. ipsi q; & karolo filio regnum partitur. baioaria tantum ludouuicō quia eum offenderat relicta. lotharioq; italiā repetente. ipse cum filio karolo addisponendā p̄ficiscitur aquitaniā. Cometa insigno arietis celum instar sanguinis rubeum igniculi q; p̄ca dis̄urrere uisi.

dccc xl. Ludouuic⁹ se p̄iatum dolens multis ꝺ adunatis p alamanniā quasi debitum re petens regnū francoꝝ fuit uenit comit̄ quē pat̄ imp̄ ludouuic⁹ relicta aquitania copias colligit. cumq; p turingiā adbarbaros pulsum. per silauoꝝ gentes labo riose baioariam repetere coegit. Ager quasi sanguis coagulatus in pascē tempē ru beus apparuit. Eclipsis solis circ. iō maij. post vi. diei horam facta. Imp̄ ludouuic⁹ morbo correptus & in quandā rheni insulam, ppe ingelenheim ductus. designa to in mum̄ium lotharioꝺ filio xii. k iul̄. ob̄. & metus in ecclia s. arnolfi sepultus ē. Lodharius de italia rediens. regnum suscepit. Qđ fr̄ib; eius ludouuico & karolo nō ferentib; p̄mus ei ludouuicus cū copiis orientaliū francorum, ppe mogonciaci occurrit. Vixq; pugna dilata. cum lotharius cōt̄ karolum galliaꝺ peteret. ludo uuicus sibi francos orientales. saxones. thuringios. alamannos. baioariasq; con foederat.

dccc xli. Ludouuicus cum orientalem rheni ripā p̄sidiis occupasset. lotharioꝺ omissa

karoli insecutione redeunte. & mise apr iuxta vvormatiã clam rhenum cum exercitu transeunte aquib; dã sius pene, pdrius & afrẽ circumuentus inbaioariã redire compulsus ẽ. Lotharius q; relicta adpsidium rheni copiarum parte adp sequendũ redit karolum. Intim ludovvicus ad auxilium karoli pnuncios rei catus. occurrentib; inrecensi trimontio relictis lotharii copis. iii. id maj. pugna conflixit. & adalbtũ cõm cum multis alis uctor, pstauit. Inde transito rheno adunatis cum frẽ karolo copis cũ lothario monarchiã appetente de particio ne regni concordare ñ possent. iuxta fontanatã iuillam vii. k ivl acie confligunt. & innumera strage facta ludovvicus & karolus castris potiti sunt. Lotharius & fugiens aquense palacium petit. & recollectis undiq; copis. digressos a se inuicem frẽs. i. pmo ludovvicũ autumno. & hieme karolum ingallus frustra psequi laborauit. Cometa insigno aquarii viii. kl ian. visa. Grimaldus archicapellan ludovvici. coeno bium sci galli beneficii loco abeo accipiens. tenuit annis xxxvi.

Visa fris pmatia. ludovvicus & karolus copis collectis apud argentoracũ conue niunt. eumq; psequi statuunt. & apud sentiacã iuillam inuentum. cum asius de sereret xvii. k apr fugere compellunt regnumq; eius cisalpes inter se dispertiunt. Quo rursum collecto exercitu apud madasconam galliæ urbẽ eos exspectat. Tandẽ q; eunctis pacem quã bellum malentib; tr quadragenis, pceris; iuratis reg num intria parciendum diæ statuta mandant. Ludovvicus insaxonia cõiurati onẽ librorum comitũ dominos. auctoritb; capitr plexis compescuit. Cũ legati statuta diæ concordare ñ possent. particio maluid temp differtur. Angiæ vvalahfridus strabo uir doctus abbas xiii. pfuit annis vii. qui multa ingenii sui monimẽta metro et prosa reliquit.

Descripto regno & inter duuso frib; q; iuridum conuenientib; Lodhari cum imperii nomine italiam & galliam belgicam. quæ nunc usq; abeo regni lotharii dr. Ludo vvico germaniã. pannonias. noricum & alamanniã. karolus reliquas galliarum pincias accipiunt. firmata q; sacramto pace digressi sunt. karolus aquitaniam pipino frii sui pipini filio auferre molliens. eumq; infestans plurima, ppria exercit dampna pstitit. Judith impatrix ob. Romæ gregorio pp defuncto. Sergius ii. sedit annos iii. Mauri beneuentũ occupant.

karolus rex galliarum Bernhardũ barcinonensem ducẽ mich mali suspicantẽ occidit. Cxercit eiusdem a pipin ducib; pugna uict ẽ. vii. id iun. cecidit q; cũ multis alis nobilibus. Rhaban signifer ei & hugo rihepoto q; abbes. Ludovvicũ rex germaniæ abodritos defectionẽ molientes. occiso rege eor bello pdomuit. & pduces disposuit. Rhabanus fuldensis abb librum quẽ de laude scæ crucis uarius figuris metroq; cõposuit. sergio papæ transmisit. Remis p ebonẽ hincmarus uir doctus archiepiscopus ordinatur.

Nordmanni regnũ karoli uastantes. parisius usq; psequana nauigio uenerunt. ac ceptaq; abeo magna, ppace pecunia discedunt. Item infrisia semel uicti. & bis uictores magnas hominũ strages faciunt. Item insaxonia hemmeburg popula ti ñ multi redeunt. karolus rex unita cum britonib; pugna plurib; amissis uix

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

cum paucis effugit. Ludowicus rex xxiii. exdueib; boemanis adfidem conuersos bap
tizari. fecit. Lotharius imp burgundiones rebellare molientes addeditionē coegit.
dccc.lvi. Gisla filius karoli miles filiam lotharii imp ui rapuit. unde iratus lotharius cum ka
rolo licet ludowico ira gente pacificari noluit. Ludowic marahensib; selauus com
pressis. rastizen ducem constituit. & p boemiā cum gaui dampno exercit redit. Mani
cum romā petentes urbem ipsam capere nō possent ecclīam sci petri uastauerunt. Ro
me leo iii. sedit annis viii. mensib; vi. qui castrū qd leoniatum uocatur. ad ecclīam sci
petri communiendā construxit.
dccc.lvii. Lotharius & ludowic se uicissim inuitantes. muneribus q; fru
untur. Nordmanni urbē doreslatū incendunt. Mogonciē. Otgarius archiepūs ob. pro
quo rhabanus fuldensis abbas doctissim archiepūs fuit, p mort sedit annis viii. Qui mox lu
dowico iubente synodum magnā mogonciaci colligit. Vbi inter alia thoma pseudop
heta exsalomonis constantiensis epi parrochia correpta & publice flagellis cesa. tan
dem aliquando finis questum querentib; obtigit.
dccc.lxviii. Ludowicus rex misso filio ludowico boemanos compescit. & obsides dare compulit. Got
scalcus quidam pbr quosdam hominēs adultam. quosdam ad mortē ineuitabiliter ado
ptionis de regno ludowici
pellitur & remis. Adhinemarum epm suum mittit.
dccc.lxviii. Exercit a ludowico rege contra boemanos iterū rebellantes missus eū pactum & obsi
des hostium pacem petentium accipere contempsissent. tur pit abipsis cesus & spoliat
obsides dedit. & cum dedecore redit. Terre motus factus est. Augie vvalahfridus stra
bo abb ob., p quo xiii. mens. fōlevvinus p fuit annis. viii.
dccc.l. Nordmanni gotefrido duce p sequanā ascendentes regnū karoli uastant. Contra quos
lotharius imp auxilium euocatus cum se pugnaturū eū hostib; crederet. karolus
timore pculsus. gothefridum cum suis in societatē regni assumit. eisq; tam adinha
bitandum dedit. fames magna germaniam & maxime circa rhenum oppressit. et
rhabanus archiepūs multos pauperes aluit.
dcccli. Ludowicus rex sorabos timinos francorū infestantes. uastata regione eor p domuit;
Pipinus rex comprehensus a suis & patruo karolo tradit. & abeo tonsus suessionis mo
nasterium sci medardi regressus e. Similit & karolus frat eius uniuor cum a dipsum
p fugisset uellet. a commilitib; karoli eiusdem captus eoq; iubente tonsus in corbeiense coe
nobium custodie traditus est.
dcccl.ii. Magna synodus & generalis conuent mogontiaci a rhabano archiepo & ludowi
co rege habitus. multa q; correcta sunt. Herioldus nordmannū diu bene a ludowi
co tractatus. suspicione p dictionis a quib; dam francis p mittit. Translatio sancti
remigii remor archiepi ab hinemaro eiusdem urbis archiepo fit & facta.
dcccl.iii. Nordmanni pligerum ascendentes & gallias uastantes. basilicā quoq; sci martini
turonis incendunt. Aquitaniā karoli minis quesit ludowicum ut sup se regnet
ut filium regem doner sollicitant.
dcccl.iiii. Ludowicus equiuocū filium aquitaniā mittens instabiles eorū animos deprehen
dens contempsit. Nordmanni exduxisse quasi iam p xx. annis nastabant. regionib;

collecti uulgus innumerum utrq; gen̄ regnum usq; adunū pueri mutua cede mactauer̄:

dcccl.v. Apud mogonciacum ꝯa uicies tremuisse fertur: insoliti aeris turbines & grandines fulgura & tonitrua facta. Ecclia sci chiliani fulmine cremata .vi. kl. & pea mu ri turbine diruti sunt. Gothpaldus ipsius urbis eps ob. cui arnus successit. Ludowic rex rastihen ducem marahensium selauos petens uastata exparte regione sub uigare nequiuit. Quo reuso. marahenses secum contigua transdanubium loca uastant. Lotharius imp̄ relicto mundo. duuisq; uir filios regno monachum se prumiae fecit. & non multo post. iii. kl oct̄ adregnū celeste migrauit. Post quē filii ei ludowicus imp̄ italiā. & lotharius cisalpinas partes regni tenuere; Igniculi crebri instar spiculoꝝ aborientē occidentē paena ferri. xvi. kl. ianuarii tota nocte uisi;

dcccl.vi. Rhabano mogontiensi archi epo. ii. non. febr defuncto. karolus pipini regis aquitaniq; filius. qui ecustodia corbeiensis coenobii adpatruū ludowicū transfugerat. archi eps abipso ꝓmotus. p̄fuit ann̄ viii; Hiltigardi regina obs fuldis batto abb. ob. thēto q; successit; Ludowicus rex psorabos transiens. auxiliaq; inde assumens. dalmatas bello uictos tributarios facit. & p boemanos nullos eoq; ide dicione accipiens redit. Romq; leone defuncto benedict̄ pp̄ sed ann̄ ii. mens vi.

dcccl.vii. Exercitus item aludowico rege inboemia missus selauitaq; tyrannū inmarahen ses pepulit. Synodus a karolo archiepo mogontiaq; collecta. Tempestas ualde trib̄lis colonię xvii. kl. oct̄ facta & fulm̄ instar igniei draconis ecclīam s. pet̄ penetrans. tres homines diuersis inlocis exstinxit. plures prostrauit.

dcccl.viii. Terrę mot magn̄ kl. ianuarii factus e. Lotharius rex filius lotharii imp̄is contra ludowicum regem patruū suum cū karolo rege alio patruo suo ciuitatem. Ludowici rex legatione ppli de tyrannide karoli flebiliter conquesti sollicitatus. diu cunctabundus gallias tandem cū exercitu intrat. Cunctisq; pene adeum comitibus. karolus fugit. ipse plus equo securus, pro exercitu remisso regnum illud, prout uoluit dispositt. Sed; fraus quorundam fris q; karoli uersutia. incautum ibi circumuenissi; nisi fama rebellantium soraboꝝ, ppno auxiliatum regio maturius cum reuocasset; Quo redeunte. karolus regnum suum recepit. Augiae foleowino abbi. walt heri xiii. successit ann̄ vi. Illam q̄ndam uxta mogonciam erbenū cammuntauocatam. neq̄m sp̄s p̄mo inuisibilit̄ responsa dando. furta, pdendo deinde etiam lapidib; tactis. & domorum incendiis homines psequendo ptriennium infestans uastam reddit. Romę post benedictum nicolaus pp̄ sedit ann̄. viii.

dcccl.viii. Ludowicus rex frequentib; missis legatis cum fre karolo & lothario rege fratruele pacificari satagens. tandem eū denominatis uiris adsecretum cum eis colloqū uenit. diemq; pacificationis condixit. legatos etiam nicolao papę & ludowico imp̄i fratrueli suo se de inuaso fris regno excusatum. misit. Crebri terremot mogonciacū concucium. Ibiq; pbus pbr religiosus & scs vii. kal. ianuarii ob.

dcccl.x Hiemps inmis seua & prolixa tris q; frugib; noxia facta e. adeo ut & ionium mare glaciatum. usq; inuenecia equis & carpentis se meabile p̄buerit. Ludowic & karolus lotharius q; reges. inconfluente castro conuenientes pacificantur. mutuum sacramto pactum confirmantes.

dcccl.xi. Ludouicus rex habito ratispone conuentu. aliquot pmates suos infidelitatis
accusatos deposuit. Item contra maiorem filium suu karlomannu carantanu
ducem quasi res nouas contra se molientē iratus ē. fames ualidissima hoc anno
facta. Illeginradus augiae monachus & pm incola heremi. quę turicino adia
cet lacu aquib; dam lanomb; inubi xii. kl feb pemptus p morte nutritib;
claruit. augię q; sepultus ē. adquo usq; hodie heremus ipsa asciis & religiosis culta
uiris. innobile & famosum iā dudum excreuit coenobium.

dcccl.xii. Lotharius rex fauentib; archiepis guntharioᶜᵒˡᵒⁿⁱᵉⁿˢᵉ & theodgaudo treuerense repu
diata uxore legitima. Waldradā concubinā sibi coniunxit. sinodo
adhoc quasi uire machinandum metus collecta. karlomanni obiecta excusans.
cū patre pacificat. Ludouuic rex abodritos rebellantes petens. obsides dare coegit.

dcccl.xiii. karlomann item apud patrē adeo innocens accusatus ē ut patrē contra se ue
nientē a sinu, pdrtus & ducatu puat. uix innocentia, pbans placauerit. Sinod
cora arsenio legato nicolai pp mense habita. & guntharius theotgandusq; archi
epi, proborandā quā machinati sunt. lotharii regis causa romā missi. sinodo rome
ab nicolao pp collecta. abordine depositi & cum sinodo sua anathematizans.
lothariusq; rex nisi resipisceret excōmunicat ē. Mogontię karolo archiepo
defuncto. Luitpus successit. Hon nulli exhinc xpiani effecti sunt.

dcccl.xiiii. Guntharius coloniensis quia contumeliose domno pp rescripserat. & contra mīdic
tum ei officium epale usurpauerat. poenitentia ductus romā adeum uenit. q;
minime receptari meruit. Ludouuic rex germanię rastiben marahensium
ducē petens. & apud dovvinam castrum obsidens missos obsides dare & muni u
randū subiectionis negare coartat. Ipse itē ludouuic & fi ei karolus rex galli
arum ēuenientes. debita sibi inuicem relaxant. & fedus pactū q; innouant et ē
firmant. Augiae post wualdharium abb̄ henio xv. pfuit annus vii. Trans lat. s.
otmari abbis. otmari in basilicam sancti galli.

dcccl.xv. Rōdolfus fuldensis pbr & monachus doctor poeta & historic satis doctus viii. id
mai ob. arsenius epi domni pp nicolai legatus. pace int ludouuicū regem & fra
tres eius ludouuicum italię impem lotharium reintegrauit. Ipsi q; lotharius
fidem conubii p sacramenta xii. principū suoꝝ pollicenti thiotpirgam cōiugem re
ceptam reddidit. Waldradā concubinā uitalia relegauit. multis & apud karo
lum p gallias dispositis. honorat a regib; & donatus romā redit.

dcccl.xvi. Ludouuic iunior, ppter quedam beneficia sua frī karlomanno data pat ludouuico
regi rebellare multo studio molitus & facile uictus. tandē mediante luitpto
archiepo pat reconciliat ē. Gundpaldus miles karlomanni qui ipsū pugnare
autus. amissis copiis uictus uix aufugit. Ulgari missis a nicolao pp & ludouuico
rege pdicatorib; fidem xpi susceperunt.

dcccl.xvii. Lotharius rex, p missis suis principumq; sacramentis p habitis coniugē thiodpurgā
denuo iniurians. waldradę reuocare clam se muscuit. Vnde motus pp nicolaus
missis ad diuersos litteris eum cunctis illum cōplicib; suis excommunicauit. Rōpt
fortissim de regno karoli com. alte sui temporis machabeus. qui nordmannos

& britones magnis sepe, ptriuerat plus. apud ligerum fluuiñ eũ nordmannis fortit dimicans occubuit. Terre mot magnus fuit. iv. oct factus.

ccclxxviii. Synodus magna wormatie coram ludowico rege collecta. & multa imbi, pstatu ecclie decreta mense maio. Rome defuncto pp nicolao. adriani ii. sed anno v. adquẽ adnum. 29
eũ lothari rex uenisset. & frustra optimante fre ludowico impe, pvaldrade matrimonio sategisset. nichi, pfuit. Cometa uisa. inundatio & illuuio magna facta fames; & pestilentia ingens secuta e.

ccclxxviii. Boemani baioarie fines infestant. Sorabi & sinfli mẽq; boemani thuringiam uastant. karlomann bis nuo copus rastbi pugna congressus uicit & predas ingentes abduxit. quidaerumq; p uiru refuga suu diuinitus in pugna debilitatu imbi occidit. Lotharius rex cum ẽplicib; suis se apud adrianum pp de illatis imicib; excusans. & corp domum temerarie abeo accipiens. domũq; rediens mise uel placentie pcit. fautores; sceleris pene oms obiit. regnũq; ei patruus karolus uiuadens. mentis se coronari impem q; iussit appellari. Interim ludowic rex usq; addespationẽ ratis bone egrotans. thesauros; suos ecclis pauplb; q; dis spensans iii. filios suos cum tristitie exercitib; contra diuisos miserat. hostes. Equib; karolus cetis iunior cunctis rastbi muneribus captis. totã marahense regionẽ ferro igne pdaq; uastauit. karlomann regnũ huentibaldi nepotis rastbi nihilominꝰ depopulatur. ludowicus u sorabos & cor complices bis pugna uictos addeditionẽ compulit. fames ualida & pestilentia facta.

ccclxxx Ludowic rex exinfirmitate ẽualescens. multos ex regno lotharii adse uenientes suscepit. Postea adcolloquium obuiã fri karolo uentis. de solario quodam cũ multis alis cadente edificio corruit. & grauit collisio corpore costisq; confractis dissimulato tam dolore crastino adconductum uenit. & cũ fre regnũ lotharii equalit diuisit. huentibaldus cũ regno suo karlomanno se tradidit. Unde rastbi uatis pruis eũ dolo pmere. & hoc nõ pcedente manifeste eum p sequi statuit. Ille & supior factis rastbhen uicti compbendit & karlomanno uincti tradidit. Aquo puaso regno & gabissius incarcere missus. & ludowico regi exibitus. iudicioq; francorũ morti addictus luminibus tantũ occuloq; puari iussus est. Ipso anno willipt us agrippinae colonie archiepus aluuipto mogontiense ordinat;. Synoduſq; magna coloniae collecta. & multa pstatu eccle decreta & ecctã scī petri dedicata e. Inter alia pdigia terremotus facti st. & duę rutilę nubes quasi ignea inter se tela emittentes. se instar pugnantiũ cõmiscere uisę;

ccclxxxi. Ludowicus & karolus ppter qdã beneficia sua karlomanno fri donata. contra patrẽ ludowicũ regẽ rebellare molientes. uix tandẽ abeo placari pacari q; cẽsentiunt. huentebald pfidiae incusatus a karlomanno incustodiã mittit. Sed ẽmine nonpro bato relaxatus abeo & muneribꝰ donatus. exstitus q; ei auxilio contra slagamarum prbm quẽ marahenses inuitũ pipso ducẽ fecerat missus est. Quidolose rediens. & se incuriatẽ recipiens. ipsũ auxiliatorẽ exercitũ dolo circũ uenit. paucis fuga elapsis & cõprehensis prsus deleuit. Boemienses eruptionẽ molientes. oppositis pdus repmunt. Constantię salomon eps obiit, augiae beroni abbi. Xodbo xvi.

Anno Christi

Kalendas

nii patrum sanctissimi ppsuit Mensis iij

pfuit annis xvii. apud senñ gallum ysso magist̃ ob̃.

dcccl.xxxii. Basilius imp̃ grecoꝝ. mt̃ alia munera cristallũ grandẽ cũ portione dn̄ice cruc̃s
ñ modica auro & gemmis p̃ciosis ornatã ludowico regi misit. Ludowic̃ rex
pacificatis secũ & int̃ se filiis. regni p̃ se partitionẽ disposuit. Cum eet gt̃ maga
hensef missus. cũ sine duce s dissentiret abhostib; multis. caesis. & ludibrio ha
bit̃. turpit̃ aufugit. Ludpt̃us archiep̃s cũ exercitu unbocmanos missis. v. ducef
eoꝝ pugna mẽ. & regionẽ exparte uastauit. karlomañ magahentẽs uastat.
S; custodes nauiũ ei abhostib; truncati sũt. Imbricone ratis bonꝫ epo uix fuga
elapso. Aestas pene tota fulminib; tonitruis grandinib; q; horrida hoiẽs multos
fruges q; pessũ dedit. Wormatiꝫ eccl̃iam. s. petri fulmine incensa & diruta ẽ.
Terremot̃ magn̄ ui. ȳ. dee factus. mogonciacũ diruit. Apud senñ gallum de
functo grimaldo. hartmot̃ abb̃ p̃fuit annĩ xii.

dcccl.xxxiii. In cuentu ludowico rege ap̃ francono fuit habito. karolus filius ei arrept̃ ade
mone q̃uit̃ uexat̃. karolus galliarũ rex karlomannũ diaconũ filũ suũ. tyranni
dẽ exercentẽ excecari iussit. Pax cũ danis petentib; ludowico rege firmat̃. Hord
manni fresia sup be classẽ petentes & tburũ exigentes pugna uicti & duce rõ
dolfo cũ dcc. amisso & cuncta pecunia multati q̃t̃ redierunt. fames magna facta ẽ.
Tanta multitudo mauoꝝ magnitudinis locustaꝝ aboriente gregati more exer
citus uenies has p̃uisit regiones ut p duos ẽtinuos mẽses sepe radios solis pius
spacium miliarii uolantes obnubilarent & una hora q̃q̃d uic. tanpli uge
rib; uiride inuenerant depascerent. & postremo unare uento aẽꝝ & fluctu re
uelat̃ fetore corrupto aere ñ modica gignerẽt pestilentia. Inpago ualiꝫ brixiense.
sanguis trib; nocth̃ pluisse fertur. Int̃ gẽi missis p agathonẽ archiep̃m muneri
amicitia cũ ludowico rege ẽfirmat̃. Rome defuncto adriano iohñis pp̃ sed̃ annĩ x.

dcccl.xxxiiii. Hiemps ualde, plura seua. & nimosa multos hoiẽs & iumẽta frigore extinx̃. Sorabi
& siusli defectionẽ molientes. dluḋpto archiepo facile ẽprimunt̃. Ludowic̃ rex
mal̃ uisione ammonit̃. multas plibatione animę patris sui ludowici imp̃is ele
mosinas & orationes patrauit. Idem mirabiliã uenies cũ iohẽ pp̃ & ludowico imp̃e
fris sui filio colloquium hab̃t. Idẽ cum Inemmibaldo duce maranensiũ subiec
tionẽ p legatos p̃mittente & fidẽ censũ q; annuũ polliceñte pacẽ fec̃ boemanos q;
ibẽ facientes suscepit. Idẽ cũ frẽ karolo colloquiũ habuit. fame magna & pesti
lentia p gallias & germanias facta. ui. fere pars hominũ interiit. Ratolfs ueronensis
epus ob. q sui noīs cellã iuxta augiensẽ insulã ẽstruxit. Hẽma regina paralisi dissoluta ẽ.
Int̃ francos & saxones seditio pene usq; adeedem mutuã mota. a ludowico tamen
sedata ẽ. Cometa plus solito scintillans uisus. iii. vȳ. mane. Villa quedã in pagoni
tensi ascalonitanorum dicta. nocte v ho q̃ vȳ subita tempestate & turbis lxxx. viii.
hominib; extinctis. ita absumpta & deleta ẽ. ut nec uestigiũ ei remaneret.
Ludowicus italiꝫ imp̃r defunctus. mediolani in basilica sanct̃ ambrosii sepul
tus est. anno regni xx̃. Cuius thesauros & regnum patruus eius karolus rex
galliarum quasi sibi debitum inuasit ac deripuit. Vnde motus frat̃ eius
Ludowicus rex germanie. filium suũ karlomannũ cont̃ eum in italiã misit ipse q;

Conuiu parochie epi & ano &lh̃ Xpus Gebehardg ano pr̃ fuit

cum equitioco galliaſ regnū ei⁹ inuaſit. karoluſ v̊ congredi bello timens doluſ⁊ pecunijſ mendaciſq; karlomannū de italia abegit. ſe quoq; ſtatim diſdeſcuturū et frēm ludouicum de regni illiuſ diuiſione exſpectaturū iuranſ. Quo credulo⁊ reūſo. ipſe romā tendit. conciliatiſq; ſibi dolo⁊ pecunia romaniſ.imp̄ ſe a iohanne pp̄ coro nari fecit. italiamq; uti uoluit quaſi ſuam diſpoſuit.

dcccl.xxvi. Ludouicuſ rex p̄cib; ppl̄i annuenſ de galliſ ne eaſ uaſtaret redit. Hemma regi na. ratiſ bone ob̄. ⁊ inbaſilica. ſ. emmerammi ſepulta ē. freſones item nordmanniſ pugna uictiſ. plurima ſpolia diripuere. karoluſ fraudulent̄ imp̄ de italia gal liaſ repetenſ. noua habituſ actuū et ūbo⁊ uanitate iactantia et leuitate uſus. lu douuico frī procacit̄ et ſtulte minitabatur. Sed ludouuico exercitum colli gente p̄ritiſ. crebroſ et ſupplicesſ p̄ pace petenda legatoſ adeum mittebat. Interim ipſe ludouuic⁹ rex fortiſ⁊ religioſiſ morbo tactuſ apud francono fiurt. v. kl̄ s ē. r. uita deceſſit. anno regni xxx vi. ⁊ apud laureſham coenobium ſepultuſ ē. regnum q; euiſ. iii. filii karlomann⁹ baioariā. ludouuicuſ germaniā. karoluſ alamanniam. ſinguli cū adiacentib; prouinciſ acceperē. pacē q; int̄ ſe ſacramēto firmauere. S; karoluſ galliarū tyrannuſ comperta frīs morte gauiſuſ. ſtatim collecto exercitu regnum euiſ rheno contiguum inuaſit. Quē cum ludouuicuſ uniuſ⁹ p̄ legatoſ redire pacem q; ſeruare fruſtr̄ poſtulaſſet. eumq; ſibi dolo inſidiaſ ſtruere compuſſet. tranſito rheno uu. iō oct̄ urribuaria bello mitto uicit. multiſq; occiſiſ⁊ cōprehenſiſ. illum pene nudum cū pauciſ tuipit̄ fugere compulit. et caſtra ei⁹ cum innumeriſ ſpoliſ diripuit.

dccc.lxxvii. Kmoneſ et ſuiſli eor̄q; confineſ defectionem
molientesſ. a ludouuici miſſiſ facile compreſſi ſunt. karoluſ galliarum imp̄ tyrannicuſ. eſtate it̄ italiam ingreſſuſ. cum karlomannum quoq; frīs ſiu filium ſe inuito tranſcenſiſ alpibuſ pugna ſecum congredi uelle cognouiſſ; fugam more ſuo iniit. et int̄fugiendum de ſinteria correptuſ periit. anno reg ni. anno regni xxxvii. et inburgundia agauni ſepultuſ ē. Poſt quem filiuſ ei⁹ ludouuicuſ balbuſ regnū galliarum accepit. ⁊ apud patruelesſ de omnib; patriſ iniuriiſſe p̄ legatoſ excuſanſ. pacem cum eiſ fecit. karlomann⁹ vero diſpoſita, p̄ut uoluit italia. inbaioariā redit. ⁊ frī ludouuico partē ſuam de regno lotharii reddidit. febriſ italica. tuſſiſ. et dolor oculo⁊. et peſtilentia multoſ grauit̄ uexauit. ⁊ extinxit.

dccc.lxxviii. Ludouuicuſ rex germanię cū frē karolo regnum lotharii diuiſit. Lantp̄tuſ et adalp̄tuſ comitesſ romam cū manu ualida petentesſ. iohanne papa ſubcuſtodia retento. p̄ncipesſ romanor̄ fidem karlomanno ſacramēto firmare coegerunt. Vnde idem pp̄ cōmotuſ. eccl̄iam ſcī petri omnib; theſauriſ lateraniſ tranſ latiſ clauſit. diuinaq; uniuſ officia celebrare, p̄hibuit. ipſe q; p̄ mare tyrrenum galliaſ adiens totum pene uniuſ morat⁹ ē annū. Deū aſſumpto ſecū boſone quoda q̄, p̄p̄a uxore ueneno necta. filiam ludouuici italię imp̄iſ ui rapuerat. quēq; karoluſ, p̄uinciæ p̄fecerat. romā redit ipſi q; regnum italię ſibi eere et karlomanno auferre ſtuduit. Eclipſiſ ſoliſ vii. kl̄ n o v̄ poſt viii. horam facta.

karlomannus rex ann̄ iiii.
ludouuicus rex ann̄ v.
karolus imp̄or annos xi.
ludouuicus balbus ann̄ i.

Magnaq; hominū et boum pestilentia

dcccLxxix karlomannū rex baioarię paralisi dissolutus. usum loquendi amisit. Adquē ludowicus frē uisendum uenies. regnū baioarię disposuit. Ludowicō balbi filius karoli rex galliarū. uu. iō apr̄ compendii ob. ibiq; sepelit. karolo filio postumo relicto duob; q; alius non legittima coniuge natus. ludowico scilicet et karlomanno inregnum illi succedentib; Quo mortuo. ludowicō rex germen statim contiguam sibi galliam belgicam petit. indeq; rursum inbaioariā aquib; uocatus. quę uidebantur disposuit. frēmq; karlomannū egrotum sēp to et res suas quia lingua ñ potuit cōmendantē inuisit. eiq; ministraturos p̄ncipes ñ nullos deputauit. Itēq; missis copiis. hugonē lotharii regis exuvaldrada filium. ingalliа belgica tyrannidē exercentē cū suis cōpressit. Boso burgundia inuasa tyrannidē exercet.

dcccLxxx Hiemps plixa et nimis frigida facta. Ludowicus rex germanię ingalliaś uenies. et filios ludowici balbi adse uenientes suscipiens pacē cum eis fecit. totumq; lotharii regnum sibi subiecit. Ipse intro cū nordmannis q; inseita fluuio residebant plio. plusquā v exeis occidit. ibiq; hugo exēcubina filius eius cecidit. Itē nordmanni inita cū saxonib; pugna uictores. ii. epos xii. comites xviii. regios milites cū secuta magna multitudine p emerunt. et captiuos multos duxerant. Sorabi. dalmatę. et boemani sclaui collecto exercitu thuringiā uxta fluuiū salam populati. apopone marchione circūuenti omis p empti sunt. karlomann rex baioarię fortis. prudens. et pius. xi kl. apr̄ apud uillam ottingā ob et sepelit. Ludowicus rex germ fr̄ ei missis mē contra hugonē ingalliaś copiis cruentā adept̄ ē uictoriam. Cuius mē auxilio freti filii ludowici balbi bosonē tyrannū ultra rhodanū p̄secuti. inuiennā compellunt. et madasconā urbem ꝯcaptam subiecerunt. Hordmanni galliaś itēq; fresiā igne p̄da cedeq; uastantes. tandē nouiomagū munierunt. et inpalacio regis hiemare disponunt. Cont̄ quos ludouvicus moto exercitu impediente hieme parum p̄ficisceri potuit. Magna sterilitas frugū germaniā afflixit.

dcccLxxxi Hiems item seua et plixa magnaq; fames facta. Ludowicō rex germanię hugonē addeditionem uenientem benigne suscepit rursumq; rebellantem p̄secut̄ inburgundiā pepulit. Ludowicus rex gallię cū nordmannis pugnans. cum equitū uictor p̄stitit. Illi ꝑ collectis rursum copiis regnum ludowici regis germ petunt. cameracū. traiectū. hispanicū pagum. ribuariam totā. prumiā. stabulaū. mamuldariū. indā. et alia p plura loca uastant. aquisgrani incapella regis equos suos stabulant. coloniā agrippinā et binnā una cū ecclīs incendunt. Contra quos ludowicō rex cū morbo detentus uenire ñ poss; exercitū misit. Terrę mot̄ intim magi ui. kl ia h mogonciaci factus. Eodem anno karolus rex fr̄ ludowici italiā petens. romā q; uenies. una cū regina richgarda imperiali unctione a iohanne pp coronantur.

Anno Dñi Otto Burburdq Epūs Rhetwey fuit introductq cōstancia gratiosa ⁊ in assumpcōe ei⁹dē
Anno LXXXVmo obiit anno quo supra Et in ꝓximo sequenti gesebat michi Hainricus Lemā ⁊
dictus Tophe Caspar Albrico feoda q̄ vulgo dicūt Des mannecellaus Lehe Et p̄ nos Hainric⁹
Lemā q̄e memorie monicbā LXXXVmo quinto obiit Sanctus Dionisius q̄ fuit p̄bendā feoda

DCCC LXXXII. Cometa ultra modū comas spargens xv. k̄ feb̄ visa. Ludovvicus
rex germanie crescente morbo xiii. k̄ f̄ebr̄ defunct⁹. et lauresham uxta
patr̄ equinoctū sepultus ē. Quo audito exercitus com̄ nordmannos missus.
infecto negocio redit. Nordmanni ū nullo resistente residua circū circa
uastantes. vvalach metensem ep̄m incaute occurrentē occidunt. & int̄ alia
multa mala treuerensem quoq; urbē fugatis et occisis cunb; non̄ ar̄ incen
dunt. uastata q; et incensa regione inmunicionē sua quę ascaloha dr uxta mosā
fluuiū redierunt. karolus imp̄ de italia reūsus habito vvormatie cuentu reg
no q; fris accepto. magno collecto exercitu nordmannos cū regib; suis p̄ xii.
dies obsedit. Cumq; magno estu et fętore pret̄ mutua tela utrūq; uexaren
tur. et immisa tempestate horrida q; grandine. xii. kl̄ av̄ exorta p̄barent.
uisa expugnandi dificultate. petentib; hostib; pacemq; deincepsa regno eius
sacramento pollicentib; datis obsidibus. cum rege eorum sigefrido mutuum
colloquiū habuit. cumq; xp̄ianitat̄ p̄fessum de baptismo susceperit. datisq; mu
nere muneribus; et firmata amicicia digressi sunt. Orto int̄ saxones et thuringi
os bello. saxones superiores extitere. Pestilentia magna in baioaria facta.

DCCC LXXXIII. karolus imp̄ celebrato in alamannia natale dñi. ad sanct̄ galli quoq; coeno
bium uenit. ibiq; petente Hartmoto abbe iam sene bernhardum, pro abbem
constituit. qui eidem loco vii. annis p̄fuit. ipseq; ratisponę pascha egit. Rome
ioh̄ pp̄ dato sibi aquoda, propinquo suo veneno. cum adhuc uicturus putaret.
malleo peussius in cerebro exspirauit. peussorq; eius cōcurrente turba eadem
hora a nullo lesus cecidit mortuus. Et martinus archidiacon̄ pp̄. ex. m. fact⁹
p̄fuit. annis v. mensib; vi. Imp̄ karolus in̄ in italia obuiam papę pergit. & vvido
nem ducem reum maiestatis accusatum fugient̄ p̄sequi iussit.
Pestilentia exercitum uexauit. Item saxones cum thuringus & popone pug
nantes uicerunt. Nordmanni tr̄ē prumiā petentes a heimrico marchione
poponis fr̄e admunicionē cesi sunt. Ludovvicus rex gallię postquā regnū
fortit̄ rexit & defendit. defunctus et parisius sepultus ē. vi. regni anno Huen
tibald dux marahensium pannonias quib; arnolfus dux filius karlomanni
regis p̄erat. crudelit̄ uastat.

DCCC LXXXIIII. Baioarii in italiā com̄ vvidonē missi. tr̄ē Huentibald pannonias inmanissime
uastans. quosdam exbaioarius uxta rabam flum̄ incaute congressos uicit. oc
cisisq; alios n̄ nullos cōprehendit. karlomann̄ rex gallię filius ludovvici balbi
cū multā peccuniā nordmannis, ppace dedisse; inuenatu abapro peussius uinit.
anno regni vii. Et regnum gallię ad karolum imp̄em redit. karolus imperator
in citeriore pannonia conuentum habens Huentibaldum ducem marahensiū
p̄manus se domino eius tradentem. pacem q; et seruicium, promittentem susce

31

pit. Item q; brah lauonem ducem qui inter drauum et sauum fluuios panno nię prefuit nichilomin se tradentem accepit. Ipse per carentanum in italiā uenienſ. natalem dñi papie celebrauit.

dcccl.xxxv. Imp karoluſ habito in italia conuentu. widonē ducē ſpolitanū ſe excuſantē. ſeq; ſubdentem ſuſcepit. Inde galliaſ adienſ. ſuſceptuſq; p̄morib; regnū illud ut uidebat disponenſ. ad condictum cū pp placitum wormaciā uenit. S; pp arrepto adeum ueniendi munere ob. Rome q; peo adrianō.ii. pp.c.xi. ſed anno i. mſib; iii. Gotafridus rex nordmannoꝝ. pfidię cont regnum francoꝝ. inſimula tuſ. ab ipſis accuſatoribus dolo pemptuſ e. Hugo quoq; nothuſ lotharii regiſ eum meante cont impem agitaret. oculorū luce p̄uatuſ e. Pax inter alnolfum carentanū et pannonię ducē. & huentibaldum marahenſem ducē cfirmatur.

dcccl.xxxvi. Imp celebrato ratiſponę natale dñi. italiā app̄ muitat adiit. et luitwardū uercellenſem epm, pquibuſdā querendis romam miſit. Tumultuſ papie int ciues. regioſq; militeſ grauī utroq; dampno mouet. Imp habito poſt paſcha papie cōuentu. p burgundiā galliaſ contra nordmannoſ pecit. Vbi cū male cont eoſ pugnatum eſſ; et heinricuſ marchio neuſtrię occubuiſſet rebuſ muſ, pſpere geſtis diſceſit. Peringariuſ dux forojulienſis cū luitwardo epo diſſentienſ. uercellenſem urbem exſpoliat. Inſolita inundatio autumni tempore facta. exundantib; aquiſ plurimaſ ullaſ euertit. & multiſ in montib; uiaſ diruit. multaq; mortalib; dampna intulit. Rome quum ſtephanō pp exu. poſt adrianum ordinat. ſed annis vi.

dccc.lxxxvii. Imp karoluſ in alſatia grauī infirmitate detent iacuit. Et parum cualeſcenſ incisionē capitiſ p̄tulit. habito q; in alamannia cuentu inuilla wębilinga peringarii ducem addedicionē uenientē & luitwardo epo ſatisfacientem ſuſcepit. Mortuo boſone filiuſ eius ex filia ludowici italię imp̄iſ puer ludowicuſ ad karolum imp̄em ueniens benigne a beo ſuſceptuſ et in filiū adoptatuſ e. Richgarda imp̄atrix adulteriū cū luitwardo uercellenſi epo q apud eam & imp̄em familiarit in palatio uigebat. ab imperatore. & aluſ inculpata. diuino iudicio ab omniū ſe utroq; cōmixtione integrā. et caten uirginē cōpbauit. quamuis iam xii. annis incęugio imp̄iſ apparuerit. Mox q; abea ſepata in andelahenſe coenobium uirginū a ſe cōſtructum ſeceſſit. ibiq; ſedula indiuino ſeruicio uirgo regina p̄manſit. Ille in karoluſ imp̄ grauit infirmatuſ mite ecia ut uidebat min ualuit. Omiſq; regni p̄cipeſ aiſo ia abeo animo. cū apud francono furt cōuentū habuiſſ; unanimit eum deſeruiere. et arnolfum fris ei karlomanni filium. ñ ex legitima cōiuge. ſ; tam nobili natū carentani ſelicet ducem. ſup ſe regē conſtituere. karoluſ uero cum ſe a cunctiſ omnino miniſtriſ ecia & ſeruiſ ſuiſ deſti. & a ſolo luitpto mogontiense archiepo adhuc uidiſſet ſuſtentari. ſuplex iam arnolfo munera miſit. & pauca

abeo ualamannia usq; adobitum suum p̄dia postulans impetrauit.

dccc.lxxxvii. Karolus imp̄ iam p̄uatus dō deuote seruiens. inulla alamannię p̄dinga confirmat. et ut quidam p̄hibent. dsuus strangulat̄ iduc iam̄ uita mortali decessit. et quib;dam uidentib; celo apto & lumine sup eum apparente augiā delatus. uxta altare s. marię sepult̄ ē. Arnolfo rege natalem dn̄i paschaq; ratispone morante multis regulis emergentib; perengarius filius eberhardi uritalia regē sefecit. Rodolfus filius cōnradi uburgundia. Ludowici filius bosonis et vvido filius lamperti ingallia belgica et p̄uincia. Odo filius rōdperti ingallia usq; adligerim & inaquitania. ultraq; ingallia ramnolfus regiū nom̄ nichil minuasere . equib; ōdo arnolfum regem franciā petentē humilit̄ adiens. et benigne susceptus p̄missō ei minuasum retinuit regnum. Eadem rodolfus ratispona adeū uenies. fauore ei p̄uasā unpetrauit burgundiam. nichilomin̄ cū italiā uellet rex arnolfus petere. obuiam uenienti pugnario qui paulo ante cū vvidone pugna confluxerat. tyranno paucis exceptis totā concessit italiā. inexpedicione ingens equoz. pestilentia facta. Augię Rōdholfo abbī hatto succedens p̄fuit ann̄ xxv. Cuicellam et basilicā sēi Georgii insula ēstruxē.

dccc.lxxxviii. Lumperus uenerabil̄ omni q; laude dignus. mogontię sedis archieps hac uita decessit. Cui sunderold successit. Calamitosus iste annus morbis ac pestilentia aquarū inundationib; insolitis tempestatib; turbinib; et gn̄ dinis multis. fame. peste. et q̄q̄uersum bellis socialib; conpunctus fuit. Inthuringia torrentis in numb; defluens. tres inmoīto ullas absumpsit. & cec. hoīes cum peccorib; multis extinxit. Arnolfus rex huentibaldo et ratoldo filius suus ex cubina natis. subiectionē afrancis, promitti uix effecit. si ei legittim̄ n̄ nascerē filius. Magna contra abodritos expedicio abeo s; paruo effectu mota ē.

dccc.xc. Arnolfus rex habito inpannonia de diuersis colloquio. dhuentibaldo duce marahensi exuerbis apostolici obnixe rogatus. ut romā uenies. italiāq; sub dicione siu retinens. atantis eā eruat tyrannis. Qd̄ ille alius p̄ficiscens adpresens facere distulit. Iām conuentu apud foracheim acto. Ludowici imp̄is ratię filiam. bosonis uduā. adsē cummuneribus uenientē benigne suscepit. Inde constantiā augiamq; orandi grā adiit. Indeq; ratisbonā redit. dpud sēm gallum post bernhardum. Salomon abb̄ p̄fuit annis. xxx. s. Salomon sedis constantię uenerabilis epc̄ ob̄. Aquo. ui. salomon de coenobio sēi galli abb̄ episcopus, promotus p̄fuit annos xxx.

p.n.
dccc.xcv. Embricho ratisbonensis ep̄s una cū [redacted] ętate uerendus ob̄. Ipsaq; urbs exceptis duuinit sēi emmerammi sēiq; cassiani ęcclis. uu. id̄. aug̃ incendio tota conflagrat. Hordmanni item franciā rheno contiguā uastant. Contr̄ quos exercitu misso. pluoq; incaute conserto. sunderolt mogontiensis archiep̄s

hatto eppus mogunt.

cū aliis multis pemptis occubuit. ceteriq; fugerunt. Pro quo hatto augiensis abba uir ingeniosus archieps promouet. Arnolfus uero rex nordmannos uictoria elatos & regnum lotharii uastantes cū exercitu insequens. uxta fluuium dila palustrib; locis munitos. manūq; pugna conserere trepidantes offendit. Quo milites adhortatus. equis ppt̄ loci difficultatē dimissis pedes eos aggreditur. clamor attollitur. Res deinde gladiis comiū geritur. uno q; tantū milite exnīris pempto. duo nordmannoz reges. sigrifidus et godrafidus totusq; eoz exercit̄ multis milib; numerosus ferro trucidat̄ et in flumine fugā impediente demersus adunicionē deletur. Et rex eadem die letanīis celebratis et dō laudib; redditis. multisq; hostium spoliis directis in alamanniā uenit. & natalem dn̄i ulmę celebrauit.

No

dccc xcii.

Apud galliās karolus adolescens ludowici balbi postumus filius. a quibus dam pmatibus rex effectus. multa deincepsodoni mala fecit. et abeo uicissim sustinuit. Arnolfus rex pannoniās adiens. Cum hucmbaldum ducem marahensem iterum sibi rebellantem cognouisset. colloquio cum brahlatione duce pannonię ulterioris habito. trifariam cum tribus exercitib; ungarius etiam auxiliatoribus nup illas inpartes de aquilone aduentantib; p continuum mensem marahensem deuastat regionem. Ipse etiam eodem tpre priscam cū uulgaris renouat amicitiā popo ducatu thuringię puatus est. Rome post stephanum. formosus prius portuensis eps pp cxiii. sedit annis iiii. mensib; vii.

formosus ppr cxiii

dccc xciii.

Engilscalcus marchio pannonię iudicio noricoz excecat. et patruelis eius willihelmus decollatus est. Arnolfus rex marahensem itm uastat regionem. Ipsi regi ex dta regina ludowicus filius nascitur. et ahattone archiepo mogontien se. et adalberone augustense epo nobili baptizatur. & sacro crismate unguit. formosus pp missis eplis et legatis. arnolfum regem adsuscipiendam et eruendam. a tyrannis maximeq; a widone italiam magnope muitat. Qd ille annuens. legatos muneribus donatos remittit. hiems seua et diutina hoc anno facta.

dccc xciiii.

Tonitruum magnum v. kl̄ f r b factum. Wydone italię tyranno mortuo. Angildruda uidua eius cum filio lamberto tyrannidem inuasit.

dccc xcv.

Arnolfus rex hildigardā ludowici regis patrui sui filiam. cui maxime molimine delecto karolo rex factus fuerat exilio dampnat. Synodus magna apud triburiā collecta. Arnolfus rex cum odone rege galliarum rege adse uenientē pacē firmant. karolo q; filio regis ludowici balbi n multo p aduenientis et munera offerentis auxilium denegat. Ipse etiā huenbaldum excō cubinā filium suū. regem sup lotharii regnū unguit fecit. Iremq; p eplās a formoso pp rogatus italiam petit. Et ungarium q; pīritū

mitino

addedicionem uenientē regnumq; puasū italię reddentē susceptit. & vvalfredo Maginfredoq; comitib; italiam cispadū distribuit. & omia uastando duuisitq; adsuperū inferūq; mare copius transiens. ipse natalem dnī lunę celebrauit.

dccc xcvi. Magna pluuiarū inundatione exercitu fatigato. et plurimis equis inde amissis perengario etiam a fidelitate ei deficiente & ad lamptū se cōferente. arnolfus rex tandem romā uenit. eāq; angildruda vvidonis uidua cū filio lampto machinante obseratā inuenies. mandato formosi pp uti inclusi. celebratis apud scm pandatium letanius eam oppugnat. Expugnataq; cicurbe ingressus a domno pp honorifice susceptus. umpq; coronatus ē. Et dispositis ibi reb; pmoris; q; sacramto subactis. angildrudā psequi statuens. infirmari cepit. meruensq; morbum q̄uore de italia statim redire accelerauit. Quo reuerso. perengarius ac lamptus diuiso utrīse regno italię tyrannidem exercuere. Lamptusq; megenfredum comitem decollare iussit. formosus pp die paschę ob. Quo sextus bonifacius pp exuui. ordinat xv die poda defunctus est. Cui sextus stephanus campanię prius eps pp exv. substituit sed annū. i. Qui tyrannus fauens. et arnolfum odiens. formosum pp cūi. p obitum mise effossum. & insella positū. loquente, peo diacono. criminatū et quasi conuictum degradauit. & perura de ecclia, ptractum. untiberim, pici pcepit. sed diuinis pmerita eius mira culis tūtu cues romani. n multo post stephanum digne cruciatū eiecerunt. formosū q; usepulerū suum reposuerunt. Eodem anno grecis cū uagantibus hostib; ungarius pacem facientib; uulgari urbi greciā uastam constantinopolim usq; deuastant. Interim greca astucia ungarii inducti. tam uulgaroq; ferro. pda. igneq; pessumdant. Vulgari reuersi bis abeis pugna uicti ecclesi tyga uerterunt. Tertio demum diuinā eruxius grām pcati xx. milib; suoq; amissis. cruentā uix pfligatis hostib; meruere uictoriā. Tanta etiā fames hoc anno facta. ut in numeri uiedia perirent hominesq; xpiani n nulli se inuicē comederent. arnolfus imp quodā edificio cadente cum multis alius grauit conterens corpus eccidit.

Formosus papa.

Nota.

dcccxcvii. Magna fames in baioario multos consumpsit. Boemani comtes marahenses ab arnolfo impe auxiliū petiunt. Romę p stephani interitū. Romani pp exvi. sedit mēsib; paulo plus uu. et p hunc theodorus sedis pp. exvii. sedit dies xx. Postquē viui. iohannes pp exviii. ordinatus sedit annī ii. arnolfus imp habito cōuentu nulli fidei sacramentū fidelitatis denuo sibi et filio parulo ludovvico a cunctis exigit.

dcccxcviii. Discordia capitalis int fres Huentibaldum et moymarū marahenses duces facta. Luitpalduis marchio cum alius marahenses impi rebelles uastat.

dccc xcv viii. Item baioarii fines marahenſiũ hieme uaſtant. Ita regina adulteriũ cũ ne cum quib; dã uiri infamata. lxxii. principũ uirginũ ratiſponę uicon uentu abſoluta ẽ. Arnolfus imp paraliſi diſſoluit ẽ. et ñ nulli unde uene ficiũ maleficiũ eminati et puniti ſunt. Item baioarii marahenſium tam uaſtant. Iſanricũ impi rebellanſ: obſeſſuſq; et addedicionẽ ui coactuſ: adma rahenſes uim confugit. Rome benedictus qrtus pp. cxviii. ſedt annũ iii. miſib; v.

dcccc Arnolfus imp ratiſponę ubi frequentius manebat. egrotanſ ob. et inbaſilica ſci emmerammi ſepultus ẽ. Anno regni xii. proquo filius eius ludowicus puer inregniũ conſtitutus ẽ. Cuius fr exconcubina huenti balduſ gallię belgicæ rex. cum crudelit et temere ageret. res ęcliarũ affectaret. ratpoto nẽq; etiam treuerenſem archiepm baculo uicapud pcuteret. a ſuis ſpretus ac de ſeruus. cum incaute uirb; impar pugna eis congredi uellet pemptus ẽ. Baioa rii p bocamanos tranſeuntes ipſis ſcũ aſſumptus. marahenſem itẽ deuaſtat regionem. Vngarii hoſtes nouũ italiam magna exparte uaſtauerunt. et eo ſerto plio uictores xx ex italis una die pemerunt. Eadem exploratam baioariam uiuadentes circa aneſũ flum plurimas pdas abducunt. Item pannonias de populatas occupant. Luitpardus marchio quib; dam co pis ungarioq; cum paucis noricorũ congreſſus uno tantũ exſius amiſſo. ce. pemit.

dcccci. Vngarii carrtanũ petentes. cõmiſſa pugna uicti ceſiq; fugerunt.
Eodem anno moymarius dux marahenſis et iſanricus noricus comes qui ad ipſum tranſfugerat cum ludowyco rege pacificati ſunt.

dccccii. Vngarii marahenſes petunt. pugnaq; uicti terga uerterunt.
Ipſo anno. Beringer. Reginolf. et Gerhard nobiles germani fres filii ato nis comitis & adellindę non longe abdchaugienſi coenobio uirginum inpago alamannię erichgewe amatre pipſum temp studioſe inhonorẽ ſci cornelii et ſci cipriani martyrũ conſtructo eũ ſorore uirginẽ nuptũ tradere molientes elã inde abducerent. abinimicis eorũ uicti et occiſi ſunt. et amatre ſua apud ipſum coenobium ſepulti.
Vbi eriã ipſa poſtquã hieroſolimã aliaq; ſca loca cauſa orationis adiit. et redit. diuinis intenta ſeruicijs. et animarũ inhians lucris. feliciter hanc uitam finiens condita ẽ. ipſa filia uirgine equiuoca ſua abbatiſſa uibi conſtituta.

dccccm.

dcccc uii. Rome post benedictum. Leo quintus pri pbr forensis pp. cxxm. sed mſib; ferme. u. postque ut inquib; da nueni. Christoforus prius cardinalis papa exxi. sed mensib; iii. qui derectus e et monachus factus.

dcccc. Rome serguis. ii. pp. cxxii. sed anni. vii. mſib; iii.

dcccc vi. d dalpt̄us nobilis et bellicosus de babenberg francus cōmissa cū emulo suo cōrado pugna uicit. eūq; cum multis alius pemit.

dcccc vii. d dalpt̄us cū predia eius ut pote rebellantis a ludouico rege uastarent. et castrum oppugnaret. pfidia ut fama e hattonis archiepi & cuidam luitpaldi de quibus plurimū confidebat. ad ludouicum regē spe pactionis adductis decollari iussit e. Bauoarii cum ungaris cōmissa pugna uicti sunt.

dcccc viii. Ungari saxoniā et thuringiā late uastant. Luitpaldus occisus e.

dcccc ix Ungari alamanniā inuadentes uastant.

dcccc x Ungari franciam petentes. cōmissa pugna superiores fuere. d dalbero uenerabilis et famosus augustę uindelicę epūs obiit. postquē hilarine annī xiii. pfuit.

dcccc xi. Ludouicus rex adolescens mortē. et ratisponę sepelitur. Postquē defici ente nris in partib; regio stemate. Cōradus filius cōradi rex electus et unctus regnauit annī vii. Burchardus dux alamannię incōuentu suo ortu tumultu occisus e. Pro quo erchanger ducatū inuasit.

dcccc xii. Ungari ite baioariā petentes. congregatis baioariq; et alamannoq; copus iuxta fluuiū ine congressi magna strage pfligantur. Comete hoc anno ursę. Rodolfus rex burgundię ob. et rodolfus filius eius regni illius ura disposuit annī xxv. Romę anastasius sedis pp cxxiii. sed annī ii. mſib; ii. apud sem gallum notkerus magister doctus ob. Otpt̄us epūs occiditur; Cunhard excecat.

dcccc xiii Ite ungari egressi. alamanniā uastant. Mogonciq; hattone archiepo augensiq; abbate mortuo. heriger in episcopatu succedens annī xiii. in abbatia hug abbs xviii. m. annū i. pfuit.

dcccc xiiii. Salomon constantię epūs et abbs coenobii sci galli a quodā protuo captus et in custodiā missus e. Augę post hugonē. thietungus abbs xviii. pfuit annī. ui.

Augie

No campana maior fusa e | cratia dñi assensione dñi
i Anno dñi dc cc c lxxxx tio

dcccc xv Rome landō pp exxxuii. sedit mensib; v. Postquē leo. vi. pp. cxxv. mēsib;
ferme ii. et p hunc iohs. x. papa cxxvi. anñ xiiii. mēsib; ii.

dcccc xvi Vngarii ītē egressi. unt alia mala tota pene alamnia igne et gladio miserabilit uastant. Ipso anno apud altheim cora missō apostolico sinodus habita. dugie thietungo abbe defuncto. Heribrabt abbas xx. prefuit anñ x.
Augia apud sem gallum beata uirgo viborada arcuis uncluſa e.

dcccc xvii Vngarii puasa ut ceperant alamannia. basilea urbem destruunt. indeq; alsacia uastata. lotharii regnum multa mala facientes inuadunt. Ghanger qui ducatum alamannie inuaserat. cū frē berhtoldo regi cōnrado rebellantes. eiq; tandem addedicionē spe pachionis uenientes. ipso uidente apud uillam adingam decollantur. xii. kl' f s̄.
Basilea.

dcccc xviii. Burghardus dux alamannie factus. tyrannidem inuasit. Chōnradus rex ob.

dcccc xviii. Heinricus comes natione saxo in regnū electus. sine regali unctione regnauit annis xviii. Pugna apud vvinterturum int Rōdolfum regem burgundie & burghardum ducem alamannie commissa. rex a duce uictus fugat.
Comitau.
ERRI C S R EX
ENIOR. ANN XVIII.
Salomone epo costantiense abbe q; coenobii sei galli defuncto. notung in episcopatu anñ xv. Hartmannus in abbacia. iii. ferme annis successer.
Salomon.

dcccc xx Karolus rex galliarum in fiantia uenit. apud sem gallum iachildis uirgo uncluſa est.

dcccc xxi [illegible]

dcccc xxii Luithardus a burghardo duce oppsso heribto augie pposit⁹. et fres in exiluum missi sunt.

dcccc xxiii. Sanguis dñi in augiam insulam a quada matrona defertur: sicut in eius historica relatione continetur: apud sem gallum. Engilbtus abb̄ constituit⁹ annis viii. pfuit.
Sanguis dñi

dcccc xxiiii. Sēs Odalricus augustē in delicē epūs ordinat. mira pietate et religione pre fuit annis. l.
Sēs Odalricus epc.

Rubrik Mo Campana maior fusa e cratia an assensioz dñi anno dcccc lxxxxo i michel valuit etiā in media anno fusa i Crastio mirabile miraculo

dcccc xxv Vngarus item alamanniã uastando puagamb; & adcoenobium quoq; sci galli puenientib; uuiborada uirgo inclusa. fracta cella aquodã exers p empta. et martyrio coronata. Rachildusq; cõtectal' eius inlesa diuinitus conseruata est.

Hora Scā Vibŏnda.

dcccc xxvi. Vngarii uastata alamannia. totã frantiã. alsaciam. atq; galliã. igne & gladio seuientes peurrunt. Burghardus dux occidit. Heinricus rex magnum conuentum uuormatie habuit. Herimannus alamannie dux pmouet; dugie luitharduſ abb xxi. effectus pfuit annũ viii.

Anno Luitzardi

dcccc xxvii. heriger mogontiensis archiepſ ob. et peo Hildiprus archipsulatum accepit.

dcccc xxviii.

dcccc xxix Rome stephanus viim pp cxxviim sedt annũ ii. mense. i.

dcccc xxx. Heinricus rex boemiã petit.

dcccc xxxi Rome ioh xi. pp cxxviiius sedt annus. iii. Heinricus rex reges abodritarum et nordmannoꝝ xpianos fieri effecit. ipse q; galliaſ petit.

dcccc xxxii Ungari soraborum puinciã petentes. abexercitu regis heinrici cede p fligati. fugati multiq; exers capti sunt.

dcccc xxxiii apud sem gallum thieto abb pfuit annũ ferme. x.

dcccc xxxiiii. Constantie notungo epo defuncto. cõradus genere & uita p nobilis psul ordinat xli. p annos illam nobilit rexit ecclam. dugie quoq; post luit hardũ alaevicus uenerabilis abb xxii. pfuit annũ xxv. Eberhardus argentinensis ppositus primus incola celle megingadi uenit.

Scs ehũad

Scs ebhard pr mr.

Anno 72 Augia

dcccc xxxv. Rome leo viim pp cxxviiiius sedt annus. iiiior. mensibus vi.

dcccc xxxvi. Heinricus rex ob. et insaxonia apud chutilineburg coenobiũ uirginum sepultus e. Pro quo otto filius eius regni gubernacula accipiens. xxxviii. ferme annis strenue rexit.

Otto magnus annis xxxviii.

dcccc xxxvii. Vngarii p baioariã alamanniã q; et orientalẽ frantiã pdis gladio igneq; furendo uagantes. transito uuormacie rheno. alsatiã. regnũ lotharii. & adiacentes usq; adoceanũ galliaſ uastantes. p burgundiã italiã q; tandem in pannoniã redierunt. Monasteria sci

bonifacii. sci q; galli incendio conflagrant. Ipso anno Rodolfus burgundie
Duxrannie. rex defunctus. agauni apud s. mauricium sepultus est. filiusq; eius conradus
regni proco susceptit. Arnolfo ærã baioarie duce mortuo. ducatũ ei bertol
fus accepit. Baioarii cum multis aliis ottoni regi rebellant.

.dcccc.xxxvii. Otto rex comt baioarios procinctum mouit. Interim fratr ei heinrice abe
berhardo comphensus e. Quo liberato. eberhardoq; in exiliũ relegato.
denuo noricos cũ exercitu inuasit. omisq; pter arnolfi ducis filiũ arnol
fum subiugauit. Interim ungarii saxoniam inuadentes. a saxonib; pug
Bayern st. na uicti. cesiq; fugant. Rome stephan viii. pp cxxx. sed ann ii. mens vi.

.dcccc.xxxviii. Otto rex lotharingos rebellantes petens. usq; adcaprimontẽ cũ exercitu
uenit. Interim ludowicus rex galliarũ karoli filius alsatiã inuasit. sed mox
ottone hoc cõperto redeunte pterritus. regnũ suũ repetiit. Cumq; castrũ
Basach. brisacha a ottone rege obsessum oppugnaretur. capita rebellionis eb har
dus dux occisus. et Gisalbertus dux in rheno submersus interiit. epiq; et alii
qui cum eis contra regẽ uenerant. fugati et dispersi sunt. Otto rex dedito castro
in regnũ lotharii reuisus cunctos sibi rebelles pter metensem epm subiuga
uit. Heinricus quoq; frat eius, precibus animis ipsi se subdidit.

.dcccc.xl. Otto rex galliam comt ludowicũ regẽ petens. magnã pincie partem
usq; adsequanã amnẽ uastauit. & hugonẽ heribtũ q; pncipes adse uenien
tes susceptit. Hiems seua hoc anno facta. et pestis animaliũ subsecuta.
Hugo filius richardi moritur.
Dux bauuolgo dusbc occisus fuit cũ multis militibus anno dcccc.xl. quem
.dcccc.xli. quidã z sequaces eius crudelissimi qui dicũt wasbec pga anno dcccc.xl. mti fuit
uolebãt desanpisse illam pticiã q dr glauus z uenerunt parcias pga illi glauis
uenerũt in ei adiutoriũ uiri z occiserũt bn et eum cue q ẽpi dederũt fuga

.dcccc.xlii. Otto rex cum ludowico rege galliarum pacificatur. Cometa pnocte sexui
usa. et unisa animaliũ pestilentia facta. Rome Marinus sedis pp cxxxi
sed annũ. iii. mẽses vi,

.dcccc.xliii Vngarii item baioarios inuadentes. pugna cum eis cõmissa. uicti tũga uertũt.
Apud sem gallũ. Gralo abb̃ pfuit annis xvii.

.dcccc.xliv. Terremotus factus e xvi kl mai.

.dcccc.xlv Rome Agapitus sedis pp. cxxxii. sed annũ ferme x. Otto rex galliam
inferiorem petit. Tiethlad pat uen. pm abbas huius loci
.dcccc.xlvi Apud sem gallum Rachildis uirgo inclusa migrauit ad dnm.

.dcccc.xlvii. Berhtolfo duce baioarie defuncto. Heinricus fr ottonis regis duca

Tiethlad abbas. ego Hemingus qui fecit gloriosum epistolas paulo

no dnice incarnacõis xc go pria quadragesima pg galliam z
fuerit e fulgar comitã cui modi mors

tum illum accepit. Luitolfus filius regis ita laudabilem feminam dux
it uxorem. Murmidona igne consumitur.

dcccexlviii. Hermann dux alamannie. qui priuncie sibi credite cultum habitum.
mores et instituta multu ut fertur honestauerat defunctus. augie q; in
magdeb ppbg capella sci chiliani sepultus e. & luitolfus filius regis ottonis tuc omnium
sui temporis unu uso ppto acceptissim. dux p eo a patre suo constitutus
e. Synodus magna xxx epor coa ottone & ludowico regib; apud inge
lenheim habita e. Ipso anno lindaugia incendio conflagrat. Capella mon
nobio sci meginradi celitus cosecrata est xviii k octob.

dcccxlviii Lothario rege italie mortuo. beringari regnu inuasit. uidua q; eius ad
alheidem rodolfi regis burgundie filia multis iniuriis afflixit et coarta
uit. Que uix fuga elapsa. ottonis regis aduentu inmultus angustus pisto
latur. Q regem sc̃s pat ac nobilissim uenit.

dcccl. Otto rex italiam petit eamq; subiciens sibi. Beringariu rege resistere ni
ualentem pepulit. domna q; adalheidem sua futura coiuge liberauit.

vigili scriptor ob

dcccli Synodus xxv epor magnusq; totius regni pncipu conuentus apud au
gustam uindelicam coadunatur. Ibi q; beringari ottonis addedicionem
uenit. & subiectionem promittit. Int alia pdigia ignitus lapis quasi
massa candentis ferri aboccidem paena uenit. & draco ustus e ambulauit.

dcccli Otto rex boemia & filius eius. Iuitolfus dux italiam petunt.

Otto rex una cu filio suo Iuitolfo italia me ingredit. & nuptie regales pa
pie celebrantur. Discordia int Iuitolfum ducem & patruum eius henr
cum ducem agitata. triduricus mogontie archiepc. & hardpt curie epc
roma a rege missi sunt.

dcccliii. Otto rex fri henrico fauens. filium com se uocauit. Iuitolfu. magna q;
totius regni tbario duu sarum studus partiu facta. est. Arnolfus filius ar
nolfi quonda ducis norico. partib; se Iuitolfi com regem [redacted] iungens.
augustensem urbe epatumq; dep datur. & beatu dalricum epm regi
fidum in castello mandichinga obsessum capere t occidere nititur. Sed sup
ueniente eu copus multu adalpto de marhtale comite. & theodpaldo epi.
fre me comite. pugna uictus & turpit repulsus e. diuina q; ultione eu eunctis
fautorib; in multo p digne punitus. Inea cogressione adalptus comes patrum
uulneratus morit. et a sco epo augustae honorifice sepelitur. Sed ito tpe
cu inualescente discordia otto rex & filius ei Iuitolfus dux collectis com
se inuice exercitib; uxta fluuiu hilaram. et ulla uocabulo tussam ta
lamq; pugna conflicturi consedissent. int currentib; scis epis dalrico au
gustense & hardpto curiense. do donante pacificati & co foederati sunt.

Fuchsench pevery

dcccclvi Vngarii ite egressi. flantiã. baioariã. italiamq; deuastant.

dcccclv Vngarii cum tantis ut numquã antea copijs peussà baioaria. licum flum̃ transeunt. basilicã sc̃e afre augustę incendunt. sc̃m epm̃ ðdalricũ multa instantia diuinũ implorantem auxilium. augustę cum suis obsessum ar mis circumstrepunt. Sed supueniente cum exercitu ottone rege uñ. uõ aũ pugna ualida inmis cõmittit. multũ humani sanguinis fundit̃ur. cedes un garioꝝ. unnsa sequit̃. alueus fluminis fugientiũ et morientiũ cadaueribꝫ; oppletur. et paucissimis fuga elapsis. innumerabil̃ eoꝝ excercitus adiunctione de letur. Ipsi q; qui tunc effugere poterant. ꝑtotã postea passim baioariam capti trucidati q; sunt. Inter quos regis eorum cõphensi ransponę inpa tibulis suspensi sunt. Inipsa pũgna exnsã parte uñ alios multos ẽnuadus dux bellicosus & pius gener regius & sci fr̃i epi comes theodpalduſ. sororisq; ei filius regin balduſ comes auię męę berthę patruus occubuere. Romę ioh xii. qui & octauianus pp exxxiii. sed annis viii. mens uii. qui tanti ordinis heu ꝓ dolor oblitus. uanitati & spurcicię uitam suam dedit̃ duxit. Mogontię fridoricus archiepus decessit. eiq; hatto successit. Heinricus quoq; frat̃ regis baioari ae dux morieus filium equiuocum successorem reliquit.

dcccclvi Lutolfus dux italiã hostilit̃ inuasit. fugatoq; berengario & filio eius papia urbe, puinta q; potitus est.

dcccclvii Lutolfus dux comissa pũgna adalpetum uicit. cunctisq; sibi una cum regno italię subiugatis. ipse eodem anno apud plumbiã inmaturo obitu uita decessit. & magno multorum luctu mogontię sepultus ẽ. ottone filio adhuc paruulo supstite relicto. Fr burghardus alamannię ducatum acce pit.

Augia

dcccclviii Dlavvico augiae abbe defuncto. Eggehardus abb xxiii. pfuit annis xv. qui ec clesiam sci iohis bapt̃ formoso inibi artificio construxit. ñ nullus homi nibus signa crucis inuestib; apparent; Eberhardus argentinensis ꝑpositus cum magno apparatu incellam sci MEGINRADI uenit ens. ibiq; regulare uitam instituens post ei introitũ xxv. anno addñm migauit.

dcccclviii. Apud sc̃m gallum anno abb pfuit anno paulo plus uno.

dcccclx Apud sc̃m gallum Burghardus abb prefuit annis xii. Gregor? abb effect

dccccLxi Otto rex filium suũ aequiuocum & adalheide regina regę eligi fecit. & ipse italiam cũ exercitu petit. Signum insole apparuit.

dcccc.lxxii Otto rex romam uenienſ a Iohe seu octauiano pp imp̃iali unctione coro
natur. ipſe q; papam p sceleribꝫ quę fama de illo uulgabat arguenſ. ei cor
rigere ut prudinẽ nualebat.

dcccc.lxxiii Otto imp̃ natalem dn̄i papię morat. ipſo anno cũ ppt̃ alia. tum maxime
ppt̃ papę Iohis scelera. que magis magisq; infamaſ audiebat duudi
canda romã uenit. Quo compto ídem pp fugiens campaniã petit
ibiq; unſiluis et montib; latitauit. Jncui locũ a romanis & imp̃e electus
ut uenerabilis leo. viii. papaq; cxxxiii. ordinatus est.

dcccc.lxxiiii Jmp̃ otto natalem dn̄i rome egit. Coq; aliaſ inde italię partes luſtrante.
romani nẽ multo post contra leonẽ papã insurgentes. cum nece dare. & Io
hem reducere moluunt. Papa ꝰ fugiens exurbe. in partes spoleti adim
pem uenit. suas illi conquestus iniurias. Cumq; iratus imp̃ romam in
festo exercitu repeteret. mors illi Iohis sceleratꝫ nunciat. & benedictus
diacon̄ a romanis papa postulatur. Abnuente & imp̃e. idem benedictus
ei nomunis ꝫ. papa exxxv. nolente imp̃e ordinat̃ sed m̃sib; ii. Et ciuitas
ab imp̃e obsessa ẽ. tantaq; fame oppssa. ut modius fur furis xxx. ueniret
denarius. Hec multo post afflictis subactisq; romanis imp̃ dedita urbe
tradito q; benedicto leonẽ papã restituit. eiq; subiectionẽ & fidelitatẽ
a romanis sacramẽto p̃mitti fecit. Quũ pp multis postea ab ipſis affec
t̃ est iniurius. Unde a nostre romã morante cũ cęteris principib idem papa ẽfectam
onẽ capelle cęlis̃ facta in cenobio sci nicolai coram principib scripta confirmauit.

dcccc.lxxv Otto imp̃ natalem dn̄i mẽ papię manens inde q; p montẽ cenerum
de italia rediens. octauã epiphaniae curię egit. Burghardus ꝰ dux
sueuoꝝ italiã hostiliter inuadens. adalpti pugna uictum fugauit.
frem q; eius uxorem occidit. & adimpem uictor rediit. Ipſo anno Brun
colonię agrippinę uenerabilis archiepſ fr̃ ottonis imp̃is ob. cui inter
lr̃as edita aquib; dam habetur.

dcccc.lxvi Romae defuncto leone. Joh xiii. pri narnuensis epſ. pp. cxxxvi. mortuus
sed̃ anñ plus min. vii.

dcccc.lxvii.

dcccc.lxviii. Eclipſis solis xv. kl̃ d ẽ tacta.

dcccc.lxviii. Hoc ipſe rodfredus comes & petrus p̃fectus cum aliis quib; dam romanis
iohem pp cõprehensum & in castellum sci angli retrusum. & inexilium
demũ in campaniã missum p x. t amplius mens affligunt donec rodfredo occiso

a robe quodam crescentii filio. ad suā sedem uix tandem relaxatā rediret.

.dcccclxx Otto imp italicas rām muasit, primatas. romāq; uemens murias domni papae grauit mauctoribs; sceleris partim exilis. partī patibulis. uariisq; penis. et abominationib; iudicauit.

.dcccclxxi Otto imp cū in italia moraret. beatus ðdalricus augustensis eps iam grandeuus & infirmus cum romā causa orationis petisset. eū adiit. et episcopatū suum adalberonī clerico sororis suę ludgardę. & per eundem comite filio abeo impetrauit. Signum qddam igneū coloris incelo apparuit.

ðDalric.

.dcccclxxii Augię eggehardo abbe ob res ecclię inpaupertatē redactas incusato. & ab imp otone puato. rodmannus ppositus abb xxuiii. p motus. pfuit annis lxxuii. numisq; abbatiā ditauit. Sinodus apud ingelenheim ab episcopis lecta e. ibiq; beatus epus ðdalricus & adalbero soror is filius transgressionis canonū accusati. causa sua dicta. & excusata absoluti reuertuntur: Romę benedictus vi. papa cxxxviii. pfuit anno i. mens. x. apud sem gallum. Hotkerus abb uii. s annos pfuit; Ratispone seg Wolfgang epc fact est. h com de pfullingen nato nobilis de zidenpels

Augię

.dcccclxxiii Cum beatus eps ðdalricus apud dilingam castrum cū richvvino comite fris sui theodbaldi filio pascha ageret, adalbero clericus futurus p eū ut sperabatur eps ibidem fleothomatus subita morte piit. augustęq; in basilica sę afrę abanunculo suo epo seo sepultus e. Ipse beat eps mī alia bona abbatiā uttenburā sibi subditā. libertatis p̄ uilegio ab imp otto ne absolui impetrauit. Otto imp p ipsum tempus nonas maias subito mortuus. apud parthenopolim quę magedeburg dr ubi archiepiscopatū summo studio fecerat. sepultus e. & filius ei otto seds regni peo iura suscepit. Sęs quoq; ðdalricus augustensis eps longa infirmitate decoctus. anno aetatis lxxxiii. epatus & f feria vi. iii. id. iul. felici obitu migrauit ad dnm. & in basilica sę afrę martis a uenerabili vvolfgango epo tumulatus: innumeris usq; hodie claret miraculis. Postquam heinricus augustę eps factus; pfuit annis xx. Purghardus etiā dux alamannię defunctus. augię q; in capella sei cruris condit e. & otto filius luitolfi. patrium, p eo ducatū recepit.

ðdalric. epc.

Otto sf cvhb sanctis. x.

Wolfgang

Nota. Isse purghardus fuit fundator monasterij Montis DVELLI, demde Anno Dñi 1005 Illud monasteriū á Diuo hainrico Rom: Imperatore ad totum Stain Munrupart translat

.dcccclxxiiii. Rome benedictus pp eruminatus a romanis & acrescentio theodorę filio in castello sancti angeli custodię manicipatus ibiq; strangulatus est.

est. & eo uiuente bonifacius ferreus filius papa ordinat. & p̄ unū m̄sem expulsus. constantinopolim p̄ea petit. & benedict⁹ vii. futuriꝫ pri⁹ eps papa cxxxviii. ordinat⁹ sed⁹ ānī viii. Constantieꝫ scē memoriꝫ Cōnradus eps. vi. kl̄ decē hac uita decessit. & p eo gamenolfus ānī plus minꝰ iii. p̄fuit.

dcccclxxv

dcccclxxvi Dissensio int̄ regē ottonē & patruelem ei⁹ henricū ducē baioariꝫ ēmota ē.

dcccclxxvii Apud sēm gallum ymno abb p̄fuit ānī viii. SS. Qui templū patrom fui p̄uerib; adornare studuit. iuxta dusticon illud mareu ecclieꝫ sēptū Discordia int̄ ottonē ducē sueuieꝫ & henricū baioariꝫ ducē agitata.

dcccclxxviii Otto imp̄. contra lotharium regē in gallias duxit exercitū. Henric⁹ dux baioariꝫ. & aliꝰ henricus dux augustensis quoq; eps henric⁹ rebellantes imp̄i. capti & exilio maneipati sunt. ducatūq; baioariꝫ otto dux sueuoꝝ accepit.

dcccclxxviii Constantieꝫ gamenolfus ep̄s ob eiq; gebehardus nobil⁹ & uenerabilis p̄sul succedens. xvi. ānī ecclīam rexit. eu basilicā sēi gregorii in ripa rheni abbaciā q; fuit⁹ ex predit⁹ construxit.

dcccclxxx

dcccclxxxi Otto imp̄ p agrata italia campaniā calabros q; fines cū exercitu ingreditur:

dcccclxxxii Greci enim magnis copijs. conductis & iā p̄cio sarracenis calabriā com̄ otto nē impēm defende aggressi magnis utrimq; uiris; conserta. p̄mo uicti. & deinde noua manu succurrentib; agarenis succurrentib; exercitum int̄m p̄munit t' capiunt. Ipse q; imp̄ innari natando fugiens. abbostib; captus cū n̄ agnoscerer abeis. adqd̄dam castrū martimū p̄p̄cio ut rogabat adduct⁹. a suis redemptus ē. Ineo cōflictu n̄ris infaustissimo int̄ alios unus meros. henric⁹ & iā augustensis int̄ cept⁹ disparuit. eiq; euch uepiscopatu successit. Ipso anno otto dux sueuoꝝ & noricoꝝ ob. & p eum cōradus dux alamanniꝫ factus ē. henric⁹ q; ducatum baioarie recepit.

dcccclxxxiii Otto imp̄ rome⁹ confirmat⁹. vi. id⁹ dec̄ moritur. ibiq; honorifice in porticu sēi petri tumulatur.

dcccclxxxiiii Otto tertij⁹ sedi ottonis ex greca ēuge fili⁹ adhuc infantilib; ānīs rex p parte quib; dā p̄mo rib; innatus constitut⁹ est. & magna cura educat⁹. summa in dole creuit. Rome iob xiiii. mens. qui & petrus papiē pri⁹ eps papa cxxxviii. sed⁹ m̄sib; viii. eiq; bonifaci⁹ uerrucu filius pri⁹ relegato benedicto male ordinatus. de constantinopoli quo fugerat reuersus comp̄hendit. & in castellum sēi angli relegatū fame & ut p̄hibent ueneno enecuit. eiq; sedem exlmus papa inuasit.

dcccclxxxv Rome bonifacius vii. mens. postquā xi mensib; male inuasam sedem occupauerat subita morte p̄uit. & mortuus a suis cesus. confossus. & trinatim pedib; tractus. uix tandē dieis miseranib; humatus ē. dugie rōdmanno

otto iii. ānō xviii.

Dugia

38.

N.

abbe defuncto. wittegouuo xxv abb̄ pfuit ann̄ xu. apud sem̄ post ymmo
ne. adalricus abb̄ pfuit ann̄ v.

dcccclxxxxi Rome ioh xv. papa exli. sed ann̄ x. m̄sib; vu. qui clericos suos paruipendens odio abipsis habitus e.

dcccclxxxxii Fames magna hoc anno facta. Cecilia celle sci aegidii aucta est.

dcccclxxxviii Ado q lxxx^mus^ ann̄ fuit valde mirabilis abitator dn̄ in alsatia fere tota uixe po ligu traxit adpatriā 2 destruxit ibi multas villas 2 diuersa

dcccclxxxviiii combg. habuit bellū cū ligu 2 eodē ano 2 die quo pausauit. dom̄o die ap̄o Bartholomeo apli 2 victoria habuerūt h ligu occisi fuer̄ q̄ plus 2 milia hoīm. Ingressus exaisit ng aliud pausa nūq̄ post gallo ung̃ basilea duo 2 ē illud bellū fem̄ pene8 Ridic

dccccxc Apud sem̄ gallum adalricus abb̄ & eggehardus magister doctus obierunt. et gehardus abb̄ factus. pfuit ann̄ xi.

dccccxci Theophanu greca imp̄atrix mat̄ ottonis regis viii. uiduatus anno obiit. Apud sem̄ gallum faillanus scottus eruditus hac uita decessit.

dccccxcii

dccccxciii.

dccccxciiii. Conrado rege burgundie mortuo. & ap̄ sem̄ mauricū sepulto. rodolfus filius licet ignauus regū ibi nom̄ p annos euerit xxxviii occupauit. Sub quo ces sante ure. uiolentia & rapine uillo regno ut n̄ facile ppelli possint adole uere ibi q; ut hodie apparet. cū suis complicib; regnū optinuere.

dccccxcv. Henricus dux baioarie obiit. & filius ei ex gisela conradi regis burgundie filia idem henricus imp̄ postea futurus. ducatum interim optinuit. Huius soror gisela. stephano regi ungarioꝝ cū se ad fidem xp̄i conuerteret. quasi uere uixta nom̄ suū fidi obses in cūctis data. elemosinis eq̄ q; bonus opib; ubi intenta esse nouit. Constantie gebehardus eps uenerabilis obiit. & in basilica sci gregoru pape ase constructa sepult̄ quieuit. et q; lampt̄ habitu & pfessione monachus in ep̄atu succedens pfuit ann̄ xxiii. qui templū sce marie ex parte diruens ampliauit.

dcccc xcvi. Otto rex italiā cum exercitu petit. sibi q; rebelles coartauit. Gregorius scs abb ob.

dcccc xcvii Otto rex subactis rebellib; italia roma q; potitus e. Et gregorius v. qui et bruno filius ottonis ducis papa exlii. ordinat̄. & otto ab eo imp̄ coronat̄ est. q̄ uenerabilis papa canonicā ibi disciplinā reparare satagens. sed ann̄ iii. mensib; viii. Augiae wittegowone abbe p̄uato. alawic abb̄ xxvi. promotus rome ab ipso papa consecratus et p̄uilegio donat̄ est. Conradus alamannoꝝ dux ob. & p eo herimann̄ ducatum accepit. qui & ipse filiā conradi regis burgundie gerburgā in matrimonio habuit. ex qua filiū equitocū. iii. q; filias reliquit. una gisela

dcccc xcviii

dcccc xcviii Otto imp̄ iiii in italiā cū exercitu iniuit.

Millesimo Mortuo in italia wideroldo argentine ecclie ep̄o. alawic augiensis abbas. eps p eo abunde promouet. et wyernbari augie abb̄ xxvii. statuit pfuit ann̄ vi. Rome quoq; defuncto gregorio papa. siluester sedis qui & gerbus p̄mo remoꝝ

post rauennatuꝫ archiepꝰ sclāri litteraturę numuꝫ dedituſ. et obhoc curioſo impi admodū amatuſ. ꝑpa inordine cxlui. ordinat⁹. sed annī v.

inprimo Otto impꝰ italiā sibi quaꝙquersum subdita lustrat. Apud scm gallū burghardusabbꝰ pfuit annī xxiii.

insecdo Otto impꝰ initalia incastro paterna anno regni. xviii. x. kl' feb unmaturo obitu decessit. et inde asportat⁹. intestinuſ augustę cōditus aquisgrani sepelit. Et heinrico baioarię dux assumptuſ insignib; regni rex ꝓeo regnauit annī xxiii.

HEINRICVS SECVS IMP. ANN XXIII.

inii. heinrico rex heinricum marchionē sibi rebellantem petens plurima ei⁹ durit castella. Cmuſt cōphenditur. brunone regiſ frē et heinrico uix fuga dilapſiſ. Argentina a herimanno duce alamannię regi rebellante spoliata & diuinit⁹ uastatores sceleris grauiter iudicatum est. & abipso duce sacro loco satisfactum.

iiii. Heinricuſ rex pueronā italiā cispadū petens omīs sibi partiū illarū ciuitates subiecit. papiā ipsā qua coronatuſ est die irruptens gladio & igne ꝑdomuit. Inde acceptuſ obsidib; insaxoniā reuersuſ. post paucos dies insclauos arma conuertit. boemanuſq; adpristinā seruitutem tributumq; redactuſ. boliſlaum etiam ducē sclauorū bolanorū cum tota gente sua subiugauit. & insaxoniam victor⁹ redit. Herimannuſ dux alamannie ob. eiq; filiuſ eius herimannꝰ puer. omni ppło acceptabiliſ inducatu successit.

in v. Fames magna facta ē. Rome post gerbrum. Ioh xvi. papa cxlviii. sed anno i.

in vi. Augię vverinbario abbe defuncto. frēs heinricum monachū elegerunt. Sed rex heinricuſ eius insolentiā quā uix abeo peccuniaſ accepiſſet detestatuſ. frib;q; apud se accusatuſ infensiuſ ymmonē quendā gorhiensem abbem qui & primia ipso tempore tenebat. uirū austerum ipſis inuitis ꝓposuit. Vnde nonnulliſ exipſis sponte locum illum relinquentib; quib;dam etiā abeo ieiunuſ. ūberib; exilio q; grauiter afflictuſ. nobile monasterium immaguſ uris. libris & ecclię thesauris. graue peccatuſ exigentib; ꝓtulit detrimentū. ficiti rōdpertuſ monachuſ nobiliſ & docte facetuſ. magris meę patriuſ prosa. rithmo. metroq; flebiliter deplangit. Rome ioh xvii. qui & fasanuſ ꝓp excl. v. ordinatuſ.

in vii. Heinricuſ rex summo studio apud castrū suū babenberg nobilem & diuite epatium constituxit. primuſq; ibi hoc anno epſ ꝓmot⁹ est eb hardus.

in viii. Liutolfo viro docto treuerense archiepo defuncto. megingaudus ꝓeo archiepſ a rege ꝓmouetur. Sꝫ adalbero clericus reginę cunigundis germanuſ quib;dam fauentib; adarchipſulatum quasi exregio ꝓmisso sibi debitum admisuſ. treuerense palacium ꝑfidus occupat. & cum frib; suis theoderico metense epo & heinrico baioarie duce. fridorico q; comite. admittente. etiā cum aliis multis gerhardo item comite contra regem rebellauit. Qui tamen omīs arege post aliquot temporis spaciū subacti sunt. & heinricuſ ipſe baioarię ducatu ꝓuatur. Ipso anno heinricuſ rex cognita tandem post duos annos ymmonis crudelitate. remoto eo bern uirum doctum & piū primiense

Augia

monachū augię constituit abbem. Qui gratanter susceptus fres dispsos re
colligit. & alamtpto constantiense epo abbi ei loci xxviii. consecrat magna in
signis scientia & pietate pfuit annis xl.

mlxviii Wolferadus com bilirudem piligrim. & Berhtradę filiā uxorem duxit. exqua
postea me herimanno annumerato xv. liberos pereamit.

mlx Senior Wolferadus com patruus auus ms clemens & usticię tenax uit suosq;
pclarus. iii. non mar iam senex morit.

mlxi Willigisus mogontiensis archiepus ob. eiq; Erchenbalduus successit. Theodori
cus dux parus lotharingorum. subipsa pene psentia regis ahenrico baioa
rię dudum duce & quibusdam lotharingis captus & abductus est. Quo tam
postea relaxato. henricus ipse gram regis ducatū q; suū recepit.

mlxii Cōnraduus dux carentani filius ottonis ducis frat q; brunonis dudū papae
ob. & puato filio ei puero cōnrado adalbero ducatum accepit. Herimannus
quoq; unior dux alamannię defunctus. ernustum sororis suę giselę mari
tum successorem accepit.

mlxiii Romę defuncto sergio pp. Benedictus viii. papa exlviii. sed annis ferme xii,
herimannus ego xv. kl avō natus sum. Henricus rex italiā cū exercitu pe
tit.

ī xciii Henricus rex romę unpiali a benedicto papa coronat benedictione.

ī xv Ernust dux alamannię uulnerata ab adalberone comite feram appetente sa
gitta uulneratus interit. & ducatum ei filius equiuoc uidua gisela cōnra
dus filius heinrici filii ottonis ducis futurus pes impor accepit. Megingaudus
treuerox archieps obiit. eiq; poppo vir uenerabilis fri ipsi ducis ernusti suc
cessit.

ī xvi

ī xvii Godefridus dux parus lotaringorum gerhardū comitē cōnradi postea impisa
uineulum cōmisso plio uicit.

ī xviii Constantię lamptо epo defuncto. rōdhardus psulatum ac[illegible]cepit. annq; ferme
v. pfuit.

ī xviiii Cōnraduus adolescens filius cōnradi quondā ducis carentani auxiliante patru
ele suo cōnrado pea impe. adalberonē tunc ducē carentani. apud ulmā pug
na uictū fugauit.

ī xx Benedictus pp ab impe inuitatus babenberg uenit. ibiq; ecclīam sci stephani
dedicauit. Werinharius argentinę epus auxiliantib; quibusdā sueuis burgun
dionesq; uiuasit & cōserto plio uicit. Ego herimannus luitis traditus sum xvii.
kl oct.

ī xxi Terrę motus magnus. iii. iō xxi feria vi. factus. beribtus colonię agrippinę
archiepus uir magne sctitatis hac uita decedens. multis miraculis claruit. eiq;
piligrimus successit. Erchenbaldo quoq; mogontiense archiepo defuncto
aribo archipsul efficitur. Post wolfpotonē quoq; leodicensem durandus
antistes pmouet. Irmendrudis ctā bdehaugiensis abbā uenerabilis x. kl maii

ob eiq; abarhilt abb̄ succeſſit· exq̄ tēpe locus ille magis magisq; in deteri⁹ defluere cepit· Heinricus imp̄ in italiā expedicionē mouit·

Wernharius fr̄ mīs k̄ nouemb̄ nascit²

lxxii Heinricus imp̄ cāpaniā petens· beneuentū intrauit troiā oppugnauit et cep̄· neapolim· capuā· salernā· aliasq; eo locor ciuitates in dedicionē om̄s accepit· & nordmannis q̄bdā q̄ tēpore ei⁹ illo ꝯfluxerant· q̄d da ut fer̄ illis in partib; territoriū concessit sicq; ꝑ urbē transiens romanā· uictor rediit in germaniā· Pestilencia in exercitu orta· multos extinxit; Inter quos rōdhardus constancię ep̄s & Burghardus abb̄ de cenobio sci galli obierunt· & phūs heimo ep̄s ann̄ ferme· iiii· Theopaldus q; abb̄· xxi annus p̄ fuer· Notkerus q̄q; magist & alii p̄stames fr̄s apud scm̄ gallū decesserunt·

lxxiii Ratispone post gebehardū ep̄m castū uirū singularib; q̄bdā moribus· & munificiarū ornat⁹ q; mīsuero quodā amore famosū & in diuinis officiis nimis studiosū ab hac luce subtractū· alt̄ tē gebehardus augustensis canonicis succesſit·

lxxiii. Rome defuncto benedicto· fr̄ ei⁹ iohīs xviii⁹ ex laico papa· cxlviii⁹· ordinatus sed ann̄ ferme· viiii· Heinricus q̄q; imp̄· iii· id iul' absq; filiis die obiens· apud episcopatū benbergensē a se constructū· quē omnium p̄diox et thesaurox suox reliquerat heredē in basilica sci petri sepelitur· De inde cū cōnradus senior filius heinrici et adelheide et patruelis ei⁹ cōnradus fili⁹ cōnradi ducis ex mathilde ad regnū p̄cipue· admitterent· habito apud uillam· Kambam p̄ncip̄ ꝑ conuentu senior cōnradus· rex ꝓmotus et ab aribone archiep̄o moguntiaci unctus ē· vi· idus· 9 ēp· Hec multo post uxor ei⁹ gisela a piligrino archiep̄o colonie regina nichilominus benedicta· xii· kl· oct·

lxxv Rebellio et discordia multa contra cōnradū regē a patruele ei⁹ cōnrado Ernusto duce alamannię ꝓuigno ei⁹ Welph q̄q; sueuigena comite & aliis pluribus facta·

lxxvi Rex cōnradus sedatis exparte rebellib; circa tēpus· xlmę· cū exercitu italiā adiit· et pascha uercellis acto· totā p̄t luccā urbē tuscię· italiā uicisse romanis partib; sibi subiugauit· Ernust dux alamannię cū eo ipso anno interpellante matre pacificatus· cāpidonensē loco beneficii abbatiā accepit· suisq; militibus distribuit· nec multo post p̄uo auersus consilio iterū rebellauit· Ipso anno cōstancię· heimo ep̄s subita morte pleuresi tactus decessit· eiq; warmannus succesſit annis ferme· viii· Burghardus q̄q; cāpadonensis et rhenaugiensis abb̄ ob eiq; rēnaugię· Purchulo abb̄ substituit· Brun augustensis ep̄s et welph comes p̄dis et incendiis inter se mutuo debaccant·

ī xxvii Cōnradus rex acto ypōregię natale dñi in ultrenora pgressus luccā
cū reginhero marchione in dedicionē accepit romā q; ꝓueniens á iohe
papa in die scō paschæ imp̄ coronatus ē, Subacta q; italia tota reus?
in alamannia apit ulmā placitū habit. Ibiq; addecionē accepit
ernustū ducē ꝓuignū suū et welph comitē cū aliis accipiens paliqđ
tēpus exilio deputauit. Cúyburg castrū vverenharii comitis adhuc
renitentis aliaq; ñ nulla rebelliū castra capta sunt. Cōnradus ē patruel
ei? se se imp̄i tradens in exiliū mchilomunus mittit. Werinharius
argentinę pfūl constantinopolim abimp̄e legatus dirigit ibiq; inse
quenti anno defunctus Willihelmū successorē accepit. Hiltegart bdchau
gie abba efficit.

ī xxviii Henricus filius imp̄is aquisgrani in die scō paschę rex a principib; cunctis
adhuc puer electus á piligrino coloniense archiepō unctus et
xxviiii Impē ratispone pascale festū agente brun augustensis eps sūmus symista
ei? uita imbi decessit augustęq; in ecclesia scī mauricii sepultus basili
ca eberhardū accepit successorē.

ī xxx Ernust dux cū exilio relaxatus ducatū suū recepisset ꝓuoꝝ cōsilio vs?
et denuo imp̄i refragatus ducatu ꝓuat. & fr̄ ei? iunior herimannus
dux sueuoꝝ efficit. Cōnradus imp̄ iā dudū inimicus cū stephano un
gariorꝝ rege conflatis pannoniā pecit et quamtū pęchamminib; et pa
ludib; ñ obstantibus poterat rabā deuastauit. Interī in alamannia cū
ernust dudū dux eiq; cōplices paruis uiris contra imp̄em agitantes
pdus circa siluā martianā populares infestarent. á manegoldo comite
exaugiensi militia obseruati et xvi k̄ sęp. cōserto ꝓlio uicti fr̄.
Ipsoq; manegoldo ibidē ꝓempto. Ernust ꝑdē dux & werinhere comes
capit rebellionis adelbtus q̄q; et werin. nobiles milites cū aliis ceci
derunt. Et ernust cōstancię manegoldus v augię seputus fr̄. Burghard
augiensis monachus ratispone apit scm̄ emmerammū abb ꝓmouetur.

ī xxxi Pax cū stephano rege ungariorꝝ redintegrat. Aribo mogontine sedis ar
chiep̄s romā orandi gr̄a perens hac uita decessit eiq; in archip̄sulatu
Bardo uita et habitu monachi uenerandi successit Primus lapideas ecclię
celle scī egidii radi vi id̄ maii posita ē.

ī xxxii Rdolfus ignauus burgundie regulus obiit et diadema ei? regnię in
signia cōnrado imp̄i pseligerū allata fr̄. Impeq; ipsis diebꝫ contra mi
siconē sclauoꝝ qui bolom uocant regē exercitū ductante odosororis
eidē rdolfi filius ꝓnceps gallię cāpanie regnū burgundie inuasit.
captisq; nuenburg & murtena castris sua ineis p̄sidia imposuit. Bern
augię abb missis romā cenobii sui p̄uilegiis á papa iohe tē ꝓuilegiū
cū sandaliis ut episcopalib; indumentis missas accepit. accepit. Vnde
ꝓmoto warmanno cōstanciensē epō apit imp̄em quasi sui ꝓuisor
officii et honoris accusatus. eo usq; abuitq; choartat. donec idem
[illegible] sandaliis p̄iuilegiū ꝑpetuo tradet [illegible]

in cena dñi sequentis anni incendendū. Ipso anno bocaugiense
cenobiū. ii. īd ia h. incendio flagrat. Bertha auia mea femina satis
religiosa. x x. iii. uiduatus anno. xi. kl ia h decessit. Adelfestatinata

lxxxiii Imp post natale dñi. burgundiā peciit murtenā obsedit. si impediente
hiems algore. nichil inibi se dignū potuit efficere. Unde rursū estate
ipsā odonis puinciā gallicā inuadens campaniā pdis et incendiis
deuastauit donec ipse odo supplex adeū uenuret. & cleinter susceptus
satisfactione licet ficte promitteret. Rome defuncto iohe. Benedictus viiii.
qui & theophilactus papa. c. xl. viiii. ordinat. licet indignus tanto or
dini moribus & factis sedet ann plus xii. Eclipsis solis. iii. kl iul circa
. vii. diei horā facta.

lxxxiiii. Imp ttium burgundiā cū magnis cpetens copiis oīa eis rodanū castella
subiecit murtenā diruit genuense urbe intrauit ludunense archiepm
burghardū hominē genere nobilē et strennuū. simoniacū sceleste & sacrile
gū cū multis aliis principib; indedicione acceptit subiugatoq; burgun
diā regno redit. Ipso anno warmanno constanciense epo mortuo. fr
ei eberhardus succedens plus. xii. pfuit annis. Megenhardo qq; pfule
verheburgense defuncto. brun patruelis imperis filii selice. exmathilde
cōradi ducis epatū die pascę accep. Apud scm gallū etiā theopaldo.
abbe decedente. norpertus successit. Pagani selaui leuthi dicti saxonie
terminos infestant.

lxxxv Italia minores multes contra dnos suos insurgentes & suis legibus
uiuere eosq; opmere uolentes. ualidā coniurationē fecere. Adqs co
ercendos cū pmores adunati pugnā intrent. multi utriq; ceciderūt.
inter quos & astensis eps uulneratus interiit. Adelbero dux caren
tani & hystrię amissa imperis gra ducatu qq; puatus ē. Leuthi wirbinā
castellū clam pdictū capiunt. multosq; nros occidunt & captiuos abēu
cunt. Imp vi transito albia flumine puinciā eor ingrediens. late
uastat. Sinodus magna apud tburiā abimpe collecta est.

lxxxvi Peligrinus coloniensis archieps decessit eiq; hermannus octonis scdi
imperis ex filia nepos successit. Gebehardus scds ratisponensis eps. xvi.
kl ma a. obiit. Pquo tercius gebehardus cōradi imperis exmatre
adelheide fr eps ordinat. Henricus rex filii imperis chunihildē cnutonis
danor et anglor regis filiā regalibus sibi apud nouomagū nuptus
copulauit uxorē. Cōradus patruelis imperis patris sui ducatū incaren
tano et inbustria quē adelbero habuerat abimpe susceptit. Hermannus
qq; dux alamannię marchā socerissui meginfridi in italia abimpe
accepit. Leuthi sclaui imperi uectigales facti. Burghardus lugdunensis
archiepus immo tirannus & sacrilegus ecclesiar depdator adulter
incestuosus cū Adalricū selegeri filiū bello peteret abipso uictus

et captus· impiq; adductus ferro ꝯpeditus et custodia mancipatꝰ·
multis annis detinetur inuinculis· Imp heeme italiã petit· Sã moni
ales á dõna irmengarda welfi comitis uidua apud altdorf ꝓclericis
collectꝫ fuit·

.ixxxvii] mp celebrato uerone natale dñi· ꝓbrixiã et cremonã mediolanuum·
puenit· Inde papiã adiens herebertũ mediolanensẽ archiepm in
fidelitatis acusatũ adphendi iussit· eũq; poponi patriarche aquile
giensi custodiendũ commendauit· Qui fuga elapsus· cunctis uiris;
eidẽ impi rebellare contendit· Imp paschali festo rauenne acto·
territoriũ mediolanense repetiit urbẽ obsedit castella uillas omniaq;
circũ adrebelles ptinencia uastauit· Conuratoꝝ ꝰ manũ facile con
pescuit eisq; legẽ quã et ꝓcerib; habuerant temporib; scripto roborauꝰ·
Papa Benedictus cremonã adimpem ueñ· Epi placentinus cẽmo
nensis et uircellensis incusati abimpe captiq; et in exercitũ missi s·
] pso anno pugna unꝰ odonẽ gallicę campanę ꝓncipẽ· & goꝺhilonẽ·
lotharingoꝝ ducẽ commissa· odo uictus et cũ suis fugatus inipsa fu
ga ꝓemptus interiit

.i.xxxviii Cũ imp natalẽ dñi parmę agẽt orto inter parmenses ciues et ex
ercitũ tumultũ· multi ceciderunt et pluribus ciuiũ trucidatis ipsa
ciuitas incendio consũpta ẽ· Papa archiepm mediolanensem impi
adhuc rebellantẽ excommunicat· Imp cũ ultra romanas partes
pagrasset· indeq; ꝓadriatici maris oras remearet mense iulio·
in gens exercitũ pestilencia inuasit· et plurimos passim extinxit·
] inter quos chunihildis regina heinrici regis uxor· xvii· kl aũg
defuncta· & ad castrũ lundaug translata ibiq; sepulta ẽ· Herimannꝰ
q̃q; dux alamannię suis ad modũ flebili morte· v· kl aũg occubens·
trideim tumultus est· Imp de italia reuersus· solodori· colloquio
habito· plurimos burgundionũ ꝓmores tã sibi quã filio suo subiec
tionẽ sacramento firmare ꝯpit· Ipso anno stephanus ungarioꝝ rex
cũ ante plurimos annos se cũ tota gente sua ad xpi fidẽ conuer
tisset· ecclesiasq; multas et epatus contraxisset· & regnũ suũ ꝓbis mi
llimus opã impendisset· petrũ sororis sue filiũ deuenetia natũ ꝓse
regẽ constituens obiit·

.i.xxxviiii Cõnradus imp· apud traiectum· fresię urbẽ pentecosten agens· iii· hõn
iuꝝ inopinata morte subito decessit et nemetũ allatus ibiq; sepultus ẽ·
et filiꝰ eiꝰ rex heinricus gubernacula regni suscepit· Reginbaldus quoq;
nemetensis epꝰ uir uita et habitu monarchico uerendus· iii· ib oct·
decessit· eiq; sibicho fama longe dissimilis successit· Cõnradus & dux ca
rentani & adelbero emulus eiꝰ qui ante eũ ducatũ eundẽ tenuerunt·
ipso anno obierunt· Heinricus rex mota inboemiã expedicionẽ cũ dux
gentis brechislaus filiũ suũ obsidẽ ei obsidẽ misisset seq; ipsũ ueniturũ

et imperata facturū licet ficte ꝓmisisset statum reddit. Petrus rex ungarioꝝ hactenꝰ recentꝰ
hiemē ꝯmunos regni sui inuadens ꝑdes incendijs et captiuitate depopu reddere sunt.
latur. Eccla celle scī Magnradi in 13 octobꝛ dedicat. & reliqe corpꝰ s. Magnī Augensis
ī xl Henricus rex boemiensem ducē terū rebellantē petens. adꝑstructionem seu
municionē siluę cū et ultra expugnandā partē expeditā exercitus ꝓdeua
stator impunitā misit. Sꝫ cū xi kl sep ultra crastina v die illac multes
siluosa difficilia. et obstructa loca ingressi casso labore iā fatigabundi
firmissā quendā machinā obpugnatū agredi frustra temptarent irru
entib; undiq; boemanus ceci. capti. fugatiq; sunt. Et qui impunitā adhuc
exeris remanserant. inter ueniente gunthario heremita incolomes educ
ti redierunt. Rex v plurimus militū & ꝓceꝝ amissis. infecto interim
negocio discessit. Eberhardus babenbergensis eccle ꝓmus eps anno ꝓmo Babenbg.
tionis xxxiii decessit cui succedit laudabilis
successit.

ī xli Henricus rex reddito boemano duci obsidē. filio suo. captiuos in silua cap
tos redemit. Secutaq; estate collecto grandi exercitu ꝓuincia ipsam.
ꝓdeuta ingressus. ꝑdis & incendijs cuncta deuastat donec dux malis sub
actus pacē postularet. sui dedicionē et cū tota gente subiectionē. ratisponā q;
se adregē uenturū et imperata facturū fidelib; regis ad se uocatis ꝓmit
teret. Qđ & rege discedente mox factis impleuit. Ipso anno ungarii
ꝓfidi ouonē quendā regē sibi cōstituentes petrū regē suū occidere mo
liunt. Qui ux fuga lapsus ꝓmo ad marchionē nrm adelbertū sororis spaldrada
sue martū ꝓfugus uenit indeq; ad regē henricū uenies pedib; q; ei
puolutus. ueniam & grām imploraut & impetrauit.

ī xlii. Henricus rex hieme burgundiā inuasit multos q; ꝓncipū sē illi subicien
tes susceptit nullaq; legitime diiudicauit. Quo ungarioꝝ tyrannus
obsuscepti aregē nrō petrō diuisa bifariā exercitu suo fines baioarię
exintraq; danubii parte depdans et incendēs populat. Sꝫ una pars ex
ercitus ei a septentrionali parte danubii ab adelberto marchione septē
et filio ei luitpaldo ad interneciōnē cesa est. Henricus quoq; autum boemburg.
no pannonias petens. beimenburg & breſpesburg euertit. septentrionalē Pvesburg.
danubij partē quia flumina australē & paludes munierant. usq;
adgrana flumena uastauit. seu in dedicionē accepit. et pars exercit
bis numero ungarā incursantib; congrediens strages magnas effecit.
Et subactis parcū illarū ungaris. cū petrū recipere nollent quendā
aliū exillis apud boemanos tē exulantē ducē eis cōstituit. Quē tam
quo statim post discessū regis resistere n ualentē in boemiā repulit.
Poppo patriarcha aquilegiensis ob. cui; eberhardus augustensis cano
nicus a rege promotus successit.

ī xliii Cilēla imperatrix apud gosleriē quādus a sortilegis. n umquā uera sibi
pdicentib; decepta filio regi se supuacturā crederet. desinterię morbo.

xvi kl mar decessit. & nemeti iuxta martiū impē sepulta ē. Astas pluuiosa frugū & undemarū penuriā effecit. Heinricus rex uerū pannonias petens. abouone uix unpame pactū satisfactionē. obsides. munera regnuq; usq; adlatha fluiī partē accipiens discessit. Inde in alamanniam. ueniens insinodo constanciensi cunctis qui contra se deliquerat. p̄mū ipse debitū omē dimisit. Ve inde p̄cib; & adortacionib; oīs p̄sentes sueuigenas postea inalius regni sui puncus idē actū iri satagens. dimissis debitis et inimicitiis sibi inuicē reconciliauit pacē q; multis sctis in audittam. efficiens predictū confirmauit. Cxin agnetē willehelmi pictauiensis filiā sponsā suā accipiens & mogonciam reginā ungui faciens regales apud ingelenheim nuptias celebrauit. & inuano hystrionū fauore nichili pendendo. utile cunctis exemplū uacuos eos & merentes dimittendo p̄posuit. Vbi & luitpalduſ adelberti marchionis filiꝰ magne uirtutis & pietatis adolescens abipso rege marchio p̄motus & post paucos dies defunctus. treueri apatruo suo poppone archiep̄o sepultus

M axima pestis peccudū. & hiems satis dura & nuvsa magnā uinearū partē frigore p̄didit & frugū sterilitas famē ñ modicā effecit. Cohhilo dux lotharingoꝝ moriens gohhilóno filio quāuis ignauo ducatū suū árege heinrico p̄missū relinquere dispositt relinquer filiꝰ ei godefridus iā dudū dux cū ducatū frī dubitū contra fas arege sibi obtinere nequuuisset uisurandū fidēq; postponens rebellare pio regi p̄sumit. Quo rex cū uisu randū pactūq; infregisset. heinricus rex cū p̄paruis copiis pannonias petiit Quē quo qui maximū parauerat exercitū intantū despexit ut eū quasi facile occidendū seu capiendū p̄uinciā ingredi sineret. Sꝰ henricus cū parte copiarū rabā fluuiū festine indiuino cōfisus auxilio transuadauit pugnā cunctis militib; passim festinantib; init & inp̄ma cōgressione innumerabilē ungarioꝝ exercitū fugauit & p̄stauit & paucissimis suoꝝ amissis ipsemet fortissime pugnando gloriosissimā uictoriā adeptus ē in hō hō inde Et quo cū rege uix fuga elapso oīs ungarii addedicionē heinrico regi cateruatim cōcurrunt subiectionē seruicū q; p̄mittunt. Ipse v̄ ut erat p̄mia piissimus petrū iā dudū expulsum regno suo restituit. ungarios petentes lege baiuarica donauit ipseq; cū triumpho inregnū suū redit. Nec multo post idē quo á petro rege cōprehensus scelerū suoꝝ p̄nas capite plexus p̄soluit.

Eodē anno ludo vvicus comes reginoldum principē reginę ~~agentis~~ aunculū sꝰ heinrico regi inimicū / dumqđā castellum eiꝰ qđ mons piligardę dr magna cū manu expugnare pararet. cū parua multum suoꝝ copia pugnā ineus uicit multisq; cesis reliquos fugauit

Romanu benedictū papā multis criminatū sede sua pellunt & siluestrū quendā inlocū ei statuunt quē tam postea benedictus qui⁹ dā sibi fauentib; excommunicatū depulit sediq; sue redditus se ipsū postea p̄uauit. & aliū p̄se ob auaricia cōm canones ordinauit. Heribtus me-

diolanu archiep̄s ob̄. Beggelinheim castellū gotefridi arege destruitur.
Cebehardus rauennas archiep̄s ob̄ et pro vvidger constituitur.

ixlv Reginolf & gerolt burgundiones rege apud solodorū ad dedicionem uenerūt.
Otto palatinus comes paschali ebdomoda dux alamannię apud goslare are
ge constituitur. Petrus rex heinricū regē infestuntate pemecostes ad se in
unatū magno apparatu suscepit & maximis muneribus donauit eiq; reg
nū pannoniarū p̄cipibus ungarioꝝ fidelitatē illi & successoribꝫ ei⁹ iura
mento firmantibus reddidit qđ tam̄ abeo ipse dū uiueret possidendū
recepit. Inquo uidelicet tunere rex qđđā uetus solariū ascendens cūmul
tus alius edificio cadente corruit. ipso q; dō pregente inlesō B R V H vvirzb
burgensis eps̄ loetaliter cū aluf collapsius post unā ebdomodā VII Kl ivnii
ob̄ et adsedē suā reportatus ibiq; sepultus adalberonē successorē suscepit
Gothefridus dux rebellioni suę desperans regiq; addedicionē uenens in
custodiā mittitur. Vido mediolani archiep̄s cōstituit. Sclaui qui lutici
dicuntur saxonię terminos inqui et amē regi illo cū copius multum ue
nienti se tradunt et solitū censū p̄mittunt. Autūnali tempe Guntharius
heremita ad xp̄m migrauit et inbraga boemię urbe sepultus quieuit.
Ydē tempus regale colloquiū apud triburiā condictū grauis regis in
firmitas p̄pedit. Quo etiā tepe agnes regina filiā regi peperit.
xlvi Rex natale dn̄i in saxonia apud goslare celebrauit. Magna mortalitas
multos passim extinxit. Eggehardus marchio ditissimus subito mo
riens p̄dioꝝ suoꝝ regē reliquit heredē. Rex paschale festū apud traiec
tū fresię urbē egit. et subsecutis diebus nauali expedicione in phladir
tingā fret ū traciens pagū quendā quē theodericus marchio sibi
usurpauerat abeo eripuit. Vnde idē postea rebellionis causā sump
sit. Scīm aut̄ pentecosten aquisgrani faciēs. gotefrido duci custodia
relaxato. sibiq; p̄cedenti tatenus p̄stito ducatū suū miserius reddidit.
Quibus & dieb; widgerū qui rauennę p̄fulatū iā biennio inepte et
crudeliter ñ dū consecratus tenebat adse uocatū epatū p̄uauit. Sequen-
ti tempe rex in italiā expedicionē parat. Fridericus fr̄ heinrici ducis
baioarię dux lotharingoꝝ p gotefridi fr̄e ignauio godefridone constituit
ubsecuto autumno ungarii p̄stinę pfidię suę memores. Andreā quen
dā regē sibi statuunt petrū regē multis aduenarū qui peo pugnaue
rant occisis. uarius cū cuneo sua alamdū depitam multis & pdē
tempus pegrinis inibi expoliatis exuliatis atq; necatis. Quo cōpto
rex heinricus qui iā ualido exercitu congregato in italiā iter cepe
rat nimis indoluit si; tūm expedicionē ñ deseruit. Inde; coadunato
exercitu papię synodū celebrauit. Inde placentiā uenens gratianū
quē expulsis priorib; romam papā statuerant adse uenientē honori
fice suscepit. Sicq; cunctis p̄sperē cedentib; iuxta natalē dn̄i ñ longe
aburbe roma apud sitriā synodo rē acta causaq; erroneoꝝ pomi

ficiũ diligenciuſ uemulata gramanũ papã conuictũ paſtorali baculo
ꝑuauit · Dein oĩũ tam romanoꝝ quã aliox aſſenſu · Suidgerũ epm
qui poſt eberhardũ ꝑmũ ſcdſ babenbergenſẽ · vi iã anno regebat
ecclam nimiũ reluctantẽ ſũmũ romanę ęcle elegit pontificẽ ſicq;
circa uigiliaſ natalis dñi ipſã ingrediunt urbẽ · Cadẽ nocte bone
memorię Eberharduſ conſtanciensiſ ęcle epſ unibi inporticu ſci pet
ſepeliendus ob · xiii · epiſcopatuſ ſui anno ·

ĩxlvii. In ipſa natalis die dñi ꝑfatus Suidgeruſ nacione ſaxo apoſtolice ſe
di papa exmore conſecratuſ et nomine auctuſ clemens ſcdſ uocatuſ
eſt · Qui mox ipſa die heinricũ regẽ et conaugię ei agnetẽ imperi
ali benedictione ſublimauit · Pactiſq; miſſarũ ſollempniis · ipſe dñs
papa et imperator cũ imperatrice ita ut erat coronatuſ adlatera
nenſe palatiũ cũ ingenti gla ꝑficiſcit cunctis cuiib; romanuſ mi
rantib; honorẽq; ſingulis quibuſq; ꝑfacultate obtter impendentib;
Completiſq; rome cũ ſũma pace aliquot dieb; imp magnã exercitꝰ
partẽ patriam redire ꝑmittens · ipſe cũ reliquo alueriora contendit
circa idẽ tempuſ imp ꝑſules ñ nullos conſtituit · Inter quoſ rauennati
ecclã nunfridum cancellariũ ſuũ intalia · Conſtanciensi theodricũ
ꝑaliaſ ꝑuinciaſ cancellariũ ſuũ / et archicapellanum / et aquiſgrani
ꝑpoſitum argentine · Herrandũ ſpirę ꝑpoſitum · et Willehelmo autũ
nali tempore defuncto · virdunensi theodericũ · Baſilẽ ꝑpoſituũ et ca
pellanũ pontificeſ ꝑfecit / Imp v roma egreſſuſ · ñ nulla caſtella ſibi
rebellancia cepit ꝑuinciaſ ꝑut uidebatur diſpoſuit duceſ nodmannis
qui milliſ partib; cõmorantur et aliiſ eo locoꝝ urbibuſ conſtituit
Sꝫ ſocru impis demonte gargano beneuentũ peuerſa · ortu tumul
tu beneuentani ciuiſ quibuſdam eã iniuriſ afficiunt · Vnde ſeuã
abimp uindictam metuentes · eiq; ſe ſubdere ñ ꝑſumentes · rebellionẽ
ineunt · Sꝫ imp qui magna ut dictum eſt exercituſ ia remiſerat
et adalia occupato animo iã patriã tendebat tantũ tẽ temporiſ
ciuitatẽ expugnatũ aggredi diſtulit interimq; eo infecto nego
cio ſed alias uniuerſa italia parente pacata q; redire diſpoſuit
In terea imperatrix agneſ que romę abimp digreſſa fuerat in
rauiennati territorio filiã peperit · Imp v cepto redeundi itinere ·
mantuę paſchale feſtum in grauiſſima decũbens egritudine de
cõmoratur · Poſtea conualeſcens corpuſ beati vvidonis pompaſię
monaſterii abbis in magna ſcitate aime non integrũ annum ·
defuncti plurimiſ glorificatũ miraculis deparmenſi ubi ſepultũ
fuit ciuitate ad urbẽ ſpiã tranſferendũ magno ſecũ cũ honore
de italia rediens deuexit · In quo itinere · Augiſtam Vindelicam ·
In letaniiſ ante aſcenſionẽ dñi uenient · Eberhardo urbiſ eidem
epo in aduentu ei defuncto · Heinricũ capellanũ ſuũ ſucceſſorem

Sco Vrdo Alba.

constituit. Acto⁹ inibi eodē festo. pentecostes sollemnia spirę cele
brauit ibiq; colloquiū cū regni principibus habuit et corpus p̄fati
abbis in ecclesia extra urbem basilica tumulari fecit Quo tēpe
Welf comitem sueuenā vvelf ducis comitis filiū carentani ducē
p̄mouit. Iuuenculū quoq; ei⁹ adelberonē ducū nodelicet. Henrici
et friderici frīm metensis eccl̄ę ep̄m post theodericū nup defunctū
c̄stituit. Item poppone archiep̄o ipsis diebus defuncto. Treuerensi
urbi. Eberhardum vvormatię p̄positum archip̄sulem p̄fecit
Ꝑ id tempus cū expedicionē in pannonios ad petrū ulciscendum
disponeret Godefridus dux cū balduuino de flandria et alijs n̄
nullis rebellionē innouasse bellumq; copijs collectis paruisse
Theodericus quoq; de phladrtunga marchio rebellauisse et
episcopatus sibi contiguos adunuatā imp̄ populatus ēe nun
ciatur. Preterea andreas qui regnū petri obtinuit iā crebro
legatos supplices miserat regnū se a bungaris coactum. sus
cepisse; firmans. de petri sese inuitus excusatus quoq; ad
uersus eū conuurauerant partim. a se trucidatos partim imp̄i
tradendos denuncians. suamq; imp̄i subiectionē annuū cen
sū et deuotā seruitutē si regnū se habere p̄mitteret mandans.
Quib; excausis dilata expedicione illa cū Gotefridus quoq; dux
rebellionē suā callidus legationib; dissimularet. Autumnali
tempe nauali exercitu collecto contra theodricū in phladur
tingā arma commouit. Interea otto sueuor dux qui patricia
sibi traditā pie ac strenue iii iā anno regebat. in maturo
obitu diē clausit extremū. Ipsis quoq; diebus heinricus baio
arię dux defunctus treueris sepelitur. Clemens etiā qui et
siudegerus papa. in romanis partibus. viii. mense p̄mocioris
sue diē obiens. ad episcopatū suū babinbēg reportatus tumulat.
Imp̄ expedicionē in phladurtingam. traiecta aquosis impedien
tibus locis parū p̄ficere potuit et reuertens aduersarijs ma
rino cursu leuibus scaphis latrocinantium more sequentib;
et extremos quosq; in cursando cedentibus n̄ modicam in ex
ercitu cladē p̄tulit. Ipso quoq; tempe Godefridus inter alias
que contra regē gessit Viridunensem ciuitatē dolo captā
incendit et euertit. Cuius ducatū adelberto ciudā tradit.

lxxviii Imp̄ natalis diē in saxonia monasterij confestim p̄ wirzeburg
in alamanniā uenit. vbi colloquiū habens ottonē de
Svinfurt marchionē sueuis ducē constituit. Indeq; baioariā
ueniens quadragesimale et paschale tempus egit. Eadem
quadragesima sanguis in credit⁹ diē apud urbē mantuā

diuina ꝑquendã cecũ reuelatione inuenitur & pl̃imis miraculis declaratur.

Augia | mꝑ ratispona ubi pascha cũ ottone. & Brecislao ducibus et multis ꝓcipibꝫ egit digressus alamanniã ꝓperit et in Augiã nrãm ingressus viii. kl̃ ○ãc nouã scĩ Marci euangelistę patroni nr̃i basilicã adn̄o BERH. abbte ꝯstructã. se p̃sente theodrico constantiensi epo dedicari fecit et eid̃e scĩ festo inlettemuet maiore apud nos acto. Ascensionẽ dn̄i turego. pente eosteh aiũt solodoro celebrav. Habitoq; ibiqcũ burdionibus colloquio. ꝑfranciã orientalem insax oniã remeauit. Eodem tempus dn̄s BERH abba augie vir doctrina et moribus insignis. anno ꝓmotionis suę xl. insenectute bona morbo confectus. vii id̃ ivh ſ. diem ultimũ clausit et in basilica scĩ marci sepultus q̃uiescit. In cuius locum Adelricus decanus a fris electus abbas abinde ꝑpe constituit. Defuncto quoq; uiro docto vvalhõe leodii pontifice dietwinus successit. Sequente inde mense Brixensis epc̃s ab imp̃o electus romam mittitur et honorifice susceptus ap̃lice sedi pp̃. c. l. u. ordinatur mutato nomine damasus sedis uocatus. Sed pauc̃is diebus exactis defunctus et ad scm̃ Laurenciũ extra urbẽ sepultus est. Autumnali tempe. Henricus imp̃ et henricus gl̃iarum rex in metensi territorio conuenientes pacem pactumq; inter se iuramento confirmant. Quib; diebus terremotus magnus factus est nocte iii id̃ oct. Ipsis item diebus agnes imperatrix filiã imp̃atori peperit. Eodem ẽ tempe Gotefridus adelbertum ducẽ se defendantẽ ꝑsecutus et dimissa multitudine cũ paucis inuentum cũ alus qui repugnare temptabant occidit. Post quẽ Gerhardus dux abinde constituit. Ipsis imp̃ diebꝫ argentinacum et inde ꝓpe natal̃ dn̄i ulmã uenit sicq; in baioariã ꝑficiscitur.

xlviii | mꝑ natal̃ dn̄i frisingię et purificat̃ scę MARIE ratispone agens baioarię ducẽ cõnradũ constitit et circa quadragesimale tempus inde in saxoniã recessit. Gotebaldus nemetensis ꝑpos aquileiæ patriarcha post eberhardum his diebꝫ defunctum ab imp̃o ꝓmouetur. Interea glaciali hieme suppeditante ñ defunctõ departibus martimis milites et ꝓcipes cũ teodiensi epo et traiectensi atq; metensi congregati. Theodrico inpbladiri tingam insidias tendunt commissaq; pugna uictum occidunt et puncia illam imp̃ subiciunt. Quã tam̃ ñ multo p̃ gotefridus occupans abeisdem pugna pene et uictus uix affugit. Eodem tempus BRVH

Augia | leucon epc̃s ab imp̃e electus romãq; missus summo honore sus capitur. et in quadragesima ꝓp̃. c l. ui. ordinatus. Leonis nom̃ nomẽ accepit. Qui in proximo pascha wdalricum augiensis

cenobu ꝓuisorem romam uenientem abbis benedictione consecrauit.
et monasteriu eidē ꝓuilegia antiquitus asede aplica tradita siu auc
toritate confirmauit et innouauit. Indict. ii. vii kl ap. Idem papa
mebdomoda post albas synodum cum mltis epis maxime contra
simoniacam heresim rome celebrauit. Idē mebdomoda pentecostes
aliam synodum papię congregauit. Indeq; ꝓmotē totius cū pluribꝫ
romanoꝝ incis alpinas partes deuenit. Exacto ē tempe Odilo vene
rabilis cluniacensis cenobii et multoꝝ pater monasteriorꝝ viii. kl. ian.
migrauit addnm. Secuta estate cū imp expedicionē contra gote
fridum et Baldewinum adumno ip excommunicatos pararet gote
fridus tā ui imp quā pape et communicationem ꝓtimescens. adde
dicionē aquisgrani uenit. et optulante papa gram impis ꝓmeruit
Balduinus v utrūq; contenens uastata ab exercitu magna exparte
ꝓuincia sua tandem obsidis dedit et pactū cumipē fecit. Autum
nali tempe. Domnus ip synodū magnā remis cū galliarū epis
habuit. Indeq; mogonciacum ueniens aliam synodum. xl. epoꝝ
corā imp et regni nri principibus celebrauit et postea alamannia
adiens augie festum sci clementis et dominicam ante aduentum
vik v ec egit ac ꝓ augustā baioariāq; transiens natalem dñi vero
ne coluit

xl. Imp v idem festum in saxonia mansit. Ipsa hieme cū eps ratis poꝝ
ratisbebardus qui capidonensem abbatiā nup beneficii loco abimp
accepat in pannonarum terminis moraret cedentib; ungarus fi
nes eoꝝ ingredies pdas inde abduxit. Si; ipso discedente plurimꝫ
ungarioꝝ exercitus fines nros inuadens plurimam partē captiuauit. in
cendit. atq; uastauit Imp paschale tempus apud traiectum moratur.
Domnus papa post pascha synodum rem romane collegit et subsecuto
tempore ultra romam ꝓgredies ñ nullos locoꝝ principes et ciuitates
tam sibi quam imp iure iurando subiecit. beneuentanos q; adhuc
rebellantes excommunicauit. Nonnulli eiā exterarum principes gen
tium missis adeū ut pote apostolicum uirū legatis. subiectionē ipsi
ipsi ꝓmittunt. Imp contra gaibmerū ducē bolanoꝝ rebellionem
molientē expedicionē parat grauiq; infirmitate detentus pacem
eū pactum. q; eū petentē suscipiens discessit. Gebehardus ratisbonen
sis eps cū cōrado duce baiouarię et adelbto marchione aliisq; quib;
dā epis et principibus baiarię heimenburg regedificant et magnā
ungarioꝝ copiā se inuadentē ꝓstrauit. et usq; adinnumerabiles
exercitus eoꝝ p sententiam refugientē ꝓsequuntur cunctisq; ungarioꝝ
agminibus diuinitus immissio terrore terga uertentibus ad castra
do grās reddentes reuertunt. Ipso autumno Domnus ip synodū
urcellis collegit et hunfridum archiepm ꝓ quadam inter-

rauennatē et romanam eccl̄am communione ab officio suspendit
| nēcq; galliaſ et episcopatū suū lexcoy ciuitatē reuisit. Quo ē tempe
agnes imperatrix tandem imp̄i filium peperit.
ſ̄ha | mp̄ nat̄ dñi in saxonia apud goslare' egit et multos exprincipibus
filio suo iure iurando fidem subiectione q; p̄mittere fecit. Nec multo
post ipse et dominus cū matre epis et p̄cipib; apud augustam
vindelicam conuentes purificationē dñi gentrix celebrauerunt.
Rauennate q; archiepō apud papā inibi reconciliato caritatiue ase
muce discedentes. papa romam reuertit. | mp̄ nemeti partem qua ſ̄ha
dragesimę paschale v̄ festum colonię demoratur. | biq; filius ei' hen
ricus abarchiepō hermanno babtizatur. Post pascha tū dominus
leo p̄p synodum rome colligit. ubi inter alia gregorium uercellensē
epm p̄p adulteriū cū uidua quadā auunculi sui sponsa admiſv̄
et p̄iuria p̄petrata absentē et nescientē excommunicauit. Quem
tñ ñ multo post romam uenientē et satisfactionē p̄mittentem.
officio priori restituit. Eidem tempus imp̄ lambertū comitem.
rebellare molientem addeditionem cōpulit. Eadem estate Bardo
uenerabilis mogontine sedis exmonacho archiep̄s omi p̄fectē et sanc
titate mirabilis. iii. id̄ ivñ. ab hac luce subtractus multis post
obitū claret miraculis. Cui quo imp̄ lantpaldū babenbergensem p̄
positū constituit. ſ̄ce p̄hendrico constanciensi epō. x̄k ivlii v̄ p̄
sulatus sui anno post longā egritudinē defuncto. Rumaldum p̄mo
uit. Rauennas quoq; archiep̄s. Huinfridus ueneno ut aiunt subto
pit. Sequenti autumpno magno cū exercitu imp̄ pactū andreę
regis ut p̄fugatos offerebat accipere contempnens pannonias petit
b ebehardo q; nouiſponense epō et welph brēhilao q; ducib; adsepten
trionalē danubii partem depopulandam transmisit. ipse dejecto
danubius quantum .mensus poterat sumptuiſtongo p̄p fluuioy illu
uionem circuitu p̄carentan fines transiens. p̄iurumq; regnū inuadens.
hac et illac ungarico exercitu latrocinantium more fugitante et
amiſquam equo marte conferre manum audente omia circumquaq;
quo adsumptus multi suspendebant uasta redditta. S; cū laboran
ti iā penuria et fame exercitui ungarii iā reditum pararent in
tercludere obpositisq; p̄ripas fluuiorum p̄ minutas uadosasq;
paludes copias suas. omis se t̄ addeditionē cogere. t̄ medias minuta
rentur extinguere. milites interriti hostes p̄fluuios obstantes
in ciuitatē transuadentes fugāt quandamq; munitionē firmissam
adponem. Rabantha flumus structam in qua maximam hostis
fiduciam habebat quidam exburgundionibus saxonibus et
bolanus milites ñ sine sui p̄culo flumine transito in breui ex
pugnatam capiunt | ceſis palatis q; ungaris reliquo exercitui
viam pandunt.

russet Quens ergo ad uerti
cium quod factum fuit nun
ciauit ipsumq; a se reuoca
uit Ille leto nuncio gaudius
imperatori reuersionem minu
at causam tamen reuersio
nis non indicat Imperator
uero rem sapiens ridiculo
se eum taliter affatur Pro
Welfo qui uobis natus est
repatriare festinans At
ille nomen inquit quod iã
infantulo dedistis postea ple
nius dare debetis nisi enim
deus aliter ordinare uoluit
eum sub hoc nomine delaua
tro sancto susceptaurus estis
Quod ita factum est Alij
utrumq; uerum esse tonant
Dicunt enim primo quidem
ut modo audistis nuentum
esse & deinde multo tempe
refutatum et quasi mobium
one traditum denuo sic pim
patorem renouatum et sic
nomen quod imprimatio fuit
abhominabile omnibus po
stremo factum est in hac pro
sapia quasi naturale et ac
ceptabile Sed iam adposi
tum reuertamur De
primo welfone

Igitur Welfo genuit filium
Ethichonem nomine filiam
iudith Quam iudith ludewi
cus impator cognomento pi
karoli magni filius defuncta
uxore sua Irosihgardi excqua
tres filios Lotharium Dipi
num et Ludewicum proge
nuit duxit uxorem que ge
nuit karolum caluum qui in
diuisione imperij regnum
francorum optinuit et xlv
annis strennuissime rexit
fratribus suis Lotharjo et lu
dewico in italia et alamannia
regnantibus tertio i pipino
defuncto Decimone q̃ fuerunt
Ethicho huius iudith frat burgo
patri defuncto pius he
res successit qui genuit filium
henricum nomine Hic quoq;
henricus cum admilitares
annos peruenisset et sic uolu
tatis compos fieret ignoranie
patre ad impatorem se contu
lit Quumq; in summa fami
liaritate conuersaretur et totius
imperij iures terminos eius cir
cuendo et pertranseundo cog
nosceret tandem consilio pri
cipum et maxime ipsius im
peratoris instinctu hominum

Alle schrift von hier bis hierher gestrichen

et et subiectionem fecit et m
beneficio iij milia mansuū
insuper oribus partibus ba
varie adeo suscepit. Quod
cum pater eius præpisset. ea
tus nobilitatem suam et lib
tatem minus esse destinatam
ultra quam credi possit con
sternatus animo. dolorem su
um omnib⁹ curis suis exposu
it. et assumptis xij. exillis m
ris montana aquillam que
dicitur Amburgō. regalibus
edificiis. et possessionibus
ditissimis relictis secessit. et
ibi non amodo usurus filiū
suum consensit. Cepit et i
bidem collectis monachis.
cellam construere. in qua eam
postmodum cum. xij. suis hu
matus requiescit. Henricus
autem volens omnimodis do
lorem patris mitigari. prīam
eius fugit. nec ī solacium
necessitudinis ei subtraxit.
omnia enim sua illi continua
integro administranda
ei subiecit. Deinde cumpta
patris morte henricus consi
derans totum ibi cella inde
præfuerat incomodum et dif
ficilem claustralibus aquillā

que dicitur altenmunster. ubi
sanctus alto confessor requiescit.
supra dictos monachos cum
omnibus suis transiexit. et ab
batiam ibi satis religiosam et
ditem fecit. Postea et in
alterius nullam abbatiam
cum sanctimonialibus in lo
co ubi nunc parrochialis
ecclesia est construxit.

Idem uero henricus uxore
duxit de hohenwarte in
bauaria beatam nomine. ex
qua tres filios genuit. Sci
Cūradum constantiensem
epm. Ecbichonem. et Rūdol
fum. Sanctus igitur cūra
dus in episcopatum promot⁹
patrimonium qđ a patre posse
debat. Aldorf. et wolpotsliue
de. Berge. frouhouen. cum
suis attinentiis. et omnia ul
tra fluuiū nostrum stuhinā
sita. sicut adhuc hodie pariter
fratri suo Rūdolfo pro equa
bium dominii. et ipse adeo
remotora recepit. idest. Cus
lingen. Andilungen. cum om
nibus appendiciis suis. et in
alsatia. Colmar. et infra reu
am aurelensem. Amidis. flu
mines. Lugenich. Que omnia

De pueris Ba. - Cūm-ad.

ecclesie sue constantiensi · parti
fratribus maioris ecclesie ad
meliorationem prebende · par
tim fratribus illis quos ca
nonice in ecclesia sancti Gau
rucij ordinauerat contradidit ·
Eucho frater eius sine legiti
mi matrimonii copulacõne
debat uita decessit · et consti
tue iuxta supra dictam ecclie
sepultus est · Genuit eciam
ex quadam de ministerialibz
suis filiam · quam frater eius
Růdolfus libertate donatã
pro amore fratris cuidam no
bili de retia turiensi · cum lar
gis predijs copulauit · Ex
qua illi debentur stella · de ulte
ra · de Raprehteswillare · et
eorum cognatio descenderũt ·

Růdolfus frater supiox
accepit uxorem de om
ngen itam nomine
cuius pater cõno nobilissim?
comes · mater uero eius filia
Ottonis magni imperatoris fu
it · richlint nomine · Hic itaq;
cõno · uij filios progenuit · Eg
gebertum Leopaldum · Lut
woldum · Cõnonem · quorum
primus eggebertus scilicet
marchiam illam que est infi
nibus saxonie uersus danos
sitam nominatam obtinuit ·
et filios ac filias uniuersas re
giones disseminatas genuit ·

Habuit quoq; idem cõno uij
filias quarum una Růdolfo
isti · alia cuidam de rinueldom ·
parenti haringiorum tercia re
gi rugiorum · quarta comiti de
diehon nupsit · Růdolfus pre
fatus exclusa ua duos filios
hemricum et Gwelfonem · et filia
am richgardam nomine proge
nuit · Hic est hemricus qui sub
annis adolescencie muenusta
ualle iuxta uillam lõnon inue
nacione saxeu prolixus meruit ·
Richgardam unus ilemanorũ
baiuarie comitũ uxorem acce
pit · Ex ea quia ex ea heredem
non habuit tres abbatias ex
suis predijs magnifice ut ad
huc cernitur fundauit · Que
sunt · Ebersperc · Cõbac · Gisinueld
et insup Guelfoni fratri uxoris
sue uillas uangen et selmbach
tum omnibus appendiciis suis
donauit · Ipsaq; richardis
ebersperc sepulta est · Denuq;
Růdolfus postquam debitum
nature persoluit · in alterensi ce
nobio iuxta patrem et matrẽ

Cumbach

2

humatus · De welfone ii filio Rudolfi

Welfo supra nominat⁹ rudolfi huius filius uxorem duxit degente salita de maltro glitzberg · nomine sororem henrici ducis noricorum · et friderici ducis lotha ringiorum · et adilheromis epi metensis postquam haeremus regalem nullam morigen · et inlangobardia elisinam orte nobilissimam · cuius sunt ci mulia mansuum · uno uallo comprehensi · Qualis augustē iste est Welf qui se aliquando auxiliante sibi ernesto duce militauit rebellabat · et cum brōnone augustensi epo maximas predas et incendia faciens · nec non et castella et munitiones eō diripiens · tandemq; ipsam ciuitatem capiens diu detinebat · Qui frisingensis epc auxilium ferens eadem ab eo grestus est · Hic etiam ab batiam altorfensem transferendo huc monachos de altenmunster et sanctimoniales nras illuc ponendo permutauit · Inqua abbatia et ipse postmodum defunctus requiescit · uxor uero eius adhuc diu superstes · maltenmunster sepulta est · Hic cū ad senectutem peruenisset · et malorum que ecclesiis angustensi et frisingensi intulerat sepius sepiusq; reuoluens animo rediret ad emendationem cum magna cordis contritione anhelans · excommunicationem sibi quidam aque frigide elegit · nichil nom aliud pretium sibi sufficere estimans · ullas supellectilias cum omni ure suo ipsi excommunicato accumulans composuit · et sic recompensando illatum dampnum ad perfectam purgationem peruenit ·

Quas ullas uxor eius modū et qualitatem dampni utrique ecclie sine dilatione in perpetuam possessionem donauit · Hic genuit filiam chunissā nomine quam adho dilectus marchio italie cum aurea elisina dotatam in uxorem duxit · et ex ea Welfum totius terre nre futurum heredem et dominum progenuit · de quo suo in loco dicendum est ·

5 Genuit et filium su nomis
Gvelfum · unum ꝓmis pba
tum · qui ducatum carinthiorꝫ
et marchiam ueronensem ad
quisiuit · et strennuissime re
xit · Narratur deeo quod cū
imperatore henricum tertium per
triduum ultra statutum tem
pus mluto qui dicatur tun
gaue ubi totus exercitus cō
uenire solet · quo et se uenitu
rum iuramento confirmāuerat
prestolaretur · et nec nuncū
quidem qui causam more
llius exponeret · haberet ·
erecto signo conuocatus suos
reuersionis iter arripuit ·
Qui tandem impator ꝑtur
rens · nec muribus · nec pro
missionibus ul' saltim nunc
abinceptu repatriatōne re
mouere potuit · Qualiꝫ im
patoꝝ ꝛsione relinit
Quodam etiam tempe
tum impator ueronē
sibus tuibus exactionem in
ferens · mille marchas aueꝝ
extorsisset · ipse extemprouiso
supueniens · tanta eum suos
ꝫ seueritate et contumelias
afflixit · ut uix impator pecu
nia exmegro reddita · securita
tem exeundi obtineret · Ideꝫ
etiam Gvelfo monasterium m
monte antiquum in honore
sancti martini fundauit · nom
winigarten imposuit · in quod
de uilla translatis monachis
et ossibus patris su Gvelf · et
patrui henrici · et iam rodolfi ·
ecclesiam priorem parrochiale
esse constituit · Hic denuꝫ
Gvelf subuenit ecate · cum
esset in castro botaruo morbo
correptus est · uidensꝫ sibi in
minere mortem · omē patri
monium suum cum ministe
rialibus quia heredem exse
non habuit · adtenobium al
torfense sancto martino imp
petuam possessionem donau ·
et hoc ꝓfitendum duobus de
maioribus suis qui tunc sectum
aderant fidelissime commisit ·
Ipse uero diem claudens ex
tremum · illo deportatus est · et
cum maximo planctu suorum
ac totus uniuersus sepultus ·
Ob cuius exequiarum sepultura qui
bus mirtum fuerat donatu
onem ꝓficere uolentes prohi
biti sunt · Ut aiet enim ipsius
suens se heredem habere ex

filia missis mitaliam legatis
misit eum adhuc et uemens
penitus donationem inter
dixat · et se certum et uerum
esse heredem proclamauit ·

De welfone uō qui primus fuit dux bawarie

Hic est ille Gvelf qui prim⁹
ex iris ducatum bawarioꝝ
adepta magnifica multa in
eo sicut et maliis regni pncipib⁹
pegit · Erat enim ut armis
strenuus · consilio prouidus ·
sapientia tam forensi quam
culi preditus · unde et oīs
tempestates bellorum contra
se et contra alios inimicem
infinibus suis exortas · mag
na uī moderatione uī seuri
tate compescuit · Impatori
antequam machinationes i
mortem suam patrasset · et
antequam ecclesiam dei ma
nifeste impugnasset · fidelissi
me adherebat · cui cum tot
saxones diuitaret · intribus
funestissimis congressionibus
strenuissime miluabat · Et
ubi multa inhonesta de eo
in medium proferebantur ·
eo quod manus est dominū
apostolicam Gregorium sep
timum · Gwlfo rauennatis
archiepō intruso de sede sua
expulit · ipse tum aliis katho
licis principibus abeo dedi
natus · et amodo cum multi
modis inquietauit · Vnde
et tum sigefrido augustensi
epo qui parui numo mbu
manitati eius fauebat · diu
et acerrime dimicauit · que
tandem tam multis intoxi
cate sua comprehensum tuin
culis iecit · et in castro rauen
spurch cathenatum multo
tempe conseruauit · Quem
tem quoq; eundem predis et
incendio deuastauit · Ad ce
pit autem regnum anglie
tunc uiduam · filiam scilicet
balduwini nobilissimi comitis
flandrie uiduchani uxorem ·
Ex qua duos filios Gvelfo
nem scilicet et heinricum · qꝝ
uterq; ducatum bawarie alt⁹
post alterum possederat · pro
genuit · Hic est ille qui p̄m⁹
exiris eo quod finitimis
suis inter commotionibus bel
lorum predia sua distribuen
do paternos reditus commi
nuit · manus suas epis et ab
batibus prebuit · et beneficia

non modica abeg receptt·
Omnes possessiones liutholdi comitis · quas inpartibus illis habuit preter illas qs mihi uiuultum sancte marie contradidit · cum duobus castris achalm et waluelingen ipso donante possedit · Patri monum quoq comitis Ottonis debüthom eo uiuente· et bona uoluntate tradente recepit et obtinuit · Denique tum atisenilem etatem uenisset · et rauenbüchensem ecclia construere cepisset · et satis copiose dotasset altorfense quoq monasterium · predüs · decimis · et mancipüs · sfnom et ecclia[m] ornamus habundantissime ditauit · alias ecclias adse pinentes · aliq modo meliorasset · uolens de excessibus suis difficiliorem satisfactionem exhibere ihe rosolimitanum iter arripuit · Quod et in maximis pfectionibus et periculis ungarie et grecam transiens pfecit · Sepulchrum enim dm et alia sancta loca omnibus fere pene amissis utebatur · deinde adreuersionem se parag

caprum adüt · ubi debat uita decedens sepultus est · Ossa tamen eius postea inde sublata ad altorfense monasterium trans lata et reposita sunt · Sotii autem pegrinationis et labor eius ut nuntiatum ut supra ratenus machinante pfidissimo alexio imperatore grecorum tradita sunt · Inter quos the mo salzburgensis epc comprehensus et regi menpheorum presentatus ad idolatriam angariatur · Ille fanum ingressus animo et corpore uiribus robustissimus ydola que adorare debuit · non deos sed opera manuum ostendens infracta comminuit · Quod productus exquisitusq supplicius affectus martirio coronatus est · Item comitissam matrem leopaldi marchionis orientalis que similiter in eodem comitatu fuit unus de principibus sacra uenorum rapuit · et impurissimo sibi matrimonio copulauit · execrabq sanguinem illum sceleratissimum ut aiunt progenuit · De welfone qui marhildā duxit in

4.

Chöfrmgm obüt

Igitur post mortem patris Welfo maior natu paternū ducatum recepit. Vir moderatissimus qui magis libe ralitate et facilitate quam crudelitate omnia sibi resistē tia subiecit. Domum suam ordinatissime disposuit. Vñ et nobilissimi quiq; utriusq; prouincie filios suos eius magisterio educandos certatim commendauerunt. Inualia tamen tam hūs qui patrimonium suum. Tuste usurpauerant et suos pessimis certum uentionibus molestauerant. sepissime durissimos conflictus habuit. Rome cum Jmperatore henrico quinto fuit. cum papam paschalem captiuauit. nimunis tamen scelere abh. nam tum omnimodis cum abeo declinare non posset. mediatorem se ad compositionem faciendam interposuit. sicq; factum est. ut imperator ipsum eius consilio ad condignam satisfactionem humiliaret. et papa eum probono pacis clementer ac paterne susciperet et conseruaret. Accepit autem mahthildam nobilissimi ac ditissimi uiri marchionis bonifacij filiam uxorem. feminam uirilis animique ad instar fortissimi principis totam terram illam suo dominio subiugauit. quam tamen postea nescio quo interueniente duorum repudiauit. Deniq; omnibus suis bene compositis morbo correptus multa thuringen diem clausit extremum. et maluit de portatus iuxta patrem et matrem sepultus est. De henrico duce q̄ fuit monach?

Henricus frater eius ducatum et omnia que illius erant obtinuit. et potenti dominio sue subiugauit. Qui uxorem iam dudum uiuente patre de saxonia acepit filiā magnonis ducis. et sophie sororis sue regis ungarie uolo mannu uidelicet nomine.

Erat tamen eadem sophia antea cuidam de carinthia copulata. ex quo genuit poponē marchionem. qui duas filias unam berhtoldo comiti de bogen copulauit. Altera soror huius sophie regi grecorum

nupsit · aliam sororem eius
quidam comes exclaustro quo
dam sanctimonialium abstra
ctam duxit · et exea friderici
ratisponensem aduocatum
genuit · Ipsa autem sophia
exclute maginone quatuor
filias habuit · wulfildem / no
stram · aliciam matrem ad
elberti marchionis de saxo
nia · tertiam quam duxit dux
marauie · quartam quam
egehardus comes de turm
a quodam monasterio sancti
monialium in ratispona ab
stulit · ac sibi matrimonio co
pulauit · Ottonemq palati
num exea pgenuit · Hen
ricus igitur dux cum wilde
ptermissis quos infra annos
sinus celestis patrie suscepit ·
tres filios habuit · Cůnradum ·
Heinricum · Guelfonem Et
quatuor filias Juditham · So
phiam · Mahthildem · wilde-
udicha nupsit friderico sueu
rum duci · que fridericum in
patrem nām · et uxorem Ma
thei ducis lotharingie proge
nuit · Sophiam berholdum
dux de karingen · et eo mor-
tuo Leopaldus marchio de st

ra in uxorem accepit · Of ahr
hildis primo theopaldo filio
theopaldi marchionis · de uoh
burch · postea eo mortuo Geb
hardo de sulzbach copulata est ·
Wulfildem Růdolfus bregā
tinus comes duxit · Cůnrad⁹
mderitum ordinatus · tum sub
puerilibus annis domi litterar
shtibus informaretur · tempe
maturo colomensi archiepō ali
ori studio et disciplina claustrū
eruendus committitur · Ibi m
utroq tantum profecit · sed et
aliis uirtutibus uitā declinās
tantum se exornauit · ut abomi
dero et populo amaretur · ab
omnibus summo honore dig
nus uitiaretur · Ipse uero
honores · diuitias · laudem hu
manam fugiens · quibusdam
se monachis sotiauit · tum q̄b
omnibus suis ignorantibus
clareuallense monasterium
adūt · ibiq monachum se fecit ·
Deinde procedente tempe re
rosolimam petūt · ubi eundem
seruo dei mheremo manente
adhesit · Eundem sentiens
se quadam infirmitate tacti
dereuersione cogitauit · et in
gressus nauem beatam cum

tem · s · nicolai quiemit · / bi be
ato fine diem ultimum claufit·
honorifice; sepultus · ibidem
requiescit · Qui ita idem tēp⁹
pater quoq; eius et mater · pr
monachum professus in extre
mis suis in castro rauenspurg·
mater in altorf · xvi⁰ · die post
mortem mariti obierunt · et
in monasterio sancti Martini
sepulti sunt · De henrico
primo saxonum duce ·
Igitur henricus defuncto pre
ducatum eius adeptus · gene
ralem conuentum ratispone
omnibus indixit · Quo col
lecto milite aduenies qtūt
insolencie intumescere siue extra
ctumquoq; ad aures eius pla
tum est prouida dispensatione
diudicauit · discrimina bellorū
inter principes seu maiores ter
re diu excogitata compescuit ·
patem firmissimam omnibus
annunciauit · et utrāmo confir
mari precepit · et sic demum ac
cepta aburgensibus pecunia
terrorem cunctis inuitens ·
cuiacem egreditur · et munu
ones ac uillas pdonum et scrip
torum protam pronunciam
denastat · Interea nuntis legā
tis insaxoniam ad dectuen
dam sponsam suam Gertru
dem scilicet filiam lotharij
imperatoris · optimates quoq;
bauarie ac sueue ad nupti
as inuitat · Quibus laure
nplane uxta lutum flumi·
ultra augustam in loco qui
dicitur ponto legum · nocta
pernoctantes celebratis · eande
impartes istas adduxit · et
in castro rauenspurch usq;
in autumnum stare constitu
it · Ipse uero ad imperatorem
reuersus ducatum saxonie
nōrenberch · gretingen · et
omnia beneficia que impe
rator abbatibus ha
buit · suscepit · ac rebellionem
· friderici ducem · saxonis
sic mansuetum posuerat · In
tere fridericus ratisponen
sis ecclesie aduocatus · uices
potestatem ducis gualere ·
suum uero uotiuam in
tuitate animi quorundam
consilio · quibus pax otiosa
fuit · unum deministerialibz
ecclesie qui dum tum omi fide
litate munitate et extra alta
bat et ministrabat · dolo ur
banum adse inuitatum ita

pruauit · Quibus compris
dux bawariam festinanter
ingreditur · ac castrum adhuc
tam fortissimum saldenstein
obsidione cingit · omnes q̄
suos ad obsidionem compel
lit · Dum hec in bawaria
aguntur · imperator quoq̄
spiram tunc tandem rem in m
uriam friderici ducis ob
sedit · missoq̄ nuncio ducē
henricum · ut sibi quamcitius
auxilium veniat · muniq̄
que omni cunctatione post
posita obsidionem et omne
negotium sorori sue sophie
marchionisse tunc vidue q̄
eo tempore cum · d · ccc · tis lōgis
aduenerat committens ad
imperatorem cum · d · tis · et eo
amplius festinat militibus ·
Quo cum magno labore p
ueniens · castra ultra renum
posuit · et ut impetus et irru
ptiones · f · p̄ caueret · milite
wadunatum prope se lotuit ·
fridericus tamen ut pote ur
armus strenuus dum qua
dam nocte armato milite
munus caute intra castra irru
ret · henricus p̄monitus ar
mis et equitatura, paratus ·

adfugam illum compulit · et
ita fugientem usq̄ mgōninge
insequitur · amissis q̄ aliquot
desus et omnibus pene equi
taturis ignominiose euasit ·
Deinde satisfactione et pac
tione sponsum cum imperato
re magnum mediante compo
sita · bawariam usq̄ regressus ·
castrum iam diu obsessum cap ·
suosq̄ ibi adiuuantibus times
illos · et adinuicem sibi
castrum locauit · Non multo
post · fridericus dux memor
pristine iniurie altef et rauen
spurch · armata manu munit ·
et villas earumquaq̄ nec nō
et māmingen mendio deua
stat · et denuis aliquot capti
uos abduxit · Quod henri
cus ferre non ualens · sequen
tis estate copiosum exercitum co
gregat · fines q̄ fridericu · in
gressus anna cōgmdorf que
est inter danubii ripas sapiens
et ultra stouphen p̄ueniens ·
omnia earum quaq̄ rapi
na et incendio mendio et
preda deuastat · Ulmam
uero diuertere noluit qua
eius territoria et suburbia ac
villas non longe · inde dira

uastatione destituit. De eo Ar
chi ep̄i ratisponensib9 hic.

Qvarto idem tempus ratis
ponenses mortuo ep̄o
suo heinricum unum de nobi
lissimis fratrum f Ottonis de
wolferatenhusen mathmāte
aduocato cum alīs emulis
ductis eligunt. et mlotum illo
substituunt. Quod dux mīn
uriam sui fēm compensans.
addepositionem eius omnimo
dis laborabat. et apud imperato
rem ut inuestituram ei nega
ret. et apud apostolicum ut cō
secrationem eius interdiceret
calumnians electionem eius
non esse canonicam satage
bat. Ille uero inter huiusmo
di distrimina metropolitanū
suum festinanter adūt. et con
secrationem abeo suscipiens.
nuntium apostolica p̄uenit. re
uersus ip̄e se et ciuitatem et om
nes suos adrebellionem pre
parat. Dux ergo cum huius
modi detractionibus illum a
uellere non posset. ad aliud
animum intendit. sine mora
bawariam ingreditur. ciuita
tis suburbia. et omnia ecclesie
territoria incendio et uastatio
ne pagrant. castrum quoq;
epi cōstoupben exprouiso
supueniens arripuit. suisq;
custodiendum commisit. Quos
burgenses duris congressibus
sepius inquietabant. aliquan
do obsidebant. ac sepius et
recessum eis interdum p̄clu
dias impediebant. Deinde
uero aliquando annona dux
ipe colecta multe uictualia
carumquarū collecta illis ap
portabat. et sic tota illa p̄uin
cia multis malis subiacebat.
Interea hūs malis et aliis ī
minus execrabile insuperq; ba
waria assurrexit. Quidam
enim die dum dux p̄fines omi
tis Ottonis de wolferatehusen
transiens ferret. ille multo
rem ep̄i patrui sui tam subito
et inopinate cum supuenit.
ut nisi unus de suis de equo
in quo sedit prosiliisset. et sui
protinus dño subleuasset. in
ermem ut ita priuasset. Vnde
et ille in equo dominu fugere
temptans comprehensus et
multis vulneribus affectus
captiuus abducitur. Qua
propter dux collecto milite
certa purificationem sancte

marie fines illius muadit·
omnia mter montana deua
stat·castrum homeras obstuz·
et expugnatum mtendit·a d
wolferatchösen nero ꝑter
sanctum quadragesime tem
pus qđ mmunebat dmerte
nolmt·sed assumpto 6uelfo
ne fre suo qui eo tenꝑe mili
tes transalpinas mpartes
illas·militie grā addmxit·ad
mutatem usq; reuertitur·et
suos qui diu iam mcastro·
tumlſöphen multis malis
toartam mexhibantur·mde
abdmxit·et castrum ugne suc
tendit·s ed qua·6welfonis
mentionem habuimus non
incongruum videtur·si aliq̃
dehüs que et ipse arta eodē
tempa mirantalpinis ptibus
bus egit·huic assertioni m
serimus·

IGitur 6uelfo subannis ado
lescente sue mediante fre
tuo henrico duce·filiam 6ode
frid·dmissimu palatinu·de
kalmue ötam nomine adre
pit uxorem·unde et omīa q̃
illius erant tam benefitia
quam patrimonia optinuit·

a lbertus igitur omnes fratru
elis eusdem palatini·audens
omnem suam spem quam in
morte patris posuerat frustra
ri·de mussa eum dmissione ta
lumpmans hereditatis·ac me
dietatem omnīū ad se hereditā
rio ure spectare proclamas·
castrum ualuwe dolo subripuit·
et milites suos mco lorauit·

D einde mbreui post milites
6uelfonis minima sindelmngen·
quadam nocte exprouiso
supuenies·alüs exeis captis·
alüs mfugam conuersis·om
nibus pene tam armis quā
mequitaturis penitus despo
tiatis ultram sumendi·ac pre
dam ad castrum suum wor
mberth adduxit·D ux g̃
6uelfo multe sine mora ide
castrum obsedit·et machinas
nichilominus abdm et pre
parari precepit·A lbertus
uero friderici et cūradi
ducis auxilio gratia adiu·
esus de allodio suo ultam eī
ministerialibus ac alüs ap
pendiciis eius ut 6uelfonem
de obsidione propellerent cō
tendit·I lli autem dum ad
redmēdum castrum collecta

manu multum properarent.
Guelf impetum eorum ſuem
ens caſtrum armam manu
machinis quoq; adhibitis cir
cumquaq; impugnat · ac ſic la
boriose captum predis ſuis re
pletis et militibus idem repul
ſis abductis igne caſtrū
ſuccendit ·

Eadem quoq; tempeſta
te Conradus dux de
Harnigen auunculus uxoris
ſue Lōwenburch caſtrum Guel·
fonis obſedit · ſed adiutorio
lotharii imperatoris infecto re
gono recedit · Illa oſtea et aliud
caſtrum Lōſtem prefati comitis ſ
qd inexpugnabile cunctis uide
batur artificiosa congreſſione
Guelfo expugnat · aliquotiq; de
ſuis amiſſis · omnibus uero eq;
idem reperat captiuatis · inten
dio deuaſtat · Illo oſt proxime
tempe cum eisam calwe caſt?
quod idem comes et Welfo ſur
ripuerat · collecta multitudine
obſidere uoluit · ille ſe in extre
mo diſcrimine poſitum · nullū
q; refugium · nullum ſolatium
ſe ultra habere compensans ·
ad deditionem uenit · ac ſe ad
pedes ducis humiliter pro
cidit quam non iuſſus ſur
rexit · Dux enim pristinam
mansuetudinē ac clementia
illum eodem caſtro · ac alijs
quibuſdam ſibi infidelitatis
ami · omnibusq; ſuis reſti
tutis honorifice dimiſit · ac
ſic compoſita pace cunctis q;
terre illius optimatibus ad
ſe confluentibus prouincia
tota ditioni ſue ſubiecta qui
euit · Et iam digreſſione
omiſſa ad inceptum redeam?
Henricus igitur dux finita
paſcali ebdomada tam Wel
fonem exercitum in bauaria
reduxit · ut et caſtrum ſupra
nominatū ſtricta obſidione
clauderet · et ſe ab impetu
illorum qui ſibi communiter
comminabantur defenderet ·
Cū enim proprios cognā
tos et amicos ſuos conuen
ens · hoc agebat · ut ducem
finibus illis ſi amplius eos
hoſtiliter inuaderet ignomi
nioſe fugaret · Qui cernens
igitur in obſidione duce epc
um marchione orientali Leo
poldo ſeu alijs comitibus ac
totius bauarie fortiſſimis ·

excepto palatino · wadunaw
milite appropinquat · et ca
stra in plano prope ysarum
fluuium ponit · Interea otto
palatinus ut sapiencia predi
tus cu aduersarios partem
accessus patuit · utrisq; ex
ercitus apparatum contem
platur · illisq; nrm opiosio
rem esse denuncians · terrore
in animo · ut primis quomodo
ad bonum pacis reduci · fi
delium adhortatum wgma
tum suum promissionibus ac
minis circumueniens ad de
dicionem hortatur · Ille ut
pote omnibus suis destitutus
consiliis palatini adquiescit ·
et assumpto eo in castra du
cis ueniens et ad pedes eius
se humilians · grām eius re
cepit · Quo perfecto otto
nem quoq; generum suum
ad deditionem et satisfactio
nem exponens et miserias
suorum compellit · Qui si
militer eius et aliorum suo
consilio consentiens · ad dedi
cionem uenire non distulit ·
ac sic cum castro in manus
ducis sub omni humilitate cō
tradidit · Hux uero pro ut
rigor iustitie exigit · illum pati
am et omnes terminos bawa
rie quo adusq; reum reuoca
retur aduocare wegit · et sic cū
captiuum suis commisit · et ad
rauenspurch secum ad ducē
perexit · castrum quoq; cum
omnibus que auferri poterāt
preter ecclesiastica abstractis igne
succendit · Redditur ergo
uxor illius · que et ipsa in castro
obsessa fuerat · quam dux be
nigne suscipiens et bene con
solans patri suo palatino cō
misit · Sic q; omnis cōmuna
tio bawariorum diuina ordi
natione suppressa est · Non
multo post compositio quoq;
inter ipsum et epm̄ fit · et co
mitatus ille quem ecclesia ra
tisponensis tota fluuium hst·
abepō et inbenestino contradit·

Curia hec tempore imperato
ris generalis curia babinberch
habita · Cōradum et fride
ricum duces interfuerunt · bern
hardi · clareuallensis abbatis
migrām receperunt · ac ita renouā
ta pace expeditionem contra
sclō indixit Quam expedi

onem heinricus dux pfecturus.
Ottonem sepe dictum comitem
et alios debawaria quibus
mūo infestus erat ingrām re
cepit. et stipendia condigna
offerens. ad expeditionem ille
xit. S imiliter et alios excu
tragꝫ puncta ita ut puallem
tridentinam mille quingen
tos milites in italiam duxit.
Cum imperatore ergo mare
more uallia gardam et gart
stallum cepit. que et inbene
fitio abeo suscepit. I bi me
diolanenses et tremonenses
diuinum inter sebellum ha
bentes coram imperatore cām
uerre exponūt. C remonē
ses ergo a principibus italie
hostes udicantur. pscriptiꝫ
distribuunt. quos ipse subiecti
tus terrā eorum ac uillas.
seu castella destruxit. indeꝫ
papiam ueniens tures illos
pactione pecunie ingrām su
scepit. I bi et otto comes de
wolfenbuttel urbem prima
tus obtinebat. bononienses
quoꝫ et emilienses supplices
duce interueniente recepit.
P ost usꝫ ad thaurinum p
grediens. coram ceteris m
Italiām sine ferro subegit. n
de ad premunum transiens
imprandionam. spoletum. cī
alīs urbibus seu castellis ul
teriorius urbe inde dimonem
accepit. D einde contra Ro
gerum autem dirigens. cam
paniam et apuliam pagra
uit. P ostea heinricus im
peratorem exercitum duxit.
quam. i. tusciam etiam abīm
patre benefitio optimut.
romamꝫ ueniens summo
pontifice. Innocentio usꝫ ad
imperatorem conductum pre
buit. S uperbia albe cui
tanis sibi resistere nitentes.
expugnatur. ac destruxit.
B eneuentum cepit ac pa
pe restituit. I mperatori non
longe abarra cum summo
pontifice obuiam uenit. ibiꝫ
castrum quoddam ubi pre
sidia rogerii fuerant artifi
ose unde expugnauit. mili
tesꝫ ineo reptos et pūpue
rorum. i. parabulo suspen
dit. P ost electo de campa
nia et apulia Rogerio Re
gynaldo uero uiro forti ac
nobili ducatu apulio com
misso deretiro dispositis.

Igitur de ritalia ptridentinam
uallem redeuntes · impator
morbo correptus · mfilua que
est inter enumeritium sub
ultima casa xū regni suam
no diem obūt · ac inde pau
gultam et orientalem frama
am in saxoniam portatus ·
in monasterio Luther honori
fice sepelitur · Dux ergo hem
ricus gener eius in quibus fi
nibus obierat regalia reser
uauit · ut in generali conuen
tu principum qui in proxi
mo pentecosten in moguntie
conductus fuat ꝑsentaret ·
Quidam autem exprincipi
bus timentes ne forte inge
nerali curia heinricus dux
qui tunc pretiosa et nouis
et dignitatis in regno fuit ·
per potentiam ꝑualeret · cu
ria mediam xl · consilio habi
to in optato rem conuenta
conuentum celebrant · ibi q̄
Cōradum fridericu fratre
deq̄ supra diximus ꝑtre
theodowino epo tardmali
regem creant · Et saxones
et alii heinricus · alii q̄ qui ele
ctum nō meruerant · regē nī
legitime & ꝑsurreptionem
electum calumpniabantur ·
Quib⁹ omnibus in proximo
pentecostes genialis curia ha
bnberth indicitur · Quo sa
xones omnes similes cum
nduata in patrie Richinza
uenientes · ultro se Cōrado
regi subdidere · Heinricus
dux regalia seruans aberat ·
atque reddenda in festo apo
stolorum petri et pauli dies
ei rationē ꝑfigitur · Quo
uenies · regalia quidem in
tus illesus promissis reddi
dit · & adea que ulterius in
eos tractanda erant · dies ei
mbreu post · augste destribu.
Quo extondicto assumptus
fidelibus suis et milite non
modico uenit · ac sup bauam
exposito tuitionis rege tu
tionem tenente castra posuit ·
Inter tumū autem ac medi
anos adhanc causam ꝑmo
minati ꝑtridum huc ac
illuc sepius transmeantes
nichil profecerunt · rex enim

non aliꝰ compositionem fierimo
luit · nisi dux quedam dehiis
quo alotbario impatore fuste
pat · ac possederat reliquaret ·
Qd tum dux renuntiet · ar se
potius dubie sorti supponi de
gisset · colloquiū infetuo patis
negotio dissolutum est Rexꝑ
metuens aliquid inse machi
nari dum pactatena tubatum
se ire simularet · abductis clam
equitaturis cum pauris nullu
deprimapibus uale dicens
exuit · ac muliem suum relu
quum in magno distrimine
relinquens · herbipolim puen·
Ibi nidino quondam prin
cipum dux pstituitur · ducatus
q̄ ei adiudicatur · Dux ergo
insubsequenn die · post egressū
regis de augusta · suis put po
terat prope dispositis · non
multis comitatus insaxoniam
properat Et rex ducatum
saxonie · alberto · marchione
consobrino eusdem ducis · no
ricam uero post inbawariam
uenions · Leopaldo filio leopal
di marchionis fratri suo exc
pte matris tradidit · Hem
ricus ergo dux saxoniam in
gressus · tum casum et mise
rias suas fidelibꝰ et amicis
suis exponiet · adrebellandū
eos impatori et alberto ex
citauit · Inde inbreui eunde
albertum auxilio eorum nec
non et suorum qui debawa
ria et suenia eum inserui
sub specie pegrinationis ter
ram intrauerant · adeo hu
miliauit · ut castris eius di
ruptis terris earumq̄ ua
statis adregem auxilii gra
ire compelleret ·
Interea Leupaldus marchio
susceptio aregie nouo ducā
tu omnibus pene baronibus
ad ducatum pinentibus a
more seu terrore adse confu
entibus primo rationem
dicionis sue subdit · post colle
cto milite supiores partes
bawarie usq̄ adlicum per
transiens · amissis aliquod
desius festinanter reuertit ·
Non multo post · henricus
dux dum insaxonia omni
bus suis rite dispositis in
bawariam vedire disponit ·

morbo correptus diem extre
mum clausit · ac sic mimoa
stio Luther iuxta socerum
humat̃ · Quo mortuo · sexo
nes amore filii sui puuli q̃
eis adhuc iuuens gmenta
uerat regi denuo rebellat ·

Leopaldus uero ducatum
noricum · echinc se potent̃
habere gaudens · cum mobi
dune castri ualeia diuisum
fratrum qui inparte duris
henrico steterat · incaute mo
raretur · Guelfo ducis e
iusdem frater collecto milite
supueniens · fortissime dimi
cando cesis exercit̃ pre plura
bus · multis captis · leopaldū
ignominiose fugere coegit ·

Ipse enim Guelfo prefatum
ducatum iure hereditatis
ause spectare p̃clamās · dum
ultiam apud regem impe
trare non posset · horrebello
nem separat · Quo rex
tertio idem tempus castrum
eius. winilperch obsedit ·

Quem Guelf · collecto milite
inproxima ebdomada natiui
tatis dñi dum incaute pug
na aggredi tempat · amissis
aliq̃t · militus captis · cum pauis
fugit ep̃lio · Non multo post
Leopaldus moritur · cuius in
marchiam frater suus hem
ricus successit · Cui rex sax
oniam ingressus · pacemq̃ cū
saxonibus faciens · uxorem
henrici ducis in uxorem dedu
cuius ducatum noricum conce
sit · Que res maxime discor
die seminarium fuit · Guelfo
enim ut dictum est eundem du
catum inpetens · extimplo
armata manu subocculis eius
dem henrici · pres illas ingre
ditur · cunctisq̃ earum quaq̃
uastatis regreditur · Quod
q̃ henricus · ille inflammatus ·
coadunato milite fines illorū
qui Guelfonis fautores erant
ingressus munitiones illorū
et uillas destruit · Cui du
guelf · restaurato milite de
currere parat · audito quod
rex sup uenturus est cessit ·

Porro henricus ille simul cū
rege castrum rathōwe
scilicet comitis Cūradi qui
erat Guelfonis erat obsidi

one clausit · uastatis q̄ mortu
tu uniuersis adiutorio regis
addeditionem uegit · ac igne
suscendit · Sic tota illa pun
cta in maximo bellorū clysmi
mine laborabat ·

Cuius Rogerius rex sicilie
audiens huiusmodi conflic
tationes inter Guelfum et
regem timens ne forte del
catte guerra · Cōnradus rex
quandoq̄ italiam intraret
ac eadem que ꝙ alothario
abeo quoq̄ perpessus esset
Guelfonem aduersus eum de
muneribus allectum mutat ·
singulisq̄ annis mille mar
cas se obhoc daturum iura
mento confirmat · Item q̄
rex ungarie · eundem Cōra
dum metuens · Guelf adse ac
cersiuit · dataq̄ pecunia non
modica · ac deinceps omni
anno dandam polliciens · ad
rebellandum nichilominus
instigat · Guelfo uero strenu
nu multus officium exercēs ·
modo in bawaria · modo in
transalpinis pagus suscepe ·
modo circa rhenum · modo uer

tempestates bellorum monuit ·
ut regem potius ad defensionē
sui · quam ad exterarum na
tionum inuasiones excitaret ·

Quinta has tempestates
gens francorum · cum re
ge suo Ludewico · gensq̄ quoq̄
teuthonicorum · cum rege suo
Cōnrado · aliisq̄ principibus
friderico duce sueuie postea
impatree · eps comitibus seu
aliis nonnullisq̄ conditionis
hominibus querimonia tūs
marine circa hierosolimitanū
iter aggrediuntur · Quod et
Guelfum quidem licet non dum
sedata guerra ire compulit ·

Egressi itaq̄ anno domi
nice incarnationis · ō ·
c · xl · vij · hungariam et grecā ·
innumerabilem exercitum du
centū Quo totius pene excep
tis principibus seu aliis plus
cauis · ul' media · ul' ceris tem
pantia · ul' laborum insolentia ·
ul' sarracenorum inuasione ·
infecto negocio interierunt ·

In hoc ergo laborioso itinere
Cōradus rex cōmilitoni suo
Guelfoni sicenum eū nominare

solebat sepissime in necessitate
subueniebat · ac de omnibus
que a regio fisco constantino
politani imperatores sibi offe
rebant̃ · prom illi tradebat ·
Denuq; ihierosolimam uenu
entes cum alii principum sub
rege Cõnrado contra damas
cum mouerent · guelf · min
firmitate captus ac indespe
ratione positus · ad reuersio
nem separat · Cui ramsito igu̇
mari conualescens sicliam
attingit · ibi rogerius eum
cum magno domus sue tri
pudio suscipiens · ac honori
fice dimittens · uerum adre
bellandum regi maximus
muneribus illectum inducit ·
1 Igitur reuersus in proxima
hieme circa purificationem
s · sancte collecto milite fines
regis inuadit · ac castrum ei⁹
flohperch forti impugnatione
sollicitans · du in reuersione
milite minus et incaute duce
ret · amicitibus regis circum
ueniens · ac aggressionibus
suis cum paucis alijs circũ
quaq; difficilis plus exinforcu

mo · quam existimatio belli uri
fugam arripiunt · plurimis q̃
captis nullo occiso ignominio
se reuertunt̃ · A c sic guuer
ra diu anxie int̃ ipsum et re
gem agitata finita est · N am
fridericus fratruelis regis · so
rorius eiusdem guelfonis · me
dium se ad compositionem fa
ciendam int̃posuit · captiuosq̃
diu retinu · ac regem deextero
seturum penes illum esse pro
uida deliberatione confirma
uit · R ex ergo accepto consi
lio guelfoni · aliquos reditus
de fisco regni cum milla mar
carum concessit · ac sic confirma
ta pace ipse in breui post ita
decedens · friderico fratruelli
suo sedem regni reliquit · q̃ u
auunculo suo guelfoni · mar
chiam tuscie · ducatum spoleti
principatum sardinie · domum
comitisse matildis · in beneficio
tradidit · reditus tamen illos
ad fiscum pertinentes · quorũ iam
mentionem habuimus nichilo
minus recepit · I gitur digni
tatibus p̃nominatis susceptis
italiam intrat · ac ciuitates · ca

11

stella · seu villas · protam dom·
mahtildis ptransiens · negotia
terre cuiusq; ptractant · Ibi le
gati decomnibus ciuitatibus
tuscie · n̄ non et excomunicatis ciui
tatibus spoleti · ad eum uen
ientes · ac munera ꝺdigna of
ferentes · subiectionē uolun
tariam ꝓmittunt · Cum qui
bus nuncios suos ad omnes
ciuitates dirigens · ac se mbre
u illo uenturum ꝓmittens ·
suis rite dispositis reuertitur ·
Postea mpatore collecta
multitudine terram ingre
ditur · ac obsidione tremen
ti usq; ad destructionem eius
dem castri ꝓmouetur · Deīn
totam militiam suam intu
stuam mouens maximum co
mitatum apud sanctum gene
sium habuit · Ibi baronibz
terre illius · vii · comitatus ci
tot uexillis dedit · cesisq; ni
chilominus de ciuitatibus seu
castellis adse confluentibus
undiq; quod sibi erat de
bitum · Simul et ipse sua que
singule ciuitates adse multe
contraxerant recepit · Deinq;
comitum dissolutio pisam in
sancto sabbato cum maximo
totius curiositatis apparatu in
greditur · ac ibidem pascha
iocundissime celebrans egres
sus inde aluensibus non mi
nori tripudio susceptꝰ · Ingq;
abomnibus ciuitatibꝰ adquas
declinauerat honorifice susce
ptus atq; habitus negotia
terre potenter ꝓtractans · su
os q; ubiq; in castellis seu mit
ad fiscum ꝓtinentibus relin
quens uersus ducatum spoleti
ꝓtinctum mouet · Ibi similiꝰ
omnibus bene dispositis filio
suo Guelfoni terram illam ac
totam Italiam ad se spectante
commisit · ac desiderio strenuissi
mos quoq; secum relinquens ·
Basilleam tridentinam reuerti
tur · Igitur uelut igitur mirꝰ
terra potius constantia animi
distinctione iudicii · largitate
et affabilitate inestimabili
omnibus se acceptabilem p
bat · multis imperatoris qui
eo tempe ciuitatibus Italie
preerant quotienscunq; fi
nes suos multa oppressione

. inuadere tempptauerant · om
nimodis se opposuit et obhoc
imperatoris offensam nō minim
incurrit · popularem autem
fauorem eo magis sibi accu
mulans · omniū cuiuscunq; se
ptractant affectum · Decre
crabili pugn apd tūngen
Interea hugo palatin⁹ comes
de tōingen in comitatu quē
a patre suus possederat · quos
dam de ministerialibus eius
iusto ut aiunt iudicio dam
natos patibulo suspendit ·
ac castrum eorundem morin
gen destruxit · p quo dux
guelfo grimonia eū impetens
et presentialiter humile ab
eo responsum accipiens · ut
erat mansuetissimus ab im
petitione iuxt grimoniam
deponeret assanit · Deinde
procedente tempore pater filiū
de italia reuocauit · ipseq;
uo uiuus et negotia terre
ipse tractaturus · filio omne
patrimoniū · et possessiones ·
quas extra matris habuit
rus erat exercitu tradidit ·
Rex sim est · ut reuedente
patre · guelf pfatam grimoniā
renouare · et palatinum illum
pristina factione sepius ac sepius
impetet · Ille autē nō ut suus
suoz̄ q; uirib⁹ · quā infridericus
dux filiū cōradi regis confi
dens qui et eū adhoc impelle
bat · quasi bone fame guelfonis
inuidens · et honestius acub⁹ eius
detrahens · responsionem con
tumacem ac minacem pro tanta
facinore obtulit · p quam et a
nimū iuuenis adrebellandum
incitauit · et toti alamannie ex
ecrabile infortunium · et infau
stam depopulationē machina
batur · Guelfo enim sibi illa
tam iniuriam · amicis · cognatis
et fidelibus suis exponens · cum
animos maturorum sibi cum
optima uoluntate assumit · Con
uenit ergo collecto milite · epi
scopi augustensis · spirensis ·
wormatiensis · Berwoldus dux
de karingen · Berwoldus marchio
de uoheburch · Hermannus
marchio de baden · Rodolfus
comes de pfullindorf · Albertus
comes de habechpurch · duo fres
comites de calewe · duo de berge ·

Gotefridus cum Rŭdolfo fre
de rŏmelperch · hartmannus
de kilchberg · heinricus de
feringen · comites · Cōradus
aduocatus constantiensis · ci
tēs terre nre maioribus in
ijs̄ milibus et cc̄us armatorum ·
et eo amplius et castra non
longe a cōngen · circa uespam
sabbati · viij · idus septembris
ponēte[s] dominicam diem in
quiete et otio deducere stat
uerunt · I n aduersa autem pre
fruerētur dux cum omnibus ·
quos amore ul' terrore excita
re poterat · holtenses oms̄ cum
magno paratu ac alij quam
plures erant et militem sui
ordinatum secum in castro
locauerant · totaq; illa nocte
alij orationi incumbebant · alij
desultus factione et compositio
ne anxie tractabant · S ed
domino qui olim nouit corda
nostra et uidicia abyssus · mira
aliter ordinante seu permittēte
terminatum est · Q uidam eō
dem̄ nunus prouidi ac
parum premeditantes euentū
rei · cēs ignorantib9 · et diem
otio deducere uolentibus ca
stris carta horam · vi · prumpun
et cum quibusdam dehostibus
qui simul descenderant a suis
p̄fuerant · prope castrum sub
oculis ciuium congrediūt ·
f F it igitur clamor in castris
nr̄is prosiliunt arma arripiūt
quq; alios in quo poterant p
uenire satagunt · S icq; fit
ut alij p̄currentibus · alij
subsequentibus · plurimi con
fusim et sine ac̄ie ad locum
gressionis suis auxilium
p̄uenunt · I nterim et hostes
de castello non minus p̄perā
tes locum sibi tuciorem eligūt ·
et nr̄is aciem difficillimum
sup̄ ripam fluminis in modū
uallis eminētem p̄signant ·
m Q ux et multitudo nr̄orum
ac̄ie wadmata heinrico co
mite de weringen signum se
rene aduolat · & p̄difficulter
aditus per pauu ad locum
congressionis transierant ·
f F ortissime tamen ab hūc
qui congressi sunt p̄ spatium
duarum horarum pugnatū
est · luxet nullus utrumq; pus

excepto uno obtruncauerat · duo
cū armis oīs munitū erāt
ut multo facilius capi quā
occidi potuissent · I tūc illis ut
dictū est conflictum hinc⁹
cedā fugam arripuit · hostibus
q̄ inmeritā victoriam
dantes · sibi ac posteris suis
p̄petuū obprobriū acumulāt ·
H ostes igitur cognita fu
ga primo illos qui congres
si erant paucis emersis cap
tuantes ad castrum remur
murunt · deinde alios insequen
tes uelut oues depastus ad
caulas p̄cedentes · ut totam
summam comphendam · d ·
cccc · captiuos cum maxima
preda adduxerunt · R eliqua
p̄dicto siluarum ac mōtiū
seu montium castellorum effu
gium · G uelfo ipse ad ca
strum adhalmen tribus tri
cominātib⁹ p̄fuit · E odē
tempe guelfo p̄ destalia
reūsus · audito q̄d acciderat
predimendis captiuis age
bat · H ugo igitur mito
consilio captiuos reddidit ·
et facta compositione · terra

eius ab omni infestatione p
ānū q̄euit · C ūfacto āno
pax int̄ eos rumpit̄ · terra
omnis earum quas depopu
latur · castra eius duo dei
mmhen subito et muallare
destruuntur · mq̄ibz desiis
xl · captiuant̄ · I lle itaq̄ fra
ctus animo p̄fugnatorem
suum fraternum ducem de
auxilio interpellans · ad duc̄
boemie auxiliū gr̄a re com
pulit · Q ui collecta multitu
dine boemos gentem horribi
lem ac deo hominibusq̄ odi
bilem · infines nr̄os ad ducit ·
totamq̄ g̃maniam alaci
lemanno usq̄ boemiam exe
crabilibus spurciis illoz̄ et
turpissimis depdationib⁹ ac in
tendiis int̄ epiphaniam et
purificationem sancte marie
commaculaut · anno uidelicet
abincarnatione dñi · oc · c · lx ·
vi · h umiliata est et ultio eius
dem palatini contumacia
I ntra enim · iij · capitis ieunii
sub generali curia ulme hita
inp̄ncia ducis heinrici dñi
mei subocalis quoq̄ ipsius m

patrus · ac fruderit duos ·
idem hugo Guelfonu unioni
addeuotionem uenit · ac se
pedibus eius prosternens · cu
sotie manupari et uenenū
abdita non respuit · et sic inca
ptiuitate usq; adobitū ipsius
Guelfonis · pamum tulit et
dimidium tenet° · Insubsequē
a ū hieme curia epiphaniam ·
Guelfo senior hierosolimitanū
uer aggreditur · et in ualia im
patorem reperiens · ac filium
suum cum omībus aose spec
tantib° grauē eius cōmentās
pasta sim apud sepulcrum dñi
celebrauit · Interea impator
Guelfum unicē amicus ulter
tim pmissionibus aose mita
ham reuocat · Qu collecto
milite subpastali tempe pue
nem pugum · vii · montis
qui renus et enus fluuii ori
untur tūstendens · papiam
usq; puenit · ubi legatos im
patoris uenies · et stupen
dum abeis promissum rece
piens · intulsiam negotia ter
re ubiq; tractans transiuit ·
et sic ad impatorem curia me
dium ulmum non longe a
roma puenit · Unde ꝙ tpe
pē eius ierosolimis uenies ·
reuersus rome ei occurrit · ac
ulis mpatoris detestabilib;
pactulis · qm et omnē excerci
tum detestans ad propria
quallem tridentinam reūn
tur · Impator enim tanta
eo tempe indestructione eccle
siarum · insstrage populorum
siue alīs abhominacionibus
rome excreuit · ut uindictam
dei iusto uidino sequi opor
teret · Ma axima eni ps excer
citus interiit · cui Colonien
sis ille qui totius mali huius ·
nec non et stasmatis dudum
inuentor fuit · Spirensis · Ban
ponensis · Bragensis · Verdo
nensis · Leodiensis · ac ceteri
principes · fridericus filius
dux filius Cūnradi regis ·
Guelfo dux filius Guelfonis
ducis · Benengarius comes
de fulhbach · Heinricus co
mes de tungen · cum plurib°
regni huius maioribus occu
buerunt · Qurū oīm pene
ossa carnib; p excoctionē consūp

tis · ad propria reducta sut·
Gestata sunt aut et ossa
Guelfonis nri · et īmonasterio
stamgadem a prē suo funda
to reposita sunt·

Anno dnice incarnacōnis
oſ · c · l · Welfo dux senior
ierosolimitanum aggressus
est · in kl' aprilis ·

Anno dominice incarna
cionis · oſ · c · viii · iii id°
Januarii prelium iuxta idu
ngesheim int̀ duos comites·
Rūdolfum uidelicet comitem
bregantinum · et Hartmānū
comitem de kilchperch con
missum est · ex his excrabi
ter plurimis · cruenta tan
dem victoria Hartmanno
cessit · cruenti meo cōflictu
waltherus comes et alii
complures ·

Anno dominice incarna
cionis · oſ · c · xi expedicō
Romana facta est p̄ heinri
cum · v · in qua pascalis p̄p̄
captuatur ·

Anno · oſ · c · xx iii · transla
cio sancti Cūnradi fta
est · vi · kl' dec̄ ·

Anno · oſ · c · xxv · Heinricus
dux iunior qui postea in
saxonia humat° est arma ac
cepit ·

Anno oſ · c · xx · iii · inceptum
est monasterium · sancti
oswaldi · Wingarten ·

Anno oſ · c · xx · vii · heinricus
dux senior cū cōiuge sua
wulfildi · que xvi · tantum
dies supuixit obiit ·

Anno · oſ · c · xxxv · heinricus
dux filius heinrici postea
bawarie et saxonie dux in
pentecosten baptizatus est ·
Quo et ī anno p̄ eius in sicilia
expedicione lotharii imperā
toris soceri sui p̄ italiam in
apuliam · mille ducentas lori
cas duxit ·

Anno · oſ · c · xxx · viii · heinri
cus dux qui in saxonia
humatus est obiit ·

Anno · oſ · c · xl' · Welfo dux
Leopaldum ducem bawa
rie medibus Augusti pugna
uerit castrum ualeū aggres
sus uic · Ipse ū eodem anno ī
festo · s · Thome arege Cūnrado
apud Winsperch deductus est ·

14.

Anno ôj·c·xl·vii·iter illud
ierosolimitanū sub Cūn
rado rege nr̄o·et Ludewico
rege francorum factum est·
Anno ôj·c·l·welfo apud
flochperg·cum p̄cipibz
et militibz regis Cōnradi·cō
flictum habens deductus est·
Anno ôj·c·l·u·fridericus
regni gubnacula suste
pit·
Anno ôj·c·l·ui·duorum
ſcōr̄ē constantie inter fri
dericum et adilam·filiam
diopaldi marchionis·
Anno ôj·c·l·iii·fridericus
expeditionem romanam
agressus est·in qua impiali
benedictione adadriano pap
sublimat̄·infesto·s·michahel'
rededens·et post annū in eodē
tempe reuertens·
Anno ôj·c·l·viī·regni ů fride
rici·vi·nix magna·et fer
gus msolitum cum passionē
domum inhorruit·qđ mortali
tas hominum ad tempus·et
exitio maxima p̄cor̄ē elatē
subsecuta est·p̄ horro ipsa
die kalendarū iulii tanta se
ptimas gessimus·tantaq; con
cussio uentorū in malum·ut
segetes earum quaq; consu
meret·robustiores arbores ra
dicitus euelleret·maltosen
si q̄ cenobio campanas oēs
usq; ad duas de minoribus·
frustatim confringeret·edifi
cia etiam castrorumq; mu
nitiones·humo p̄sterneret·
Anno ôj·c·l·viii fridericus
impator secundo expedi
tionē italiam ingred̄ mout·
propter rebelles mediolanen
ses·& quia ex lem eos uincere
nequiuit·principes qui reli
ti fuerant·sequenti anno sub
sequunt̄·Heinricus videlicet
dux bawariorū et saxonum
carta penitē in mille ü^as loci
tas·Welfo uero carta festum
sancti michahelis intrecinus
locatus deuchonicorum·anno
videlicet·ôj·c·l·viii·
Sequenti anno·i·ôj·c·lx
dux heinricus redūt
ab episcopo·
Anno ôj·c·l·xu·in festo·sti

clementis dissidium factum est int̄ Heinricum ducem et uxorem suam clementiam filiam Cōnradi ducis constantie.

Anno ōj·c·lxvi· devastatio boemiorum subducatu friderici ducis filii Cōnradi regis impartibus illis facta est.

Anno dominice ōj·c·lxvii· Guelfo scdo ierosolimitanum iter ꝓsoluit·filiusq; eius Guelfo eodem anno defunctus est.

Anno ōj·c·lxviii· Heinricus dux bawariorū et saxonum ierosolimitanum iter aggressus ē carta purificationem sancte marie.

Anno ōj·c·lxviiii· fridericus imꝑator tertio expeditionem italiā mouit·carta festum sti̇ Mathei et mſequētis pasce ingilia conflictum cū scalicis habuit apud alexandriam.

Anno ōj·c·lxx· Indiebus rogationum feria quarta fuga miserabili et deuasta cio imperiis illis facta est·ep̄o Colomiensi·et comite flandrie cū aliis quā plurib⁹ hic nō seribendis abimꝑatore in italiam euocatis.

Anno ōj·c·lxxi· unio ecclie sub alexandro papa reddita est· Anno ōj·c·lxx x· infra festum sti̇ Galli et s· Othmari fridericum ipatorē habita curia Herpburt ducem saxonū et bawariorum duobus annis bellis atrocib⁹ exilio ꝓscriptione damnauit.

Anno ōj·c·lxxx·ii· indictione v· iii·idus·Novemb· dedicatū est monasterium nouū·sti̇ martini·wingartin·a venerabili Berth constantiensi ep̄o·

Anno·ōj·c·lxxx·ii· filii imꝑatoris friderici·s·Heinricus rex·et fridericus dux suevorū imperiterribles·moguntie arma sumpserunt·

Hoc anno augusto imꝑator sine armis italiā ingressus est: et aueronensib⁹ cū maximo honore susceptus·

Sequēti dehinc anno·Hein

ricus dux saxonum · post fe
stum · s · ofridrahelus · de anglia
reuersus est ·

Anno ôj · c · bccc · l · Welfo dux
illustrissimus · Winugar
tensi cenobio duas curias he
reditario asse ure possessas
contradidit · Berge uidelicet et
willare cum omnibus appen
denciis suis · et omni utilitatis
prouentu qui exinde proue
nit · pratis et nemoribus pastu
is · molendinis aquis · aqua
rumq; decursibz · et insup be
neficia · quibus uasalli siu in
beneficiati erant ea condicio
ne dedit · ut ipsi isdem bene
ficiis dum uiuunt utantur
successores ů eorů nisi secům
uelle abbatis · et fratrů de
bůs nichil hereditabůt · Acta
sunt hec ridus augusti regnã
te friderico imperatore sereniss
imo inuicta que dicť mani
ngen · testibz quam pluribus
astantibus ·

Hd capellam scē ofarie in
principali altari hec reliquie
continent · ID eligio domi ·
depsepw dñi · desepulť dñi ·
de ueste dñi · de uestimento
sancte Marie · Reliquie apłoꝝ
Petri et pauli Andree apłi ·
Jacobi apłi · Bartholomei apłi ·
Symonis et Jude apłoꝝ · Ste
phani pthomar · Alexandri pp
et mr · Sixti pp et mr · Corne
lii pp et mr · Stephani pp & ofr
Laurentii ofr · Mauricii ôj · Se
ogi ôj · Sebastiani ôj · Sorum
innocentiů · Ciriaci ôj · Dam
miani · Nerei et achillei ofr ·
Vin ofr · Johis & pauli · Gangol
fi ôj · Cordiani et epimachi ôj ·
kiliani ôj · Adriani ôj · Erasmi ·
Panthaleonis ôj · Gregorii pp ·
Leonis pp · Hilarii Epi · Martini
ni epi · Nicolai epi · Odalrici
epi · Benedicti abbis · Magni c ·
Marie Magdalene Verene v ·
Juliane v ·

In altari dextere pris · Reli
quie · s · Johis baptiste · Petri
apli · Marcelli m · Decoipe
s · dionisii · Gereonis et s · ei ·
Gorgonii · Alexandri filii feli
citatis · Apollinaris · Vitalis ofr ·
Quirini mr · Romani ôj · The
odori ôj · Crisogoni ofr ·
In altari sinistre pris · Reliquie

s· Johis evangel· Osathei apli·
Luce evangel· Cosme et dāa
miani· Castorū mr· Panphili
epi· Constantii mr Castoli cōf·
Augustini epi· Donati et
Gentiani· et Walpurge v· A
natalie cōf· Cunomie v· Leo
fiumde v· Glodoaldi v· Et
undecim milliū virginum·

Incipit ptio mbeatam
uram bti chūradi epi

Quum mamore Creatu
ris aliquid increatu
ra eius dignus laudi
bus p̄dicat aut colitur· ad
eius procul dubio laudem
referatur· qui autem plus op
is inuenit· Qua uero scri
ptura dicat· mirabil deus in
sanctis suis· ure ad arctius
laudem colligit quicqd mara
ficio laudabile ul mirabile
magnus laudib⁹ celebratur·
Unde scriptum est· Laudate
oim insanctis ei⁹· Ergo si ad
ipsum immo qua ad ipsum
redemptore nr̄m referatur·
quicquid sanctus illius affe
ctibus p̄uenta exhibetur·
conatu quo ualemus memo
riam habundantie suauitatis
eius eructare debem⁹· uirtutes
scilicet suas qua⁹ seruos suos
opare dignatus est excollendo·
et laudibus qua maxime cla
ras effitendo· Si enī apud
dm̄ i memoria incelis habent
eterna· quare mirū eor̄ tace
atur miseria· Plurime quippe
uoluntates fidelibus subtrahūt
si sōrum gesta obliuione dele
buntur· Per exemplū enim
plerūq; discitur· qd̄ p̄simplex
p̄ceptum mīme retinet· Qua
propter dicta et actibus p̄fel
si confessoris xp̄i Cōnradi aliq
qua pauca stilo cupim⁹ exara
re· dicta ul̄ scripta p̄decessorum
nō usurpando· & magis promo
dulo nr̄o sequendo atq; laudan
do· quedā etiā necessario hūs
simplicit⁹ adiuendo· Ceterum
fides dictorū penes auctores
erit· a nos enī p̄net quecq;
competent⁹ ordinare· ad illos
uero finaliter dcūs obseruare·

Incipit uita s Cūradi epi

Illustris utiq; Cūradi epi
radus p̄clarissimis ortus na
talib· uelut eximū sidus alta

mannorū rutilat inpribus·
Cui parētes in loco qui uetu
sta nulla nobilitate nōnīat· summa dig
nitate floruerūt· et quod est
laudabilius carta dnīnū cul
tum non mediocrēr exercerūt
Nam mat eius ī loco uirea
dicto qui adhuc quoq nobile
monachorum gtinet monalte
rium· primo sīmonales femi
nas dnīno manripandas ser
uitio congregauit· ubi nunc
quoq ipsa cum filiis suis
Rūdolfo atq Welfone corpe
pulta requiescit· I gitur qui
exameno prato exorto hoc flo
re flagrantissimo· uibar illud
sīi spīc insancto fonte baptisma
tis consecutum· et quandoq
uniuerso mūdo· ut est hodie
magnus ubiubz rutilum· iam
iamq domesticis etate tenri
ma· habitudine corpis appare
bat pmatura· cui pia vultu me
stitia· cui q̄ moxi consuetudi
ne modestissima· Genectus
eni uenabilis inerat et· non
diuturna neq numo annoz
computata· Cani enī sunt sen
sus homis· et etas senectutis
uita inmaculata· et alibz itaq
parentel ei⁹ auspciis nutritu· di
uino seruitio detrebant eum
quantoc⁹ manupari· quatenus
hoc indefinenti instrueret⁹ medi
tari· qui iā etatis simplicitate
indebat⁹ vultum pretendi· libera
libz demum studiis consecrat⁹.
tantū acuīn ingenii plusquam
inspiratione paulatim est con
secutus· ut in ore studiosissime
formule· tamquā excelsi legere
diuersorum librorū· sapientie
optima ubera uelut fruīnorū
grana colligeret· que in horreo
cordis sibi multiplicibz aliis postea
famē ubi declamatura compo
taret· atq ut apis prudentissima
ex multigenis sententiarum flo
ribus mella conficet· quibz quoq
multorum fauces pdicando
demulceret· sicut q̄ scriptum
est ℣ quam dulcia faucib⁹ meis
eloquia tua dne super mel et fa
uum ori meo· ut ānūciem uris
pdicationes tuas inportas filie
hyon· Congregabat sibi quippe
iuuentute· quibz refectus non
desineret in senectute· ℣ iden
tes uiq parentel illustris pin

qđ sapientia sibi in corde illi⁹
septenis columis spūs sči domū
edificaret · gratulabundi grās
retulerunt · bonoꝝ oīm largito
ri · atq; pfectus imbuendum
clero sčē constantiensis eccle
curauerunt eū attenti⁹ ymen
dare · Inter q̄s positus qua
accensam lampadem augmen
studuit habere · pcottidiana
ūtutū incrēta lucere cepit ·
quasi maximū luminare ·
Non enī ut cēteri consodales ei⁹ •
lasciuiā secutus est mundi · ꝫ
die ac nocte meditabat̄ inlege
dñi · semp ment⁹ inid qđ voca
tus fuat sčm ministeriū desi
derio spūali · Jam tunc de p
fectu tanti filii risum fecerat ·
Deus matri ecclie sicut olim
legitur fecisse sanctissime sare ·
quippe que illum se gaudebat
peperisse · pquem oīs gentes
benedicendas iam dudum au
dierat · exeꝝmissione · ℭ o
nempe cathedram constantien
sis ecclie regebat uen̄andus
pontifex notingus nomine ·
qui iam sepe dictum atq; dilē
dum spectabilem puerū Cōn
radum agentibus suscepit ·
educandum · ut sicut moyses
iosue · ita ille hūc sibi enutriret
successorē · Cernēs aut̄ presul
morum dignitatē oī genus no
bilitate illo cōuenire · quēad
modum p̄archa iacob filium
suum ioseph · ita hunc iste pre
omnibus coet̄aneis cepit amara
re · excolere atq; instruere · ut
pote quem suis electionis dño
futurum p̄nosticebat · quemq;
cuncta q̄ dixerat moribus exer
cere p̄meditabat · ℴ prime ū m
dolis adolescens · virilis etatis
metas attingens iā iamq; se ti
tillancia carnis desideria ugi
castigatione corpis refrenabat ·
atq; celibem vitam sectando ·
caput serpentis sibi insidiantis
fide non ficta · spe nō defluenti ·
atq; caritate flagrā conculcabat ·
Simplicitatē namq; columbinā ·
prudentiā exornabat serpenti
nā · nequaq̄m animū inertiori
commodando · ꝫ pijs studijs in
tentus · semp imeli⁹ p fiendo ·
ℴ uibz ututum pēnis subla
uatus · p ecclesiasticos consende
rat · nō iniuto gradus · donec p

fectorul culm̄ adeau⁹ p̄ relinqe
rū ē honore functus dignissi
me· Non ꝯ tunc quēadmodū
nadab et abiu· ignē alienum
sacrificiis offerens· vacuandā
altissimi p̄uocauit· ꝙ spū fer
uens· domino cū timore seru
ens· acceptabile uictimam cō
tritq; corde et humiliato spū im
ara cruul immolabat· dignus
q; munib⁹ xp̄m placare nō cef
sabat· ¶ reductus ū pontifex
eius mechanica prudentia pro
uocat⁹· familiarius sibi illum
adoptauit· consilius eius domi
forisq; omnib⁹ uti cepit· uni
uersa ep̄i negocia adeius nu
tum cedere constituit· ¶ videbat
enim qua incōstātia impiorū
non abiit· et ūma peccatorum
nō stetit· et in kathedra pestilen
tie nō sedit· ꝙ in lege dñi uolū
tas eius simpliciter gradiens
uias domini rectas sine q̄rela·
et ideo iustum erat· ut lucerna
ardens et lucens· modo non
tegeretur· ꝙ sup̄ candelabrum
ad lucendū omnib⁹ qui in domo
sūt ponetur· ¶ Sed et clerus
sancte constantiensis ecclesie
industria ei⁹ incitatus· omnium
ni decreto· atq; uno omī ad̄o
p̄positum sibi elegerunt· cunctis
q; ecclesiasticis rebꝫ adse stu
dere p̄ponendis p̄tulerūt· Quib⁹
omnib⁹ prepositꝰ creditā do
mum ut ioseph p̄udentissime
gubernabat· atq; ut seruus fide
lissimus conseruus intemp̄e cu
ra mensuram prudenꝰ muni
strabat· Iam tunc demū acce
pta opportunitate q̄ lignū q̄d
plantatum est secus decursus
aquarū q̄d fructū suū dabit
intempe suo· et folium eius non
defluet et omia quecunq; fa
ciet prosp̄abunt̄· sic iste deo et ho
minib⁹ dilectus· omnia iuste ac
prude disponendo· pauperes so
landō· diuersis calamitatibus
oppressis succurendo· iniuriās
normam iustitie cū moderami
discretionis retinendo· semet
ip̄m̄ irreprehensibilem exhi
bendo· ita carus et acceptus
factus est omī populo· ut se ñ
mediocrit̄ gratulant̄ tale ac
tm̄ p̄mulse p̄uisorem· p̄q̄
cuncta ecclesie negotia ime
lius reformauerant suū uigo

rem· ☐ omnⁱ enim erat cū
eo et omnia īmanu eⁱ dirige
bat· et mltiplicauit tam īetti
bus quam īagris cunctam
ecclesie substantiam· Et quia
scriptū est qui fidelis est īmu
nimo et īmaiore fidelis est·
qm fidelis īminimis extitit·
ad maiora illum primus di
uina prouidencia sublimauit·
Denuq; cū reuerende memo
rie nonnullus pontifex uiuen
di metam attingens· morti
debitum exsoluisset· oule dei
orbatum qua sine pastore esse
nō potāt· summopē querebat·
quisnam tanto nomini dignus
tueniretur· aderat tunc forte
sanctissimus ac deo dignⁱ au
gustensis ecclesie· antistes ō
dalricus· ad tumulandum de
functi pōtifis corpⁱ uⁱ potius
ut reor ad consulendū eccle
iuduate diuinitus destinatus·
Verum cum hic qⁱ dei oraculū
summa ut decuit cū reuentia
peligendo pontifice consuleret·
utpote qui et sanctimonia uite
etatis· ac sapientie maturita
te apud dm et homines clarⁱ

habebatur· ille qui instructus
consilū· triduano ieunio rem
qrendam decreuit agra xpi·
ut summⁱ pastor relictis ouib⁹
talem sibi uicarū dignaret ā
sistere· qui uicē suam digne
uelit ut possit adimplere· ☐ mis
ueq; qⁱ celesti commonenti ecce
to· facunt impata cum spiritali
gaudio animo pmtissimo atq;
deuotissimo· Igitur postquam
expectata tertia dies illuxit· u
niuersa contio īunū conuenit·
uirq; dei Ōdalricus quasi dūi
num pīlagum acunctis tanta
unanimitate prestolatur· ut
quē ille denominaret uoce· prui
dubio abomnib⁹ pastor eligere
tur· absq; ulla cunctatione· Ipe
ū inspiratus abeo qui dixit·
Api os tuum· et ego adimplebo
illud· Cōnradum prudentiq;
tum omnib⁹ offert eligendum·
qua exīmiis pōdentib⁹ inue
tus est dignus subire tam re
gminis pondus· Clerus ḡ· se
natus· ac pīs hoc pōpitato um
dei auditu pīcuo· mmam gau
dio repleti· uocē maltum extu
lerunt· cum ingenti ululo· su

premu pastoris laudauerl cle
mētiam · qui seruis suis tale
monstraire dignatus est pauden
tiam · Sane cum cleriū p̄dica
rent multitudini · quia Cōtra
dum sibi dns pontificem elegit ·
hodie · nullum tanta mītudi
ne murmur̄ resonabat reprehen
dentium · & sanctitatis ei⁹ p̄conia
ab omnibz ad cælum ferebant ·
pijs uotis exultantium · & cōm
apīm enim bonum testimoniū
etiam ab his qui foris erant
habebat · quia ut sup̄ dictum ē
absentie etate ulīs impīsens ·
angelicam uitam inter homi
nes inreprehensibiliter agebat ·

Itaq; felix mater constantia
Cōradum licet multum reti
nentem · seq; tanto oneri impa
ri uo tulerantem patronum p̄
meruit · p quem quasi post tene
bras egyptī · splendore solum
ne ignis hodie usq; hodie mi
rum illustrari · Anno ign̄ do
minice incarnationis nongen
tesimo tricesimo quarto illustris
Cōradus canonice electus ·
ordinari meruit in sedis pō
tificalibus atq; curas summi

regis ecclesia · tanto speculato
re felicit̄ est p̄munita · Ille aut̄
sup speculam dīni positus · dor
mitante pigritia seruū nō est
imitatus · & scōm nom̄ suum
strenuo consilio p̄domo isr̄
factus est murus ereus · cultoras ·
gregis sui observandas solli
cite · annuncians pacē his qui
ppe et pacem his qui longe ·
uxta illud esaie · quam speciosi
si pedes euangelizantium
bona p̄dicantium bona pacē ·
Non enim subterfugit · quo nun⁹
consilium dei subiectus annun
ciaret · unūquemq; eorum mo
nens a prauis declinare · bona
q̄ facere · et nīs laborantes
non deficere · quatenus tempe
messis gaudentes mererentur
benedictione metere · que
nūc in lacrimis debeneditione
se satagent seminare · Et
itaq; agens et semetipsum a
sanguine om̄ emūdans · p
cotidiana utrumq; mysteria
semp adalta placebat · cum
corpus sum̄ ieuniis · uigilijs
et orationibz castigando · et
in seruitutem redigendo · per

932

artam et angustam portam
intrare nitebatur · et quāuis
adhuc mūris carne uideretur
iam tam̄ incelestibz tota mīte
uersabat̄ · Iam xpo arcta con
iunctus erat · iam illi uiuere xpc
et mori lucrum erat · iam dis
solui et cum xpo esse cupiebat ·
ymanere autem i carne ppter
electos adhuc magis necesse
erat · Nempe cuncta que alūs
p̄dicabat ope ipse prius exerce
bat · reputans ne forte cum
alūs predicaret ipse reprobus ef
ficeretur · ¶ Iustitia indutus est
quasi uestim̄to · et quasi diade
mate uidelo suo · quia iuxta
beatum Iob oculus fuit ceco
et pes claudo · et cor uidue cō
solatus est · tribulatis adiutor
opportunus · merentiū consola
tor benignissimus · ¶ Quia
erat paup̄ quib; etiā exteriis
sumptibz constantie instituit
hospitium · ubi decreuit · ut cor
tidie duodecim alerent̄ · excu
ptis dumtaxat passim supue
nientibz pegrinis · quib; affa
tim m̄a impenderetur · ¶ u
spirabat uigil ad supnam pa
triam · atq; desiderii calore ad
uidendum d̄m deoz̄ in syon
succensus · p̄egre factus tertio
uenit iherosolimam · hac ut
reor intentione · quatenꝰ exclu
sione mens sibi magis flagra
ret mutuo amore · ¶ Dolebat
namq; quodamm̄ se tam diu se
adhuc uno pegrinari · ita ut ui
deretur cum apl̄o paulo conq̄ri ·
Quam diu sumus inquid in
hoc mundo · p̄egrinam̄ ad̄no ·
¶ In quo q; hoc est infra reprobi
orum carne resolui · et interra
uiuentium tupiebat sp̄ū collo
cari · ut si possibile esset corpus
in hac · sp̄e ū̄ omnia tra reprobi
orum diem sup̄m̄ expectaret ·
¶ Sed sanus d̄ns uniuersis ei⁹
miserato sup omn̄a opa eius
Cōrad̄um nobis reseruabat ·
p̄que nebulosam patriā nr̄am
illuminari disponebat · ¶ Eaq;
diuina inspiratione prudentia
adeccl̄ie sue destituta reuersus
oulia · sobrie et iuste et pie u
iuendo · beatam spem et aduē
tum glorie magni dei · et salua
toris nr̄i ih̄u xp̄i expectauit · in
defectione hoīs bonū opus

19

clo · maxime autē ad domestī
cos fidei usq; mfinem ꝓdura
uit · Nullum namq; tempꝰ otio
se ꝑiterire passus est · ꝫ oratiōu
aut lectionū ītentꝰ · siue ubū
dei ꝑdicans · spiritalia lucra
sectabatur · ꝑcauens quoq;
subiectis arguendo · obsecran
do · increpando · cum omnimā
patientia et doctrina · ne mali
quo detrimentum gregis sui
patiatur · Cdificūs quoq; aut
ueteribꝫ renouandis · aut no
uis construendis insudauit · in
quibꝫ tres ecclesias a fundamē
tis construxit · et exinde ꝑdūs
dote liberali ditauit · quarum
unam quidem in honore sctī
Saluatōr · in cuius medio figu
ram domꝰ mausolei auro et
argento decoratum constituit ·
alteram in honore sctōrum Johis
baptiste et Johis euuangeliste ·
terciam ū extra muros ciuita
tis in honore sctī ꝑauli apli de
dicauit · Nup hec omīa con
gregationem quoq; cleri apd
sctam ecclesiam nobiliter augmē
tauit · ipsam ecclesiam multis
possessionibꝫ ditauit · ac ꝑnobis
metallis decorauit · ꝑfecto cun
ctis liquido declarans · qua di
lexit mandata dei sui aurum
et topazion · Nam cum bonis
omnibus in hoc mundo habū
darer quibꝫ temꝑalit' uti atq;
florere potuisq; pauꝑtatem
sibi potius elegit · nec spem suā
incerto diuitiarum posuit · ꝫ in
deo uno qui ꝑstat omnibꝫ ha
bundant' ad fruendum · Ergo
omnibꝫ in dei seruitio erogans ·
liber ac expeditus miles dñi
aduersario congredit' · nec su
ꝑatur · qua uelut animal pē
natum oculis undiq; plenum
circumquaq; se suosq; ꝑuidebat ·
animo circumspecto · ne aliquis
aditus pateret īimico · Non
ferens talia humane salutis
īimicus · aliquā molestiam
quiete quā in hoc ꝑsidebat
inferre machinatus omnimo
dis insidiatus est · ꝫ nulla
ad eum arte pungere ꝑmissus
est · ꝫ quam vulgo dicitur ubi
ipse uenire nō pot' diabolus ·
illuc dirigit' eius manus · per
membrū illius temptatus est
seruus dei Cōradus · Nam cē

pore aliquanto post exactos
sacros dies quadragesime cū
quasi post labores egipti pa
schalis agnus debuisset immo
lari. uerus israhelita Cōrad⁹
ipso die dñice resurrectionis
sacro sca mysteria celebrare
exclusus est. Cumq; multa sa
cre celebrationis deuote pa
gerentur. et iam carnes agni
inuentaminati et imanulam
ihū xpi ederent. diuinorū mi
steriorum tractatoꝛ libamen
sanguinis xpi paruꝰ degustan
dum ori propinauit. Et ecce
subito ut reor immisso tortuo
si colubris aranea malitie
xpi muenit. mirūq; modum
uita morsq; uno vasi mutuo
duntur. Hoc uiso uir dei pa
rumper quid ageret trepidꝰ
q; mox inde reuersus atq; in
eo confisus quid dixit. si mors
ferum quid bibimus. no eos
notebit. uita et morte fidum
aliter simul exhausit. nec
morte ledi potuit que uita
pennis seruauit. Videntes
autem hec qui aderant. pa
schalia illis gaudia. imanus de

piculo sacerdotis adiunebat.
tristicia. Ille autē mutuo dei
conforratus. prim sacra cōmu
nione refectum. atq; benedic
tione pontificali p̄munitum
dimisit. ipseq; quasi p̄sumus
tum suus ad mensam accessit.
Tum itaq; pater Cōradus
aliis epulantibz ipse abstinuit
nec ori quicquam applicauit.
Oro quare aquibusdam mꝰ
rogatus. dum se hospitē mox imo
aduenturum sustinere respon
deret. caput primus sup̄ mēsam
posuit. apertoq; ore egressum
belue patefecit. Et ecce illa uenenosa
rosa bestia subito p aduū oris
erupit. mirūq; dictu medolomem
reliquit. mirabilisq; paschalis
festa gaudia omibz letiora por
tauit. Quidem enim sibi locum
ibi uendicaret dyabolus. ubi
um mansionē sibi fecerat spc
almus. Que enī cōuentio xpi
ad belial. Aut qui consensus
templo dei cum ydolis.

Quum igr deus famulū
suū Cōradum hoc mari
magno et spacioso transmeato
in celesti palatio collocasset.

quō quidem mors ꝓsiluit ellio
nes hominū et tēpū cuncta
oblīuione nisi sepius repluit
solet abolere · redemptor huma
ni generis · mirāū et magnī
tudinem signis et ꝓdigiis uo
luit clarificare · ut iustitie eius
oblīuionē nullū nequa quā
possint accipe · ¶ Anta denīq
grām sue largitatis apud ossa
eius cunctis diuersis calami
tatū miserīs laborantibus
dignatus est omps deus ostē
dere · quantā nullarū etiam
diserūssimarū exp̄mere · uale
at facundia linguarū · ¶ Dau
us tamē attingam⁹ · ut uelue
stigia sanctitatis eius q̄renti
bus aliquom̄ ostendamus ·
Igitur cum ꝓmulta i

¶ De signis ⁊ miraculis epi
CLODR cum ꝓmulta tempū
turricula diuersis temporib⁹
plurima apud sepulturā beati
simi ꝓsulis Cōnradi miracu
lorum claresterent signa
celebre nom̄ ei⁹ ubiq; ferebat
factum est autē tempor⁹ ueri
di antistitis Gebehardi ei⁹
dem nomīs tertii · placuit eide

epō et consilio habito cum
beate recordationis henrico
ꝓposito ac uice domno eiusdē
loci ac totius cleri ac ꝓli · con
uentus uoto in unum concordan
te transtulerunt corpus eius
de priori sepulcro in ecclesiam sce
dei genitricis marie · ibiq; cum
omni honore et reuerētia po
suerūt illud retro altare scē cru
cis · subpulpito eiusdem ecclie
ne uidelicet clarissima lucerna
submodio lateret abscōsa · ⁊ q̄
omnib⁹ qui mundo sunt eius
claritas fieret abscōsa · ⁊ om
nib⁹ qui mundo sunt ei⁹ clari
tas fieret manifesta ¶ Oreſat⁹
ū henricus prior⁹ locū monu
mēti altius exstructum celebri
memoria decorauit · capellam
etiam antiquitus mihi constru
ctam · ⁊ tunc desolatam destru
xit · aliamq; m̄ sublimi edifica
uit · quam m̄ honore · s · Nicolai
dedicari fecit · Nouū etiam mo
mentum uarijs ornamentis deco
rauit · idemq; totum eiusdem
loci claustrum renouauit · no
uis q; structuris ornauit ·
Nunc ⁊ qua prior⁹ beatum

translationem ꝑ pauca exple
dimus · aliqua etiam demu
racula eius breuiter explica
mus · Inquibꝫ tam lectorem quo
bꝫ ordinem quo quid tempe
factum sit non requirat · sed
ex innumꝫis pauca admodū
recognoscens · ecclus adamo
rem celestium aliquatenus
quasi contrectatus incalescat ·

Duo igitur cū a natiuitate
adtumbam sti pontificis Con
radi ꝓducti · per ꝙꝫ eiꝰ mita mi
nus sunt illuminati · et qđ per
natiuitatem minus habuerāt
ꝑ gram pie meritorius adeo
ꝓmeruerant · Ex hoc nempe
liquet facto · quid intus ꝓbūc
tum gerat inoculto · qua mi
deliter qui misum reddidit
carnaliter orbatus · multo li
beni fideliter postulantibus
eterna lumina pandet pecca
tis obtenebratus · Ꝟ retetra
quidam prurat mœstu beati
Cōradi interitu die noctuꝫ
flagitabat salutare ꝓmereri ·
quo saltuatim corpus firmius ua
leret gressibꝫ sustentari · Hoc
dum ferme sex mensibꝫ infir
mabilit gereret · et quadam die
oratoriū attentius intraret · subi
to sustentaculis quibꝫ innitebā
tur elapsis · mitram corruit · ac
quasi mortuus totus obrigui ·
Astantes autē ut uiderūt pri
accurrerūt · mortuūq putantes
leuauerūt · Nec mō post oculos
aperuit · crura extendit · gaudentibꝫ
et exultans cum fauore omniū
sanus abstetit · Item puer qui
dam ex infortunio ita debilis
est effectus · ut immodū quadru
pedis manibꝫ et genibꝫ reptaret
cursus · Hic magno estuans de
siderio supplicauit pri suo · qua
tenus constantiam deferretur ·
si forte saluaretur sti Cōradi
sti C mitrensionib · Quo dum
nau aduectus ꝓuenisset · ante
memoriam beati uiri depositi ·
ab omnibꝫ mirabiliter est admi
ratus · Oblationē tam suam
postquam optulerūt · puer ad
sce dei genitricis altare ut po
tuit reptando ꝓuenit · sese ꝙ
manib⁹ altari sustentando
sensim erexit · et munusculū
qđ attulat are imposuit · Que
gratiꝰ pijssima dei genitrix mi

serata sanauit et ut credendū
est una cum beato Cōnrado pie
tatis siue mīa respectum sanū
atq; gaudentē p̄i restituit · cum
eorumq; ora laudibz et exulta
tione compleuit ·

Muliercula quedam plan
tis adposteriora retorsis arta
tumbam beati p̄sulis Cōnradi
aliquod diebz uolutabat · eiusq;
auxilium tota intentione p̄raba
tur · Que dono gressuū dona
ta · plurimus annus meadem a
uitate mestimonium adepte
curationis est demorata · Non
solum autē ecuitauit · & exlon
gin quis regionibz aduenētes
quoscunq; mōmodo detinent ·
eius mitis optatam sanitatem
plerumq; p̄merent · Vnde gall⁹
quidam arnoldus nomīe picta
uensis · quam duodecim ānis
officio caruit unius pedis · sed
asscellis suppositis sustentabat ·
duobz baculis · cum longinquus
uator aduenisset · et multa mi
rabilia sāctuus de quo loqui
mur · uerso uestigio · co
tinuaptē eius suffragia quere
bat · que iā audisse tā multos
et muenisse audiebat · Ingenu
quippe eius tumor notuus ex
ercuerat · et tibia cum pede sub
tilis ut fistula arida remanse
rat · Contigit g̊ ut īsacratissi
ma nocte pentecostes apud se
pulcrū sanctissimi p̄sulis ora
tione p̄nocteret · et matutinoz
ugulūs indefessus interesset ·
Cum repente arida mēbra no
uo dolore mapuit torq̄ri · ita
ut homo p̄stratus sensu et no
te cogeretur priuari · Dum g̊
tempus ymnū te dīm laudam⁹
dicendi instaret · ut pus parti
tus oīm ora eius cōsolando
ne adlaudes immitgro extra
ret homo uires cum inestim̄
beatum Cōradum retulissent ·
et cum cēsus immo p̄cis ubi
lum laudis dator sanitatis
leto corde resultauit · Fit p̄sens
festuitas tāto inoīm mentis
letior quanto spe pactus ap
paruit indonis sius habundan
tius ·

Fit ůplerumq; ut prestitum
donū grē ingratis ad tempus
aliquando subtrahatur ut pote
ua media postmodum magnifi

temus excredduto laudib⁹ extolla
tur. ¶ Cuiꝰ puella quedam
uenit constantiam. que diguꝰ
inuolam contractuꝰ onuꝰ inu
tile portauit exuto matriꝫ.
Hec ante memoriã beati Cõn
radi curata. ꝑ simplicitate sue
stultitia animi accepti donum
grata. ecclam rem celans est
egressa. Que statim pristina
debilitate occupat̃. nimioꝫ do
lore atꝫ stupore ꝓcussa conti
nuo regreditur. Ut ubi rem ge
stam innotuit. sanitatẽ quam
amiserat recepit. cunctisꝫ mi
rantib⁹ cum gr̃arũ actione re
cessit. Quidam autẽ miser su
os non ignobiles unicũ filium
habentes deo illum optulerũt
liberalibusꝫ studiis imbuen
dum tradiderũt. Qui exinfor
tunio ꝑalisi dolore ꝓtusus
eger iacebat atꝫ claudus. ¶ Da
rentes itaꝫ ei⁹ nimio confecti
dolore adurbem constantiam
illum cũ multis aliis deulere.
si forte clemẽtia huius patris u
nici eis redderetur. ut quidoꝫ
in monasterio tabernaculi ueri minu
stris xp̃i unigent. Adsepulcrũ
itaꝫ serui dei postquam puene
runt. oratiõẽ deuote ꝑegerũt
ac deinde hospitiũ suũ mirãtes
nocte manserunt. Inchoatum
autẽ mr̃ pũ quandam cognatã
suam ĩmitate uoluit uisitare.
ad quam ꝑgens. ꝑecclam sc̃e
Marie necesse habuit transire.
Adorationem itaꝫ apud sepul
crum constituerunt. pũmuꝫ uxo
ra tumultu um dei reposuerunt
¶ Dolt orationem ũ homines
suos cum pũo remanere misse
runt. et ur quidẽ ad spectaculũ
mundinarũ ꝑrexit. mr̃ ũ quo
ꝑat ire ꝓcat. Hec dum lime
cclie longe extenderant. et ecce
puer magnus uocib⁹ matrem
inclamitat. Que stam aduocẽ
filiũ contrite cucurrit. eumꝫ in
occursum puer sanus exiluit
eamꝫ lens complexibus ꝑme
dium brachiis constrinxit.
Quanta illic exorta sint gau
dia lacrimarũ plena. nec lingua
effari. nec stilo facile ꝑtit ex
arari.

Preterea duc burgmes de
monasterio qd̃ constantia no
min⁹ uno distat miliario duã

sis infirmitatibz laborauit
atqz decarnali medulla desp
antes · adhuc sti uiri Cōnradi
tumulū peuenire desiderabant
Vna denicz exhūs quitquit ali
mti psultentatione prebebat
p cōtinuos mēses octo primus euo
mebat · Altera ů paralisi pcussa
nimia egritudine laborabat ·
Hec itaqz prime cuusdam hora
noctis constantiam haugio
delate et ante sepe dicti atqz di
uendi confessoris xpi memoriā
exposite · precesqz adhibitis apre
sentibz deuotissime sunt effu
se · Cum deinde expoculo ipi
patris qd' in eadem ecclia de
bita cum reuerentia hactenus
seruatur modicum aque cum
degustassent seqz attenti dño
commendassent · uirtute celesti p
mutum pū patris ambe primus
sunt sanate · atqz tum imensis
grārum actionibz ppio sunt
loco restitute ·

INter īmumeros quoqz pueros
siratib² diuersis ad suffragia be
ati pontificis conuenientibus ·
muliercula quedā aduenit q
decennali iam egritudine ira
erat confecta · ut tam exsinistro
latere quam extollo patētibus
ulteribus sanies pfluceret quā
plurima · Hec itaqz cum etiam
dicta infirmitate multis diebz
ut dictum est laborasset · humo
re tandem paululū siccato · ma
nus tabida remansit · cum bra
chio eiusdem lateris sinistro ·
Eadem quippe iam antea non
omnimodis frustra pulsum cō
solabatur · quia sibi quam sepe
qd' ante memoriā beati uiri sa
nasetur insomnis uidebatur ·
Igitur ad locum cum aliis qui
festinanter gra conuenerant pue
nit · quia pene nulla erat ad
publicum prodere erubescens ·
tinctus ad ecclam festinantib⁹
domi merens remansit · largoqz
imbre lacrimarū dolori satisfe
cit · Cum quidā miserationem p
mot · uestū aliquantulum cō
tulerunt · quib⁹ misera indura ·
quali iam diues facta ad ecliā
cum aliis prestit letabunda ·
Plurima igit̄ astante turba ·
torum tumba sti confessoris cō
stitit oratura · Aridam demde
manū sinistram cū aduitorio

dextere sarcofago sū supplicē
imponens. nec multo post sa
natam atq; restitutam. cum
bracchio retrahens. dñm qui m
stis suis mirabilis p̄dicatur
benedixit. immensoq; repleta
tripudio repedauit.

Quedam ū debilitates cor
pum mmutum adeo p
creatiz p̄cordium. dumq; is qui
sue plius sue etiam pparentū
culpis debilitat. anexib⁹ armu
nis m anima absoluit. uinculū
corpis et iam plerumq; relaxa
tur. ut uidelicet p corpus magis
declaretur. quid tarta anima
etiam inocculto gerat. Oleru
q; contingit. sicut dñs meuuam
gelo. ut neq; plius neq; palie
nis pectatis constringatur. siue
gloria dei illo manifestetur.
Quarum oīm rerum euidens
indicium insequēti miraculo
patebit. siquis tam ungulanter
discernē ualuerit. Quidam
quedam aprimeua etate para
litica. ad sū uri delata est iam
matura etate memoriam. Q
patrocinijs eius curata. mox
mlastum statis prupit petulā
tiam. Itaq; p quendam clericū
grauidata miqua sobole plata
dolore pristino continuo est pre
occupata. Que piissimi medici
uterum reuisit sepulturam doloris
uterum exparte rerupe subtrac
tam p̄meruit gram. Deinq;
omī iute siue postea tempe me
brorū oīm rigiditate mfirmi
tatu corpis. penas luit amissi
pudoris.

Non solum autē mpsentiam
reliquarum ei⁹ aduenien
tibus. uerum etiam quatumq;
parte trarum ei⁹ nomī muoca
tibus mtantis necessitatibus
benignus adest patronus. bīs
confessor xpi Cōradus. Nec
mirum quia unq; illi mcorrū
ptro spiritu omnis cohe-
qu uniuersam creaturam ma
iestate sua circumplectit regit
et implet. Unde quendam ado
lescentem flumine dictum
transire cupientē. mirabilit
ut creditur de puteo mortis
liberauit. eumq; contra spem
pentib⁹ omnibus mcolomē restituit. Is
itaq; cum die quadam uesp
tino tempe iam dictum flumi

um m caute transiret · mlmo
so uado arboꝝ ꝙ radicibus
pleno urretual mfixus est in
lmo profundi et nō erat ei
substantia transeundi · Cumq;
obsistere contra impetum flu
minis non ualeret · nec gres
sum quoquā mouere posset ·
planum se sup undam puerr
si forte uel natando euadere
posset · Inuanum ꝯ laboraui
qua pedibꝫ mſolubilīt̄ profu
do adhesit · Quid plura · Un
da uehemēs penitus absorbet
uestes eius mlitore obseruan
tes horis suo inferant · paren
tes quoq; eius aduocantur
Cuesoms cum parentibus ad
uenium · undiq; discurrentes
sollicite querut nec mueniut ·
adultimū etiam retia undiq;
p gurgites trahūt et nichil
proficiunt · Duc quoq; so
rores submersum fratrem
flebili qrimonia subsequunt̄ ·
et quanis locus paulū mon
straret · omnis inquisitio ei⁹
spē nō inuenidi frustrat̄ ·
Labore igitur fessi et noctur
nis tenebris obuolui domū

quiq; tristes receperunt · mane
beati Cōradi pbi & patroci
nis obnixe cōmendauerūt ·
Aliquanta iam pte noctis mis
actâm · puer unda uehemēs
incolomis prouit̄ adiutora ·
Qui mse aliquantulum re
uersus qualit̄ arta se actum
sit non mediocriter est admi
ratus · Luce enim adhuc diei
flumē se ingressum reuolebat
et nocturnis tenebris egredi
nichil dere gesta cognoscens
uernebat · Debuls ergo hesi
tans domū nudus redibat · ho
stiumq; ut aperiretur pulsabat ·
Quanto tandem exceptus gau
dio nullius enarrare poterit
sermo · Diluculescente crastī
na plebs adeum cōuenit uni
uersa · quasi demortuus resusci
tato aliquid noui auditura de
futuro seculo · Ille aut̄ nichil de
his referebat · quia nec se ꝯ
aliquo puncto fuisse recognos
cebat · Omnibꝫ ꝙ uisū est pbi
beati Cōradi illius hunc esse
saluatū adiutorio · cuius gratia
ifrl submerso pharaone · uam
dulcimari rubro · Ipse quippe

sanctus ur solus dñ uxit tra
trimus semiaut · ꝫ nō solus
gaudens usq; nūc manuplos
colliget · Solus mquā tunc
mlaborib; insudaut · ꝫ nō so
lus mpcepnone p̄mii exulta
uit · Centesimū quippe fructū
attulit · exq̄ mlios usq; mhodi
ernū saginaut ·

Hec nrō quippe nec cuiq̄m
thilo oīs singillatim pote
runt ānotari · qui beneficii
illius hactenus meruerunt
aduuari · Adillus enim sacra
tissima ossa ut breuiꝰ et simul
dicamus · ceu illuminantꝰ de
mona eicuntꝰ paralitica sana
tur · debiles et claudi curantꝰ ·
hostilib; omiculis urretur · ad
eius sc̄i nominis inuocatione
a nexibꝰ solumtꝰ · atq; diuersis
incommodis laborantes conso
lantur · et qd' hūs maius est
omnib; diuersis pctorum ferib;
aggrauati exonerantur · Cera
enim monstra cera formata
arta monumēti eiꝰ dependen
tia conspituntꝰ ut tociꝰ numi
ratione excedere uideantꝰ · Et
qui deniq; exaliquo dolore eiꝰ

libatus est adiutorio · maxim
se putabat passum detrimētū ·
si nō sue curationis hmodi
palam ostenderet signū · Et
q̄mq̄m hec mirabilia apristus
temptis p illum semp uirtꝰ op
eretur diuina · atemptis tam
ō dalrin epī mltiplicꝰ sumpse
runt incrēta · De quodā
namq; primo treuerensis archi
epc supuenit · quem totus cleri
ac pli catua cum ymnis ac
laudib; honorifice suscepit · et
mꝰ eisdem laudes monspuit
oīm claudus quidam eusdem
loci indigena curatꝰ · ac deinceps
cottidie tanta mihi mrustabat
ut nullom̄ posset dubitari qui
nrm genus pulsera mīe sue
misisset gra diuina · Vnde et
amictis similib; cr̄arum suauis
simo odore sētiens eiꝰ attracti
cottidie innumabiles confluc
bant · inquib; nullus ne longi
oris labore se p̄cluisse queruta
bat · ꝫ oīb; illuc p̄ueniss̄e · ma
xim̄ lucrum fuit adquisisse ·
Sacerdotes etiam cum plebib;
suis dominicum p̄ferentes ue
xillum catuatim confluebant ·

atq; cum ymnis et laudib;
dnm nr̄m ih̄m magnifica
bant · q̄m bonus q̄m mscdia
misericordia eius ·

~~De romanis imperatoribus~~

Post tempa consulum · mo
narchi romana Repub
lica mpium optinuerit · p̄mo
iulio cesare arripiente mpiū
repetitusq; est rome mos
vm parendi · anno ab urbe cō
dita · dcc · xx · ů · ab exactis ř
regibus · d · lxx̄ · prorege im
patore · uel saluatore nomie
post augusto appellato ·

Primus ulius cesar regna
uit annis quinq; · post quē
cesar augustus regnauit an
nis · xlvi · Cuius anno · xl · ů · na
tus est xp̄istus · ¶ Propterea
anni quibus regnauit augu
stus · ante natiuitatem xp̄i · i ·
anni · xl · ů · non computant̄
ad summam · sed · xuu · sequē
tes · quibus tempus abnega
tione uerbi colligimus ·
Regnauit · a · quinq; annis ·

Iulius cesar aquo cesares ·

Augustus cesar aquo au
gusti · qui non est passus dō

se uocari · Hic antonium et
cleopatram uicit · et subeo
herodes alienigena subin
trauit · et primus mysriam
mittit · xp̄c nascitur · a · l · ti ·

Tyberius priuignus au
gusti · Sub quo pilatus
iudee procurator dirigitur · He
rodes tetrarcha iohēm · b · de
collauit · et xp̄c crucifigitur ·
Stephanus lapidatur · r · axxcu ·

Caligula · Sub quo py
latus interficit seipsum · He
rodes agrippa rex constituit̄
multis euglm scribit · Regna
uit annos · iii

Claudius qui et tyberius
Dispsio apl̄orum facta est ·
Jacobus decollatur · Petrus
incarceratur · Idem roman
uenit · marcus euglm scribit ·
Regnauit · a · xii ·

Nero sororius caligule · Sub
quo p̄ma psecutio ecclesie
Petrus et paulus rome ne
cantur · marcus euglista co
ronatur · Regnauit · a · xiii ·
Lucas euglm scribit ·

Vespasianus · Sub quo hie
rosolima euertit̄ · iosephus

captuatur · regnauit a · viij ·
Gytul regnauit annos · u
filius supioris ·
viii Domitianus · frater ꝓcul
Sub quo ꝑsecutio · ii · orta est ·
Johs inpathmos relegatur ·
Regnauit annos · xv ·
ix Nerua qui dicitur ꝓcus ·
Johs ephesum rediit · cum ce
teris · Regnauit anno · i ·
x Traianus · Johs eum obiit ·
Dsecutio · iii · orta est · sub
qua clemens ꝑp · et Alexander
Hermes · Nereus et achilleus
passi sunt · Regn · a · xviii ·
xi Helius Adrianus · Hic urbem
reedificauit Aquila mterps
fuit · Regn · ann · xxi ·
xii Antonius ꝑ cum filiis ·
Regnauit · annos · xx · ii ·
xiii Martus Antonius uerus · cū
fre lucio aurelio et post cum
filio · lucio antonio · Dsecu
tio · iii · orta est · Dolicarpus
ꝓbr patitur · Regn · ann · xviii ·
xiiii Lucius Antonius post mor
tem patris · Sub quo theodo
tion mtyr · Regn · a · x · ii ·
xv Helius ꝓcus · regn · mses · vi ·
ulianus uiris ꝓcul · regnauit
menses · vii ·
xvi Seuerus ꝓcus · Symachus
mterps · fr · Dsecutio · v · orta
est · inqua ꝓcula et felicitas
passe sunt · Regn · ann · xvii ·
xvii Albinus Iuliani sotius · Sub
narcissus epc regn · ann · v ·
xviii Antonius caracalla · seueri fi
lius · Terme rome construnt ·
Regnauit ann · vii ·
xix Cunta edicto habet ·
xx Matrinus qui et ophinus · reg
nauit ann · i ·
xxi Martus aurelius antonius
elogabalus · Subq edicto · vi ·
Regn ann · iii ·
xxii Aurelius Alexander · filius ma
mee · Origenes claruit · Rome
coronant · Calistus ꝓp urban
Cecilia · Tyburtius · et Valeria
nus · et Almach · calipodius ·
Gordianus · Regn · a · xii ·
xxiii Maximus Iulius · Sub quo
ꝑsecutio · vi · Regn · a · ii ·
xxiiii Gordianus Regn · ann · vi ·
xxv Philippus cum philippo filio ·
Hic ꝓmus imꝑator xp̃anus ·
Regnauit ann · vii ·
xxvi Decius · Subq ꝑsecutio · vii ·
Rome coronant · fabianus ꝓp ·

Cornelius · Abvon · et Sennes ·
Xystus · Laurentius · Ypolitus ·
Stephan⁹ ꝑ · Anton⁹ m̊ claruꝭ
Regnauit annꝭ · iii ·
Gallus cum voluſiano filio ·
Regnauit annꝭ · viii ·
Emilius regnꝭ mſes · iii ·
Galia⁹ cum filio re · annꝭ · vi ·
Valeruſ cum Galieno filio
regnauit annꝭ · xv · Cyp̃anus
coronatur · Genius regnꝭ
annos · x · Postum⁹ r · a · x ·
Claudius · subq̃ ꝓſecto · viii ·
Quintillus fr̃ eius · r · dies xvii ·
Aurelianus p̃mo quidē cle
mens · Postumo · viii · orta eſt
Regnꝭ annꝭ v ·
Tacitus ul⁹ dacianus · subq̃
Vrsinu⁹ et Florius paſſi ſunt
regnꝭ menſes · vi ·
Florianus regnꝭ menſes · ii ·
et dimidium ·
Probus Regnꝭ annꝭ · vi ·
Carus cum carino et Nume
riano filiis · regnꝭ · annꝭ · ii ·
Diocletianus et Maximian⁹
Herculius · Postumo · x · orta eſt
inq̃ diuinus libris aduſtis ·
Plures paſſi ſunt · Agatha ·
Cyprianus · Sebaſtianus · Pan
cratius · Marcellinus · Prim⁹
et felicianus · Agnes · Sanc
tus · Vitus · Afra · Luna · r · a · xx ·
Constanti⁹ cum valerio ma
ximo · Regnꝭ · annꝭ · xvi ·
Coraſius regnꝭ annos · vii ·
Maximus et Seuer⁹ re a · viii ·
Constantin⁹ · conſtantii ex cō
cubina helena filius · Hic con
ſtantinopolim ſedem regni
fecit · et dimiſit rō Siluestro
Romam · Inni cea ſynodus fit ·
Nicolaus claruit · R · a · xxx ·
Constanti⁹ cum conſtantino
et conſtante fratrib⁹ · filii con
ſtantini magni · R · a · xx · iii ·
Athanaſius et Hilarius epi clar ·
Iulianus apoſtata · Regnꝭ annꝭ
ii · Subquo Baſilius et Grego
rius nazanzi ·
Iouinianus pannoni⁹ xp̃ianiſſi
mus · subq̃ athanaſius & epi
reuocant̃ · regnꝭ mſes · viii ·
Valentinianus cum valen
te fr̃e · qui et ipſi pannonii · Iſte
valens hęreticus fuit · cui⁹ gratia
gothi arriani fiunt · R · a · xi ·
Ambroſius · Martinus et Jero
nimus claruerunt ·
Valens poſt mort̃ fr̃is · cum

Gratiano et valentiniano
filiis frīs · Regn̄ ann̄ · uu · Her
manaric⁹ Gothorū rex · clar̄ ·
Gratian⁹ cum valentiniano
post mortē valentis · r · a · vi ·
Gratiano Rome gothi subie
cti sunt · mortuo eorū rege
athalarico · Avalentiniano
expulsi sunt franci a sicamba ·
Postea Gratianus theodo
sium hispanū in regnū cōsor
tem assumpsit ·
Theodosius post mortem
Gratiani regn̄ ann̄ · xi · Aug⁹
tinus epc̄ · Johs crisostomus ·
Orosius ꝓsbyter ·
Archadius et honorius · filii
theodosii regn̄ ann̄ · xiii · Alex
ius confessor ·
Honorius defuncto archa
dio · cum theodosio filio frīs
regn̄ ann̄ · xv · Vbi gothi sub
alarico rege eorum rupto
fedfere · Romam irrumpunt ·
Corpus Stephani ꝓthomr̄ re
uelatur ·
Theodosius filius Archadii
honorio defuncto · r · a · xcvi ·
Augustinus et Bruta⁹ epi scō
pi obierūt ·

Valentinianus filius Constā
tini · regn̄ ann̄ · xii · Hic fuit
filius sororis supiorū · Athila
hunorū rex · et theodoricus
wisigothorū rex · ¶ Paulinus
Ofarianus et va/ epc̄
lentinianus · Regn̄ ann̄ · vii ·
Geiserius vandalorū rex · scō
cum suis romam irrupit ·
Athila hunorū rex cū romanis
bello congressus est · mq⁹ theodo
ricus wisigothorū rex occu
buit · Leo maior r · a · xvii ·
Hic theodoricū theodinari fili
um · ab ostrogothis obsidere
accepit · Remigius epc̄ clar̄ ·
Anni Rome Zenon cum
Basilisco · constantinopolis ·
Regn̄ ann̄ · u · Solus xv · Theo
doricus rex ostrogothorum ex
Mauromanis · Ro · r · a · Cauri ·
uu · Severus anthemi⁹ · Ro ·
Hos leo impatores fecit q̄ū
uterq; occiditur · Impante
leone · Ro · fuer̄ · Olibrius
mensis · vii · Glicer⁹ ann̄ · u ·
Repos patricius ·
Anastasius regn̄ constt ann̄
xxvii · Hic clodoueo qui lude
uic⁹ dicit⁹ · francorū regi con

sulatum obtulit.

Olibrius xo· menses· vu·r· Ful
gentius epc clar.

Iustinus senior· uluricus uer9
xpianus· regn ann xi· Bndic
tus abbas clar· Cassiodorus
et Boetius sen· Dionisius
abbas· Augustulus· Hic ze
none augto· xi· mse deposuit
regnum xo· Odoacer· Iste
odoacer gene rugus· cum pro
tinctu uenies· romam sub
Theodoricus· qui occi
so odoacro· regn· Zenon
augustus theodorico theodi
nari filio· ostrogotorum regi·
nnpium xo· pmisit· Theodori
cus iste arrianus· symachu
patriau· boetii· et iohm pp·
munitus fame necauit·

Athalaricus· Nepos primus·
exfilia· xo· r· Hic asus occidit·

Iustinianus· uiluu· ex sorore
nepos· const· regn· a· xxv·
sais Remigius mgr· Lotha
rius rex francie· Totila rege
occiso· wandali· affrica ex
tinguntur· Iustinianus gra
maticus· Iste iustinianus rem
publicam fris et dictis re
parauit·

Theodatus xo·r· Hunc Bili
sarius ab augto missus int
Vitigus· Hunc idem fecit
captiuu constantinopolim
Hic iustinianus re misit·
duxit impi· supato witigi
pBilisariu· et deinde tho
tila pmarsetē interfecto·
qui illi successerant·

Iustinus minor· regn· a· xxi·
Armenii fidem susceperunt·
sais Vedastus· Hilpicus recf·
Thorilia· Iste rex gothorum
Romam occupauit· Hunc
narses patricio missus a iu
stino minore· auxilio longo
bardorum interfecit·

Tyberius constantinus· largo
pauperibus· regn· ann· vii·
Longobardi italiam uadūt
Gregorius clar·

Mauricius Capadocus regn
ann xx· Gothi catholici fiunt·
et angli· Columbanus abbas·
Gallus et alii·

Focas regn ann vii· pse
cupant romanos·

Heraclius· Crux xpi exaltat·
Isidorus· Gallus cellam con
struxit· Sais Oswaldus· r·

Zeising Gall

Lotharius filius hilopii r·
Regn aū ther·annī xx vi·
Heraclonas regn·annī·u filꝰ
heraclū·cū matre sua ofartha·
Constantinus·filius hera
clone·nepos heraclū augꝰ
regn·mses·vi·Clodoueꝰ r·et
Sigibertus Constantinus
filius Constantinu·regn annī
xxvii·Scūs Oswaldus apen
da rege occidit·
Constans filius Constantinu
supiorus·regn annī·xvii·Scꝫ
Lampt ꝰ epc·Iustinianꝰ minor
filius Constantinu·regn·a·x·
Willibrordus epc·scꝫ kylianꝰ
Leo tertius
Leontius·r·annī·ii·Ludewi
cus·qui et clodoueus·Dipi
nus anſgisi filius·maior do
mus·cuius filia Sca Gerdru
dis·Gundbrtus epc clar·
Abimarus qui et Tyberius
regn·annī·vii·Beda pbr·
Iustinianus scdo·cum Tyberio
filio·regn annī·vi·Hilteprus
rex filius theoderici·et Da
gobertus unus·
Philippicus·qui et bardanus
regn·annī·i·Anastasius·qui
et archemiꝰ·uerus xpianus·
regn·annī·ii·karolus tutudes·
maior domꝰ·magn karoli auus·
sweuam subiugauit·
Theodosius·regn annī·i·Rome
exundatione tyberis letanie
instituunt·Leo filius Consta
tini·syrus et impiꝰ·regn annī
vnu·Wunfridus·qui et bonu
facius archiepc·Othmarus
abbas·Dirmiuꝰ epc·Theo
dericus rex filius Dagoberti·
Constantinus leonis filius
regn annī·xxvii·Burthardus
et willibaldus epi·Eodbrtus
epc fuldense cenobiū fundat·
Dippinus filius karoli·rex
francie·Leocatzarus filiꝰ
constantini regn annī·v·
Gerbinianus epc frising·Au
dogarius primus campidone
sis abbas·karolus magnus
rex francie Constantinus
cum mre Hyrene·regn annī
xiiii·Hic consilio matris ex
cecat·karolus magnus pa
triarcha Rome fit·
Hyrene sola regn annī·v·
karolus expatriato·R·augꝰ
factus coronat·Hyrene du
pax facta·karolo nubem dꝫ

27.

posuit · electa est · Anno abn
carnat̄ dn̄i · dcc · lxx̊ · viii̊ ·
Sub hoc tempe mpium ro
manum adreges francorum
translatum est · karolo mag-
no · filio ppini regis · p̄mo
mpatore facto · Inconstanti
nopoli ů regnum solo mpii
nomē p̄manſit · et post Hire
nem · Nicephorus qui et the
ophilus mpium arripuit ·
Karolus magnus · Regn
ann xl vii · mpii · xiii · Brema
construit̄ · et data conuertit̄
a s willibrordo ·
Ludewicus magnus · qui et
pius karoli magni filius · re
gn̄ · ann̄ · xxvii · Qui ecclesias
ditauit · Huic successerunt · iii ·
filii · Augsardus · epc̄ suessionis
monūit · Welfo prim⁹ pater
iudith · Hanc idem Ludewic⁹
defuncta uxore sua Irmingar
da ex qua · iii · filios · lotharium
Ppinum et Ludewicum p̄
genuit · duxit uxorem · que
genuit karolum caluum · qui
mdcccxliii · regnū mpii · reg-
num francie obtinuit xl · v ·
ann̄ · postea mpator · ann̄ · ui ·

Lotharius filius Lodewici
· m · mpat ann̄ xvii · mitalia ·
Karolus calu⁹ in francia
siue gallia regnat · Lode
wicus in alamannia siue ger ·
mania · P ppinus in aquita
nia · Hii · tres fratres · filii lode
wici · m · mpium diuiserunt ·
Corpora sanctorum ogarii
et Remigii transtulerunt · Ra-
banus clar · et ogeimradus Ogerandy
heremita ·
Ludewicus filius lotharii ·
cum fratrib⁹ lothario · karolo
ppino · regn̄ ann̄ xxxvi ·
Karolus minor filius Lude
wici · cum fratrib⁹ karolo mā
no et Ludewico · regn̄ · a · xi ·
Cuchio filius welfonis p̄mi ·
Arnolfus filius karlomanni
regn̄ ann̄ xii · Salomon abbas Burchard
et epc̄ constant · Vngari Italiā
Ludewicus filius Constantii
arnolfi regnau⁹ ann̄ xii · Hen
ricus filius ethiconis · pater · s ·
Cōradi · prim⁹ fundator alto
fensis cenobii ·
Cōnradus filius Cūradi
p̄incipis · regn̄ ann̄ · vii · Vngari
saxonia et turinga inuasis ·

alamanniam vastant·

Heinricus filus Ottonis ducis saxonū· regn ann xvi· Sčs Ödalricus et s· Cůnradus epi clar· Růdolfus princeps· filus heinrici frat· s· Cůnradi epi· Regnū theutonicorū te

I Otto magnus cpit exhinc filus heinrici· regn ann xxx viii· ꝓ Darthenopolis ꝛstruit·

II Otto filius prioris reg· a· viii·

III Otto filius eius· r· a· xviii·

Nogger abbas clar·

Heinricus dux bawarie regn ann xcvii· Subhoc tempe Ravenspurg construit· & Abinbg construit· Rusci ꝓ Polani et vngari xpiani fuit·

Cůnradus francus· regn ann xv· Stephanus vngariox rex pie memorie obiit· Spira ꝯditur· Brůno augustensis epc et welf Růdolfi filius confli-

Heinricus pius cgentes & filius Cůnradi· regn a· xvii· Herimannus contractus cl· welf dux charinthie· filius welfonis· frater Chönrade· qm duxit azzo marchio italie· Baldenwin' comes flandrie· & mœndia fatiunt·

Heinricus filius heinrici pii· regn ann xl· viii· Hirlin a paganis capta est· Alexius constantinopolitanus· welf dux Noricorum· filius Chönrade et azzonis·

Heinricus filius supiorus· r· ann· xviii· Qui patrem electi· et pascalem papam captiuau' kalo ioh's imparor grecorum· Heinricus et dux welf ducis bawarie· filii welfonis·

Hirlin franci duce Godefri do libant· ann abincarnat dni· o· lxxxxviii·

Lotharius regn ann· viii· Emmanuel grecorū imp&·

Heinricus dux saxonum et Bawarie· filius Heinrici· et welf frater eius·

Cůnradus filius sororis Heinrici regis· regn ann xv· Huic pfati duces prope ad finem restiterunt· Subhoc expeditio hierosolimis facta est· Anno abincarnatione dni· o· c xl· vnde p querimo nia transmarine ecclesie· ꝑ ter imanitate impiissimi illius sanguinu· Huius experti

tones principes erant · Rex
ipse Cůnradus · Rex francie
Ludewic⁹ · Dux suevie frider-
icus · filius friderici ducis fra
tris Cůnradi regis · Postea
impator Guelf · dux Heinrico
fratre iam defuncto · Heinr
ri regis Cůnr · tunc dux ba
varie · epi plures tam comi
tibus et diuersis hominibus ·
Fridericus filius friderici
ducis et ludinte sororis vel
fonis regnauit ano abinc dñi
o⁹ c · l · ů · Hic auunculo suo
welf · marchiam tuscie duca
tum spoleti · principatum tar
die · domum commisse vzah
hildis in beneficio tradidit ·
et Heinrico duci saxonum ·
filio Heinr auunculi siu · du
catum bavarie · patruo suo
Heinrico de osterich ablatu
restituit · tali compositione
facta · ut quo prius marchia ·
exhinc ducatus ipse consisteret ·
Hic sco expeditione in tali
am facta · contra rebelles
ozediolamenses · turribus tan
dem cuitatis depositis eos
subegit · anno regni siu · vi-

Co anno defuncto adriano
papa · salua mⁿ alexandrū
et octauianū cepit · Orta de
mū gwerra · idem impator
Heinricum ducem saxonum
et bawariorum · filū auunculi
siu et welfonus fratruelem ·
duobus annis bellis attritū ·
ablato utroq ducatu · necnō
beneficiis et predīs · exilū p
stripcione dampnauit · subiō
eciam saladinus rex babilo
nie omū palestina occupata ·
ipsam xpi urbem urin cepit ·
anno abincarnat dñi · o⁹ c · bxxc ·
vů · Anno dehinc tertio arta
festum sci Georgii · impator ie
rosolimis expeditionē mouit
cum filio friderico duce sueuo
rum · et epis et comitibus · et
innumabili multitudine elec
torum militū & transiens
aut hiemauit migrena · et cū
pascha cū omi multitudine
transiect⁹ brachium sci Geor
gii qd' ē mare ppontici · cum
incredibili periculo suorum
tandem circa pentecosten ue
nit Iconium · Qua subacta
et omi recreato exercitu · cū

summa alacritate cœptum it̄
aggredit̄ & occulto dei iudi
cio inter montes ange lacri
mabili obitu uita priuat̄.
anno regni hui⁹ ů filius
dux friderius p̄nceps totius
exercitus constituitur anthio
chie ueniens carnem quidē
patris honorifice tumulauit.
& ossa usq; accaron transtulit
ubi et ipse cum multis nobi
libus migrauit.

Henricus filius friderici
imperatoris regnauit anno ab
incarnat̄ dñi .oj.c.xc.i.

Anno .oj.lxxxxc.i.xviii.k.ia
nuar. Welfo nobilis alto
rfensis principum nr̄orum il
lustrissimus. Henrici ducis
videlicet et wölfhildis filius
carne solutus migrauit ascio.
inquo nobilitas altorfensium
non mediocrit̄ completa de
fuit. Innatam siquidem nobili
tatem uirtutum ampliauit
moribus. seculari etiam dig
nitate plenissime p̄fulgens. cū
statum spiritalis vite sum̄a
ingulare studuit diligentia.
Quid plura. Cottidie paupū

communiuit expensis. atq;
donis munificentie sue mo
nasteriorū ul' ecclesiarum
discrete suppleuit indigentia.
Monasterio etenim wingar
tensi p̄cipuit̄ aparentibus
suis fundato. specialis unde
extendit benuolentia. et fris
deo et .s. Martino ibidem ser
uientibus m̄ alia beneficia
tradidit. Berge et willare. cū
nō modica familia et suis
appendiciis. fribus etiam in
augea p̄remedio anime sue
contulit p̄dium infidanshoue.
Inmontanis etiam claustrū
Steingadim dictum a p̄maria
fundatione constituit. qd' sue
pultur sepulture. qd' et conse
cratione et multa dote ditauit.
Quib⁹ exordine rerum ita di
spositis. nobile patrimoniū
cum p̄diis nr̄is nom aduocatiis
et ministerialibus. friderico
romanor̄ imp̄atori filio vide
licet sororis sue. et filio illius
friderico duci suenor̄ subiure
possessionis contulit. Quib⁹
in expeditione hierosolimita
na mortuus. idem Welfo p̄ter

innatam familiaritatē et con
sanguinitatis lineam · p̄duc̄
patrimoniū cum oīb⁹ suis
p̄tinentiis Henrico illustri
Romanor⁹ imp̄atori subhere
ditaria possessione contradi
dit ·

Diffusa late welfonū nobi
litate · Nomine postremus
obit et uirtute supremus ·

Sublato fatis hoc principe
nobilitatis ·

Gloria multorum ruit et lux
aurea morum ·

Plangant orbati uitam du
as inuenerati ·

Mortis medicto qui uniuꝰ
ordine ficto ·

Labimur ut fenum cum flo
rem p̄dit amenum ·

De ordinatione Henrici
imp̄atoris ·

ANNO dominice incarnatiōis
xc̊. i. Henricus imp̄ator
friderici imp̄atoris magno
electoꝝ militum comitat⁹ ex
ercitu arta media x̄i am Ro
mam ingressus est · et ad no
nas aplico celestino mscda feria
die resurrectionis gloriose
consecratus ·

A Roma aũ digredi⁹ cum
eodem exercitu apuliam m
festaturus adiit · et obtentis
quibusdam castellis · arta
mensem augustum neapolim
obsidione uallauit ·

Cui maximū exercitus con
fectus est infortunū · nam
ex insolita corruptione aeris
tendere · quib⁹ maiores et no
biles · adeoq⁹ extreuit pestis
illa miserabilis · ut idem im
pator amissis uiribus langu
uesceret · et relicta obsidione
p̄montana rediens mortali
tatem illam quodamm̄ declī
nando uix euaderet ·

Transiens ergo p̄ montes
alemannie welfonem illustrē
cognouit occubuisse · cui⁹ omne
patrimoniū suo manutenuit
dominio · De ecaptiuitate
regis angl̄ ·

Eodem anno leopaldus
dux austrie Richardum
regem anglorum amari ig
notis impartibus uento p̄ci
pitatum captiuauit · et quā
dam habens de eo transmari

ū negotiū querimoniā mp̄i
ator tradidit · ꝙ mō se facta
compositione idem rex adūo
mp̄atore satis honeste dimis
sus est Quarta ēminum aut
eusdem anni · H · mp̄ator ca
sum prime expeditionis ad̄o
revoluens · apuliam consultꝰ
disponit muadere · eductaq̄
imp̄iali curia · cunctosq̄ siu
regni convocauit principes ·
illisq̄ paratus adarma · sed̄a
napuliam iuratā expeditio ·
atq̄ larga militibꝰ dantur sti
pendia · VIIII · e secunda ex
peditione ·

ANNO · ōj · c · xc · ū · III · eim̄
imp̄ator wadunato mili
te turca ascensionem dñi mon
tana transcendit · et amediola
nensibus cum maximo glie
apparatu susceptus · potenti
manu totam sibi subiugauit
apuliam · Palernam quoq̄
metropolim sicilie obtinuit ·
atq̄ ofargaritam piratam
pessimum cum alīs p̄fidis
captiuatum rediens ante se
Vtroq̄ ugī regē p̄misit ·
tam romanorum quam sicilie
mpatē disposuit · mpator glo
riosus hierosolimitanū cepit
ter disponere · pollicitisq̄ nō
modicis stipendiis multos
accendit adredimendam cru
tatem dñi ·

INfra idem tempus Chūnradꝰ
illustris dux sueuorū mota
guerra aduersus Berhtoldū
ducem zaringensem omnes
regni ipius pene cōmouit pro
vincias · ꝙ eodem Berhtoldo
in magno terrore posito mor
te p̄ueniūt in mense augusto
occubuit · Cuiꝰ requie
muisterialibus et hominibus
suis mediantibus nō parua
cenobiis donata sunt allodia ·
inter q̄ monasterio winigar
tensi collatum est p̄dium de
Berngartriute cum ecclia · et
omnibus appendiciis necnon
familia ·

HEinricus Romanorum im
p̄ator napulia positus audi
to tristi rumore ultra quam
credi potest animo conster
natus est · quippe cuiꝰ mestitia
extincti uxi et fratris amis
sione uxalleuiari potat ·

30.

Demum consumpta consolatione philippo fratri suo penes se posito ducatum sueue contulit. Cui quamus puer partes istas ingrediens tramsans strennue rexit. herena filia regis gretorum assumpta matrimoniū. quam pde imperator deducto palerno filio dancredi desponsatam illi copulauit.

Anno abincarn dñi. o. c. xc. vii. Philippus illustris dux suueuorum conuocatis tunc ad terre istius principibus. nec non adducta uxore in insigni equitatura impenere costen gloriose arma sumpsit in lo co qui contra legum ducit. Translatio postmodum ali quanto tempe assumpta itm terre maioribus nobili multum apparatu dñm et frem suum imperatorem uisitare uolens transmontanas pres adiit. ubi infausto quodam excagitatus omne. ut insequn ti linea iudebit difficulter redit.

Anno abincarn dñi. o. c

xc. vii. Henricus imperator regnum tra Sicilie. Apulie et Calabrie potenti manu nullo resistente tenuit. Sed postquam multas indigenarum ut aiunt euasit insidias. post depositos terre illius pfectos et tirannos. post direptas munitiones et castella morte intuemente diem clausit extremum.

Eximium sidus lucens aspere refert. Quod factor fidus stellis hoc mune pfert.

Etheris infixa solio stat clarus vna. Cornibus in nixa noctis fugat abdita luma.

Sydera regali satu partu quina ruere Lege pater tali genitrix. sol luna fuere.

Cesar imperium tuus en ego roma sacratum
Vexi non ense sed pietatis ope
Pontificem summum feci spretis tribus vnum
Lustrauit mundum schisma necando malum
Theutos oppressi et barbaras gentes extruxi
Amplaxi domina tantum tulit manus mea
Vt sint hungaria bohemia regnaxi plura
Ac iter in celum mors michi preclusit amara
Pace Sigismundus hic requiescit pius
Cum grege catholico transeo fine bono
Anno millesimo quater centum terdenum adde
Ac septem menses decembris die quoque nono

Johannes Lengler

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Baden-Württemberg

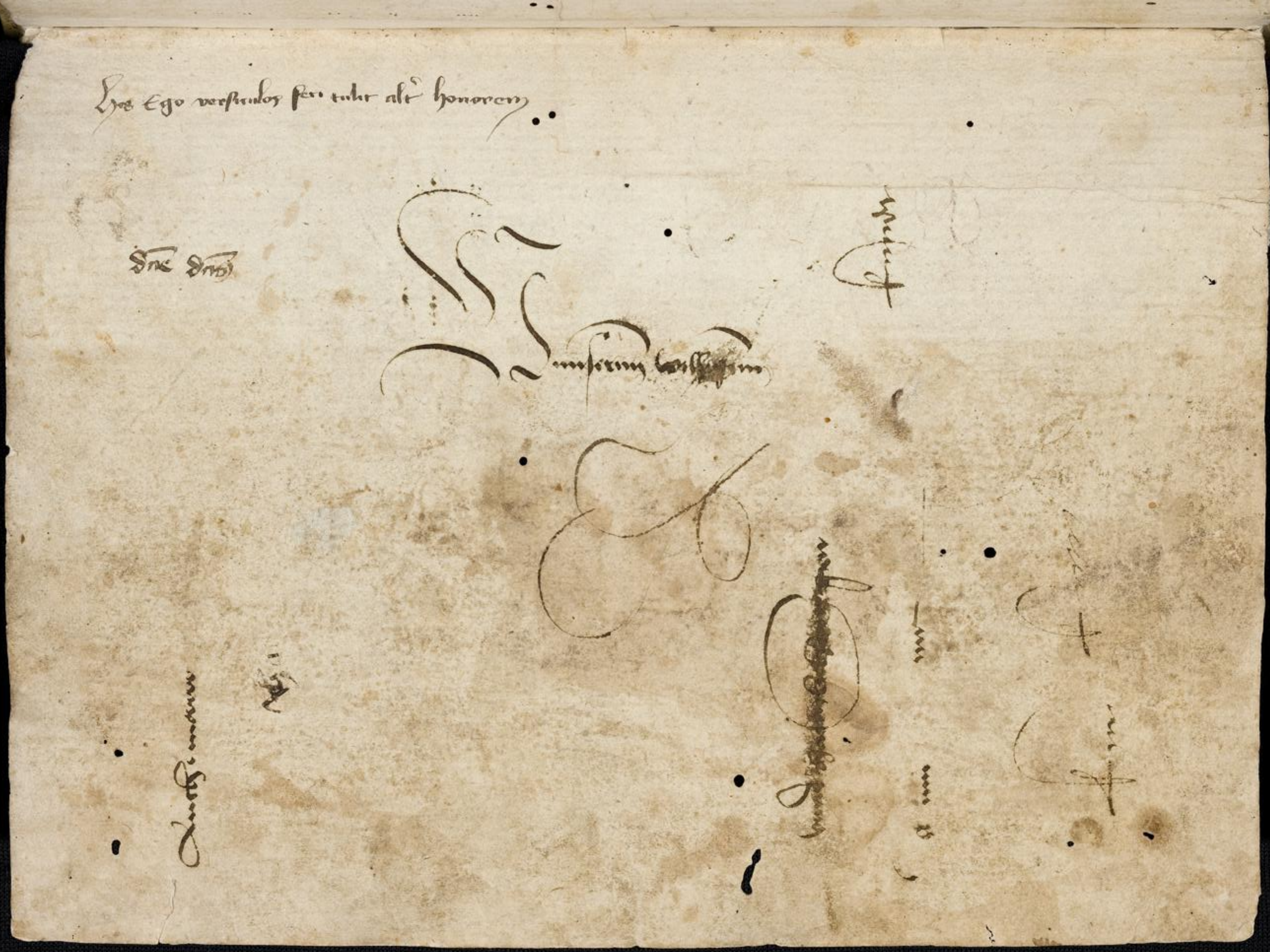

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

77
32

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

restauriert
Februar 1945, Ko.
Fragmente liegen bei

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

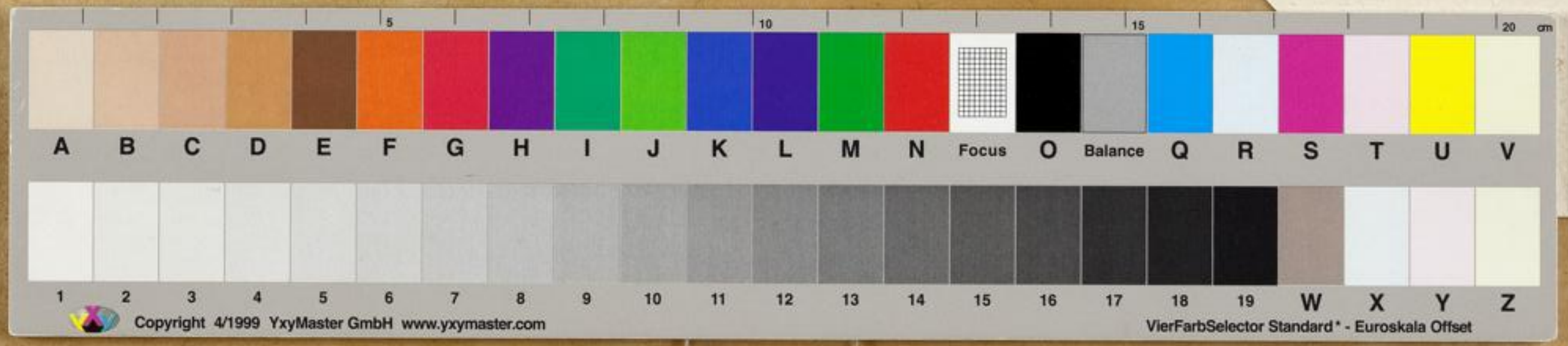

Baden-Württemberg
BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK